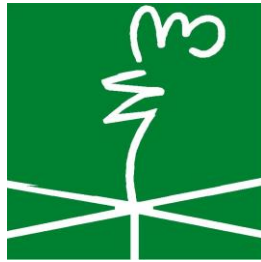

LAITILAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2016

Kaupunginhallitus 27.3.2017

Kaupunginvaltuusto 15.5.2017

SISÄLLYSLUETTELO	
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kaupungin hallinto.....	5
1.1.3 Yleinen taloudellinen kehitys.....	9
1.1.4 Laitilan taloudellinen kehitys.....	10
1.1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	13
1.1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	17
1.1.7 Kaupungin henkilöstö	18
1.1.8 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	18
1.1.9 Ympäristötekijät.....	20
1.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	20
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	23
1.4 TOIMINNAN RAHOITUS	25
1.5 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	27
1.6 KOKONAISTULOT JA –MENOT	29
1.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	30
1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	30
1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	30
1.7.3 Olennaiset kaupunkikonsernia koskevat tapahtumat	30
1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta valvonnasta.....	30
1.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	31
1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	32
1.8 HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ.....	36
1.9 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	36
1.9.1 Valtuuston strategisten päämäärien toteutuminen	36
1.9.2 Tytäryhteisöille asetetut tavoitteet	38
1.9.3 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	40
2 TULOSLASKELMA.....	170
3 RAHOITUSLASKELMA	171
4 TASE	172
5 KONSERNILASKELMAT	174
5.1 KONSERNITULOSLASKELMA.....	174
5.2 KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	175
5.3 KONSERNITASE	176

6	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	179
6.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	179
6.1.1	ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT.....	179
6.1.2	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET.....	179
6.2	TULOSLASKELMAOSAN LIITETIEDOT.....	180
6.2.1	Toimintatuotot.....	180
6.2.2	Verotulojen erittely.....	180
6.2.3	Valtionosuuksien erittely.....	181
6.2.4	Valtionosuudet vuosina 1996 – 2016.....	181
6.2.5	Palvelujen ostojen erittely.....	181
6.2.6	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista.....	182
6.2.7	Erityy poistoeron muutoksista.....	183
6.2.8	Pakollisten varausten muutos.....	183
6.2.9	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot.....	183
6.2.10	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely.....	184
6.3	TASEEN LIITETIEDOT.....	185
6.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	185
6.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	189
6.4	VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	191
6.4.1	Leasingvastuiden yhteismäärä.....	191
6.4.2	Vastuusitoumukset.....	191
6.4.3	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista.....	191
6.4.4	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	192
6.5	HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	192
6.5.1	Henkilöstön lukumäärä.....	192
6.5.2	Henkilöstökulut.....	193
6.5.3	Tilintarkastajien palkkiot.....	193
6.5.4	Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut.....	194
7	VESIHUOLTOLAITOS.....	195
7.1	LAILILAN KAUPUNGIN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS.....	195
7.2	VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA.....	199
7.3	VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA.....	200
7.4	LASKENNALLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN TASELASKELMA.....	201
7.5	VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN LIITETIETOJA.....	203
7.6	VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE-ERITTELY.....	205
8	MUUT TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT.....	207

TOIMINTAKERTOMUS

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Oleellisinta tilinpäätöksessä on se, mihin se numeerisesti talousarvioon ja asetettuihin tavoitteisiin nähden toteutuu ja mitä varsinaisella toiminnalla on saatu aikaan. Kaupungin talousarvio päättyi alkuaan alijäämäiseksi 1,365 M€ vuosikatteen ollessa plussalla 0,726 M€. Tilinpäätöksessä päädyttiin kuitenkin 1,030 M€:n ylijäämään tuloksen ollessa 0,881 M€ ja vuosikatteen 3,249 M€. Se, miten hyvään lopputulokseen on päästy, ilmenee parhaiten tilinpäätöksen tekstisivulla kohdassa 1.1.5. Keskeisimmät selittäjät löytyvät verotulojen ja valtionosuuksien kasvusta vaikkakin verotulot jäivät talousarvioon nähden vuoden 2015 tuloja vähäisemmiksi. Yleisen talouskehityksen johdosta talousarvio tuli alkuaan tehdä ns. varovaisuusperiaatteella, mikä osoittautui oikeaksi menettelyksi. Henkilöstömenojen alitus selittää suurimman osan tilinpäätöksen positiivisesta lopputuloksesta. Palkkamenot sivukuluineen alittivat talousarvion 1,5 M€:llä johtuen useasta eri tekijästä, mitä ilmenevät lähemmin mainitusta talousarvion tekstiosan kohdasta.

Vuonna 2015 hyväksytyt tavoitteet palvelurakenneohjelmalle ovat tuottaneet tilinpäätöskauden loppuun mennessä arviolta noin 0,5 M€:n tulosvaikutuksen. Merkittävä osa tuloksesta on saatu aikaan sosiaali- ja terveystoimessa palvelurakenteiden ja työprosessien tehostamisella kustannustehokkaiksi. Tilinpäätöksen taseesta ilmenee, että lainakanta vuoden lopussa oli 15,5 M€ lainamäärän kasvaessa edellisvuoteen nähden noin 2 M€. Lainakanta asukasta kohti oli 1.828 €, mikä on yli 1.000 € alhaisempi kuin maan kunnissa keskimäärin. Taseen kumulatiivinen ylijäämä kasvoi edellä todetusta johtuen edellisen vuoden runsaasta 5 M€:sta 6,21 M€:oon.

5,6 M€:n Investointimenoista monitoimihallin rakentaminen edusti yli puolta (3,1 M€) hallin lopullisten kustannusten jäädessä noin 3,8 M€:oon.

Kuntaliitto toteaa, että kuntasektori on saavuttamassa hallituksen sille asettaman rahoitusasematavoitteen, mutta kuntatalouden kestävydestä on pidettävä jatkuvasti huolta. Kilpailukykyopimukseen liittyvät valtionosuusvähennykset ovat vuodelle 2017 372 M€. Kuntaliitto edellyttää valtiolta, että lisätehtäviä kunnille ei tässä tilanteessa tule antaa ja että sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun sekä sen edellyttämiin ICT- ja muihin investointeihin tulee varata valtion budjettikehyksessä riittävät voimavarat.

Kuntien tulorakenne tulee soteuudistuksen johdosta oleellisesti muuttumaan kuntien verotuloja siirrettäessä valtiolle. Kunnallisveroprosentteja leikataan 12,47 prosenttiyksikköä ja kuntien yhteisövero-osuutta leikataan koko kuntataloudesta noin 500 M€. Vastaavasti myös soteen saadut valtionosuudet siirtyvät valtion kautta maakunnille rahoitus pohjaksi. Ylipäätään valtionosuuden merkitys kuntien rahoituksessa pienenee ja tuloverojen osuus kunnan kokonaistuloista kasvaa. Myös kiinteistöveron osuus kuntien tuloista kasvaa merkittävästi.

Uuden valtuustokauden alussa on ensiarvoisen tärkeää pitää edelleen kiinni tiukasta taloudenpidosta ja tehdä oikeita ratkaisuja maakunta- ja soteuudistukseen siirryttäessä. On vältettävä kaikin keinoin menopaineen synnyttämistä, muussa tapauksessa lähivuodet ovat taloudellisesti kohtuuttoman vaikeita. Uuden päiväkodin ja Euran vesilinjan rakentamisen jälkeen merkittävimmät investoinnit on toistaiseksi toteutettu ja silloin päästään vakauttamaan velkakehitystä sekä pienentämään poistoja ja korkoriskiä. Voidaan keskittyä terveyden ja hyvinvoinnin sekä kaupungin elinvoiman vahvistamiseen. Ulkoiset puitteet niille ovat olemassa.

Jukka Alkio
kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto

LAITILAN KAUPUNGIN ORGANISAATIO

LUOTTAMUSHENKILÖT

KAUPUNGINVALTUUSTO
35 jäsentä

VALTUUSTON POLIITTISET VOIMASUHTEET:

KESK. 16, KOK. 8, SDP 6, PS 2, VIHR. 1, KD 1, PRO V-S 1

Kuusisto Pekka	valtuuston pj.	KESK
Laine Kari	valtuuston I vpj.	SDP
Perkkola Jussi	valtuuston II vpj.	KOK

Aitakari Henri IPU
Arokoivu Nina KOK
Haijanen Pauliina KOK
Hilakari Lasse KOK
Ketoniemi Ari KESK
Kiveinen Jari SDP
Kuisma Eero KESK
Kinnanen Birgit KD
Kuronen Kyösti KOK
Kuusisto Pekka KESK
Kähkölä Helvi KESK
Lahtonen Hanna SDP
Laine Kari SDP
Laurila Juha KESK
Lehmuskallio Matti KESK
Lehtola Seppo SDP
Mäkelä Soile KOK

Mäki-Arvela Jarmo KESK
Mäki-Kamppi Seppo SDP
Männistö Jarkko KOK
Nurminen Juha KOK
Perkkola Jussi KOK
Pokki Pertti SDP
Raisto-Elo Tanja KESK
Raittinen Juha KESK
Rinne Seppo PRO V-S
Ruusuranta Karoliina KESK
Saari Susanna KESK
Seikola Mika KESK
Vainiotalo Lea PS
Vainiotalo Tommi PS
Viljanen Matti KESK
Vippola Tommi KESK
Vuola Hanna KESK
Vuorio Tuomas KESK

KAUPUNGINHALLITUS
9 jäsentä

Raisto-Elo Tanja	hallituksen pj.	KESK
Lehtola Seppo	hallituksen vpj.	SDP

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja Jukka Alkio

Jäsenet:

Lahtonen Hanna SDP
Mäkelä Soile KOK
Mäki-Arvela Jarmo KESK
Männistö Jarkko KOK
Saari Susanna KESK
Vainiotalo Lea PS
Vippola Tommi KESK

MUUT TOIMIELIMET

Valtuuston vaalilautakunta
Käräjäoikeuden lautamiehet
Kiinteistötoimituksen uskotut miehet
Poliisin neuvottelukunta*
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä*
Varsinais-Suomen liiton kuntayhtymä*
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä*
Alangon säätiön hoitokunta
Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon lautakunta*
* Valtuusto valitsee edustajansa

Tilivelvolliset toimielimet:

Kaupunginhallitus

Keskusvaalilautakunta

Jäsenet:	Jari Seikola, pj.	Martti Ruoho
	Raisa Bergman, vpj.	Marja-Liisa Mutka
	Simo Seppälä	

Tarkastuslautakunta

Jäsenet:	Pertti Pokki, pj.	Ari Lehtonen
	Juha Laurila, vpj.	Irmeli Uusikartano
	Aino-Liisa Isotupa-Jalonen	

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Jäsenet:	Matti Viljanen, pj.	Matti Lehmuskallio
	Elisa Kivi-Jalonen, vpj.	Soile Mäkelä

Henri Aitakari
Birgit Kinnanen
Jari Kiveinen

Karoliina Ruusuranta
Pauliina Uusikartano

Sivistyslautakunta

Jäsenet: Hanna Vuola pj.
Juho Laihonen, vpj.
Virve Aho
Juho Aula
Terhi Sinisalo

Samuel Evomaa
Simo Hiekka
Ari Kangassalo
Korte-Hemmilä Eeva

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta*

Jäsenet: Mika Toivola, vpj.
Lea Koskinen
Timo Heinonen

Tekninen lautakunta

Jäsenet: Kyösti Kuronen, pj.
Tuomas Vuorio, vpj.
Paula Elo
Henna Friman
Ari Ketoniemi

Juha Laurila
Juha Nurminen
Helvi Kähkölä
Lea Vainiotalo

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Jäsenet: Tommi Vainiotalo, pj.
Matti Laaksonen, vpj.
Niina Arokoivu
Triinu Guk
Lasse Hilakari

Jaana Hyytiäinen
Seppo Mäki-Kamppi
Päivi Nurmi
Juha Raittinen

Vakka-Suomen kansalaisopiston johtokunta

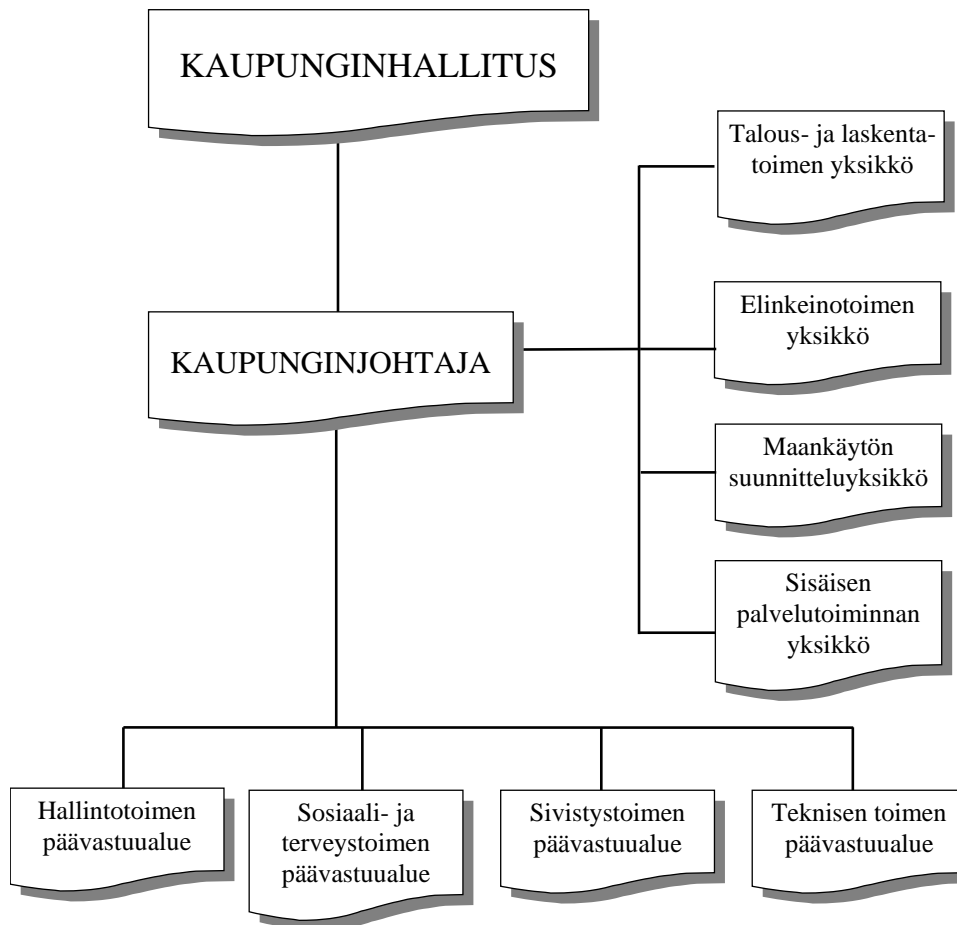
Jäsenet: Pirkko Lavila, pj.
Seppo Mäki-Kamppi

Luettelo tilivelvollisista viranhaltijoista:

10 Vaalit	hallintosihteeri
14 Tilintarkastus	lautakunnan pj
15 Varpeen koulu keskuskeittiö	pääemäntä
16 Kaukolankodin keittiö	ravitsemispäällikkö
18 Hallintopalvelut	kaupunginsihteeri
19 Sisäinen palvelutoiminta	tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö
20 Talouspalvelut	kaupunginkamreeri / talousjohtaja
21 Elinkeinoitoimi	elinkeinoasiamies
22 Kaavoitus	tekninen johtaja
25 Maaseututoimi	kaupunginsihteeri
26 Sivistystoimen hallinto	sivistystoimenjohtaja
27 Varhaiskasvatus	päivähoidon ohjaaja
28 Perusopetus	sivistystoimenjohtaja
29 Lukio-opetus	sivistystoimenjohtaja

30 Toisen asteen ammatillinen koulutus	
35 Kirjastotoimi	kirjastotoimenjohtaja
36 Kulttuuritoimi	kulttuurisihteeri
38 Nuorisotoimi	liikuntasihteeri
39 Liikuntatoimi	liikuntasihteeri
40 Aikuiskoulutus/Vakka-Suomen kans.op	kansalaisopiston rehtori
41 Vakka-Suomen musiikkiopisto	rehtori
43 Sos. hallinto	sosiaali- ja terveysjohtaja
44 Lapsiperheiden psykososiaaliset palv.	erityissosiaalityöntekijä
47 Toimentuloturva	johtaja-sosiaalipalveluohjaaja
48 Kansanterveystyö	ylilääkäri
49 Sair.hoitolaitokset	sosiaali- ja terveysjohtaja
50 Toimintarajoitteisten palvelut	johtaja-sosiaalipalveluohjaaja
51 Iäkkäiden palvelu	Kaukolankodin johtaja
57 Tekninen hallinto	tekninen johtaja
58 Liik. väylät ja alueet	työpäällikkö
59 Jätehuolto	työpäällikkö
60 Kiinteistöt	rakennusinsinööri
61 Vesihuoltolaitos	työpäällikkö
62 Konekeskus	työpäällikkö
63 Mittauspalvelut	maankäyttöinsinööri
64 Palo, pelastus ja suojelu	tekninen johtaja
65 Asuntotoimi	asuntosihiteeri
68 Ympäristönsuojelu	ympäristösihteeri
69 Rakennusvalvonta	rakennustarkastaja

HALLINNON ORGANISAATIO

1.1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen julkisen talouden tila on haasteellinen, sillä julkisyhteisöjen alijäämä on edelleen suuri ja julkinen velka kasvaa. Julkisen talouden velkaongelma tekee Suomen talouden entistä haavoittuvammaksi kansainvälisen talouden häiriöille. Vuonna 2015 Suomen talouden alijäämä kuitenkin supistui julkisten menojen sopeutuksen ansiosta. Julkisen sektorin työntekijöiden määrä pieneni ja julkisia investointeja vähennettiin. Lisäksi julkisen velan korkomenot vähenevät edelleen. (Suomen Pankin tilannekatsaus 12.12.2016.)

Suomen kansantalous jatkoi kasvuaan vuonna 2016. Bruttokansantuote kasvoi 1,6 % kulutuksen ja investointien kasvun myötä. Toimialoista etenkin rakentamisen ja liike-elämän palveluiden toimialat kasvoivat voimakkaasti. Käyvin hinnoin laskettuna bruttokansantuote oli 2,4 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2015. (Tilastokeskus 1.3.2017.)

Työllisyystilanne parani vuoden 2016 kuluessa. Koko vuonna työllisten määrä kasvoi 0,6 prosenttia. Työttömyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin 8,8 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 9,4 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos vuonna 2016 oli 0,84 miljardia euroa ylijäämäinen (Tilastokeskus: Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioitietoja 8.2.2017). Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat 1,3 prosenttia edellisestä vuodesta. KT Kuntatyöntajien kyselyn mukaan vuonna 2016 kuntasektorilla leikattiin henkilöstömenoja 357 miljoonalla eurolla. Säästötoimenpiteinä käytettiin mm. lomautuksia, lomarahaa vapaaksi vaihtosopimuksia, irtisanomisia sekä palkattomia vapaita. Kuntien toimintatuotot kasvoivat 0,3 % edellisvuodesta.

Yhteenlasketut verotulot kasvoivat 1,4 %. Kunnallisverotulot kasvoivat 2 %, yhteisöverot pienenevät 6,3 % ja kiinteistöverot kasvoivat 4,2 %. Valtionosuudet nousivat 7 %.

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2016 lopussa 16,04 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen verrattuna noin 3,4 prosenttia. Kasvu oli edellisvuotta hitaampaa. Tuolloin lainakanta kasvoi 3,9 %. Investoinnit pienenevät 7,1 %. Kuntien lainakanta vuonna 2016 oli 2 915 euroa asukasta kohden, kun vuonna 2015 lainakanta oli 2 793 euroa asukasta kohden.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli 3,14 miljardia euroa. Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate parani 16,7 % edellisvuodesta.

1.1.4 Laitilan taloudellinen kehitys

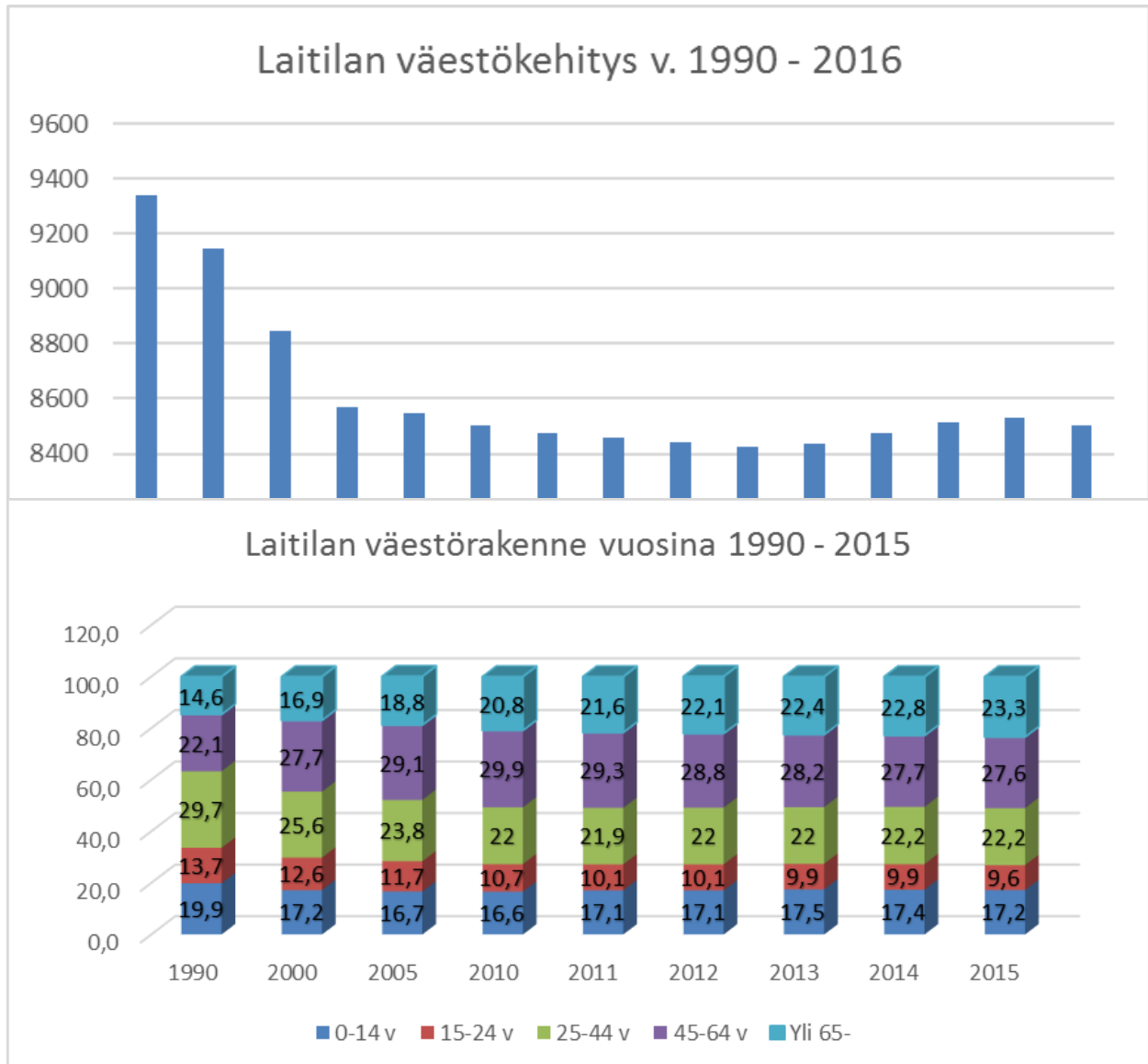
Laitilan kaupungin väkiluku vuoden 2016 lopussa oli ennakkotiedon mukaan 8 505 henkeä, joka on 15 henkilöä vähemmän kuin vuoden 2015 lopussa.

Vakka-Suomessa väkiluku oli 30 775 henkilöä vuoden 2016 lopussa, joka oli 163 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2015. Laitilan väkiluku väheni 0,18 % vuodesta 2015.

Alla olevassa taulukossa on esitetty väestömuutosten ennakkotietoja tapahtumakuukauden mukaan Laitilassa ja Vakka-Suomessa ajalla 1.1.2016 – 31.1.2016.

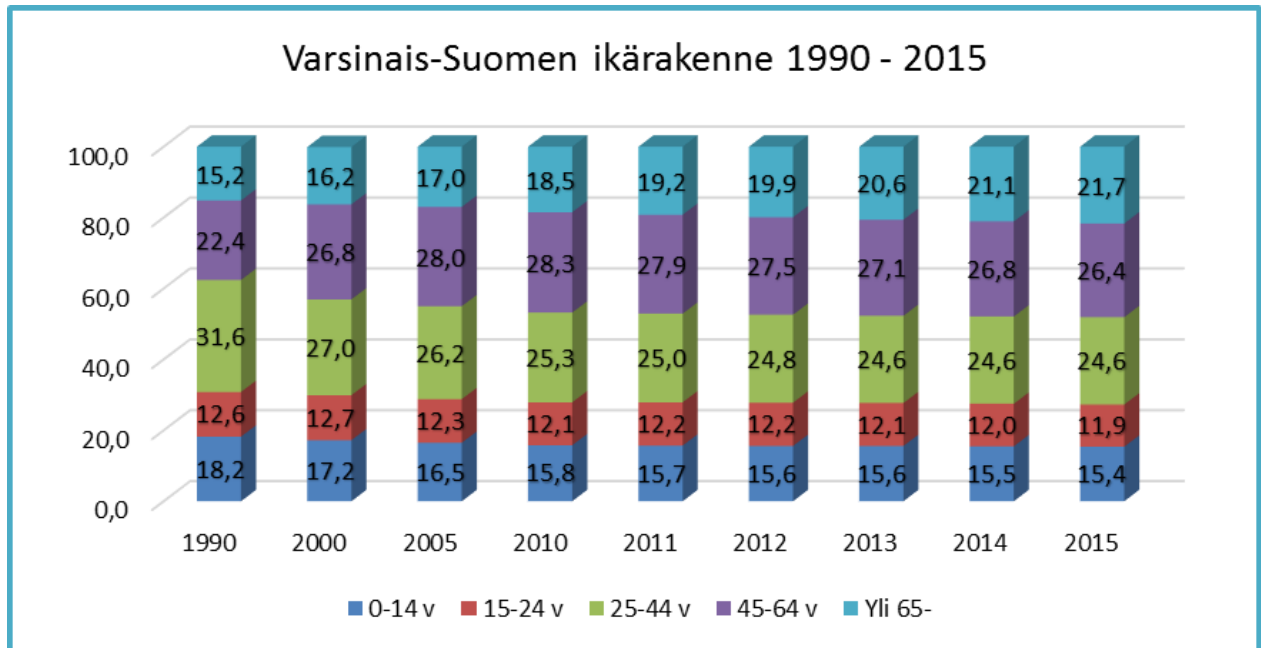
	Syntyneet	Kuolleet	Luonn. kehitys	Tulo-muutto	Lähtö-muutto	Netto-muutto	Netto-maah.m.	Kokonais-muutos	Kokonais-väkiluku
Laitila	93	100	-7	290	361	-71	63	-15	8 505
Vakka-Suomi	266	372	-106	1163	1334	-171	82	-195	30 775

Laitilan kaupungin väestön ikärakenne on kehittynyt vuodesta 1990 siten, että 0-14 -vuotiaiden osuus on pienentynyt 2,7 %-yksikköä (17,2 %) vuodesta 1990 vuoteen 2015. Samalla ajanjaksolla on 15-24 -vuotiaiden osuus pienentynyt 4,1 %-yksikköä (9,6 %), 25 -44 -vuotiaiden osuus pienentynyt 7,5 % (22,2%), 45-64 -vuotiaiden osuus on kasvanut 5,5 % (27,6 %) ja yli 65-vuotiaiden osuus kasvanut 8,7 %-yksikköä (23,3 %). Vuoden 2014 ja 2015 aikana 0 – 14 vuotiaiden määrä on vähentynyt 0,2 %-yksikköä, 15-24 -vuotiaiden osuus on vähentynyt 0,3 %-yksikköä, 25- 44 -vuotiaiden osuus on pysynyt samana, 45-64 -vuotiaiden määrä on pienentynyt 0,1%-yksikköä ja yli 65 -vuotiaiden määrä kasvanut 0,5 %-yksikköä. Alla olevassa taulukossa on kuvattu Laitilan kaupungin väestökehitys eri vuosina.

Väestöennusteen mukaan väkiluku Laitilassa vuonna 2040 on 7 133 henkilöä ja yli 65-vuotiaiden suhteellinen osuus Laitilan väestöstä nousee yli 27,5 %:iin vuonna 2040, kun se vuonna 2015 on ollut 23,3 %.

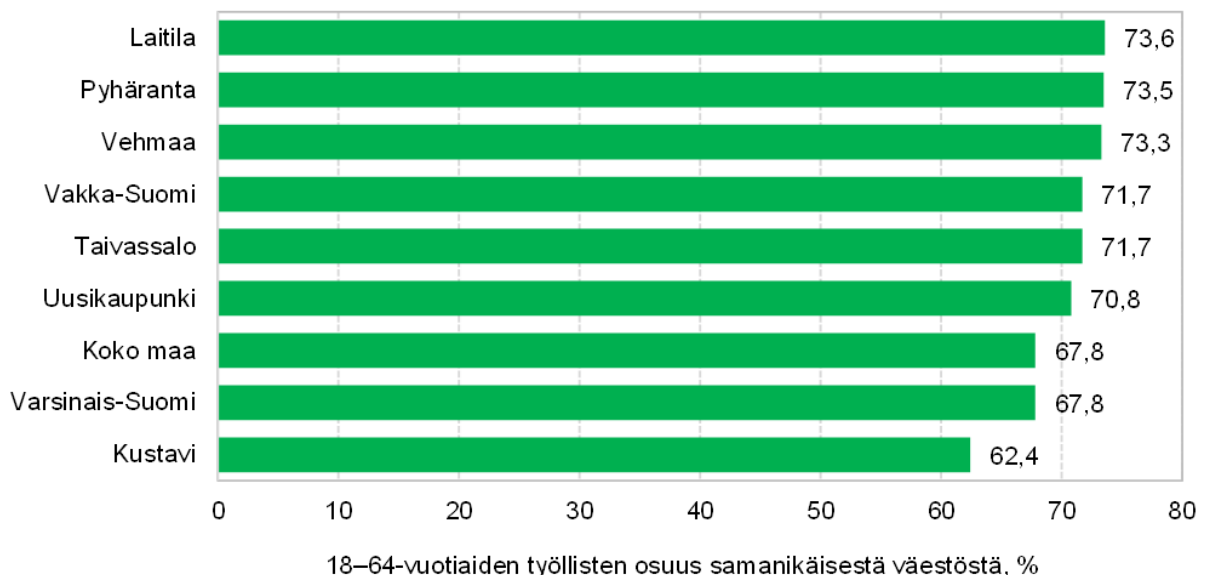
Varsinais - Suomen alueen ikäjakauma vuonna 2015 oli vastaavasti seuraava: 0-14 -vuotiaat 15,4 % 15-24 -vuotiaat 11,9 %, 25-44 -vuotiaat 24,6 %, 45-64 -vuotiaat 26,4 % ja yli 65-vuotiaat 21,7 %. Seuraavassa taulukossa on havainnollistettu Varsinais-Suomen väestörakenteen kehitystä eri vuosina.

Laitilan kaupungin työttömyysaste oli 9,0 % joulukuussa 2016 (8,8 % 12/2015). Työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) oli yhteensä 358, joista miehiä 187 ja naisia 171. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 41 ja yli vuoden työttömänä olleita oli 55. Samana ajankohtana avoimia työpaikkoja oli yhteensä 59 kpl.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu Vakka-Suomen kuntien työllisyysastetta vuoden 2015 lopussa.

Työllisyysaste kunnittain 2015

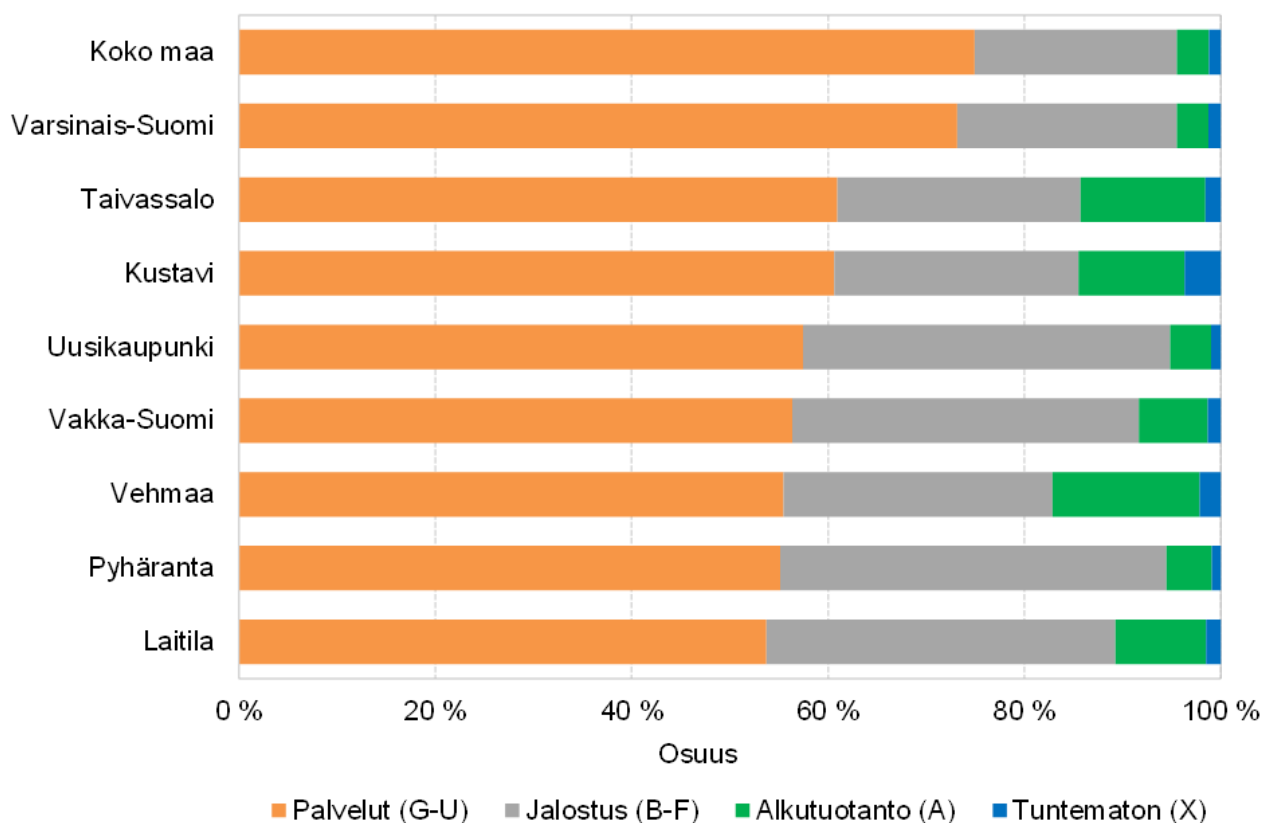
Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Laitilan kaupungin työpaikkaomavaraisuus on kasvanut vuoden 1993 95,9 %:sta 99,8 %:iin vuoden 2014 loppuun mennessä. Työpaikkaomavaraisuus heikkeni hieman edellisvuoden 102 %:sta.

Laitilan kokonaistyöpaikkojen määrä oli 3 619 vuonna 2014. Työpaikkojen määrä vähentyi edellisvuodesta 72 työpaikalla. Eniten vähennystä tapahtui teollisuuden alalla. Työllisten määrä pysyi lähes samana 3 625 (2013 3 621). Vuonna 2014 teollisuuden työpaikkoja 106 kpl edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2013 ja 2014 välisenä aikana alkutuotannon työpaikkojen määrä väheni 17 kpl:lla. Samana ajankohtana rakentamisen työpaikat lisääntyivät kymmenellä työpaikalla ja terveys- ja sosiaalialalle tuli 39 työpaikkaa lisää.

Vakka-Suomessa työpaikkojen määrä lisääntyi vuoden 2013 12 366 työpaikasta 12 633 työpaikkaan vuonna 2014. Vakka-Suomen työpaikkaomavaraisuus oli 98 % (2013 96,9 %) vuonna 2014.

Tilastokeskuksen vuoden 2015 tietojen mukaan Laitilassa on rakennuksia yhteensä 3 503 kpl (2014 3 464). Niistä on asuinrakennuksia 2 984, liike- ja toimistorakennuksia 89, teollisuusrakennuksia 139 ja muita rakennuksia 291. Kesämökkejä Laitilassa on 1 250 kpl.

Elinkeinorakenne kunnittain Vakka-Suomessa 2014

1.1.5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tilikauden tulos on 880 932,89 € ja ylijäämä on 1 030 142,66 €. Tulos on huomattavasti talousarviossa ennakoitua parempi.

Vuonna 2016 verotuloja kertyi yhteensä 28,7 milj. € eli noin 0,6 milj. € vähemmän kuin vuonna 2015.

TILINPÄÄTÖS 2016

Vuonna 2016 kunnallisveroa tilitettiin kaupungille 25,0 milj. €, joka on noin 0,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2015. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä kunnallisverotilityksiin sisältyy vuoden 2015 ennakonperinnän palautusosuuksia ja tilitettyjen määrien oikaisuja yhteensä 1 675 361 €.

Yhteisöveroja kertyi yhteensä noin 1,8 milj. € vuonna 2016 eli 0,4 milj. € vähemmän kuin vuonna 2015. Yhteisöveron voimakas lasku vuonna 2016 johtui pääosin kuntien jako-osuuden määräaikaisen 5 prosenttiyksikön korotuksen päättymisestä.

Vuonna 2016 kiinteistöveroprosentit olivat seuraavat: vakituinen asunto 0,4 %, muu rakennus 0,98 % ja yleinen 0,85 %. Kiinteistöverojen tuotto oli 1,9 milj. € vuonna 2016, noin 38 000 € suurempi kuin vuonna 2015. Tämä johtuu pääosin kiinteistöveroprosenttien korotuksesta.

Valtionosuuksien toteutuma oli 20,5 milj. €. Valtionosuuksia saatiin 1,3 milj. € edellisvuotta enemmän.

Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta 4 % ja koko kuntasektorilla ennakkotilinpäätöksen mukaan kasvu oli 0,3 %. Toimintatuottojen kasvu Laitilassa johtui myyntituottojen (410 424 €) ja maksutuottojen (58 774,00 €) lisääntymisestä. Vastaavasti tuet ja avustukset pienenevät 170 412 €, mikä johtui työllistämistuen vähenemisestä. Myyntituottoja nosti mm. vesi- ja jätevesimaksut, joita tuli 20 % edellisvuotta enemmän (247 205 €) ja kotikuntakorvaukset, jotka kasvoivat edellisvuodesta 5,6 % (34 016 €). Maksutuottoja lisäsivät hammastutkimusmaksut, joita saatiin 43 % edellisvuotta enemmän (110 327 €).

Ulkoiset toimintakulut kasvoivat vuodesta 2015 yhteensä 0,86 % eli 480 915 € ja koko kuntasektorilla kasvu oli 0,3 %. Henkilöstökulut kasvoivat 0,76 % (202 276 €). Palkat kasvoivat 0,7 % (141 858 €) ja sivukulut 0,9 % (60 418 €). Palvelujen ostot lisääntyivät 1,1 % (264 170 €). Menolisäystä aiheutui mm. seuraavissa kuluryhmissä: koneiden ja kaluston vuokrat (39 902 €) sekä kuljetusmenot (65 872 €). Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat lisääntyivät edellisvuodesta 6 % (206 400 €).

Palkkakulujen 0,76 %:n kasvu edellisvuoteen nähden johtui sijaisten palkkamenojen 17,7 %:n kasvusta (145 665 €), opettajien palkkamenojen 1,9 % (70 149 €) kasvusta sekä vakinaisten työsuhteisten 0,9 %:n palkkamenojen kasvusta (86 937 €). Koko maan osalta henkilöstökulut laskivat 1,7 %.

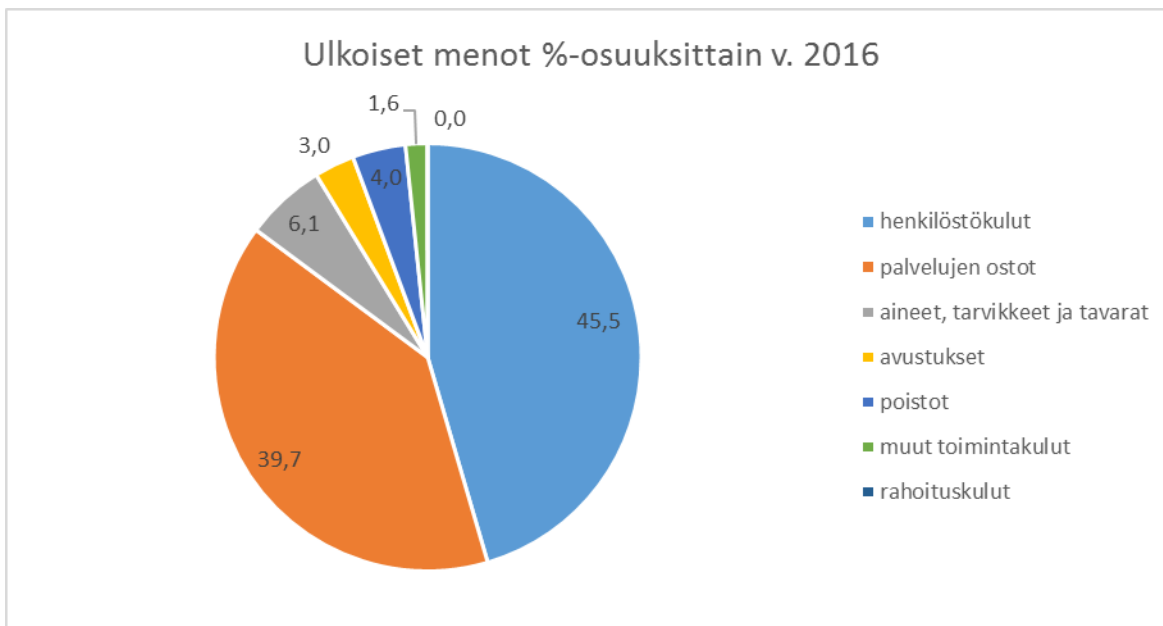
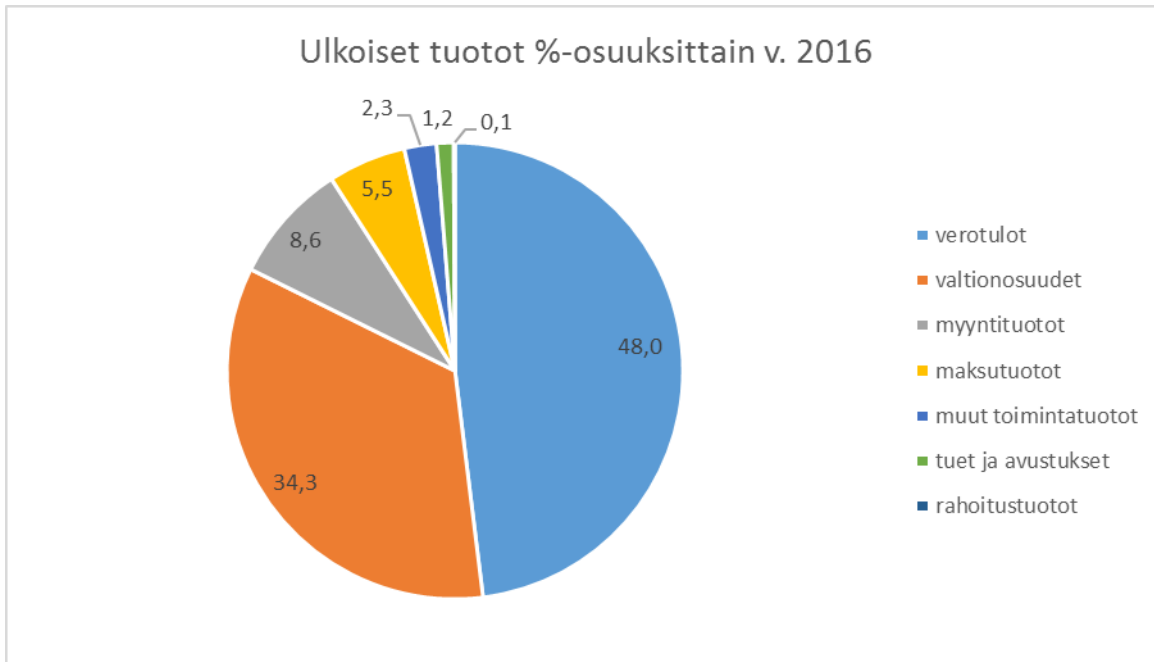
Palkkamenoja oli budjetoitu talousarviossa reilusti. Alitukset johtuvat mm. seuraavista seikoista. Palkkamenoihin sisältyvät omaishoidon tuet (462 038 €) siirrettiin tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä kohtaan avustukset. Tämän lisäksi palkkamenot sivukuluineen alittivat talousarviossa varatut palkkamenot 1 501 639 eurolla. Kyseinen palkkamenojen alitus johtuu mm. kiky-sopimukseen liittyvästä lomarahojen 30 %:n leikkauksesta (135 937 €) sekä työllistettyjen palkkaamiseen varattujen rahojen käyttämättä jättämisestä (217 963 €). Vuosilomasijaisten ja muiden tilapäisten henkilöiden palkkoihin (ilman henkilösivukuluja) oli talousarviossa varattu 430 000 euroa toteutunutta enemmän. Lisäksi vuoden 2016 talousarvion yhteydessä oli tehty palkkoihin yleiskorotuksen vuoksi 0,59 % varaus (156 600 €). Sairausvakuutus- ja tapaturmavakuutuskorvauksia saatiin n. 205 000 euroa budjetoitua enemmän.

Laitilan kaupungin toimintakate kasvoi 0,17 % (78 000 €) ja koko kuntasektorilla toimintakatteen kasvu oli 1,6 % alkuvuonna 2017 julkaistun tilinpäätösarvion mukaan.

Vuosikate vuonna 2016 oli 3,2 milj. €, joka oli 26,37 % edellisvuotta parempi.

Poistot ja arvonalentumiset kasvoivat 5,2 % (117.000 €) edellisvuodesta.

Korkokuluja maksettiin 12 435 € eli lähes puolta vähemmän kuin vuonna 2015.

Iman kustannuslaskennallisia eriä (sisältäen sisäiset erät) käyttötalouden nettomenot kehittyivät edellisen vuoden 2015 tilinpäätökseen verrattaessa seuraavasti:

Hallintotoimen nettomenot (2,3 milj. €) pienenevät 154 056 €. Menot pienenevät 5,8 % ja tulot pienenevät 5,3 %. Menojen pieneneminen johtuu mm. hallinnon henkilöstöressurssien uudelleenjärjestelyistä sekä työllistämismäärärahojen käyttämättä jättämisestä.

Sivistystoimen nettomenot (13,0 milj. €) kasvoivat 125 004 €. Menot kasvoivat 1 % ja tulot kasvoivat 0,7 %.

Sosiaalitoimen nettomenot (27,2 milj. €) kasvoivat 328 866 €. Menot kasvoivat 1,7 % ja tulot 4,3 %.

Teknisen toimen nettomenot (2,3 milj. €) pienenevät 309 395 €. Tämä johtuu tulojen 0,5 milj. euron kasvusta (22,3 %). Myös menot kasvoivat 0,2 milj. euroa (4,2 %).

Rakennus- ja ympäristötoimen nettomenot kasvoivat vuodesta 2015 62 942 €. Nettomenojen kasvu aiheutuu tulojen puolittumisesta verrattuna edelliseen vuoteen. Tulot vähenivät 40 % ja menot kasvoivat 5,3 %.

Tarkempia selvityksiä kustannusten muutoksista löytyy kunkin tehtäväalueen kohdalta toimintakertomusosiosta.

Tilinpäätöksen ja talousarvion vertailu:

Ulkoiset toimintakulut (56,5 milj. €) jäivät 1,3 milj. € pienemmiksi kuin lisämäärärahoilla korjatun talousarvion määrärahat.

Ulkoiset toimintatuotot (10,5 milj. €) muodostuivat 0,6 milj. € lisätalousarviolla korjattua talousarviota pienemmiksi.

Vuosikate (3 248 630 €) muodostui 2 797 626 € ja tilikauden tulos (880 933 €) 2 522 015 € varsinaista talousarviota suuremmaksi.

Veroja tilitettiin varsinaista talousarviota enemmän: kunnallisveroa 477 900 €, osuutta yhteisöverosta 50 726 € ja kiinteistöveroa 27 881 € eli yhteensä 556 508.

Yhteensä vuoden 2016 aikana valtuusto hyväksyi käyttötalouteen lisämäärärahaesityksiä 257 220 € ja tuloja 12 293 €.

Kaupunginvaltuuston käyttötalouteen hyväksymät suurimmat lisämäärärahat olivat seuraavat: Pähkinäpensaas irtaimisto 34 800 €, palkkahallinnon itsekäyttöosio 14 800 €, nettisivujen uusiminen 10 120 €, perusopetuksen palkkamenot 65 500 €, kansanterveystyö 126 400 € sekä lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut 45 000 €.

Olellisimmat talousarvion tehtäväkohtaiset määrärahan ylitykset käyttötaloudessa olivat seuraavat:

kansanterveystyö: tulot ylittyivät 176 150 € ja menot ylittyivät 111 548 €;

sairaanhoitolaitokset: menot ylittyivät 209 437 €;

toimintarajoitteisten palvelut: tulot ylittyivät 61 113 € ja menot ylittyivät 236 328 €;

liikenneväylät ja alueet: tulot ylittyivät 3 667 € ja menot ylittyivät 21 628 €;

palo, pelastus ja suojelu: menot ylittyivät 59 557 €

sivistystoimen hallinto: menot ylittyivät 45 141 €

Esitetään tilivelvollisille vastuuvapautta, mikäli valtuusto hyväksyy poikkeamat.

Investoinnit

Investointiosan menot olivat yhteensä 5,3 milj. € ja talousarviota 2 284 537 € pienemmät. Valtuusto hyväksyi investointiosaan lisämäärärahoja yhteensä 602 864 €.

Suurimmat yksittäiset toteutuneet investointikohteet vuonna 2016 olivat: Monitoimihalli irtaimistoinen 3 135 792 €, Pähkinäpensaassa päiväkodin kunnostus 378 773 €, terveyskeskuksen kunnostus 116 631 €, kaavateiden päällystäminen 111 885 €, katujen rakentaminen 111 042 €, tievalaistus 88 712 €, Tuunan pallokentän jatkaminen 94 460 €, vedenhankintaselvitykset 107 540 €, sivistystoimen hankkeet 364 517 € sekä atk-hankinnat 214 102 €.

Investointeihin myönnettiin lisämäärärahoja seuraavasti: Soukaisten koulun vesivahinko 40 000 €, sensorin hankinta hammashoitolaan 6 164 €, Huovinojan sivuhaaran putkitus 32 600 €, Pähkinäpensaassa peruskorjaus 400 000 €, terveyskeskuksen henkilöturva- ja oviavontalaitteisto 6 500 € sekä Varpeen koulun luokkatilojen kunnostamiseen 45 000 € ja kalustohankintoihin 23 200 €.

Suurimmat investointikohtaiset alitukset olivat päiväkotit 471 388 €, terveyskeskus 108 369 €, kaupungintalo 100 000 €, joka jäi kokonaan toteuttamatta, sekä Tuunan pallokenttä 155 540 €.

Rahoitus

Lainamäärä kasvoi 1 600 000 eurolla vuonna 2016. Korollinen vieras pääoma oli vuoden 2016 lopussa 15,5 milj. € ja asukaskohtainen laina 1 828 €. Kaupungin lainarahoitus muodostuu pääasiassa lyhytaikaisesta lainasta. Talousarviossa 2016 oli arvioitu, että lainakanta kasvaa 21,4 miljoonaan euroon. Kyseisenä vuotena ei kuitenkaan otettu lisää pitkäaikaista lainaa vaan rahoitusmuotona käytettiin lyhytaikaista luottorahoitusta. **Lainarahoitus kasvaa joka vuosi tasaisesti ja tästä johtuen omavaraisuusaste huononee kaiken aikaa.**

1.1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntaliiton vuoden 2017 verotuloennusteen mukaan Suomen yleisen tulokehityksen ennakoidaan olevan vaatimatonta johtuen verotulojen maltillisesta kasvuennusteesta. Kunnallisverotilitysten kasvu tulee kunnallisveroprosenttien korotuksista huolimatta olemaan vaatimatonta vuonna 2017. Pääosin negatiivinen kehitys johtuu ns. kilpailukykysovimuksen voimaantulosta ja sen kunnallisveron tuottoa alentavasta vaikutuksesta. Kunnallisverokertymän ennakoidaankin jäävän -1,9 % viime vuotta alhaisemmaksi. Kaikkien verojen osalta kuntien koko vuoden tilitysarvio on -1,0 % verrattuna edellisvuoteen. Palkkatulojen kasvun arvioidaan jäävän viime vuosia alhaisemmaksi kilpailukykysovimuksen johdosta. Työttömyyden odotetaan taittuvan ja siten työttömyysturvan määrän kääntyvän laskuun. Vuoden 2016 kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan verotulot ovat kuitenkin kasvaneet edellisvuodesta 1,4 % ja valtionosuudet 7 %. Vuoden 2017 talousarvioiden mukaan verotulot pienenisivät 1,5 % vuodesta 2016 ja kasvaisivat 2,5 % vuonna 2018. Valtionosuuksien ennakoidaan laskevan 3,5 % vuodesta 2016 ja pysyvän samalla tasolla vuonna 2018.

Laitilan kaupungin vuoden 2016 tuloksen muodostuminen positiiviseksi johtui suureksi osaksi valtionosuuksien ja verotulojen ennakoitua suuremmasta määrästä (arvio ylittyi 0,8 milj. €). Vuoden 2016 talousarviota laadittaessa Kuntaliiton verotuloennuste oli Laitilan osalta -3,6 %. Laitilan verotulot pienenisivät kuitenkin vähemmän eli 2,2 % vuodesta 2015. Vuonna 2017 Laitilan verotulojen ennustetaan kasvavan 0,2 % ja vuonna 2018 taas pienenevän 0,4 %.

Laitilan talousnäkymät ovat muiden kuntien tapaan epävarmat. Omat haasteensa kuntataloudelle asettaa uusi kuntalaki, jonka yksi merkittävimmistä uudistuksista liittyy tiukentuneeseen alijäämän kattamisvelvollisuu-

teen. Jatkossa alijäämän kattamisvelvollisuutta analysoitaessa pohjana käytetään konsernitilinpäätöksen tietoja.

1.1.2019 toteutettavan sote-uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalvet siirretään kunnista maakuntien järjestämisvastuulle. Samalla kuntien tulopohja puolittuu entisestä verotulojen ja valtionosuuksien pienemisen johdosta. Sosiaali- ja terveystalven kasvu pitäisi saada pysähtymään tai muuttumaan negatiiviseksi viimeistään vuoden 2018 talousarviota laadittaessa, jotta valtionosuuspohja muodostuisi Laitilan kannalta mahdollisimman edulliseksi. Sosiaali- ja terveystalven menojen muita toimialoja suurempi kasvu vuosina 2017-2018 tulee heikentämään pysyvästi Laitilan valtionosuuspohjaa, sillä se määritellään näiden kahden vuoden perusteella.

Tulevaisuudessa lisämenopaineita aiheuttavat korkea työttömyys, turvapaikanhakijoiden määrä sekä lisääntyvä palveluiden kysyntä. Toisaalta sote-uudistuksen yhteydessä suuri osa palveluista ja niiden kustannuksista siirtyy pois kuntien vastuulta.

Velkakehityksen kannalta oleellista ovat tulevien vuosien investointihankkeet ja niiden kehitys. Voimassa olevan rakentamisohjelman toteuttaminen sellaisenaan saattaa merkitä lainamäärän kasvua kohtuuttoman suureksi. Kaupungin omien kiinteistöjen käyttöä tulee tarkastella ja tehostaa sekä tarpeettomat kiinteistöt laittaa myyntiin. Kiinteistöjen myynti pitäisi ajoittaa vuosille 2017 ja 2018, jotta peruskunnan taloudellinen asema olisi mahdollisimman hyvä ennen sote-uudistuksen toteutumista 1.1.2019.

Toimintamenoihin kohdistuvia säästötoimenpiteitä on jatkettava tulevina vuosina. Talousarvion 2015 valmistelun yhteydessä aloitettiin palvelurakenneselvitystyö, jonka tarkoituksena on säästötoimenpiteiden aikaansaaminen toimintatapoja tehostamalla. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2016 palvelurakenneohjelman taloudelliset tavoitteet. Nettosäästö tavoitteeksi vahvistettiin koko kaupungin tasolla 1,5 miljoonaa euroa, joka kohdistuu vuosille 2017 - 2019.

Henkilöstömäärän kasvua pyritään hillitsemään auki tulevien vakanssien täyttölupien tarkemmalla tarkastelulla. Mahdolliset henkilöstövähennykset pyritään toteuttamaan luonnollisen poistuman kautta eläköitymistien yhteydessä, jolloin tehtäviä pyritään järjestelemään uudelleen. Tämä työ on aloitettu vuonna 2015 ja sen myötä henkilöstömäärä on laskenut 56 henkilöllä vuoden 2015 alun tilanteesta.

1.1.7 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä oli 31.12.2016 yhteensä 749 henkilöä (745 henkilöä 31.12.2015), joista määräaikaisia oli 239, oppisopimuslaisia 2 ja työllistettyjä 4. Kaupungin vuoden 2016 henkilöstökertomuksessa selvitetään henkilöstöön ja työhyvinvointiin liittyviä asioita tarkemmin.

1.1.8 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Laitilan kaupunki nosti veroprosenttia 0,5 % vuodelle 2016. Kuntaliitto julkaisi lokakuussa 2016 veroennusteen, jonka mukaan Laitilan kaupungin kunnallisverotilitykset tulevat olemaan kyseisenä vuonna yhteensä 25,0 milj.€. Tämä oli 0,5 miljoonaa enemmän kuin talousarviossa on ennakoitu. Kokonaisuudessaan Laitilalle tulisi ennusteen mukaan kertymään verotilityksiä 28,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 aikana Laitilalle kertyi verotuloja Kuntaliiton loppuvuoden ennusteen mukaisesti. Kuntaliiton veroennuste on myös vuodelle 2017 maltillinen (28,7 milj. €).

TILINPÄÄTÖS 2016

Lopullisten valtionosuuspäätösten mukaan vuoden 2016 valtionosuus tulee olemaan 0,25 miljoonaa euroa suurempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

Kaupunki käyttää investointien rahoitukseen ja maksuvalmiuden hoitamiseen lyhytaikaista lainaa. Korkotason ennakoidaan pysyvän matalana vielä jonkin aikaa. Tämä merkitsee säästöjä korkomenoihin.

Toimintatulojen ja -menojen kehitys on Laitilan osalta ollut epäsuotuisa. Tulojen vähetessä menot ovat kasvaneet. Vuodesta 2015 toimintatulot kuitenkin kasvoivat 0,4 miljoonaa euroa, samalla kun toimintamenot kasvoivat 0,5 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen kasvu johtui pääosin käyttömaksuuden myyntituotoista (218 701 €). Tulevien vuosien osalta on tärkeää, että toiminnan menot pystytään mitoittamaan vaatimattomaan tulokehitykseen. Lisäksi on varauduttava suurista investoinneista aiheutuvien kulujen kattamiseen niin poistojen kuin käyttötalousmenojen osalta.

Uuden kuntalain mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulevien vuosien tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Jatkossa kriisikuntakriteerien arvioinnissa käytetään konsernin lukuja. Nämä asiat tulee ottaa huomioon tulevia vuosia suunniteltaessa. Vaatimattoman tulokehityksen sekä menojen kasvun vuoksi vuosien 2017 – 2019 tilikausien tulokset tulevat ennusteen mukaan olemaan alijäämäisiä. Taseen kumulatiivinen ylijäämä on vaarassa muuttua alijäämäiseksi tulevina vuosina. Arviointia vaikeuttaa tässä vaiheessa vuoden 2019 alusta toteutuva sote-uudistus, joka aiheuttaa merkittäviä muutoksia kunnan tuloihin, menoihin ja talouden tasapainoon.

Tulevien haasteiden ennakoimista varten on vuoden 2015 aikana perustettu palvelurakennetyöryhmä, jonka tehtävänä on säästöjen aikaansaaminen entistä tehokkaammilla ja laadukkaammilla palveluilla. Tavoitteena on varautua tulevien vuosien taloudellisiin haasteisiin.

Arvioitaessa riskejä ja epävarmuustekijöitä ne voidaan luokitella useampaan kategoriaan. Kaupunki on riskianalyyssissään käyttänyt seuraavaa jaottelua: toiminnalliset-, taloudelliset-, turvallisuus ja työsuojelliset riskit. Osa riskitekijöistä voi kuulua samaan aikaan useampaan kategoriaan.

Vuoden 2016 lopussa Laitilan riskienhallintaohjelmaan sisältyy 72 riskiä, joista 32 on toiminnan riskejä, 11 henkilöriskejä, 9 talousriskejä ja 20 turvallisuusriskejä.

Toiminnallisia riskejä ovat toiminnan suunnitteluun, -kehittämiseen, organisaatorakenteeseen, sopimuksiin ja hankintoihin, omaisuuteen, viestintään ja sidosryhmiin liittyvät riskit. Toiminnallisista riskeistä suurimmat liittyvät tiedonkulkuun henkilöstövaihdosten tai sairastapausten osalta, ohjeiden puuttumiseen sekä kiinteistöjen ajantasaiseen kunnossapitoon.

Omaisuuksien vahinkoriskejä ja toiminnan häiriöttömyyteen liittyviä riskejä on rajattu vakuutuksilla. Vakuutusten ajanmukaisuus tarkistetaan vakuutusyhtiön kanssa säännöllisesti kerran vuodessa ja muuten tarvittaessa. Vakuutusasioita kaupungin kanssa hoitaa meklariyhtiö Novum. Laitilan kaupungin vakuutukset on keskitetty Pohjolaan.

Taloudellisia riskejä aiheuttavat taloussuunnittelu, rahoitusratkaisut, investoinnit ja hankkeet sekä kulurakenne. Merkittävimmät taloudelliset riskit Laitilassa koetaan liittyvän suhdannevaihteluihin, lainsäädännön muutoksiin sekä kaupungin talouden vakauttamisohjelman epäonnistumiseen. Riskinä koetaan myös Laitilan talouden tilan heikkeneminen yhdistettynä lisääntyvien investointien aiheuttamaan lainarahoituksen huomattavaa kasvuun. Suhdannevaihteluihin ja lainsäädännön muutoksiin liittyviin riskeihin kuuluvat esim. verotulojen ja valtionosuuksien pieneneminen sekä muuttuvat lainsäädännölliset velvoitteet, joilla on kustannuksia lisääviä vaikutuksia. Kaupungin korkoriski on melkoisen suuri ja vuoden 2015 aikana on eri pankkien kanssa tehty yleisjohdannaispöytäkirja, jonka nähdään jouduttavan aikanaan korkosuojauksen tekemistä.

Henkilöriskejä ovat työyhteisöön ja työsuhteisiin liittyvät riskit sekä saatavuuteen ja osaamiseen liittyvät riskit. Henkilöstön osaaminen ja sen saatavuus ovat tällä hetkellä kohtuullisen hyvällä tasolla. Joillakin aloilla uuden henkilökunnan saatavuus, erityisesti sijaisten osalta, koetaan haasteena. Lisäksi oleelliseksi riskitekijäksi koetaan ikääntyminen ja eläköitymiset.

Turvallisuusriskejä ovat mm. turvallisuuden johtaminen, toimitilaturvallisuus, tietoturvallisuus ja ympäristöturvallisuus. Merkittävimmiksi riskeiksi koetaan virastotalolla varapoistumisovien puuttuminen ja koko kaupungin osalta lukitus- ja hälytysjärjestelmiin liittyvät riskit.

Työsuojeluun liittyvistä riskeistä merkittävimmiksi koetaan sisäilmaongelmiin liittyvät riskit, onnettomuus-tilanteiden pelastautumisharjoitusten puuttuminen, kuulutusten huono kuuluvuus eri tiloissa sekä kiireen aiheuttama stressi. Edellä mainittujen riskien toteutuminen Laitilassa on mahdollista, mutta niihin voidaan varautua huolellisella ja ennakoivalla suunnittelulla ja seurannalla. Riskien tiedostaminen auttaa poistamaan ja vähentämään riskejä muuttamalla ja kehittämällä mahdollisuuksien mukaan toimintatapoja ja käytäntöjä.

1.1.9 Ympäristötekijät

Laitilan kaupungin liittyminen Hiilineutraali kunta (HINKU)-hankkeeseen on mahdollistanut valtion tuen saamisen cleantech -hankintoihin, kuten kaupunginvirastoon ja terveystakeskukseen asennettuihin aurinkovoimaloihin. Kaupunki laskuttaa kiinteistöiltä jätelain valtuuttamaa ekomaksua. Ekomaksulla katetaan vaarallisten ja hyötyjätteiden keräyksestä sekä jäteneuvonnasta aiheutuneita kuluja.

1.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Sisäisen valvonnan ohjeistaminen tapahtuu sääntöjen ja toimintaohjeiden avulla. Sisäisen valvonnan säännön lisäksi on hallintosääntö, hallintosäännön täytäntöönpano-ohjeet (entinen taloussääntö), palkkiosääntö, talousarvion laadinta- ja täytäntöönpano-ohjeet, hankintaohjeet, laskutus- ja perintäohjeet, tilinpäätöksen laadintaohjeet sekä konserniohjeet. Hallintosääntöä tullaan päivittämään 1.6.2017 mennessä siten, että hallintosääntöön sisällytetään kaikki Laitilan kaupungin sisäiset säännöt. Hallintosääntöä täydennetään tarpeellisilta osin erilaisilla ohjeilla.

Talous- ja laskentatoimi raportoi valtuutettuja, hallitusta, lautakuntien puheenjohtajia sekä talousarvion tehtävätasosta vastaavia viranhaltijoita siitä, miten talousarvio ja sen tavoitteet ovat toteutuneet talouden 31.3., 31.5. ja 30.9. tilanteessa. Raportti sisältää selvityksen kaupungin talouden kokonaistilanteesta. Lisäksi kaupunginhallitusta ja hallintokuntia raportoidaan tehtävätason menojen ja tulojen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman, investointiosan toteutuman sekä lainakannan kehityksestä kuukausittain. Julkisista hankinnoista annetun lain noudattamista valvoo talousjohtaja. Hankintalainsäädäntö uudistui 1.1.2017. Uuden hankintalain myötä hankintaohjeet päivitetään vuoden 2017 aikana. Päivitystä kaipaavat myös konserniohje sekä laskutus- ja perintäohje.

Talusojohtaja valvoo kaupungin käteiskassojen hoitoa pääsääntöisesti kerran vuodessa tehtävillä tarkistuksilla.

Riskien hallinnan järjestäminen

Kuntalaki velvoittaa, että kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty. Lisäksi on otettava kantaa siihen, että onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella, miten suunnittelukaudella on tarkoitus kehittää sisäistä valvontaa ja sen prosessia sekä annettava selonteko merkittävistä riskeistä.

Vuonna 2011 Laitilan kaupungille hankittiin riskienhallintaohjelma. Vuosien 2011 – 2012 aikana kartoitettiin eri hallintokuntien riskit ja toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi. Vuonna 2013 valmistui ensimmäinen riskienhallintasuunnitelma. Tätä työtä jatkettiin vuosien 2015 ja 2016 aikana, jolloin hallintokunnat päivittivät jo olemassa olevaa riskienhallintaohjelmaa. Lisäksi vuoden 2014 alussa kartoitettiin työpaikkakohtaisesti työsuojelulliset riskit.

Riskienhallintatyötä on vuosina 2015-2016 laajennettu koskemaan eri tehtäväalueita. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä tähän tavoitteeseen ei ole vielä kaikkien hallintokuntien osalta päästy. Jatkossa tilinpäätöksen tehtäväkohtaisiin tarkasteluihin on sisällytettävä myös riskien arviointi tehtäväkohtaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistusta tullaan päivittämään vuoden 2017 aikana.

Riskienhallinta ja sisäisen valvonnan työ tulee ulottaa tytäryhtiöihin. Jatkossa myös konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tulee raportoida konsernijohtoa konserniyhtiöiden merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä. Lisäksi tytäryhtiöiden tulee antaa selvitys merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Laitosten turvallisuussuunnitelmat toimivat osana toiminnan riskien hallintaa. Ne on laadittu ja niitä päivitetään tarpeen mukaan.

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöiden lainoille kaupungin omavelkaisen takauksen. Näistä takausvastuista ei ole aiheutunut kaupungille taloudellisia tappioita. Jos kaupungin omistus ei ole 100 %:n luokkaa, vaaditaan pääsääntöisesti vastavakuus.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioiminen valvontaa suunniteltaessa ja toteuttaessa.

Hallintokunnat ovat tehneet riskikartoituksia. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät käydään läpi vuosittain. Kaupunginjohtaja, osastopäälliköt ja vastuualueiden esimiehet seuraavat toimintaa ja suorittavat itsearviointia.

Sisäistä valvontaa suoritetaan raportointikäytäntöjen ja työrutiinien kautta ja normaalien johtamiskäytäntöjen osana, jolloin johto seuraa esim. määrärahojen käyttöä ja päätösten toimeenpanoa. Asioita käsitellään osastojen johtoryhmissä ja osastopalavereissa. Kaupungin sisäinen tarkastus on ostettu tilintarkastusyhteisöltä. Sen lisäksi talous- ja laskentatoimi seuraa sitä, miten hallintokunnat noudattavat hallintosäännön täytäntöönpano-ohjeisiin sisältyviä laskenta- ja rahatoimen sääntöjä sekä talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

Vuoden 2017 aikana tullaan tekemään ALV-kirjausten tarkistus.

**HALLITUKSEN KANNANOTTO SISÄISEN VALVONNAN JA SIIHEN SISÄLTYVÄN RISKIEN-
HALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ**

Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	Muutos-	2015
		%	
	1000 €		1000 €
Toimintatuotot	10 499	3,99	10 096
Toimintakulut	-56 455	0,86	-55 974
Toimintakate	-45 956	0,17	-45 878
Verotulot	28 684	-1,95	29 255
Valtionosuudet	20 487	6,90	19 164
 Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0	0,00	0
Muut rahoitustuotot	48	-14,29	56
Korkokulut	-13	-45,83	-24
Muut rahoituskulut	-1	-50,00	-2
Vuosikate	3 249	26,37	2 571
Poistot ja arvonalentumiset	-2 368	5,24	-2 250
Satunnaiset tuotot	0		0
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	881	174,45	321
Tilinpäätössiirrot	149	0,00	149
Tilikauden ylijäämä	1 030	119,15	470

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,6	18,0
Vuosikate/Poistot, %	137,2	114,3
Vuosikate, €/asukas	382,0	301,8
Asukasmäärä	8 505	8 520

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyys. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista 18,6 % (2015 18,0 %)

Laskentakaava: $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Tunnusluvulla kuvataan maksurahoituksen osuutta toimintamenoista. Tunnusluku on hieman kasvanut edellisvuodesta. Toimintatuotot ja toimintamenot ovat molemmat hieman kasvaneet vuodesta 2015. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valtionosuuksin (81,4 %).

Toimintakate -45 956 103 € (2015 -45 878 090 €)

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus. Toimintakate on huonontunut 81 013 € eli 0,17 %.

Vuosikate 137,2 % poistoista (2015 114,3 %)

Laskentakaava: $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$ ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Vuosina 2012 – 2016 Laitilan kaupungin poistot ovat keskimäärin 53 % nettoinvestointeja pienemmät. Tilanne korjaantuu vähitellen, koska poistoajoja on pienennetty vuodesta 2013 lähtien.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Jos vuosikate on negatiivinen on kunnan tulorahoitus heikko. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuonna 2016 tulorahoitus on riittävä, sillä vuosikate on 3 248 630 € ja poistot 2 367 697 €. Vuonna 2015 vuosikate oli 2 571 371 € ja poistot 2 250 370 €.

Tilikauden tulos 880 933 € (2015 321 001 €)

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. **Tilikauden tulos oli laadittua talousarviota (TA 2016 -1 365 362 €) ja muutostalousarviota (-1 641 082 €) huomattavasti parempi.**

1.4 TOIMINNAN RAHOITUS

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Toiminnan rahavirta	1 000 €	1000 €
Vuosikate	3 249	2 571
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-219	-84
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 284	-4 056
Rahoitusosuudet investointimenoihin	617	245
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovustustulot	492	257
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 145	-1 067
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-46
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-230	-330
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 350	850
Muut maksuvalmiuden muutokset	-743	699
Rahoituksen rahavirta	1 377	1 173
Rahavarojen muutos	232	106
Rahavarat 31.12., 1000 €	182	119
Rahavarat 1.1., 1000 €	119	13

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-8 211	-9 329
Investointien tulorahoitus %	69,6	67,5
Lainanhoitokate	1,7	1,5
Kassan riittävyys, pv	2,1	0,7
Asukasmäärä	8 505	8 520

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta -1 145 583 € ja sen kertymä 5 vuodelta -8 211 000 € (2015 kertymä -9 329 000 €)

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien kertymä -tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. **Toiminnan ja investointien rahavirta on ollut Laitilassa negatiivinen neljänä perättäisenä vuotena suurten investointien ja pienenevän vuosikatteen johdosta.**

Investointien tulorahoitus 69,6 % (2015 67,5 %)

Laskentakaava: $100 * \text{Vuositake} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä (30,4 % vuonna 2016). **Laitilassa 69,6 % investoinneista on rahoitettu tulorahoituksella.**

Lainanhoitokate 1,7 (2015 1,5)

Laskentakaava: $(\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanhoitolyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksumuutoksiin. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä luvun ollessa 1 – 2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden. **Laitilan lainanhoitokyky oli tyydyttävä vuonna 2016.**

Kassan riittävyys 2,1 pv (2015 0,7 pv)

Laskentakaava: $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. **Kassan riittävyys oli vuonna 2016 vain 2,1 päivää, kun koko maassa kassan riittävyys oli 36 päivää vuonna 2015.**

1.5 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

VASTAAVAA	2016	2015	VASTATTAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	56 712	54 685	OMA PÄÄOMA	36 941	35 910
			Peruspääoma	30 730	30 730
Aineettomat oikeudet	396	363	Liittymismaksurahasto		
Aineettomat hyödykkeet	396	363	Arvonkorotusrahasto		
			Muut omat rahastot		
Aineelliset hyödykkeet	48 911	46 917	Edell.tilik.ylijäämä	5 181	4 710
Maa- ja vesialueet	6 357	6 369	Tilikauden ylijäämä	1 030	470
Rakennukset	27 839	25 174			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 359	12 422	POISTOERO JA VAPAAEHT.		
Koneet ja kalusto	512	661	VARAUKSET	1 459	1 609
Muut aineelliset hyödykkeet	108	108	Poistoero	1 459	1 609
Ennakkomaksut ja kesken-	1 736	2 183	Vapaaehtoiset varaukset		
eräiset hankinnat					
			PAKOLLISET VARAUKSET	28	28
Sijoitukset	7 405	7 405	Eläkevaraukset		
Osakkeet ja osuudet	6 393	6 393	Muut pakolliset varaukset	28	28
Joukkovelkakirjalainasaamiset					
Muut lainasaamiset	774	774	TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT	758	612
Muut saamiset	238	238	Valtion toimeksiannot	8	
			Lahjoitusrahastojen pääomat	714	570
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	564	582	Muut toimeksiantojen pääomat	36	42
Valtion toimeksiannot					
Lahjoitusrahastojen erityiskat.	552	570	VIERAS PÄÄOMA	24 281	21 980
Muut toimeksiantojen varat	12	12	Pitkäaikainen	2 890	2 915
			Joukkovelkakirjalainat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 191	4 871	Lainat rahoitus- ja vak.laitoks.	715	845
Vaihto-omaisuus	208	204	Lainat julkisyhteisöiltä		
Aineet ja tarvikkeet	61	84	Lainat muilta luotonantajilta		
Keskeneräiset tuotteet			Saadut ennakot		
Valmiit tuotteet	148	120	Ostovelat		
Muut vaihto-omaisuus			Muut velat/Liitt.maksut	2 175	2 070
Ennakkomaksut			Siirtovelat		
Saamiset	5 632	4 548			
Pitkäaikaiset saamiset	2 093	1 938	Lyhytaikainen	21 391	19 065
Myyntisaamiset	1 505	1 057	Joukkovelkakirjalainat		
Lainasaamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	14 830	12 580
Muut saamiset	588	882	Lainat julkisyhteisöiltä		
Siirtosaamiset			Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikaiset saamiset	3 539	2 610	Saadut ennakot	1	1
Myyntisaamiset	2 279	1 571	Ostovelat	2 784	2 702
Lainasaamiset	23		Muut velat	464	447
Muut saamiset	933	838	Siirtovelat	3 312	3 335
Siirtosaamiset	305	201			
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	63 467	60 139
Rahoitusarvopaperit	169				
Osakkeet ja osuudet					
Sijoitukset rahamarkkina-					
instrumentteihin					
Joukkovelkakirjalainasaamiset					
Muut arvopaperit	169				
Rahat ja pankkisaamiset	182	119			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	63 467	60 138			

TASEEN TUNNUSLUVUT	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	60,5	62,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41	38
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	6,21	5,18
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	730	608
Lainakanta, €/asukas	1 828	1 576
Lainakanta 31.12., 1000 €	15 545	13 425
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	797	774
Asukasmäärä	8 505	8 520

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseen liitetiedoissa on tase-erien tarkemmat erittelyt. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste 60,5 % (2015 62,4 %)

Laskentakaava: $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vaka-
varaisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden
hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 % ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee
kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. **Laitilassa omavaraisuusaste on alle tavoitetason ja
heikkeni edellisvuodesta 1,9 %-yksikköä. Vuoden 2014 ja 2015 aikana omavaraisuusaste heikentyi 0,6
%-yksikköä.**

Suhteellinen velkaantuneisuus 41 % (2015 38 %)

Laskentakaava: $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suh-
teellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailus-
sa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnuslu-
vun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnal-
la on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. **Vuonna 2015 suhteellinen velkaantuneisuus ko-
ko maassa oli 54,8 %. Laitilan suhteellinen velkaantuneisuus 41 % on selkeästi kuntien keskimääräis-
tä tasoa pienempi. Tunnusluku on kuitenkin heikentynyt edellisvuodesta.**

Kertynyt ylijäämä 6,21 milj.€ (2015 5,18 milj. €)

Laskentakaava: Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)
Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana,
taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä/asukas 730 € (2015 606 €)

Kertynyt ylijäämä kasvoi vuodesta 2015 asukasta kohden 124 €. Kaikkien kuntien kertynyt ylijäämä/asukas
oli 1 735 € vuonna 2015.

Lainakanta 31.12.2016 oli 15,5 milj.€ (2015 13,4 milj. €)

Laskentakaava: Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)
Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras
pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat/asukas 1 828 € (2015 1 572 €)

Asukaskohtainen lainamäärä nousi 256 €/asukas vuonna 2016. Vuonna 2015 koko maassa lainat/asukas oli 2 835 €.

Lainasaamiset 31.12.2016 797 000 € (2015 774 000 €)

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6 KOKONAISTULOT JA –MENOT

TULOT	1000€	MENOT	1000€
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	10499	Toimintakulut	56455
Verotulot	28684	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	20487	Korkokulut	12
Korkotuotot		Muut rahoituskulut	1
Muut rahoitustuotot	48	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset		+/- Pakollisten varausten m.	
- Käyttöom. myyntivoitot	-219	- Pysyvien vast. myyntitappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointim.	617	Investointimenot	5283
Pysyvien vast.hyöd.luov.tulot	492	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lis.	0
Antolainasaamisten vähenn.		Pitkäaikaisten lainojen väh.	230
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen väh.	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2350		
Kokonaistulot yhteensä	62958	Kokonaismenot yhteensä	61981

Kokonaistulot ovat nousseet edellisvuodesta 3,1 milj. € ja kokonaismenot 1,5 milj. €.

1.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Laitilan kaupungin konserniin kuuluu 14 tytäryhteisöä, joista 9 on kiinteistöosakeyhtiötä, 2 osakeyhtiötä ja 3 kuntayhtymää. Osakkuusyhteisöjä on yhteensä 6 kpl. Osakkuusyhteisöihin kuuluvaa Kiinteistö Oy Laitilan Yrityspuistoa ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska muista osakkuusyhteisöistä poiketen, sen omistusta ei ole kirjanpidossa kirjattu osakkeisiin.

Laitilan kaupungin konsernirakenne

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	yhdistelty (osuus voitosta tai tappiosta)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	9	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2	
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		5
Yhteisyhteisöt		
Yhteensä	14	5

1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupungin konserniohjauksessa noudatetaan kaupunginvaltuuston vuonna 2012 (kv § 9) hyväksymiä konserniohjeita. Uudistetuissa konserniohjeissa on kiinnitetty aikaisempaa enemmän huomiota konserniraportin sisältöön, kaupungin toimielinten toimivallan jakoon, keskitettyihin toimintoihin, kuntakonsernin valvontaan ja kaupungin edustajien ohjeistukseen.

Ohjeiden tarkoituksena on edistää yhteisen kokonaisnäkömyksen muodostamista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.

1.7.3 Olennaiset kaupunkikonsernia koskevat tapahtumat

Kaupungin tilintarkastuksen suorittanut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy suoritti Kiinteistö Oy Keskevaaria ja Kiinteistö Oy Suulinmäen teollisuutta lukuun ottamatta myös tytäryhteisöjen tilintarkastuksen.

1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta valvonnasta

Kiinteistöyhtiöiden taloudellinen tilanne on tällä hetkellä suhteellisen hyvä. Tulevaisuuden näkymät vuokra-
tuottojen osalta ovat hyvät, mikä tulee jatkossakin pitämään yhtiöiden taloustilanteen hyvänä. Tulevaisuuden

välttämättömät hankkeet tulevat nostamaan eräiden yhtiöiden velkaantuneisuutta ja näin kokonaisuudessaan omavaraisuusaste tulee heikkenemään.

Jääkukko Oy:n talous tulee olemaan tiukka niin kauan kunnes sen lainat on maksettu. Lainat tulevat hoide-
tuksi vuoteen 2023 mennessä.

Laitilan Terveyskodin tehtävän muutokset myötä kasvaa sen vastuu toiminnan sopeuttamisesta lähivuosina. Tavoitteena on omavastuinen toiminta.

Laitilan Lämpö Oy jatkaa kaupunkienemmistöisenä yhtiönä pyrkien lisäämään kotimaisella polttoaineella tuotetun lämpöenergian osuutta. Laitilassa kaukolämpö on kilpailukykyinen lämmitysmuoto. Uudisrakennusten lämmöntarpeen pieneneminen, vanhojen rakennusten peruskorjaus ja ilmaston lämpeneminen muuttavat jatkossa kaukolämmön toimintaympäristöä. Haasteisiin vastataan tuottamalla lämpöenergiaa mahdollisimman energiatehokkaasti ja pienin ympäristövaikutuksin vähentämällä edelleen öljyn käyttöä lämmön tuotannossa.

1.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeiden mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus) vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Toimialajohtaja seuraa toimialallaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa konsernijohtolle.

Talusojohtaja vastaa konserniohjetta yksityiskohtaisempien ohjeiden valmistelusta sekä seuraa tytäryhtiöiden toimintaa, taloudenhoitoa ja konserniohjeen soveltamista.

Edellisten lisäksi konserniohjeisiin sisältyy ohjeistus keskitetyn toiminnan järjestämisestä tavaroiden ja palveluiden hankinnasta ja omaisuuden luovutuksesta, rahoituksesta, sijoituksista ja takauksista, riskien hallinnasta ja henkilöpolitiikasta. Konserniohjeet päivitetään uuden kuntalain vaatimusten mukaisiksi vuoden 2017 aikana.

1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	37 761	36 875
Toimintakulut	-81 043	-80 390
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappios- ta)	17	10
Toimintakate	-43 265	-43 505
Verotulot	28 684	29 255
Valtionosuudet	20 487	19 164
 Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5	13
Muut rahoitustuotot	41	34
Korkokulut	-185	-275
Muut rahoituskulut	30	14
Vuosikate	5 797	4 700
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 339	-4 100
Tilikauden yli- ja aliparviarvot		
Arvonalentumiset	-15	-12
Satunnaiset erät		0
Tilikauden tulos	1 443	588
Tilinpäätössiirrot	0	0
Laskennalliset verot	30	8
Vähemmistöosuudet	-118	-98
 Tilikauden alijäämä (ylijäämä)	1 355	498
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
 Toimintatuotot/Toimintakulut, %	46,6	45,9
Vuosikate/Poistot, %	133,6	114,6
Vuosikate, €/asukas	681,6	551,6
Asukasmäärä	8505	8 520

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Toiminnan rahavirta	1 000	1 000
Vuosikate	5 799	4 700
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	161	227
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 121	-8 644
Rahoitusosuudet investointimenoihin	586	239
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovustustulot	171	113
Toiminnan ja investointien rahavirta	596	-3 365
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	1 000	
Antolainasaamisten lisäykset		-46
Antolainasaamisten vähennykset	-18	2
Lainakannan muutokset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	117	3 189
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 441	-1 588
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 304	862
Oman pääoman muutokset	12	-42
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	160	-1
Vaihto-omaisuuden muutos	-47	-32
Saamisten muutokset	-1 449	549
Korottomien velkojen muutokset	89	349
Rahoituksen rahavirta	-273	3 242
Rahavarojen muutos	323	-123
Rahavarat 31.12. , 1000 € x)	3 849	3 526
Rahavarat 1.1. , 1000 € x)	3 526	3 650

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-13 951	-19 769
Investointien tulorahoitus %	104,8	55,9
Lainanhoitokate	3,7	2,7
Kassan riittävyys, pv	15,8	14,2
Asukasmäärä	8 505	8 520

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015
VASTAAVAA	1000€	1000€
Pysyvät vastaavat	79 813	78 393
Aineettomat hyödykkeet	720	768
Aineettomat oikeudet	461	550
Muut pitkävaikutteiset menot	248	207
Ennakkomaksut	10	10
Aineelliset hyödykkeet	77 091	75 452
Maa- ja vesialueet	6 777	6 763
Rakennukset	50 358	48 506
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 763	14 662
Koneet ja kalusto	2 537	2 899
Muut aineelliset hyödykkeet	642	536
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	2 014	2 086
Sijoitukset	2 002	2 173
Osakkuusyhtiöosuudet	467	302
Muut osakkeet ja osuudet	1 001	1 337
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	328	328
Muut saamiset	206	206
Toimeksiantojen varat	707	670
Vaihtuvat vastaavat	12 429	10 608
Vaihto-omaisuus	596	549
Saamiset	7 983	6 533
Pitkäaikaiset saamiset	2 720	2 246
Lyhytaikaiset saamiset	5 263	4 287
Rahoitusarvopaperit	195	0
Rahat ja pankkisaamiset	3 655	3 526

VASTAAVAA YHTEENSÄ	92 949	89 671
---------------------------	---------------	---------------

VASTATTAVAA

Oma pääoma	41 820	39 954
Peruspääoma	30 730	30 730
Arvonkorotusrahasto	220	220
Muut omat rahastot	1 579	1 577
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 936	6 929
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 355	498
Vähemmistöosuudet	1 630	1 478
Poistoero ja vap.eht.varaukset	0	0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Pakolliset varaukset	756	791

TILINPÄÄTÖS 2016

Eläkevaraukset	5	5
Muut pakolliset varaukset	751	786
Toimeksiantojen pääomat	917	719
Vieras pääoma	47 826	46 729
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	16 726	17 958
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 731	3 624
Laskennalliset verovelat	284	298
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	16 066	13 814
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11 019	11 035
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	92 949	89 671

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste %	46,7	46,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	55,0	54,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	9 291	7 427
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1092,4	871,7
Konsernin lainakanta €/asukas	3 856	3 729
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	32 792	31 772
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	328	328
Kunnan asukasmäärä	8 505	8 520

Tammikuussa 2016 tuli voimaan uusi konsernitilinpäätöksen laatimisohe. Lisäksi uusi kuntalaki asettaa omat vaatimuksensa konsernitilinpäätökselle. Konsernin tuloslaskelman toimintakate oli -43,3 milj. euroa eli pieneni noin 0,2 milj. euroa vuodesta 2015. Toimintatuotoilla pystyttiin kattamaan 46,6 % toimintakuluista eli 0,7 %-yksikköä enemmän kuin vuonna 2015.

Tuloslaskelman vuosikate oli 681,6 €/asukas eli 130,0 € suurempi kuin vuonna 2015.

Konsernin vuoden 2016 tilikauden tulos oli 1 442 944 €, kun vuonna 2015 se oli 587 702 €.

Investointien tulorahoitus oli 104,8 %, kun vuonna 2015 se oli 55,9 %.

Laitilan kaupunkikonsernin omavaraisuusaste oli 46,7 % ja nousi lievästi vuoden 2015 omavaraisuusasteesta (46,2 %).

Konsernin lainakanta 31.12.2016 oli 32,8 milj. € ja kasvoi edellisvuodesta miljoonalla eurolla.

Konsernin lainakannasta laskettu asukaskohtainen lainamäärä oli 3 856 € eli 127 € edellisvuotta suurempi.

Konsernin kertynyt ylijäämä oli 9,3 miljoonaa euroa. Asukasta kohden kertynyttä ylijäämää oli 1092 euroa.

1.8 HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kaupungin vuoden 2016 tilikauden tulos on 880 932,89 € ylijäämäinen. Poisto-eroa puretaan 149 209,77 €. Tilikauden ylijäämä 1 030 142,66 € kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

Vuoden 2016 taseessa kumulatiivinen ylijäämä on 6 210 365,71 €.

1.9 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1.9.1 Valtuuston strategisten päämäärien toteutuminen

Valtuuston strategiset päämäärät on jalkautettu tavoitteiksi osastoille ja tehtäväalueille. Tavoitteiden toteutumista tarkastellaan jokaisella tehtäväalueella erikseen kohdassa 1.9.3 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

TALOUDEN NÄKÖKULMA

Vakaan talouden kaupunki			
<i>Kriittinen menestystekijä</i>	<i>Toimenpiteet</i>	<i>Arviointikriteeri</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Kunnallisveroon ja kiinteistöveron taso kilpailukykyinen kunnan palvelutasoon nähden	-Tehdään asukastyytyväisyyskysely -Verojen ja palvelujen kustannuksia seurataan systemaattisesti	-Kysely tehty kahden vuoden välein -Verojen suhteellinen osuus kunnan tuloista ja palvelujen kustannukset verrattuna muihin vastaaviin kuntiin	-Kyselytulokset pysyvät vähintään samalla tasolla -Verotulojen osuus ja palveluiden kustannukset vähintään kuntien keskimääräisellä tasolla
Taseen ylijäämän turvaaminen	-Kaupungin menot on sopeutettu tuloihin laatimalla talouden tasapainottamisohjelma	-Tasapainotusohjelma tehty	-Vuoden 2016 talousarvion laadinnan yhteydessä
Kaupungin lainakanta hallinnassa	-Tarkastellaan kriittisesti nykyinen investointiohjelma	-Investointien kriittinen tarkastelu on tehty ja investointiohjelmaa päivitetty	-Vuoden 2016 laadinnan yhteydessä

PALVELU- / ASIAKASNÄKÖKULMA

Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki			
<i>Kriittinen menestystekijä</i>	<i>Toimenpiteet</i>	<i>Arviointikriteeri</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Toimivien ja laadukkaiden peruspalveluiden ylläpito	-Omana tuotantona pidetään vähintään peruspalvelut turvaavalla tasolla ja palvelutarpeen kasvu katetaan joko ostopalveluilla tai omalla tuotannolla -Tutkitaan eri palvelutuotannon ja tarjonnan vaihtoehtoja	-Seuranta ja raportointi oman tuotannon ja ulkopuolisen tuotannon kehityksestä 2-3 kertaa vuodessa -Onko otettu käyttöön vaiko ei	
Hyvinvoiva kuntalainen	-Kuntalaisen omavastuu hyvinvoinnistaan ja yhteistyö kolmannen sektorin kanssa	-Asiakastyytyväisyyskyselyn yhteydessä -Sähköinen hyvinvointikertosa	- Vuoden 2016 talousarvion yhteydessä

	-Määritellään panostettavat ennaltaehkäisevät palvelut palveluluokituksen yhteydessä	muksen indikaattorit otetaan käyttöön	
Asuntotuotanto mahdollistetaan koko kaupunkialueella	-Tehdään maapoliittiset linjaukset -Varmistetaan riittävä vuokra-asumistuotanto	-Linjaukset tehty -Jonojen pituus	-Ei jonotusaikaa
Elinvoimainen ja houkutteleva kaupunki			
Huomiota herättävän hyvät palvelut ja yrittämisen edellytykset	-Kilpailukykyisten palveluiden ylläpito -Kaavoitus ja maankäyttö maapoliittisten linjausten mukaisesti -Elinkeino-ohjelman toteuttaminen -Viihtyisän, siistin ja turvallisen ympäristön kehittäminen	-Työpaikkojen turvaaminen ja lisääminen -Onnistunut maankäytön suunnittelu ja toteutus ja vapaana olevien tonttien määrä -Toimenpiteiden toteutumisaste -Asukaskyselyn tulokset	-30-40 työpaikan nettolisäys vuodessa -Asuin tontteja 30 kpl ja tarpeita vastavia teollisuustontteja 10 kpl -Vähintään 20% ohjelman toimenpiteistä toteutuu -Koettu viihtyvyys, siisteys ja turvallisuus samalla tasolla
Toisen asteen koulutuksen kehittäminen ja turvaaminen	-Vahva edunvalvonta Winnovan kehittämiseksi ja lukiokoulutuksen turvaamiseksi	-Edunvalvonnassa onnistuminen	-Winnovan koulutus-tarjonta kasvaa (sis.sekä ammatillinen perusopetus että aikuisopetus) -Lukiokoulutus säilyy
Hyvän imagon ylläpito ja hyödyntäminen	-Määritellään laitilalaiset brändit, ts mistä Laitila tunnetaan	-Säännölliset brändi-istunnot	Brändi istuntoja pidetty vähintään 2 kpl 2014 vuoden loppuun mennessä
Toimiva Hinku-kunta	-Nykyisen energian taloudellisempi käyttö ja uusiutuviin energiamuotoihin panostaminen	Hinku taseen käyttö	Hinku-tavoitteiden toteutuminen (%)

TOIMINNAN JA TEHOKKUUDEN NÄKÖKULMA

Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio			
<i>Kriittinen menestystekijä</i>	<i>Toimenpiteet</i>	<i>Arviointikriteeri</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Tehokas organisaatio ja palveluprosessit	-Johtamisen vaikuttavuutta ja palveluprosessien toimivuutta arvioidaan säännöllisesti ja tehdään tarvittavat muutokset	-Johtamisen arviointi -Palveluprosessien kehittäminen	-Arviointia ja kehittämispäätökset tehty ja raportoitu valtuustossa kerran vuodessa
Kaupungin toimintamallin ja hallintojärjestelmän uudistaminen	-Poliittinen ja ammatillinen johtamisjärjestelmä uudistetaan arvioinnin pohjalta hyödyntäen uutta kuntalakiä	-uudistuksen linjaukset ja päätökset tehty	
Avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri poliittisen ja operatiivisen johtamisen välillä	-Parannetaan sisäistä ja oikea-aikaista viestintää. -Arvioidaan säännöllisesti ilmapiiriä kyselyllä -Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin säännöllinen käyttäminen	-Myönteinen palaute viestinnästä -Kyselyt tehty -Ennakoarviointi tehty	-Palaute parantunut -Kysely vähintään tehty kerran vuodessa -Arviointia tehty väh. talousarviossa määritellyistä asioista

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki			
<i>Kriittinen menestystekijä</i>	<i>Toimenpiteet</i>	<i>Arviointikriteeri</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Henkilökunnan hyvinvointi, työtyytyväisyys ja sitoutuneisuus	-Hyvän tyky-toiminnan ylläpitäminen -Järjestetään esimies- ja johtamiskoulutusta -Säännöllisten työyksikkökokousten ja kehityskeskustelujen käyminen henkilöstön kanssa -Työtyytyväisyys-kyselyt ja niiden perusteella tehtävä kehittäminen	-Henkilöstön terveydentila -Koulutuksen järjestäminen -Osuus henkilöstöstä joiden kanssa työyksikkökokouksia ja kehityskeskusteluja käyty -Kyselyt tehty ja kehittämisestä päätetty	-Sairauspoissaolot eivät kasva -Koulutusta järjestetty 80 % esimiehistä -100% työyksikkökokous ja 90% kehityskeskustelut -Kyselyt tehty ja kehittämistoimenpiteistä päätetty vuosittain
Osaavan ja motivoituneen henkilöstön varmistaminen	-Osaamista lisäävän koulutuksen mahdollistaminen -Perehdytys, mukaan lukien kaupungin strategia -Hyvän työnantajaimagon ylläpitäminen -Henkilöstöresurssin joustavaa käyttöä tuetaan henkilöstöpankin avulla	-Henkilökunnan täydennyskoulutus -Perehdytystä tehty ja seurattu -Työtyytyväisyyskysely ja onnistunut rekrytointi -Henkilöstöresurssien selvittäminen	-Voimassa olevat täydennyskoulutussuunnitelmat -Ohjeiden mukainen perehdytys tehty 100% uusista työntekijöistä -Jokainen uusi työntekijä täyttää pätevyysvaatimukset -henkilöstöpankin käyttöönoton selvittäminen

1.9.2 Tytäryhteisöille asetetut tavoitteet

Vuoden 2016 talousarviossa tytäryhtiöille asetettiin seuraavia tavoitteita:

Jääkukon osalta tavoitteena oli jäähallitoiminnan asteittainen omavastuun lisääminen. Tämä tapahtuu vaiheittain kun yhtiön lainat on hoidettu 2023 mennessä. Jääkukon osalta toiminta-aste kasvoi edellisen vuoden vastaavasta tilanteesta.

Laitilan Lämmön osalta ei ole toistaiseksi asetettu tuottovaatimuksia. Laitilan lämmön tuotanto kasvoi viime vuodesta 2 145 MWh ja vuonna 2015 lämmön tuotanto oli 734 MWh pienempi kuin vuonna 2014.

Kiinteistö Oy Laitilan terveystalon osalta ei ole asetettu taloudellisia vaatimuksia. Tuottojen toteutuma parantui edellisvuodesta, sillä vuonna 2016 tuottojen toteutuma oli 49,00 % kun vuonna 2015 se oli 48,55 %. Omavaraisuusaste oli 65 % ja parantui edellisvuodesta 4 %. Suhteellinen velkaantuneisuus laski edellisvuodesta 10 %, sen ollessa nyt 54 %.

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osalta taloudelliseksi tavoitteeksi asetettiin 50 %:n omavaraisuusaste ja 90 %:n käyttöaste.

Asunto-osakeyhtiöiden (vuokratalot) omavaraisuusaste laski hieman (0,12 %) vuoden 2015 tasosta, sen ollessa nyt 43,08 %. Se on 6,92 % alle talousarviossa 2016 asetetun tavoitetaso. Omavaraisuusaste on alhainen monessa asunto-osakeyhtiössä. Syitä omavaraisuusasteen heikkenemiseen ovat kiinteistöjen lisääntyneet investointitarpeet lainarahoituksella sekä Laitilan talojen osalta velkaantuminen, johtuen uuden vuokratalon rakentamisesta. Alhaisimmat omavaraisuusasteet ovat Kiinteistö Oy Keskevaarilla 10,5 % ja Laitilan taloilla. Korkein omavaraisuusaste on Hartikkalankartanolla 99 %. Kaupunki on vuokrannut Hartikkalankartanolta tiloja tehostettuun päivätoimintaan vuodesta 2008 alkaen, mikä on nostanut yhtiön käyttöastetta.

Asuntojen keskimääräinen vuokrausaste heikentyi hieman vuodesta 2015 (0,12 %), ollen kesäkuun lopulla 94,82 %. Sen osalta saavutettiin talousarviossa 2016 asetettu tavoite. Suurinta vuokrausasteen lasku oli As. Oy Papinrannalla (2,27 %). Suurin vuokrausaste oli Keskevaarilla (100 %) ja pienin Laitilan Valkorannalla (86,17 %). Valkorannan vuokrausaste jäi talousarvion taloudellisesta tavoitteesta 3,83 %.

1.9.3 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

1.9.3.1 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

TEHTÄVÄ: VALTIOLLISET VAALIT/KUNNALLISVAALIT

Vastuuhenkilö: hallintosihteeri Jaana Suominen

TOIMINNAN KUVAUS

Vuoden 2016 aikana ei järjestetty vaaleja. Seuraavat vaalit ovat 9.4.2017 järjestettävät kuntavaalit. Vaalien toimittamista varten kaupunki on jaettu kahteen äänestysalueeseen. Vaaliviranomaisina toimivat keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta. Ennakkoäänestys hoidetaan kaupungin omana työnä hallintotoimen henkilöstön toimesta. Kaupunki vastaa kaikista kuntavaaleihin liittyvistä menoista. Valtio osallistuu valtiollisten vaalien kustannuksiin.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Vaalien osalta sisäinen valvonta toteutuu lainsäädännön mukaisesti. Riskienhallinnan osalta ei huomautettavaa.

TEHTÄVÄN TALOUS:

	TA 2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli-/alitus
Tulot yhteensä	0		0	0	0
Menot yhteensä	0		0	0	0
Netto ennen poist	0		0	0	0
Netto	0		0	0	0
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	0		0	0	0
NETTO	0		0	0	0

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

12 TARKASTUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄ: 14 TILINTARKASTUS

Vastuuhenkilö: lautakunnan pj.

TOIMINNAN KUVAUS:

Tilintarkastus suoritetaan hyvää tilintarkastustapaa noudattaen ja siinä kiinnitetään huomiota toiminnan tuloksellisuuteen, toimintatavoitteiden toteutumiseen, sisäiseen valvontaan ja tilinpäätöstietojen oikeellisuuteen ja riittävyteen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Vuoden 2016 tilintarkastuksen hoitaa tarjouskilpailun perusteella valitun JHTT- tilintarkastusyhteisön nimeämä tilintarkastaja ja hänen varatilintarkastajansa. Ammattitilintarkastaja hoitaa varsinaisen talouden ja hallinnon tarkastuksen. Tarkastuslautakunta (5 jäsentä) valvoo tilintarkastusta ja sitä miten valtuuston aset-

tamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Ammattitilintarkastuspäiviä on yhteensä 20 vuonna 2016. Tilintarkastuksen laajuus on muuttunut siten, että kaupunkikonserniin ei ole enää vuodesta 2010 lähtien kuulunut Länsi-Suomen ammatillisen koulutuksen eikä kansanterveystyön kuntayhtymiä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Tilintarkastuslautakunta toimii sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	2,1	2,6	2,8
Kokonaiskulut €/as	2,1	2,6	2,8
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	1	1	1
Toimintakate €/as			
Tulos €/as			
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista			

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Menot yhteensä	-21 988		-21 988	-23 375,09	1 387,09
Netto ennen poistoja	-21 988		-21 988	-23 375,09	1 387,09
Netto	-21 988		-21 988	-23 375,09	1 387,09
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	22 000		22 000	23 375,00	-1 375,00
KL menot yhteensä	-190		-190	-139,00	-51,00
NETTO	-178		-178	-139,09	-38,91

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

KAUPUNGINHALLITUS HALLINTO-, ELINKEINO- JA KAAVOITUSPALVELUT

TEHTÄVÄT:

Varpeen koulun keittiö, Kaukolankodin keittiö, hallintopalvelut, sisäinen palvelutoiminta, talouspalvelut, elinkeinotoimi, kaavoitus, ja maataloustoimi.

TOIMINTA-AJATUS:

Kaupunginhallitus johtaa ja kehittää kaupungin hallintoa, maankäyttöä, elinkeinotoimintaa, maataloustoimintaa, palvelutuotantoa ja taloudenhoitoa siten, että Laitila kehittyy keskeisenä Vakka-Suomen asuin-, pienteollisuus- ja palvelukeskuksena kaupunginvaltuuston määrittelemien strategisten päämäärien mukaisesti.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Sisäinen valvonta toteutuu nykyisten ohjeiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeesta on tehty uusien suositusten mukainen luonnos, joka on hyväksymättä. Ohje pyritään hyväksymään vuoden 2016 aikana. Riskienhallinta-analyysi on tehty omana työnä siihen varatun ohjelman avulla kaupunginhallituksen alaisilla tehtäväalueilla helmikuussa 2016. Riskienhallintaa koskevat asiat on eritelty eri tehtäväalueille.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Taloudellinen palvelurakenne	Palvelurakennemuutos: Asiakaslähtöisten ja kustannustehokkaiden palvelukokonaisuuksien luominen	Toteutumaseuranta Palvelurakennemuutoksen toteutuminen	Talousarviossa pysyminen	
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	Monipuolinen palvelurakenne	Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattorit		Hyvinvointikertomus päivitetty kesäkuussa
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Esimiestyön kehittäminen	Järjestetään johtamis- ja esimieskoulutusta Johtamisen vaikuttavuutta ja palveluprosessien toimivuutta arvioidaan	Koulutuksen järjestäminen Esimiestyön arviointi	Koulutuksiin osallistuminen Arviointikyselyt ja kehityskeskustelut	Oppisopimisperusteinen esimiesvalmennus käynnistynyt Kehityskeskustelut pääosin käyty.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Tyytyväinen ja motivoitunut henkilöstö	Työtyytyväisyyskysely	Kyselyn tulos	Henkilöstön tyytyväisyys ja motivaatio	Toimenpidesuunnitelma tulosten perusteella tehty
Osaamisen kehittäminen	Koulutussuunnitelman laatiminen	Koulutussuunnitelma	Jokaiselle työntekijälle laaditaan koulutus-suunnitelma	Osana kehityskeskusteluja laadittu koulutus-suunnitelmat
Tehtäväkuvaukset ajantasaiset	Tehtäväkuvausten päivittäminen	Tehtäväkuvaukset	Jokaisen työntekijän tehtäväkuvaus päivitetään	Tehtäväkuvaukset päivitetty
Osaamisen ja ohjauksen varmistaminen	Perehdytysmateriaalin kerääminen ja päivittäminen	Perehdytysmateriaali	Uusien henkilöiden perehdyttäminen kaupungin organisaatioon	Materiaali kerätty Intraan

TOIMIELIMEN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	2 524 203	-18 500	2 505 703	2 335 760,25	169 942,75
Menot yhteensä	-5 047 178	-18 620	-5 065 798	-4 616 173,42	-449 624,58
Netto ennen poistoja	-2 522 975	-37 120	-2 560 095	-2 280 413,17	-279 681,83
Poistot yhteensä	-21 490		-21 490	-35 993,43	14 503,43
Netto	-2 544 465	-37 120	-2 581 585	-2 316 406,60	-265 178,40
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	822 710		822 710	843 975,42	-21 265,42
KL menot yhteensä	-169 380		-169 380	-169 154,24	-225,76
NETTO	-1 891 135	-37 120	-1 928 255	-1 641 585,42	-286 669,58

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Tuloja tehtäväalueelle on kertynyt vuoden 2016 aikana 170 000 euroa vähemmän kuin, mitä on arvioitu. Käyttömenojen osalta alitusta on 450 000 euroa.

TEHTÄVÄ: 15 VARPPEEN KOULUN KESKUSKEITTIÖ

Vastuhenkilö: koulujen pääemäntä Irmeli Mikkola

TOIMINNAN KUVAUS:

Valmistetaan ja tarjotaan maukasta, terveellistä ja vaihtelevaa ruokaa kaikille asiakasryhmille, niin päiväkotii-ikäisille kuin aikuisillekin. Kouluissa ja päiväkodeissa sekä ryhmäperhepäivähoidossa on käytössä 7 viikon kiertävä ruokalista. Oppilaita opastetaan ottamaan tarjolla olevia ruokia monipuolisesti lautaselleen. Otetaan huomioon moninaiset erikoisruokavaliot. Erikoisruokavalioiden valmistus vaatii ammatillisesti paljon tietoa ja tarkkuutta, koska osa erikoisruokavalioiden valmistuksesta on tosi vaikea toteuttaa monien rajoittavien raaka-aineiden vuoksi. Erikoisruokavalioiden valmistusta on muutettu syksystä 2015 niin että suurimmasta osasta edellytetään lääkärintodistusta. Kaikille ruokailijoille tarkoitettuja kasvisruokia pääruokana on tarjolla

noin kerran viikossa. Lisäksi niille yläkoulun ja lukion oppilaille ja aikuisille, jotka ovat sitoutuneet noudattamaan kasvisruokavaliota, on sitä tarjolla päivittäin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Varpeen koulun keskuskeittiö valmistaa oman koulun lisäksi lounaat 8:aan eri toimipisteeseen (Kappelimäen koulu, 3 kyläkoulua, Pähkinäpensaas ja Vaahteraportin päiväkotit sekä ryhmäperhepäivähoitoon Laineen talolle ja Itäkulman koululle).

Keskuskeittiössä valmistetaan päivittäin n. 1 300 lounasta. Pähkinäpensaas ja Vaahteraportin päiväkotiiin sekä ryhmäperhepäivähoitoihin toimitetaan lisäksi aamu- ja välipalatarvikkeita. Vaahteraportin lapsimäärä on kasvanut alkuperäisestä huomattavasti.

Ruokailijamäärien laskuun vaikuttavia tekijöitä oli Pähkinäpensaas lapsien ja henkilökunnan siirtyminen muihin toimipisteisiin (Kaupungintalo, Palke 5 ja Vaahteraportin päiväkotit). Kappelimäen koululla on uutena opetusryhmänä aloittanut lokakuusta 2015 alkaen valmistava opetus turvapaikanhakijoille jatkuu edelleen lukuvuonna 2016-2017.

Kappelimäen iltapäiväkerhojen (3 kerhoa) osallistujat (n. 50 oppilasta) käyvät iltapäivällä välipalalla Kappelimäen koulun keittiön ruokasalissa. Sen lisäksi toimitetaan aamupalatarvikkeita yhteen kerhoon. Samoin toimitetaan välipaloja eri kouluissa pidettäviin oppilaskerhoihin. Erilaisten tilaisuuksien ja retkien (vanhempainillat, kokoukset, koulutustilaisuudet, leirikoulut) tarjoiluja järjestetään paljon.

Koulujen kesäloma-aikana Päiväkotien ja Laineen talon ryhmäperhepäiväkodin tarvitsema ruokapalvelu hoidetaan koulutoimen, Kaukolankodin keittiön ja Palke 5:n keittiön kanssa yhteistyössä.

Nykyisten elintarviketoimittajien sopimuskausi päättyy 31.07.2016.

Elintarvikkeiden osalta liitettiin KL-Kuntahankintojen puitesopimukseen lukuun ottamatta seuraavia lähiruokatuotteita (kuoritut perunat, juurekset, vihannekset, hedelmät ja tuore leipä) jotka kilpailutettiin erikseen. Ennen kilpailutusta järjestettiin 11.2.2016 infotilaisuus lähialueen tuottajille/yrittäjille. Osanotto tilaisuudessa oli runsasta mutta tarjousten jättäneiden toimittajien määrä jäi vähäiseksi.

HENKILÖKUNTA:

Varpeen koulun keskuskeittiössä: koulujen pääemäntä, 4 ravitsemistyöntekijää ja 1 osa-aikainen ravitsemistyöntekijä/siivooja

Kappelimäen koulun keittiössä: 2 ravitsemistyöntekijää (toinen kokoaikainen ja toinen osa-aikainen)

Vuoden 2013 lopussa aloitti ruokapalvelussa vakituinen kiertävä sijainen (varahenkilö). Kiertävän sijaisen palkkauskustannukset jakautuvat seuraavasti Kaukolankodin keittiö 50 % ja Varpeen koulun keskuskeittiö 50%. Varpeen koulun keskuskeittiön osalta kustannukset jaetaan loppuvuodesta eri toimipisteiden osalta sen mukaan missä toimipisteessä varahenkilö on sijaisena toiminut.

Kappelimäen koulun keittiössä tarvittavaa lisätyövoimaa on hoidettu väliaikaisin ratkaisuin jo syksystä 2011 alkaen (lähinnä työllistettyjen ja nyt syksy 2015 oppisopimuksella olevan työntekijän voimin) Oppisopimuksella olevan 2-vuotinen koulutus päättyy 30.11.2015. Kevät 2016 pyritään hoitamaan vielä väliaikaisin ratkaisuin (työllistetty).

Syksystä 2016 alkaen esitetään vakituista osa-aikaista ravitsemistyöntekijää Kappelimäen koulun keittiöön. Mahdollisesti työntekijä siirtyisi toisesta kyläkoulusta, jota esitetään lakkautettavaksi.

Määräraha vakituisen osa-aikaisen työntekijän palkkaamiseen syksystä 2016 saatiin budjettiin mutta toimi täytettiin vielä määräaikaisena.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Toiminnan tehostaminen	<p>Elintarvikesopimusten kehittäminen/ uudet sopimukset voimaan 01.08.2016 (Kuntahankinnat ja mahdolliset lähitoimittajat määrättyjen tuotteiden osalta. Hankinnat /ostot vain sopimustoimittajilta.</p> <p>Tuotannonohjausjärjestelmä (Jamix ruoka)</p>	<p>Sopimusten (ja kustannusten) seuranta</p> <p>Hävikin minimointi</p> <p>Kustannusten hallintaan pyrkiminen</p>	<p>Edulliset uudet sopimukset</p> <p>Tavoite 50% nykyisestä</p> <p>Pysytään annetuissa tavoitteissa</p>	<p>KL-kuntahankintojen ja Veraisen leipomon sopimukset tulivat voimaan 1.8.2016. Palvelutukku Immosen sopimus koskien perunoita, vihanneksia ja juureksia tuli voimaan 1.12.2016.</p> <p>On pyritty vähentämään huomattavasti hävikkiä.</p>
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Aterioiden laatu ja turvallisuus	<p>Kiertävä ja monipuolinen ruokalista.</p> <p>Otetaan huomioon moninaiset erikoisruokavaliot.</p> <p>Käytetään vain ensiluokkaisia raaka-aineita</p> <p>Aterioiden valmistuksessa ja elintarvikkeiden hankinnoissa sekä varastoinnissa noudatetaan omavalvontaa.</p>	<p>Asiakastyytyväisyys</p> <p>Valmistus huolella ja tarkkuudella</p> <p>Palautepalaverit toimittajien kanssa</p> <p>Aterioiden valmistusprosessi on omavalvonnan kriteerien mukaista.</p>	<p>75% asiakkaista tyytyväisiä</p> <p>100 % onnistuminen</p> <p>Sopimustuotteiden käyttäminen</p> <p>”</p> <p>100 %:sti omavalvonnan kriteerit täyttävää</p>	<p>Varsinaisia asiakasvalituksia ei ole tehty.</p> <p>Toteutetaan suunnitellusti.</p> <p>Käytetään sopimustuotteita. Keskusteluja toimittajien kanssa on pidetty.</p> <p>Täyttää omavalvonnan kriteerit.</p>
Toimiva aterioiden kuljetus	<p>Säännölliset palaverit aterioiden kuljetuksesta vastaavien kanssa.</p>	<p>Aikataulun mukaiset ja säännökset täyttävät kuljetukset</p>	<p>Sovitut aikataulut toteutuvat ja ateriakuljetuksissa noudatetaan omavalvontaa.</p>	<p>Aikataulut ja säännökset toteutuvat.</p>

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto; tilauksesta valmistamiseen ja toimittamiseen	Käytettävissä olevien perustietojen ja reseptien päivittäminen sekä vienti ohjelmaan	Toimiva tuotannonohjausjärjestelmä.	Toimiva tuotannonohjausjärjestelmä käytössä 2016	Aloitettu syksyn aikana ja työ jatkuu vuoden 2017 aikana.
Reseptiikan päivittäminen	Nykyisten asetusten edellyttämien tietojen esille tuonti valmistettuihin aterioidiin.	Reseptien toimivuus	Reseptit käytössä 2016	Reseptejä on päivitetty kesäkuussa ja jatkettu syksyn aikana.
Suurkeittiökoneiden ja laitteiden kunto	Ammattikeittiölaitteiden huoltoliikkeiden hyödyntäminen.	Huollon tehokkuus	Samana tai viimeistään seuraavana työpäivänä	Huolto toimii yleensä asianmukaisesti.
	Huoltosopimusten käyttöönotto	Kartoitetaan laitteet joille huoltosopimukset olisi syytä laatia	Huoltosopimukset on tehty.	Asia ei ole edennyt.
	Suunnitelma laitteiden uusimiseen pidemmällä aikavälillä	Tarvetta vastaavat laitteet	Työergonomiset ja ajanmukaiset laitteet	Päivitetty tarvittaessa.
Henkilökunnan palvelualltius ja joustavuus	Normaalit päivittäiset työtehtävät sekä erilaisten tilaisuuksien tarjoilut hoidetaan asiallisesti ja joustavasti.	Työpaikkakokoukset ja tilaisuuksien tarjoilut hoidetaan lyhyelläkin varotusajalla.	Palvelualltius ja joustava henkilökunta.	Tarjoilut hoidetaan lyhyellä varotusajalla.
Sujuvat ruokapalvelun prosessit	Ruokapalvelun prosessikuvausten laatimien	Työtehtävien selkiintyminen	Ydinprosessikuvaukset on tehty	Prosessikuvauksia ei ole mutta työtehtäväkuvauksia on päivitetty.

Henkilöstönäkökuuma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Sijaisjärjestelyt ja henkilökunnan määrä mitoituksen mukainen	Sijaisten rekrytointi	Henkilökunnan määrä mitoituksen mukainen	Sijainen aina käytettävissä	Ongelmia on edelleen. Sijaispula huomattava.
Henkilökunnan työssä jaksaminen	Mahdollisuus oman työn kehittämiseen.	Tehtäväkuvauksien päivittäminen Palaverit tarvittaessa vähintään 4kertaa/v. Kehityskeskustelut Sairauslomien määrä ei kasva	Jokainen uusi työntekijä täyttää pätevyysvaatimukset. Perehdytys tehdään 100 % uusista työntekijöistä. Työtyytyväisyys paranee	Perehdytykseen tarvitaan enemmän aikaa. Sairauslomien määrä on kasvanut huomattavasti (ikä rakenne ja työn raskaus).
	Osaamista lisäävän koulutuksen mahdollistaminen	Ammatillisen täydennyskoulutuksen järjestäminen	Osaava henkilökunta.	Koko ruokapalvelun yhteinen kehittämisspäivä 6.5.16 Ensiapukoulutuksessa oli yhteensä 5 henkilöä 7-8.6.16. Koulujen ravitsemishenkilökunnan suunnittelu-päivä 13.6.16 Jamix tuotannonohjausjärjestelmän osalta on pidetty kaksi koulutuspäivää (4.11 ja 12.12) pääkäyttäjätasolla)

TALouden TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2015	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	80,2	77,9	78,4
Kokonaiskulut €/as	80,7	78,7	79,4
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	2	0	2
Toimintakate €/as	-1,7	0,0	-1,6
Tulos €/as	-2,2	-0,8	-2,5

TILINPÄÄTÖS 2016

Ominaisuustiedot

Osuus kunnan toimintakuluista 1,1 % 1,1 % 1,1 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	696 850		696 850	644 376,72	52 473,28
Menot yhteensä	-696 952		-696 952	-644 400,34	-52 551,66
Netto ennen poistoja	-102		-102	-23,62	-78,38
Poistot yhteensä	-6 300		-6 300	-7 911,46	1 611,46
Netto	-6 402		-6 402	-7 935,08	1 533,08
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	7 900		7 900	9 226,52	-1 326,52
KL menot yhteensä	-21 390		-21 390	-22 648,72	1 258,72
NETTO	-19 892		-19 892	-21 357,28	1 465,28

Taloustarvion sitovuus; tehtävä ylittyä/alittua taloustarvion osalta seuraavasti:

Taloustarvion alitus johtuu suurimmaksi osaksi siitä että ruokailijamäärät olivat pienemmät kuin mitä taloustarviota tehtäessä osattiin arvioida. Pähkinäpensaassa päiväkodin lapset ja henki-lökunta joutuivat siirtymään suurimman osan vuodesta muihin toimipisteisiin remontin vuoksi sekä lukiolaisten määrä oli huomattavasti pienempi.

TEHTÄVÄ: 16 KAUKOLANKODIN KEITTIÖ

Vastuuhenkilö: ravitsemispäällikkö Juha Laiho

TOIMINNAN KUVAUS:

Peruslähdekohtana on suositusten mukainen perusruokavalio potilaille ja asukkaille, jossa otetaan myös huomioon yksilölliset toiveet teknisen toteutuksen rajoissa. Kotipalvelupuolen ateriapalvelu antaa ravitsevan, lämpimän aterian mahdollisuuden kotiin kuljetettuna. Ravintopalvelu kiinnittää huomiota myös kotipalvelupuolen asiakkaiden yksilöllisiin toiveisiin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Kaukolankodin valmistuskeittiö valmistaa kokopäivälaitoksien Kaukolankodin, terveyskeskuksen ja Koivukodin kaikki lounaat ja päivälliset, näiden lisäksi pakatut lounaat kotipalveluun ja Pihlajakodin lounas ja päivällinen. Lisäksi Kaukolankodin henkilökunta ruokailee ruokasalissa. Ateriat yhteensä n. 200 lounasta sekä viikonlopuksi lähetetään kotipalveluun vielä n. 40 kylmänä pakattua annosta. Määrä on suurempi juhlapyhien aattoina ja juhlapyhäaikaan, riippuen pyhien määrästä. Näiden lisäksi keittiö toimittaa päivittäin 100 aamupalaa ja päivällistä laitosten osastoille. Koulujen kesäloma-aikana Päiväkotien ja Laineen talon ryhmäperhepäiväkodin tarvitsema ruokapalvelu hoidetaan koulutoimen, Kaukolankodin keittiön ja Palke 5:n keittiön kanssa yhteistyössä. Vaahteraportin ja Laineen talon ruokailut toimitettiin Kaukolankodin keittiöstä joka melkein kaksinkertaisti lounasruokailijamäärät.

Nykyisten elintarviketoimittajien sopimuskausi päättyy 31.07.2016.

Elintarvikkeiden osalta liitettiin KL-Kuntahankintojen puitesopimukseen lukuun ottamatta seuraavia lähiruokatuotteita (kuoritut perunat, juurekset, vihannekset, hedelmät ja tuore leipä) jotka kilpailutettiin erikseen. Ennen kilpailutusta järjestettiin 11.2.2016 infotilaisuus lähialueen tuottajille/yrityksille. Osanotto tilaisuudessa oli runsasta mutta tarjousten jättäneiden toimittajien määrä jäi vähäiseksi.

HENKILÖKUNTA:

Keittiöhenkilökunnan määrä:

Yhteensä 9 henkilöä; 1 ravitsemispäällikkö, 8 ravitsemistyöntekijää.

Keittiön keskittämisen aikana on henkilöstömäärä laskettu minimiin. Yhdeksän henkilöstön määrä takaa teknisen toteutuksen mahdollisuuden ruokapalveluyksikössä.

Ruokapalveluyksikkö toimii tällä hetkellä täysipainoisesti. Ruokapalveluissa aloitti vakituinen kiertävä sijainen 1.12.2013, joka tulee toimimaan kaikissa kouluissa ja Kaukolankodin keittiössä. Palkkakustannukset jakautuvat seuraavasti Kaukolankodin keittiö 60 % ja Varpeen koulun keskuskeittiö 40%.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Toiminnan tehostaminen Tuotannonohjausjärjestelmä (Jamix ruoka)	Elintarvikesopimusten kehittäminen /uudet sopimukset voimaan 1.8.2016. Kuntahankinnat ja mahdolliset lähitoimittajat määrättyjen tuotteiden osalta. Hankinnat / ostot vain sopimustoimittajilta. Toiminnanohjausjärjestelmä (Jamix ruoka)	Sopimusten (ja kustannusten) hallinta Hävikin minimointi Kustannusten hallintaan pyrkiminen	Edulliset uudet sopimukset Tavoite 50% nykyisestä Pysytään annetuissa tavoitteissa	KL-kuntahankintojen ja Veraisen leipomon sopimukset tulivat voimaan 1.8.2016. Palvelutuku Immosen sopimus koskien perunoita, vihanneksia ja juureksia tuli voimaan 1.12.2016. On pyritty vähentämään huomattavasti hävikkiä.

Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Aterioiden laatu ja turvallisuus	<p>Kiertävä ja monipuolinen ruokalista</p> <p>Otetaan huomioon moninaiset erikoisruokavaliot</p> <p>Käytetään vain ensiluokkaisia raaka-aineita.</p> <p>Aterioiden valmistuksessa ja elintarvikkeiden hankinnoissa sekä varastoinnissa noudatetaan omavalvontaa.</p>	<p>Asiakastyytyväisyys</p> <p>Valmistus erityisellä huolella ja tarkkuudella</p> <p>Palautepalaverit toimittajien kanssa</p> <p>Aterioiden valmistusprosessi on omavalvonnan kriteerien mukaista</p>	<p>75% asiakkaita tyytyväisiä</p> <p>100% onnistuminen</p> <p>Sopimustuotteiden käyttäminen</p> <p>100%:sti omavalvonnan kriteerit täyttävää</p>	<p>Varsinaisia asiakaskyselyjä ei ole tehty.</p> <p>Toteutetaan suunnitellusti.</p> <p>Käytetään sopimustuotteita. Keskustelu- ja toimittajien kanssa on pidetty.</p> <p>Täyttää omavalvonnan kriteerit.</p>
Toimiva aterioiden kuljetus	<p>Säännölliset palaverit aterioiden kuljetuksesta vastaavien kanssa</p>	<p>Aikataulun mukaiset ja säännökset täyttävät kuljetukset</p>	<p>Sovitut aikataulut toteutuvat ja ateriakuljetuksissa noudatetaan omavalvontaa.</p>	<p>Aikataulut ja säännökset toteutuvat.</p>

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto; tilauksesta valmistamiseen ja toimittamiseen	Käytettävissä olevien perustietojen ja reseptien päivittäminen sekä vienti ohjelmaan	Toimiva tuotannonohjausjärjestelmä.	Toimiva tuotannonohjausjärjestelmä käytössä 2016	Aloitettu syksyn aikana ja työ jatkuu vuoden 2017 aikana.
Reseptiikan päivittäminen	Nykyisten asetusten edellyttämien tietojen esille tuonti valmistettuihin ateriioihin.	Reseptien toimivuus	Reseptit käytössä 2016	Reseptejä on päivitetty ja jatkettu syksyn aikana.
Suurkeittiökoneiden ja laitteiden kunto	Ammattikeittiölaitteiden huoltoliikkeiden hyödyntäminen.	Huollon tehokkuus	Samana tai viimeistään seuraavana työpäivänä	Huolto toimii yleensä asianmukaisesti.
	Huoltosopimusten käyttöönotto	Kartoitetaan laitteet joille huoltosopimukset olisi syytä laatia	Huoltosopimukset tehty	Asia ei ole edennyt.
	Suunnitelma laitteiden uusimiseen pidemmällä aikavälillä	Tarvetta vastaavat laitteet	Työergonomiset ja ajanmukaiset laitteet	Päivitetty tarvittaessa.
Henkilökunnan palvelualltius ja joustavuus	Normaalit päivittäiset työtehtävät sekä erilaisten tilaisuuksien tarjoilut hoidetaan asiallisesti ja joustavasti.	Työpaikkakokoukset ja tilaisuuksien tarjoilut hoidetaan lyhyelläkin varotusajalla.	Palvelualltius ja joustava henkilökunta.	Tarjoilut hoidetaan lyhyellä varoitusajalla.
Sujuvat ruokapalvelun prosessit	Ruokapalvelun prosessikuvausten laatimien	Työtehtävien selkiintyminen	Ydinprosessikuvaukset tehty	Prosessikuvauksia ei ole mutta työtehtäväkuvauksia on päivitetty

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Sijaisjärjestelyt ja henkilökunnan määrä mitoituksen mukainen	Sijaisten rekrytointi	Henkilökunnan määrä mitoituksen mukainen	Sijainen aina käytettävissä Jokainen uusi työntekijä täyttää pätevyysvaatimukset.	Ongelmia on edelleen. Sijaispula huomattava.
Henkilökunnan työssä jaksaminen	Mahdollisuus oman työn kehittämiseen.	Tehtäväkuvauksien päivittäminen Palaverit tarvittaessa vähintään 4 kertaa/v. Kehityskeskustelut Sairauslomien määrä ei kasva	Perehdytys tehdään 100 % uusista työntekijöistä. Työtyytyväisyys paranee	Perehdytykseen tarvitaan enemmän aikaa. Sairauslomien määrä on kasvanut huomattavasti (ikä rakenne ja työn raskaus).
	Osaamista lisäävän koulutuksen mahdollistaminen	Ammatillisen täydennyskoulutuksen järjestäminen	Osaava henkilökunta.	Koko ruokapalvelun yhteinen kehittämissäpäivä 6.5.16 Jamix tuotannonohjauksen järjestelmän osalta on pidetty kaksi koulutuspäivää (4.11 ja 12.12) pääkäyttäjätasolla

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	96,6	94,0	97,6
Kokonaiskulut €/as	98,1	95,8	100,9
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	1	-1	-7
Toimintakate €/as	-1,0	1,4	6,6
Tulos €/as	-2,5	-0,4	3,3
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,3 %	1,3 %	1,3 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	815 000		815 000	885 626,86	-70 626,86
Menot yhteensä	-785 206		-785 206	-808 592,96	23 386,96
Netto ennen poistoja	29 794		29 794	77 033,90	-47 239,90
Poistot yhteensä	-15 190		-15 190	-28 081,97	12 891,97
Netto	14 604		14 604	48 951,93	-34 347,93
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-18 120		-18 120	-21 270,79	3 150,79
NETTO	-3 516		-3 516	27 681,14	-31 197,14

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylitty/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Kahden päiväkodin ruokailut kesä – ja heinäkuussa ja lyhyet sairauslomamat lisäsivät henkilöstömenoja. Suurtalouskoneita – ja laitteita korjattiin yli määrärahojen. Sähkön ja lämmityksen määrärahat eivät riittäneet budjetissa.

KAUPUNGINHALLITUS**TEHTÄVÄ: 18 HALLINTOPALVELUT**

Vastuhenkilö: vt. kaupunginsihteerä Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS:

Tuotetaan tehokkaasti ja taloudellisesti kaikki hallintopalveluihin liittyvät palvelut.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Hallintopalvelut koostuu seuraavista osa-alueista: yleishallinto, kylätoiminta, henkilöstöhallinto, yhteinen koulutus, yhteistoiminta, työllistäminen sekä talous- ja velkaneuvonta. Edellä mainittuja tehtäviä hoitavat kaupunginjohtaja, kaupunginsihteerä, talous- ja velkaneuvoja, toimistosihteerä, hallintosihteerä, kanslisti, toimistonhoitaja ja 2 palkkasihteerä. Laitilan kaupunki hoitaa Länsi-Suomen lääninhallituksen kanssa tehdyllä sopimuksella Vakka-Suomen seutukunnan kuntien sekä Mynämäen kunnan talous- ja velkaneuvonta-tehtävät.

Seudullinen yhteistyö

Vastuhenkilö: kaupunginjohtaja Jukka Alkio

Seudullisella yhteistyöllä on tässä aiemmin tarkoitettu Vakka-Suomen kuntien yhteistyötä, joka on kohdistunut lähinnä aluepoliittisten tehtävien hoitoon ja edunvalvontaan. Ukipolis Oy, jonka osakkaina Vakka-Suomen kunnat ovat, hoitaa vielä osin näitä tehtäviä, mutta sen toiminta keskittyy lähinnä erilaisten kehittämisprojektien toteuttamiseen. Ukipolis Oy palvelee yrittämiseen, yritystoiminnan kehittämiseen, rahoitukseen sekä yritystukiin liittyvissä kysymyksissä. Sen yhteydessä toimii yritysten tukineuvonta ja kehittämispalvelut.

Hyvinvointikertomus

Vastuhenkilö: kaupunginjohtaja Jukka Alkio

Terveydenhoitolain 12 §:n, Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa, kunnan on seurattava asukkaistaan terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Saman säädöksen mukaan kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja tarveosoittimia. Kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyvinvointikertomuksen kohderyhmä on ensisijaisesti kunnan luottamushenkilöt. Kertomuksen avulla heidän on helpompi hahmottaa kunnan hyvinvointitilanne, kun päätetään kuntaa johtavista strategioista ja tulevaisuuden linjauksista. Hyvinvointikertomus on tärkeä kaikille kuntalaisille ja kunnan työntekijöille, jotta päätösten ymmärtäminen ja hyvinvoinnin kokonaiskuvan hahmottaminen olisi selkeämpää.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 8.6.2015 § 46 kaupungin ensimmäisen laajan hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman, jossa painotetaan ennaltaehkäisevää työtä elinkaariajattelulla. Kehittämiskohteita ovat: väkiluvun kasvun turvaaminen, tasapainoinen talous, infrastruktuurin kehittäminen, lapsiperheiden hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy, nuorten päihteiden käytön vähentäminen ja terveyden edistäminen, aikuissosiaalityön ja terveydenhuollon yhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen sekä turvallinen vanhuus. Hyvinvointikertomuksessa ja –suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja kehittämiskohteiden tilaa seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Hallintotoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutumisen seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti.

Riskianalyysi on tehty ja päivitetty helmikuussa 2016. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmiksi riskeiksi koettiin mm. hallinto-, konserni- ja johtosääntöjen tunteminen ja niiden päivittäminen. Lisäksi kaupungin viestinnässä on todettu puutteita. Viestintää pyritään parantamaan uudistamalla nettisivuja ja hyödyntämällä sosiaalista mediaa. Lisäksi pyritään huolehtimaan riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta.

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	192,2	196,3	163,1
Kokonaiskulut €/as	192,2	196,3	163,1
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	48	52	54
Toimintakate €/as	-92,9	-102,9	-87,5
Tulos €/as	-92,9	-102,9	-87,5
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	2,7 %	2,7 %	2,2 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	391 463	-10 000	381 463	216 393,46	165 069,54
Menot yhteensä	-1 603 028		-1 603 028	-1 317 317,70	-285 710,30
Netto ennen poistoja	-1 211 565	-10 000	-1 221 565	-1 100 924,24	-120 640,76
Netto	-1 211 565	-10 000	-1 221 565	-1 100 924,24	-120 640,76
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	406 490		406 490	426 342,90	-19 852,90
KL menot yhteensä	-73 580		-73 580	-69 588,86	-3 991,14
NETTO	-878 655	-10 000	-888 655	-744 170,20	-144 484,80

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Talousarvion alittuminen johtuu hallinnon uudelleenjärjestelyjen tuomista säästöistä toimintakuluihin, ja näkyy mm. palkkakulujen pienenemisenä.

TEHTÄVÄ: 19 SISÄINEN PALVELUTOIMINTA

Vastuuhenkilö: tietopalvelu- ja työhyvinvointipäällikkö Tarja Saarela

TOIMINNAN KUVAUS:

Sisäinen palvelutoiminta palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin omaa organisaatiota. Tehtäväalue jakaantuu kuuteen eri osa-alueeseen: asiakirjahallinto, kopiointi, postitus, puhelinpalvelu, yhteispalvelu ja työhyvinvointi. Sisäisen palvelutoiminnan tehtäviä hoitavat tietopalvelu- ja hyvinvointipäällikkö, joka toimii myös kaupungin työsuojelupäällikkönä, palvelusihteeri sekä asuntoasioiden hoitaja 10 %:n työpanoksella.

Puhelinpalvelu-, postitus- ja kopiointimaksut ovat muille hallintokunnille sisäisiä määrärahoja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Asianhallintaohjelman avulla laaditaan esityslistat, pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset sekä hoidetaan kaupungille saapuneiden asiakirjojen ja kokouskäsittelyyn menevien asioiden tietopalvelu.

KuntaToimiston sopimustenhallinta- sovellus otetaan käyttöön koko organisaatiossa vuoden 2016 aikana.

Työsuojelu on normaalia jokapäiväistä toimintaa kaupungin organisaatiossa. Organisaatiolla on sekä toiminnallinen että lakiin perustuva vastuu työsuojelusta. Työsuojelua Laitilan kaupungissa toteuttaa koko kaupungin henkilöstö esimiesten ja lähiesimiesten ohjeistuksella. Työsuojeluhenkilöstön toimikausi on 1.1.2014-31.12.2017. Varsinaiseen työsuojeluorganisaatioon kuuluvat työhyvinvointipäällikkö, työsuojeluvaltuutetut ja varatyösuojeluvaltuutetut. Edelliset tahot lisättyinä työterveyshoitajalla muodostavat työsuojeluryhmän.

Sisäilmatyöryhmän tehtävänä on toimia sisäilmaongelmien käsittelyelimenä. Sisäilmatyöryhmän tärkein tehtävä on suunnitellusti edetä sisäilmaongelmien ratkaisuisissa sekä pyrkiä luomaan kestäviä ja yhtenäisiä toimintatapoja kaupungin sisäilmaohjeistuksen pohjalta.

Kaupungin henkilöstökertomus, jossa kuvataan myös henkilöstön työhyvinvointia, laaditaan vuosittain. Kaupungissa on käytössä aktiivisen tuen malli. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain.

TILINPÄÄTÖS 2016

Vuonna 2016 palvelusihteerin toimi muutettiin asunto- ja palvelusihteerin viraksi. Asunto- ja palvelusihteerin työpanos sisäisen palvelutoimintaan 50 %. Hallintotoimen toimistosihteerin hoitaa palvelusihteerin sijaisuuksia.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Sisäinen valvonta sisäisessä palvelutoiminnassa on toteutunut hyvin. Henkilöstön hyvinvointikartoitus on toteutettu vuonna 2016 ja toimenpidesuunnitelmat työhyvinvoinnin kehittämiseksi on laadittu. Kaupunginviraston henkilöstön terveystarkastukset on toteutettu vuonna 2016. Muuttuva esimiestyö- esimieskoulutuksella vahvistetaan esimiesten osaamista ja kykyä toimia esimiehenä samalla pyrkimyksenä on esimiesten työtaakan vähentäminen uusilla toimintatavoilla esim. vertaisoppimisen ja digitalisoinnin avulla. Hyvinvoiva henkilöstö parantaa kaupungin taloudellista tuottavuutta ja pienentää henkilöriskejä mm. vähentäen sairauslomia.

Tehtäväkuvausten laadinta on käynnistetty koko organisaation osalta. Ajan tasalla olevat ja oikein mitoitettut tehtäväkuvaukset vähentävät henkilö- ja toimintariskejä.

Henkilöriskejä on työsuojelussa mietitty erityisesti tapaturmien ja väkivalta/häirintätilanteiden osalta. Työsuojeluryhmä esittää ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä työyksiköille.

Henkilöriskejä pyritään poistamaan myös kiinnittämällä huomiota työergonomiaan. Hoitoalalla on koulutettu ergonomiavastaavia. Sähkökäyttöisiä työpöytiä on hankittu henkilöstölle työergonomian parantamiseksi ja henkilöriskien vähentämiseksi.

Toimintariskejä pienennetään sopimustenhallinnan sähköisellä käytännöllä.

Toimitilariskejä aiheuttavat eri kiinteistöjen sisäilmaongelmat. Ko. ongelmat ovat riskejä eri yksikköjen toiminnalle sekä henkilöstön/asiakkaiden terveydelle.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Edulliset ja toimivat puhelinvaihdopalvelut sekä matkapuhelinpalvelut	Nykyisestä puhelinvaihteesta luopuminen ja siirtyminen KL- kuntahankintojen sopimuksen mukaiseen vaihdopalvelujen käyttöön. Lankapuhelimita luopuminen.	Puhelinvaihte- ja matkapuhelinpalveluiden kustannukset ja toimivuus	Edullisemmat ja toimivat em. palvelut	Palvelurakenneprogrammin mukainen toteutus v. 2017
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Asiakaslähtöinen selkeä ja toimiva asianhallintaprosessi	Asianhallintaprosessin kuvaaminen yhteistyössä	Prosessikuvaus	Prosessikuvaus on tehty	Prosessikuvaus luonnosvaiheessa
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Kaupungin tekemien sopimusten hallinta	Sopimustenhallinta- sovelluksen käyttöönotto	Käyttöönotto hallinnonaloittain	Käytössä kaikilla hallinnonaloilla	Em. sovelluksen käyttöönottokoulutus järjestetty
Toimiva ja tehokas työyhteisö	Johtamisen/esimiestyön vahvistaminen koulutuksella	Koulutustilaisuuksien lukumäärä ja osallistumisprosentti	2 koulutustilaisuutta vuoden aikana ja molempien tilaisuuksien osallistumisprosentti 90	Muuttuva esimiestyö-oppisopimus- koulutus käynnistynyt

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikysely	Kyselyn vastaukset	Henkilöstö voi hyvin	Hyvinvointikartoitus on toteutettu, toimenpidesuunnitelmat laadittu työyksiköittäin
Osaava henkilöstö	Henkilöstö- ja koulutus-suunnitelman laatiminen	Suunnitelmien lukumäärä	Suunnitelma on tehty kaikille hallinnonaloille	Suunnitelmaa ei ole vielä tehty
Hyvinvoiva henkilöstö/henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen	Työyksikkökohtainen työhyvinvoinnin kehittämisshanke	Raportti kehittämisshankkeen tuloksista	Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut	Toteutuu hyvinvointikartoituksen pohjalta
Henkilöstöllä tehtäväkuvaukset	Laaditaan/päivitetään kaikille tehtäväkuvaus, joka vastaa nykyisiä toimintatapoja	Tehtäväkuvausten lukumäärä	Tehtäväkuvaus on laadittu/päivitetty koko henkilöstölle	Tehtäväkuvauksia on laadittu koko organisaation osalta
Henkilöstö on perehdytetty hyvin työtehtäviin	Perehdytysuunnitelman koostaminen/laatiminen	Perehdytysuunnitelmien valmiusaste	Perehdytysuunnitelmat ovat käytössä kaikilla hallinnonaloilla	Perehdytysuunnitelmia ei ole vielä laadittu/koostettu

Palveluyksikön nettomenot ovat sitovia valtuustoon nähden.

TALouden TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	70,1	71,4	67,7
Kokonaiskulut €/as	70,1	71,4	67,7
Puhelinsykäysten lukumäärä	111 761	125.000	665.110
€/sekunti 1.1.2016 alkaen	0,80	0,76	0,13
Kopioiden lukumäärä	553 653	500.000	549.459
€/kopio	0,03	0,03	0,03
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	42	41	38
Toimintakate €/as	-29,6	-29,3	-25,7
Tulos €/as	-29,6	-29,3	-25,7
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,0 %	1,0 %	0,9 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	319 780		319 780	318 214,10	1 565,90
Menot yhteensä	-607 283		-607 283	-573 440,72	-33 842,28
Netto ennen poistoja	-287 503		-287 503	-255 226,62	-32 276,38
Netto	-287 503		-287 503	-255 226,62	-32 276,38
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	39 750		39 750	38 713,00	1 037,00
KL menot yhteensä	-2 920		-2 920	-2 420,00	-500,00
NETTO	-250 673		-250 673	-218 933,62	-31 739,38

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 20 TALOUSPALVELUT

Vastuuhenkilö: 1.1.-31.8.2016 Sari Laine, 1.9.-31.10.2016 Matti Uotinen, 1.11.-31.12.2016 Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS:

Talous- ja laskentatoimen yksikön toiminta-ajatuksena on taloudellisesti hyvin toimiva kaupunki. Yksikkö palvelee päävastuualueita taloushallinnon ja taloussuunnittelun palveluiden eri osa-alueilla. Kaupungin organisaatiossa talous- ja laskentatoimi huolehtii kaupungin laskentatoimesta ja rahoitustoimesta siten, että kirjanpito on ajan tasalla ja johdon ja hallintokuntien raportointi on tehokasta ja taloussuunnitelman valmistelu ajallaan tapahtuvaa, maksatus ja perintä tehokasta ja rahavarojen hoito tuottavaa. Lisäksi yksikkö johtaa hankintatoimea sekä vastaa joukkoliikenneasioista ja virasto-organisaation ATK-tukipalveluiden tuottamisesta.

Talouspalveluihin kuluu vakinaisena viranhaltijana kaupunginkamreeri/talousjohtaja ja työsuhteisina toimihenkilöinä pääkirjanpitäjä, kanslisti, pääkassanhoitaja ja atk-vastuuhenkilö. Varpeen koulun keittiön pääemäntä ja Kaukolankodin keittiön ravitsemispäällikkö ovat kaupunginkamreerin/talousjohtajan alaisia. Palvelusihteerin työajasta kuluu 20 % hankintatoimeen sisältyvän toimistotarvikevaraston hoitamiseen. Vastava osuus palvelusihteerin palkkakustannuksista sisältyy talouspalvelutehtävään.

Tehtäväalueeseen sisältyy seuraavien osatehtävien menot ja tulot: taloushallinto, kunnallisverotus, hankintatoimi, Bovallius - ammattiopisto, nuorisoverstas, joukkoliikenne ja atk-palvelut.

Sitova perustelu: Nuorisoverstaalle 50 000 €:n avustus.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2016 palvelurakenneohjelman taloudelliset tavoitteet. Vuoden 2017 aikana on tarkoitus selvittää, kuinka talouspalvelut tullaan jatkossa tuottamaan. Tavoitteena on kehittää ja tehostaa omaa toimintaa. Sähköisten toimintojen laajentaminen ja lisääminen toimii yhtenä tehostamisen keinona. Vuonna 2016 otettiin käyttöön palkkahallinnon sähköinen ”itsekäyttöosio”.

1.1.2019 toteutettavan sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä osa tukipalveluista siirtyy soten mukana maakuntaan. Muutos tulee osittain koskemaan myös talouspalvelujen henkilöstöä.

Vuoden 2017 alussa tuli voimaan uusi hankintalaki, joka mm. edellyttää sähköistä kilpailutusta. Laitilan kaupunki on ottanut käyttöön Clouidian pienhankintaohjelman. Jatkossa on tarkoituksena, että kaikki pien-

hankinnat tehdään kyseisellä ohjelmalla. Lisäksi uuden hankintalain osalta tullaan vuonna 2017 järjestämään koulutusta.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Merkittävimpinä riskeinä talouden osalta on nähty valtionosuusuudistuksen heikentävä vaikutus kaupungin talouteen, lisääntyvän investointitarpeen aiheuttama lainakannan kasvu, lainakannan suojaamattomuus, tietoturvaohjeistuksen puuttuminen, puutteellinen hankintaosaaminen ja uusien ohjelmien käyttöönotto.

Valtionosuusuudistuksen vaikutus Laitilan kaupungille on kuitenkin ollut suotuisa. Lainojen suojausten osalta on eri pankkien kanssa tehty suojausten yleissopimukset. Investointitarpeiden vaikutusta kaupungin tulokseen seurataan tarkasti. Tarkoituksena on näin edesauttaa suojausten käyttöönottoa mahdollisimman nopeasti, jos korot lähtevät nousuun. Tietoturvaohjeistus tullaan laatimaan vuoden 2017 aikana.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Vakaa talous	Talouden tarkka seuranta	Toteumaseuranta ja nopea reagointi	KASVU ALLE 3 %	Toimintakulut nousivat 0,9 %
	Palvelurakenneuudistus	Tilikauden tulos	Alijäämä v. 2016 enint. 1 milj.€ v.2017 0,5 milj.€ v2018 0 milj.€	Tp2016 ylijäämä 1 milj, €
		Säästöt palvelurakenneohjelman mukaiset	Palvelurakenneohjelman seuranta	Kohdistuu vuosille 2017-2019
Koko kaupungin osalta kustannustehokkaammat taloustoiminnot	Taloustoimintojen sähköistämisen	Lainakannan maltillinen kasvu	Kaupungin lainakanta enint. 80% kuntien keskim. lainakannasta	Toteutui
			Tarvittavat toimenpiteet tehty	
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Laadukkaat talouspalvelut	Talustehtävien tuottamistavan selvittäminen	Tehdään vaihtoehtojen selvitystyö	Selvitystyö tehty	Tekeillä
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Toimivat talousprosessit	Talousprosessien kehittäminen	Laaditaan prosessikuvaukset ja tehdään tehostamissuunnitelma	Prosessikuvaukset ja tehostamistoimenpiteet tehty	Prosessikuvausten laatiminen käynnissä
Hankintaosaaminen ja kilpailutusten kehittäminen	Uuden hankintalain hyödyntäminen	Uuden hankintalain koulutus Pienhankintaohjelman käyttöönotto		Uusi hankintalaki voimaan 1.1.2017
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Tyytyväinen motivoitunut henkilöstö	Työtyytyväisyyskysely	Kyselyn tulos		Esimiestyöhön panostetaan
Osaaminen ja sen kehittäminen	Koulutussuunnitelman laatiminen	Koulutussuunnitelma		Käynnissä

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	93,0	98,8	95,2
Kokonaiskulut €/as	93,0	98,8	95,2
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	44	44	41
Toimintakate €/as	-39,1	-43,0	-39,0
Tulos €/as	-39,1	-43,0	-39,0
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,3 %	1,3 %	1,3 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	108 410		108 410	108 427,36	-17,36
Menot yhteensä	-813 223	-8 620	-821 843	-778 525,00	-43 318,00
Netto ennen poistoja	-704 813	-8 620	-713 433	-670 097,64	-43 335,36
Netto	-704 813	-8 620	-713 433	-670 097,64	-43 335,36
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	368 570		368 570	369 693,00	-1 123,00
KL menot yhteensä	-31 040		-31 040	-31 412,35	372,35
NETTO	-367 283	-8 620	-375 903	-331 816,99	-44 086,01

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Kaupunginkamreerin virka hoidettiin osan vuotta sivutoimisesti, mikä näkyy arvioitua pienempinä palkkakuluina.

TEHTÄVÄ: 21 ELINKEINOTOIMI

Vastuuhenkilö: elinkeinoasiamies Esa Buri

TOIMINNAN KUVAUS:

Laitilan elinkeinotoimen tehtävänä on kehittää elinkeinon harjoittamisen yleisiä edellytyksiä sekä huolehtia kunnan ja elinkeinonharjoittajien välisestä yhteistyöstä sekä edistää Laitilan imagoa hyvänä paikkana asua, elää ja yrittää. Laitilan kaupungin elinkeinopoliittinen visio ja tavoitteet esitetään Laitilan elinkeinopoliittisessa ohjelmassa 2014-2018.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Laitilan kaupungin työpaikkaomavaraisuus on n. 104 %. Korkean työpaikkaomavaraisuuden selittää laitilalaisten yritysten jo pitkään jatkunut hyvä työpaikkakehitys. Työpaikkoja on syntynyt lisää myös palveluihin. Laitila on vahvistanut statustaan myös kehittyvänä palvelukeskuksena.

Kasitien yrityspuiston rakentamisella pyritään lisäämään Laitilan vetovoimaa erityisesti teknologiayritysten sijoittumispaikkana.

Laitilan menestyminen ja vuonna 2012 kasvuun kääntyneen väkiluvun vakiinnuttaminen reilun 8 500 asukkaan tasolle edellyttää edelleen työpaikkaomavaraisuuden pitämistä korkeana. Työpaikka on tärkein syy

TILINPÄÄTÖS 2016

paikkakunnalle muuttoon. Työpaikkojen ohella tulee asumisen ja vapaa-ajan harrastusten vaihtoehtoja lisätä ja monipuolistaa. Laitilan monipuolisen yrityskannan ja hyvän sijainnin ansiosta työttömyysluvut ovat alhaiset vaikka Euroopan ja Suomenkin taloudessa eletään edelleen matalan kasvun aikaa. Edellytykset uusien työpaikkojen syntymiselle sekä teollisuudessa että palveluissa ovat edelleen hyvät Laitilassa ja yleensäkin Vakka-Suomen alueella.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Toimitilariskit: Elinkeinotoimi vuokraa teollisuus- ja toimistotiloja. Tilojen kuntoa ja turvallisuutta seurataan säännöllisesti. Esillä oleviin ongelmiin on reagoitu; Kasitien yrityskeskuksesta on vaihdettu ovenohjausjärjestelmä ja suoritettu sisäilmanmittauksia.

Sopimusriskit: Kaupunki tekee yrittäjien kanssa toimitilasopimuksia. Riskien kartoitusta tehdään sopimuksia laadittaessa / neuvoteltaessa. Vuokrien ja lyhennysten maksamista seurataan yhteistyössä taloustoimiston kanssa.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Toiminnan tehostaminen palvelujen ostamisen kriittisellä tarkastelulla	Toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden seuranta	Tulokset Hinta ja laatu	n. 5 % säästö	
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Terve ja monipuolinen elinkeinorakenne	Tonttien vuokraus ja myynti Toimitilojen vuokraus Toimitilaratkaisut Uuden teknologian hyödyntäminen ja kehittäminen; Winnova, Lasepro. Seutukaupunkihanke Kasvuyrittäjyyden edistäminen yhteistyössä alan eri toimijoiden kanssa	Vuokrattujen ja myytyjen tonttien ja toimitilojen määrä Uudet yritykset Yritysten kasvu	Riittävä reservi tontteja eri tarpeet huomioiden Toimitilojen vuokrausaste 100 % Vuokrataan / myydään Vähintään 3 tonttia 50 kpl /vuosi 2 kasvuhanketta Positiiviset uutiset Hyvä palaute	Kasitien yrityspuistoon valmistui kaksi Kiinteistö Oy Laitilan yrityspuiston 1100 m ² :n yritystilaa. Kaupungin omistamat kaksi 300 m ² :n tilaa ovat olleet täynnä 1.11.2016 alkaen. Uusilla yritystilalla on tuettu kolmen kasvuyrityksen kehitystä Uusia yrityksiä perustettu 42 kpl. Mainiampi koti Laitilassa –lehti jaettiin 24 000 talouteen Uudet WWW-sivut avattiin 1.9.2016
Positiivinen kaupunkikuva	Yhteismarkkinointi yrittäjien kanssa, Laitila – Brändin hyödyntäminen Mainiampi Laila –lehti uudet WWW-sivut Kasitien yrityspuiston markkinointi	Näkyminen mediassa Kyselyt Uudet yritykset Alueen muu kehittäminen	Kehittyvä yritysalue	

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	35,2	35,0	37,1
Kokonaiskulut €/as	35,2	35,0	37,1
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	45	41	54
Toimintakate €/as	-15,8	-14,5	-19,9
Tulos €/as	-15,8	-14,5	-19,9
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,5 %	0,5 %	0,5 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	175 600	-8 500	167 100	146 477,27	20 622,73
Menot yhteensä	-292 405	-10 000	-302 405	-309 080,79	6 675,79
Netto ennen poistoja	-116 805	-18 500	-135 305	-162 603,52	27 298,52
Netto	-116 805	-18 500	-135 305	-162 603,52	27 298,52
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-6 970		-6 970	-6 763,93	-206,07
NETTO	-123 775	-18 500	-142 275	-169 367,45	27 092,45

Taloustarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu taloustarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 22 KAAVOITUS

Vastuuhenkilö: maankäyttöinsinööri Mika Palmulaakso

TOIMINNAN KUVAUS:

Kaavoitus-tehtävään sisältyy kaupungin maankäytön suunnittelu ja ohjaus. Tukieliimenä asioiden valmistelussa kaupunginhallitukselle toimii kaavaryhmä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Keskustan ja sen ympäristön oikeusvaikutteinen osayleiskaava on hyväksytty ja lainvoimainen Meijerin aluetta lukuun ottamatta.

Asemakaavoja on uudistettu viimeisen kymmenen vuoden aikana siten, että numeeriseen muotoon on siirtämättä Laessaari ja Tanhuanatie, joka on aikanaan tehty ohjelmalla, jota ei voida hyödyntää käytössä olevilla ohjelmistoilla.

Vuoden 2016 aikana on toteutettu ja työn alla seuraavia asemakaavoja:

- VT 8:n risteysjärjestelyiden aiheuttaman asemakaavan muutokset (aloitus 2010), K 5020 ja 5021 sekä Meijerin alueen asemakaavan muutos (risteysalueen järj. vuoksi) aloitus 2011, Niron alueen asemakaavan muutos ja laajennus (JV-puhdistamon alue) aloitus 2007. Edellä mainitut asemakaavatyöt odottavat eritasoliittymien suunnitelmien tarkistusta ja hyväksymistä.
- Laessaaren asemakaavan tarkistus (aloitus II/2016 / valmis 2017)
- Ilvesvuori-Matovuori asemakaava; aloitettu 2016 / arvioitu valmistuminen 2019
- Kauppakadun ja Kirkkotien kulman asemakaavan muutos: aloitettu 2016 / siirretty myöhemmään ajankohtaan
- Lämpölaitoksen asemakaavan muutos / valmis

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Maankäytön palveluiden hinta	Ammattitaitoinen edullinen konsulttipalvelu	Kaavoituksen hinta €/ha	Muutos 350€/ha uusi kaava 600 €/ha	100 %
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Riittävä monipuolinen tonttitarjonta	Asemakaavoja laadittu tonttitarpeen mukaisesti	Rakentamattomien tonttien määrä	Pientalotontteja vapaana 10 kpl teollisuustontteja vapaana 5 kpl	100 %
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
valmius nopeisiin muutoksiin	Riittävät toimintaresurssit	henkilöstölle riittävästi aikaa kaavoituksen/määrärahojen konsultin käyttämiseksi	min. 60 %Kaavaoitaja sekä toimistohenkilöstö	100 %
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Motivoinut ja kokenut henkilöstö	Riittävä koulutus ja koulutus	Ammattitaito ja työilmapiiri/tavoitteiden saavuttaminen	väh. 3 koulutuspäivää/henkilö	100 %

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

Yleiskaava-aluetta; oikeusvaikutteinen/ha	4100
Asemakaava-aluetta (keskusta)/ha	936
Ranta-asemakaavoja/ha	310

Kaavoitus on nettositova valtuustoon nähden.

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	13,5	15,2	7,7
Kokonaiskulut €/as	13,5	15,2	7,7
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	93	96	89
Toimintakate €/as	-12,6	-14,6	-6,9
Tulos €/as	-12,6	-14,6	-6,9
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,2 %	0,2 %	0,1 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	5 000		5 000	7 250,00	-2 250,00
Menot yhteensä	-121 731		-121 731	-57 994,21	-63 736,79
Netto ennen poistoja	-116 731		-116 731	-50 744,21	-65 986,79
Netto	-116 731		-116 731	-50 744,21	-65 986,79
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-7 950		-7 950	-7 517,79	-432,21
NETTO	-124 681		-124 681	-58 262,00	-66 419,00

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyä/alittua talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 25 MAASEUTUTOIMI

Vastuuhenkilö: vt. kaupunginsihteeri Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS

Hallinnoida Euroopan unionin tuki ja kansallinen maataloustuki maaseutuyrityksiin, antaa neuvontaa maatalouslainsäädännöstä sekä edistää maaseutuyritysten kehitystä ja monipuolistaa maaseutuelinkeinoja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Vuoden 2013 alusta alkaen Laitilan kaupungin maataloushallinto on ollut osa Vakka – Suomen yhteistointa-alueen maataloushallintoa. Palvelut ostetaan käytännössä Vehmaan kunnalta. Tehtävä sisältää maksullisen lomituksen tukea 3.500 euroa.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutumisen seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti.

Riskianalyysi on tehty ja päivitetty helmikuussa 2016. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Toimivat maatilat	276	275	268
EU- ja muut tukikorv. euroa		7 166 000	7 600 000
Tuki euroa/tukea saava maatala		26 058	28 358
Peltoa viljelyksessä hehtaaria	12 217	12 217	12 173

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	16,0	15,8	15,8
Kokonaiskulut €/as	16,0	15,8	15,8
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	93	91	93
Toimintakate €/as	-14,9	-14,4	-14,7
Tulos €/as	-14,9	-14,4	-14,7
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,2 %	0,2 %	0,2 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	12 100		12 100	8 994,48	3 105,52
Menot yhteensä	-127 350		-127 350	-126 821,70	-528,30
Netto ennen poistoja	-115 250		-115 250	-117 827,22	2 577,22
Netto	-115 250		-115 250	-117 827,22	2 577,22
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-7 410		-7 410	-7 531,80	121,80
NETTO	-122 660		-122 660	-125 359,02	2 699,02

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Kaavoituksella on jäänyt määrärahoja käyttämättä, koska suunniteltuja kaavoitusprosesseja ei ole aloitettu tai niitä ei ole saatettu loppuun.

SIVISTYSLAUTAKUNTA**VARHAISKASVATUS-, OPETUS-, KIRJASTO-, KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT****TEHTÄVÄT:**

Tehtäväalue sisältää sivistystoimen hallinnon, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, toisen asteen ammatillisen koulutuksen sekä niihin kuuluvat tukipalvelut. Tukipalveluihin kuuluvat oppilashuolto (koulupsykologi ja -kuraattori) sekä aamu- ja iltapäivätoiminta. Sivistystoimialaan kuuluvat lisäksi kirjasto-kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimet.

TOIMINTA-AJATUS:

Sivistystoimi tukee laitilalaisten lasten ja nuorten kehittymistä hyvinvoiviksi ja monipuolisiksi tulevaisuuden osaajiksi järjestämällä laadukkaat ja monipuoliset sivistyspalvelut uudistuvassa, verkostoituneessa ja turvalisessa toimintaympäristössä. Sivistystoimen tehtävä on luoda edellytykset laadukkaan varhaiskasvatuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, esi-, perus- ja nuorisooasteen koulutuksen antamiselle paikkakunnalla. Edelleen lautakunnan tehtävä on huolehtia siitä, että varhaiskasvatuksesta kouluun tulevilla lapsilla sekä kouluista ja oppilaitoksista valmistuvilla on valmiudet elinikäiseen oppimiseen, aktiiviseen osallistumiseen työelämään ja itsensä kehittämiseen.

Sivistystoimi edistää ja tukee laadukkaiden ja monipuolisten kirjasto- ja kulttuuripalvelujen kehittämistä kaupungin vetovoima- ja viihtyisyystekijöinä.

Sivistystoimi edistää kaupunkilaisten fyysistä, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä tukee nuorten tervettä kasvua ja kansalaisvalmiuksia luomalla edellytykset liikunta- ja nuorisotoimintaan. Sivistystoimen palveluilla on huomattava osuus kuntalaisten hyvinvoinnin sekä varhaisen puuttumisen ja ongelmia ennaltaehkäiseviin toimintoihin.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Sivistystoimen sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Sivistyslautakunnalle toteuma tiedotetaan kolmen kuukauden välein. Lisäksi esimiehet suorittavat säännöllisesti sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, oppilashuollollisten toimenpiteiden toteutumisen seuranta, virkaehtosopimusten mukaisten koulutuspäivien osallistumisen seuranta, irtaimiston tarkastukset)

Kaikkien sivistystoimen työyhteisöjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty kahdesti vuodessa. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Merkittävimmät riskit liittyivät talouden heikkeneviin näkyymiin sekä valtion erityisavustusten mahdolliseen loppumiseen, jolloin opetustoimen tavoitteellisuus ja laatu ovat vaarassa heikentyä. Koulutetun ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus, niin toistaiseksi voimassa oleviin kuin myös määräaikaisiin vakansseihin on välillä haastavaa. Ennaltaehkäisevään työhön ja oppilashuoltoon panostaminen pienentää oppilaiden syrjäytymisen riskejä. Koulutoimeen on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisöjen työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeinen viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Taloudellinen palvelurakenne	Palvelurakennemuutos: Asiakaslähtöisten ja kustannustehokkaiden palvelukokonaisuuksien luominen	Toteumaseuranta Palvelurakennemuutoksen toteutuminen	Talousarviossa pysyminen	Vuoden lopun toteutuma tulojen osalta 115,0 %, menojen osalta 96,5 %, netto 94,6 %
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	Monipuolinen palvelurakenne	Tavoitteen toteutumista seurataan tarkemmin mittareilla, jotka on kuvattu sivistyslautakunnan eri tehtävissä. Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattorit		Hyvinvointikertomus päivitetty kesäkuussa.
	Ennaltaehkäisevä työote	Hallinnon rajat ylittävien prosessien kehittäminen	Kuvataan yhteistyöprosessit	Keskeiset prosessit kuvattu. Kuvataan ja päivittäminen jatkuvat.
Koulutuksen ja sen tukitoimien sisällön ja laadun kehittäminen yhteistyössä Vakka-Suomen seutukunnan kuntien kanssa	Osallistuminen koulutusta ja sen tukitoimia edistäviin kuntakohtaisiin ja seudullisiin hankkeisiin ja projekteihin.	Opetussuunnitelman uudistaminen Hankkeisiin osallistuminen	Uuden opetussuunnitelman valmistuminen Ainakin kahdeksan hankkeen tai projektiin osallistuminen	Uusi opetussuunnitelma otettu käyttöön alakouluissa 1.8.2016. Käynnissä olevat hankkeet mm. Osaava 3 ja 4, ICT-käytön ohjaus, Liikkuva koulu, Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen, Kerhotoiminnan kehittäminen

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Esimiestyön kehittäminen	Järjestetään johtamis- ja esimieskoulutusta	Koulutuksen järjestäminen	Koulutuksiin osallistuminen	Osaava-hankkeessa järjestetty esimieskoulutusta rehtoreille., kaupungin toimesta aloitettu oppisopimusperusteinen esimiesvalmennus
	Johtamisen vaikuttavuutta ja palveluprosessien toimivuutta arvioidaan	Esimiestyön arviointi	Arviointikyselyt ja kehityskeskustelut	Hyvinvointikysely suoritettu koko henkilöstölle. Kehityskeskustelut käydään säännöllisesti.
Hankintaosaaminen kehittäminen	Hankintakoulutuksiin osallistuminen	Cloudia-ohjelman käyttöönotto hankinnoissa	Hankinnat tehdään Cloudia-ohjelmalla/Hilmassa	Pienhankinnoissa käytetty Cloudia-ohjelmaa.
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Tyytyväinen ja motivoitunut henkilöstö	Työtyytyväisyyskysely	Kyselyn tulos	Henkilöstön tyytyväisyys ja motivaatio	Hyvinvointikysely tehty: Toimenpidesuunnitelmat koottu ja niiden mukaan toimintaa kehitetään.
Osaamisen kehittäminen	Koulutussuunnitelman laatiminen	Koulutussuunnitelma	Jokaiselle työntekijälle laaditaan koulutussuunnitelma	Koulutussuunnitelmia laadittu kehityskeskustelujen yhteydessä
Tehtäväkuvaukset ajantasaiset	Tehtäväkuvausten päivittäminen	Tehtäväkuvaukset	Jokaisen työntekijän tehtäväkuvaus päivitetään	Tehtäväkuvaukset päivitetty.
Osaamisen ja ohjauksen varmistaminen	Perehdytysmateriaalin kerääminen ja päivittäminen	Perehdytysmateriaali	Uusien henkilöiden perehdyttäminen kaupungin organisaatioon	Yksikkökohtaisen materiaalit ja kaupungin yhteinen materiaali Intrassa.

TOIMIELIMEN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisiäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	1 360 790		1 360 790	1 566 831,19	-206 041,19
Menot yhteensä	-14 993 520	-67 200	-15 060 720	-14 530 942,22	-529 777,78
Netto ennen poistoja	-13 632 730	-67 200	-13 699 930	-12 964 111,03	-735 818,97
Poistot yhteensä	-737 030		-737 030	-742 640,31	5 610,31
Netto	-14 369 760	-67 200	-14 436 960	-13 706 751,34	-730 208,66
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	103 890		103 890	97 724,62	6 165,38
KL menot yhteensä	-1 519 335		-1 519 335	-1 426 895,71	-92 439,29
NETTO	-15 785 205	-67 200	-15 852 405	-15 035 922,43	-816 482,57

TEHTÄVÄ: 26 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Vastuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS:

Koulutoimiston henkilökunta koostuu sivistystoimenjohtajasta, toimistosihtheeristä ja kanslistista.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Koulutoimen hallinto luo hyvät edellytykset sivistyspalvelujen tuottamiselle, ohjaa ja seuraa yksiköiden toimintaa hyväksytyjen tavoitteiden toteuttamiseksi. Hallinto huolehtii varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen, kulttuuripalveluiden sekä nuoriso- ja liikuntapalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä sekä vastaa omalta osaltaan oppilashuollollisten palvelujen laadusta ja saatavuudesta. Sivistystoimenjohtaja järjestää ja koordinoi opetushenkilöstön täydennyskoulutusta yhdessä rehtorien ja Vakka-Suomen kansalaisopiston kanssa.

Peruskoulujen ja lukion virkarehtorit valmistelevat koulutoimen opetussuunnitelmien ajan tasalla pitämistä koskevat asiat yhteistyössä sivistystoimenjohtajan kanssa. Vuoden 2016 aikana työstetään uusi perusopetuksen opetussuunnitelma, joka otetaan käyttöön alakouluissa 1.8.2016 ja yläkouluissa vuosiluokittain alkaen 2017. Erityisjärjestelyjä vaativien oppilaiden opetuksen järjestäminen tapahtuu Kappelimäen koulun apulaisjohtajan valmistelun ja sivistystoimenjohtajan päätöksen perusteella esiopetuksessa ja vuosiluokilla 1-6 sekä ns. Toimelan yksikössä vuosiluokilla 1-10. Yläkoululaisten erityisjärjestelyjä vaativien oppilaiden opetuksen järjestäminen tapahtuu yläkoulun rehtorin valmistelun ja sivistystoimenjohtajan päätöksen perusteella.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISIKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Taloudellinen palvelurakenne	Palvelurakennemuutos: Asiakaslähtöisten ja kustannustehokkaiden palvelukokonaisuuksien luominen	Toteumaseuranta Palvelurakennemuutoksen toteutuminen	Talousarviossa pysyminen	Tulot 0 %, menot 120,9 %
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Koulutuksen ja sen tukitoimien sisällön ja laadun kehittäminen yhteistyössä Vakka-Suomen seutukunnan kuntien kanssa	Osallistuminen koulutusta ja sen tukitoimia edistäviin kuntakohtaisiin ja seudullisiin hankkeisiin ja projekteihin.	Hankkeisiin osallistuminen	Uuden opetussuunnitelman valmistuminen Ainakin kahdeksan hankkeen tai projektiin osallistuminen	Opetussuunnitelma otettu käyttöön alakouluissa 1.8.2016. Käynnissä olevat hankkeet mm. Osaava 3 ja 4, ICT-käytön ohjaus, Liikkuva koulu, Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen, Kerhotoiminnan kehittäminen
Opetussuunnitelman uudistaminen	Opetussuunnitelmaudistus yhdessä Vakka-Suomen kuntien kanssa siten, että opettajakunta on runsaasti mukana uudistustyössä	Osallistuvien opettajien lukumäärä	Opettajista vähintään 50 % osallistuu opetussuunnitelman uudistustyöhön eri työryhmissä Pääkohditaan yhteinen opetussuunnitelma Vakka-Suomen kuntien kanssa	Työryhmiin osallistui noin 40 % opettajakunnasta Opetussuunnitelma valmisteltu seutukunnallisena yhteistyönä.
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Toimivat ja tehokkaat palveluprosessit	Yhteisistä käytännöistä sopiminen eri toimijoiden kesken; siirtymävaihekuvaukset kuntoon	Prosessikuvaukset	Laaditaan keskeisistä yhteistyökäytännöistä prosessikuvaukset	Prosessien kuvaaminen aloitettu. Kuvaamista jatketaan.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Sisäisen ja ulkoisen tiedotuksen kehittäminen	Päivitetään sähköpostitiedotuslistat. Sovitaan tiedotuskäytännöistä ja – vastuista	Työtyytyväisyyskyselyt ja kehityskeskusteluiden palaute	Tiedottaminen on riittävä ja oikea-aikaista	Palautteen ja toimintasuunnitelman mukaisesti kehitetään.
Henkilön työtyytyväisyys ja hyvinvointi	Säännölliset työyksikkökoukset sekä kehityskeskustelut	Arvioidaan työtyytyväisyyttä kyselyllä	Kyselyn tulokset	Yhteenvedot toimenpidesuunnitelmista 30.9. mennessä. Työhyvinvointi on pääosin hyvällä tasolla.

TALouden TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	27,3	27,5	33,2
Kokonaiskulut €/as	27,4	27,5	33,2
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	98	100	100
Toimintakate €/as	-26,8	-27,5	-33,1
Tulos €/as	-26,9	-27,5	-33,1
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,4 %	0,4 %	0,5 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä				299,12	-299,12
Menot yhteensä	-215 287		-215 287	-260 427,99	45 140,99
Netto ennen poistoja	-215 287		-215 287	-260 128,87	44 841,87
Poistot yhteensä	-260		-260	-266,67	6,67
Netto	-215 547		-215 547	-260 395,54	44 848,54
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-19 370		-19 370	-21 525,76	2 155,76
NETTO	-234 917		-234 917	-281 921,30	47 004,30

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Tehtävän menot ylittivät talousarviossa ennakoitua erityisesti jaksotettujen palkkojen osalta.

TEHTÄVÄ: 27 VARHAISKASVATUS**Vastuuhenkilö:** vs. päivähoitohjaaja Taija Jalonen

Varhaiskasvatus tarjoaa perheiden tarpeisiin vastaavia, monipuolisia ja laadukkaita päivähoitopalveluja sekä esiopetusta. Varhaiskasvatuspalveluista annetaan Pähkinäpensaän ja Vaahteraportin päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkoti Laineen talolla ja Itäkulman ryhmäperhepäivähoidossa sekä perhepäivähoidossa. Vuorohoito on keskitetty Vaahteraportin päiväkotiin. Vanhempien määräaikaiset työsuhteet, vuorotyön lisääntyminen, lomautukset ja irtisanomiset vaikuttavat lasten päivähoiton tarpeeseen ja määrään nopeina muutoksina. Lasten kotihoidontuki sisältyy varhaiskasvatuspalveluihin. Päivähoito on tärkeä osa lastensuojelun avohuollon tukitoimenpidettä. Avohuollon tukitoimena myönnetty päivähoito on perheelle maksutonta. Varhaiskasvatus tukee kotikasvatusta ja lapsen hyvinvointia.

Laitilan kaupunki on ottanut käyttöön 1.8.2016 alkaen subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisen 20h/viikko niillä lapsilla, joiden toinen tai molemmat vanhemmat ovat kotona työttömyyden, vanhempainvapaan tai muun syyn takia. Kokopäivähoitoa tarjotaan kaikille työssäkäyvien tai opiskelevien perheiden lapsille ja niille lapsille, joiden kehityksen tai perheen olosuhteiden takia katsotaan sitä tarvitsevan.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Laitilan kaupungin varhaiskasvatus rakentuu päiväkotihoidosta Pähkinäpensaän ja Vaahteraportin päiväkodeissa, vuorohoidosta Vaahteraportin päiväkodissa, perhepäivähoidosta sekä Laineen talon ja Itäkulman ryhmäperhepäiväkotihoidoista.

Pähkinäpensaän päiväkodissa on ollut mittava remontti vuonna 2016 sisäilmaongelmien takia. Kolme ryhmää on ollut väistötiloissa Kaupungintalon alakerrassa koko vuoden 2016 ja kolme ryhmää Palke 7 tiloissa elokuusta joulukuun loppuun asti. Remontoituihin tiloihin päästään muuttamaan tammikuussa 2017.

Vaahteraportin päiväkoti toimii väliaikaisissa vuokratiloissa Laitilan keskustassa ns. Laitilan Portti -liikekiinteistössä. Vuoden 2016 aikana aloitettiin uuden päiväkodin suunnittelu. Päiväkoti rakennetaan työ- ja toimintakeskus Palkkeen välittömään läheisyyteen siten, että yhdyskäytävällä yhdistetään tuleva päiväkoti Palkkeeseen, jolloin voimme hyödyntää Palkkeen olemassa olevia tiloja, kuten keittiötä ja liikunta-/juhlasalia.

Uusi esiopetuksen opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2016. Opetussuunnitelman uudistusta valmisteltiin yhteistyössä seutukunnan varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen henkilöstön kanssa.

Opetushallitus määräsi 18.10.2016 uusista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista 1.8.2015 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisia paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia aloitettiin työstämään ja ne otetaan käyttöön 1.8.2017 alkaen.

Varhaiskasvatuksen kustannuksia lisäsivät sairaus- ja äitiyslomasijaiset, Pähkinäpensaän päiväkodin väistötiloissa tapahtuneen ruokailun ostaminen ulkopuoliselta taholta sekä sähköisten ohjelmien käyttömaksut.

Palveluseteli otettiin käyttöön osana palveluntarjontaa 1.8.2016 alkaen. Yhden lapsen perhe käytti palveluseteliä ostaessaan varhaiskasvatuspalveluja Raumalta yksityisestä ryhmäperhepäivähoitokodista.

Pähkinäpensaän päiväkoti:

Pähkinäpensaän päiväkodissa toimii kuusi osastoa. Päiväkodissa on paikkoja 120 lapselle.

Henkilökuntaan kuuluu kymmenen lastentarhanopettajaa, kahdeksan lastenhoitajaa / päivähoitajaa, 3½ ryhmässä toimivaa erityisavustajaa sekä 1½ ravitsemistyöntekijää.

Vaahteraportin päiväkoti

Päiväkoti sijaitsee Laitilan Portti -liikekiinteistössä toisessa kerroksessa. Päiväkodissa on paikkoja 100 lapselle. Henkilökuntaan kuuluu viisi lastentarhanopettajaa, neljätoista lähihoitajaa, yksi erityisavustaja sekä kaksi ravitsemistyöntekijää. Vaahteraporttiin on keskitetty vuorohoito. Hoitopaikkoja on 25 mutta vuorohoidosta johtuen sinne on sijoitettu enemmän lapsia.

Perhepäivähoito:

Perhepäivähoitoa ohjaa ja johtaa päivähoitondohjaaja. Kotona työskenteleviä perhepäivähoitajia on 21, joista vakinaisia on 16 ja määräaikaisia 5.

Ryhmäperhepäivähoitokoti Laineen Talolla on 3½ hoitajaa ja 13 lasta.

Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokodissa työskenteli keväällä kaksi perhepäivähoitajaa ja syksystä lähtien kaksi perhepäivähoitajaa ja yksi hoitaja, lapsilukumäärän noustessa kahdeksasta neljääntoista.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on koko varhaiskasvatuksen käytössä.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palvelutarpeen priorisointi	Toisen päiväkodin ja Itäkulman ryhmäperhepäivähoitokodin sulkeminen koulujen loma-aikoina esim. hiihtoloma, joululoma ja heinäkuu	Sijaismenot	Toteumaseuranta: henkilöstömenojen pieneneminen	Menojen toteuma 95,5%

Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Varhaiskasvatuksen monipuolinen palvelurakenne	Monipuolinen varhaiskasvatuksen tarjonta	Lapsia kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa	Hoitopäivien määrä: pph 15 500 ryhmäpph pk 25 000	Hoitopäivien määrät 1.1-31.12.16: pph 15791 Laineen Talo 3057 Itäkulma 2061 Päiväkodit 46404
Laadukas varhaiskasvatus	Varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan kaikille päivähoidossa oleville lapsille	Pienten lasten kodinhoidontuen saajat	Päiväkodit: Vaaht. 65€ (vuorohoito) Pähkinä 56€ ryhmäpph 58€ pph 58€	Päiväkodit: Vaaht. 51 € Pähkinä 54 € Laineen Talo 61 € Itäkulma 45 € pph 55€
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Vanhemmuuden tukeminen, ennaltaehkäisevä työ	1-2 kertaa/ vuosi	Tehty kaikille lapsille	Kaikille lapsille tehty varhaiskasvatussuunnitelma
	Lastensuojelun tukitoimena annettu päivähoito (ei sisäistä laskutusta)	Oikea-aikaisuus		avohuollon tukitoimena annettu 1502 päivää
		Hoitopäivien määrä		
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Esimies- ja työyhteisötaidot	Kehityskeskustelu	Henkilökohtaiset tavoitteet, suoriutumisen arviointi, koulutus- ja osaamistarpeet, työhyvinvointi	joka toinen vuosi/ työnteekijä	Ryhmäkehityskeskustelu pidetty kaikille päiväkotiryhmille
	Ryhmäkehityskeskustelu		tarvittaessa	
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Ammattitaitoinen, motivoitunut henkilökunta	Koulutussuunnitelma	Laaditaan koulutussuunnitelma	täydennyskoulutus 3 pv/ vuosi	Täydennyskoulutusta järjestetty suunnitelman mukaan
Henkilöstön työhyvinvointi	Työhyvinvointia estävien tekijöiden kartoitus	Työterveyden työhyvinvointikysely tammi-kuu 2016	Kerätyn tiedon vertailu aikaisempiin kartoituksiin	Tehty työhyvinvointikysely.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio2016	Toteutuma 2016
Perhepäivähoito + Mäntykoto			
hoitajia	26	26 (ei sis. Mäntykotoa)	21
hoitopaikat	100	100	84
hoitopäivät	16 117		15 791

TILINPÄÄTÖS 2016

Ryhmäperhepäiväkoti Lai-
neen talo, Itäkulma ja Mänty-
koto

hoitajia	3½ + 2	3½+2	31/2 +3
hoitopaikat	12 + 8	12+8	12+12
hoitopäivät	5 257		5 118

Pähkinäpensaas päiväkoti

henkilökunta	24	24	23
lapsipaikat	120	120	120
hoitopäivät	19 448		24 008

Vaahteraportin päiväkoti

henkilökunta		20	20
lapsipaikat	100	100	100
hoitopäivät	14 117		22 396

Lasten kodinhoidontuki

kotihoidontuen saajat		140	135
-----------------------	--	-----	-----

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	510,4	494,9	487,4
Kokonaiskulut €/as	519,8	503,9	497,3
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	84	86	84
Toimintakate €/as	-429,0	-424,4	-409,1
Tulos €/as	-438,5	-433,4	-419,0
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	7,1 %	6,8 %	6,7 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	586 300		586 300	635 353,93	-49 053,93
Menot yhteensä	-3 999 649	-126 700	-4 126 349	-3 956 474,91	-169 874,09
Netto ennen poistoja	-3 413 349	-126 700	-3 540 049	-3 321 120,98	-218 928,02
Poistot yhteensä	-76 530		-76 530	-84 178,46	7 648,46
Netto	-3 489 879	-126 700	-3 616 579	-3 405 299,44	-211 279,56
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	15 900		15 900	30 438,52	-14 538,52
KL menot yhteensä	-227 850		-227 850	-188 676,77	-39 173,23
NETTO	-3 701 829	-126 700	-3 828 529	-3 563 537,69	-264 991,31

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Tulomäärärahan ylitykseen vaikuttivat ensisijaisesti muilta kunnilta saadut myyntituotot sekä oppisopimustuet.

Henkilöstömenoja kasvattivat useat äitiys- ja vanhempainvapaat sekä pitkät sairauslomat. Kustannuksia kasvattivat myös varhaiskasvatuksen käytössä olevat sähköiset ohjelmat.

Hoitopäivän hinnan alenemiseen on vaikuttanut lisääntynyt lapsimäärä ja sen myötä lisääntyneet hoitopäivät päiväkodeissa. Vaikka päätöstä ryhmäkokojen suurentamisesta ei tehty, on samaa hoitopaikkaa päiväkodeissa voinut käyttää useampi lapsi. Tässä näkyy muutos vanhempien työajoissa; osa-aikatyö sekä tilapäistyö on lisääntynyt ja näin lapsi tarvitsee varhaiskasvatusta vain osaviikkoisesti varsinkin vuorohoidossa, jonne lapsia on voitu sijoittaa paikkamäärää enemmän.

TEHTÄVÄ: 28 PERUSOPETUS

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS:

Perusopetuksen tarkoituksena on kasvattaa ja opettaa monipuolisesti oppivelvollisuusikäisiä opetussuunnitelmassa määritellyillä tavoilla ja päästä niissä esitettyihin tavoitteisiin kiinteässä vuorovaikutuksessa kodin ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Peruskoulut luovat mahdollisimman hyvät perusvalmiudet oppilaille jatko-opintoja varten sekä antavat elämässä tärkeitä tietoja, taitoja ja sosiaalisia valmiuksia vuorovaikutuksessa kodin ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Laitilassa on seuraavat peruskoulut : Itäkulman koulu (luokat 1-6), Kappelimäen koulu (luokat 1-6, erityisen tuen luokkamuotoinen opetus 1-6, toiminta-alueittain annettava opetus 1-10), Kodjalan koulu (luokat 1-6), Koveron koulu (luokat 1-6), Soukaisten koulu (luokat 1-6), Suontaan koulu (luokat 1-6), Untamalan koulu (luokat 1-6) ja Varpeen koulu (luokat 7-9 ja erityisen tuen luokkamuotoinen opetus 7-9). Esiopetusta annetaan (syyslukukauden 2015 tilanne) Kappelimäen, Kodjalan ja Soukaisten kouluissa erillisissä esiopetusryhmissä. Varpeen koulun yleisopetuksen sekä erityisen tuen opetuksen sekä Kappelimäen koulun erityisen tuen opetuksen antamisesta on sopimus Pyhärannan kunnan kanssa.

Peruskoulujen ja lukion virkarehtorit valmistelevat koulutoimen opetussuunnitelmien ajan tasalla pitämistä koskevat asiat yhteistyössä sivistystoimenjohtajan kanssa. Vuoden 2016 aikana työstetään uusi perusopetuksen opetussuunnitelma, joka otetaan käyttöön alakouluissa 1.8.2016 ja yläkouluissa vuosiluokittain alkaen 2017.

Perusopetuksen kerhotoiminnan kehittämiseen saadulla valtionrahoituksella kerhotoimintaa järjestetään kaikissa peruskouluissa. Opetusryhmien pienentämiseen vuonna 2015 saatua valtionapua käytetään osittain myös kevätlukukaudella 2016. Kappelimäen koulun pajakoulutoimintaa jatketaan saadun valtionavustuksen turvin kevätlukukauden 2016 loppuun saakka. Koska toiminnasta saadut kokemukset ovat hyviä, haetaan lisärahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä lukuvuodeksi 2016–2017, mikäli ko. erityisavustus tulee edelleen haettavaksi.

Syyslukukaudesta 2016 alkaen kolmen perusopetusryhmän rahoitus on epävarma. Lukuvuonna 2015–2016 näiden perusopetusryhmien pienentämiseen on saatu valtion erityisavustusta Hallitusohjelmassa on viitattu siihen, että ko. erityisavustusta pienennetään tai sitä ei enää jaeta lainkaan. Jos valtion erityisavustusta ei

TILINPÄÄTÖS 2016

saada eikä kouluverkkoa supisteta, näiden opetusryhmien osalta on varauduttava kaupungin omaan rahoitukseen. Opettajan keskimääräiset palkkakustannukset sivukuluineen ovat n. 45 000 €/vuosi, joten mahdollinen katettava kustannus syksyllä 2016 on 57 000 euroa ja vuodesta 2017 eteenpäin n. 135 000 euroa/vuosi.

Toimiva ja ennaltaehkäisevä oppilashuolto edellyttää riittävää oppilashuoltohenkilöstöä. Lukuvuonna 2015–2016 Laitilassa on ollut yksi koulukuraattori (n. 1100 oppilasta ja opiskelijaa) sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa yhteinen koulupsykologi. Koulupsykologi siirtyy kokonaan sivistystoimen palvelukseen 1.1.2016 alkaen. Lisäksi ehdotetaan toisen koulukuraattorin palkkaamista.

Kasvava maahanmuuttajataustaisten oppilaiden määrä aiheuttaa painetta valmistavan opetuksen sekä suomi toisena kielenä -opetuksen järjestämiseen Laitilassa. Valmistavan opetuksen järjestäminen edellyttää hyvin toteutuakseen kaksi omaa ryhmää ja opettajaa. Kulut valmistavasta opetuksesta saadaan valtionosuuksina takaisin, sillä valtio maksaa valmistavan opetuksen oppilaista oppilaskohtaisen valtionosuuden kaksinkertaisena.

Syyslukukaudella 2015 oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan 90 lapselle. Ryhmiä on Kappelimäen koulussa kaksi ja yksi seurakuntatalossa. Kappelimäen koulussa tarjotaan myös aamupäivätoimintaa. Ryhmät jatkavat edelleen keväällä 2016. Toiminnan suunnitellaan jatkuvan saman laajuisena myös syksyllä 2016. Esiopetuksessa varaudutaan neljään opetusryhmään koulutoimessa koko talousarviovuoden ajaksi.

Perusopetuksessa kustannuksia kasvattavat sähköisten ohjelmien käyttömaksut, kuituliittymän ja seutuverkon maksut sekä osallistuminen Yrityskylä-hankkeeseen.

Perusopetuksen henkilökunta:

Opettajien virat ovat kuntakohtaisia. Rehtorin virkoja on kaksi. Luokanopettajan virkoja on 32, joista kolme on täytetty määräaikaaisesti ja kaksi virkaa on täyttämättä. Resurssiopettajia määräaikaississa viroissa on kolme. Lehtorin virkoja on 19, joista kolme virkaa on täyttämättä. Perusopetuksen ja lukion yhteisiä lehtorin virkoja on 4. Päätoimisia tuntiopettajia on seitsemän. Erityisopettajan virkoja on viisi, erityisluokanopettajan virkoja on kahdeksan.

Koulujen yhteydessä annettavassa esiopetuksessa on neljä päätoimista lastentarhanopettajaa.

Perusopetuksen muu henkilökunta:

Keittiöhenkilökunta: Kuusi ravitsemistyöntekijä/siivoojaa. Kodjalan, Soukaisten ja Untamalan kouluja lukuun ottamatta muut koulut ostavat ateriapalvelunsa Varpeen koulun keskuskeittiöstä.

Kansliahenkilökunta: Kaksi koulusihteeriä

Oppilashuolto: Koulukuraattori, 21 koulunkäyntiohjaajaa (joista osa-aikaisia 19 ja määräaikaisia 3), kolme koulunkäyntiohjaajaa kokoaikaisesti aamu- ja iltapäivätoiminnassa ja koulupsykologi (50 %, 1.1.2016 alkaen 100 %).

Kiinteistöpalvelut ostetaan pääosin kaupungin tekniseltä toimelta. Itäkulman, Kodjalan ja Koveron kouluissa on sivistystoimen palkkaama osa-aikainen talonmies. Sivistystoimen tavoitteena on, että kaikkien koulujen talonmiespalvelut saataisiin kaupungin tekniseltä toimelta. Toisena vaihtoehtona on yhdistää osa-aikaiset talonmiestehtävät ja palkata yksi kokoaikainen sivistystoimen yhteinen talonmies-vahtimestari.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Tarkoituksenmukaisen kokoiset perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen ryhmät ja -yksiköt			Yksikkö- ja oppilaskohdattaiset menot lähellä oppilaskohtaista valtionosuutta.	Koulujen väliset erot suurimmat. Oppilaskohtaiset keskimääräiset menot noin 2000 euroa valtionosuutta suuremmat, mutta valtakunnan keskitasoa pienemmät (v.2015)
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Laadukas perusopetus	Tuntikehyksen ja opettajavakanssien riittävyys; resurssien tehokas käyttö; vaikuttava tehostetun ja erityisen tuen opetus	Kaikki yhdeksännen vuosiluokan oppilaat saavat päättötodistuksen	100 %	Yksi oppilas ei saanut päättötodistusta.
Tarkoituksenmukaiset ryhmäkoot	Kouluverkon ja koulukäyntialueiden kehittäminen	Ryhmän hallittavuus	Enintään 25 oppilasta yleisopetuksen opetusryhmässä	Ei ole toteutunut; Kappekimäen koulussa kahdessa ryhmässä 26,27 oppilasta.
Laadukas esiopetus	Esiopetuksen opetussuunnitelman uudistaminen	Opetussuunnitelmatyön valmistuminen ja siirtymävaihekuvausten päivittäminen	Esiopetuksen opetussuunnitelma käyttöön 1.8.2016	Esiopetuksen ops otettu käyttöön.
Riittävät oppilashuoltopalvelut ennaltaehkäisevään työhön varhaisen puuttumisen periaatteella	Riittävät kuraattori- ja psykologiresurssit	Oppilasta/työntekijä	600–700 oppilasta /kuraattori, 600–700 oppilasta/ psykologi	n. 550/kuraattori n. 1100/ psykologi
Koulujen kerhotoiminnan vakiinnuttaminen	Kerhotoiminnan jatkumisen kaikissa oppilaitoksissa	Annetujen kerhotuntien lukumäärä sekä kerhoihin osallistuneiden koululaisten määrä	425 tuntia, 300 oppilasta	Kerhoja toteutui 53 kpl, tunteja 422, osallistuvia oppilaita alakouluista 615, yläkoulusta 17
Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjoaminen 1.- 2. – vuosiluokan ja erityisen tuen oppilaille	Toimintaa järjestetään omana toimintana Kappekimäen koulussa ja ostopalveluna Laitilan seurakunnalta.	Osallistuvien lasten lukumäärä	90 paikkaa	KM: 46, srk 31, syksyllä ilmoittautuneita 85 lasta

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Rehtorijärjestelmän kehittäminen	Selvitetään erilaisia mahdollisuuksia rehtorijärjestelmän kehittämiseen	Toiminnallisten ja taloudellisten näkökulmien huomioiminen		Osana palvelurakennepohjellista rehtorijärjestelmän uudistamista. Rehtoripalaveri säännöllisesti. Lisäksi virka-rehtorit ja stj kokoontuvat kuukausittain.
Henkilöstön näkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Ammattitaitoinen, motivoitunut henkilökunta	koulutussuunnitelma	Laaditaan koulutussuunnitelma	täydennyskoulutus 3 pv/vuosi	Koulutussuunnitelmat laadittu kehityskeskustelujen yhteydessä. Koulutuspäiviä virkaehtosopimuksen mukaisen koulutusten lisäksi keskimäärin 1,5-2 pvää/hlö
Henkilöstön työhyvinvointi	Työhyvinvointia estävien tekijöiden kartoitus	Työterveyden työhyvinvointikysely tammi-kuu 2016	Kerätyn tiedon vertailu aikaisempiin kartoituksiin	Kysely tehty. Toimenpidesuunnitelmat tehty. Kouluissa tehty myös työterveyshuollon työpaikkaselvitykset.

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	1 002,5	1 080,3	1 041,4
Kokonaiskulut €/as	1 058,7	1 132,6	1 094,5
Kokonaiskulut €/opp.	9 235,8	9 901,40	9 552,00
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	91	92	91
Toimintakate €/as	-910,7	-997,2	-944,0
Tulos €/as	-966,9	-1 049,5	-997,1
Tuottavuus			
Tuntia/oppilas	70,5	70,4	74,2
Oppilasta/pt.opettaja	12,5	12,5	12,2
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	14,0 %	14,7 %	14,4 %

Euromääriin sisältyvät esiopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan menot.

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	631 900		631 900	766 833,94	-134 933,94
Menot yhteensä	-8 362 334	59 500	-8 302 834	-8 007 921,66	-294 912,34
Netto ennen poistoja	-7 730 434	59 500	-7 670 934	-7 241 087,72	-429 846,28
Poistot yhteensä	-446 160		-446 160	-451 246,38	5 086,38
Netto	-8 176 594	59 500	-8 117 094	-7 692 334,10	-424 759,90
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	77 830		77 830	61 231,24	16 598,76
KL menot yhteensä	-865 180		-865 180	-849 263,61	-15 916,39
NETTO	-8 963 944	59 500	-8 904 444	-8 480 366,47	-424 077,53

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Tulomäärärahan ylitys johtuu erityisesti saaduista valtion erityisavustuksista koulutoimen hankkeisiin, sisäistä vuokratuotoista sekä ennakoituja suuremmista kotikuntakorvauksista. Menomäärärahojen alitus johtuu mm. virka- ja työsuhteisten palkkojen arvioitua pienemmistä työnantajamaksuista, arvioitua pienemmistä kotikuntakorvauksista ja lämmityskuluista.

TEHTÄVÄ: 29 LUKIO - OPETUS

Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja Heli Kiertokari-Laitinen

TOIMINNAN KUVAUS:

Lukio tarjoaa perusopetuksensa päättäneille nuorille laaja-alaista yleissivistävää koulutusta. Se antaa riittävät valmiudet lukion oppimääriin perustuviin jatko-opintoihin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Lukio toimii perusopetuksen opetuksen 7-9-vuosiluokkien kanssa samassa kiinteistössä ja kiinteässä yhteistyössä.

Opetushenkilökunta: Lukiossa on rehtorin ja yhdeksän lehtorin virkaa sekä kulloinkin tarvittava määrä tuntiopettajia.

Muu henkilökunta: Koulusihteeri. Ruokahuollosta vastaa Varpeen keskuskeittiö. Kiinteistöön liittyvät palvelut hoitaa kaupungin tekninen toimi.

Uudistuneen opiskelijahuolto-opetussuunnitelman mukaan opiskelijahuolto- ja palvelut kuuluvat myös toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille. Tästä aiheutuu paineita lisätä kaupungin oppilashuoltohenkilöstöä (kuraattori ja psykologi).

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Riittävä opiskelijamäärä	Lukiokoulutuksen houkuttelevuuden lisääminen	Lukion aloittavat opiskelijat (lukumäärä)	40 % ikäluokasta	36 %
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Lukio tarjoaa valmiudet jatko-opintoihin ja itsensä kehittämiseen	Ylioppilaskirjoitukset Ylioppilaiden seuranta lukion päätyttyä; kysely	Ylioppilaskirjoitusten hylkäämisprosentti Opiskelunsa päättäneiden tavoittaminen	Alle valtakunnallisen keskiarvon Saavutetaan 2/3 edellisen kevään ylioppilaista	Toteutui (hylkäysprosentti 0) Kysely tehty.
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Lukion vetovoimaisuudesta huolehtiminen	Laadukas perustyö, monipuoliset kurssivalinnat, hyvä tietotekninen valmius, riittävät taloudelliset resurssit	Laitilassa perusopetuksen päättötodistuksen saaneet jatkavat opiskelua Laitilan lukiossa.	50 % jatkaa perusopetuksen jälkeen Laitilan lukiossa	36 %
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Motivoitunut ja osaava henkilöstö	Koulutuksiin osallistuminen	Koulutuksiin osallistuminen	Keskimäärin 1-2- koulutuspäivää/opettaja vesokoulutusten lisäksi	1,8 päivää

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	124,3	133,9	122,7
Kokonaiskulut €/as	127,6	137,0	126,3
Kokonaiskulut €/opp.	8 758,32	9 178,86	9 064,33
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	97	98	97
Toimintakate €/as	-121,2	-131,1	-119,2
Tulos €/as	-124,5	-134,3	-122,8
Tuottavuus			
Oppilasta/päätöim. opettaja	11,7	12,0	11,8
Kursseja/oppilas	1,7	1,7	1,8
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,7 %	1,8 %	1,7 %

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	124,3	133,9	122,7
Kokonaiskulut €/as	127,6	137,0	126,3
Kokonaiskulut €/opp.	8 758,32	9 178,86	9 064,33
Kannattavuus			

TILINPÄÄTÖS 2016

Verorahoitusosuus-%	97	98	97
Toimintakate €/as	-121,2	-131,1	-119,2
Tulos €/as	-124,5	-134,3	-122,8
Tuottavuus			
Oppilasta/päätöim. opettaja	11,7	12,0	11,8
Kursseja/oppilas	1,7	1,7	1,8
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,7 %	1,8 %	1,7 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	13 090		13 090	23 998,09	-10 908,09
Menot yhteensä	-1 003 195		-1 003 195	-943 887,00	-59 308,00
Netto ennen poistoja	-990 105		-990 105	-919 888,91	-70 216,09
Poistot yhteensä	-26 870		-26 870	-30 528,66	3 658,66
Netto	-1 016 975		-1 016 975	-950 417,57	-66 557,43
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	10 160		10 160	6 054,86	4 105,14
KL menot yhteensä	-140 240		-140 240	-99 707,79	-40 532,21
NETTO	-1 147 055		-1 147 055	-1 044 070,50	-102 984,50

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Lukion osalta tulojen ylitys johtuu siitä, että syksyllä 2016 osa Laitilan kaupungin koulukuljetuksista muutettiin kaupungin tilausajoiksi. Ne lukiolaiset, jotka käyttävät tätä linjaa maksavat omavastuuosuuden koulumatkoistaan Laitilan kaupungille (eikä Matkahuollolle kuten aikaisemmin). Vastaava summa on myös menopuolella kasvanut.

Menojen alittuminen koostuu mm. seuraavista asioista: Eläkevakuutusmaksut ja muut palkan sivukulut toteutuivat määrärahaa pienempinä. Pienemmästä opiskelijamäärästä johtuen sisäiset ruokapalvelut pienenevät. Telepalvelut, lämmitys-, sähkö- ja vesikustannukset alittuivat. Lisäksi koneiden ja laitteiden vuokrat sekä leasing-kustannukset (mm. kopiokoneen vaihto) kustannukset pienenevät talousarvioon nähden.

TEHTÄVÄ: 30 TOISEN ASTEEN AMMATILLINEN KOULUTUS

Laitilalaiset toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat nuoret ovat yhteishaun tulosten perusteella pääsääntöisesti lähipaikkakunnilla olevissa oppilaitoksissa (Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä Novida, Länsirannikon koulutus Oy). Laitilan kaupunki maksaa osuutensa koulutuksen järjestämisestä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesti ns. clearing-järjestelmän kautta.

Laitilan kaupungin talousarvion käyttötalousosan ammatillisen koulutuksen menot koostuvat lakkautetun Vakka-Suomen ammattikoulun eläkemenoista.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutumaa 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	3,2	3,2	3,3
Kokonaiskulut €/as	3,2	3,2	3,3
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	100	100	100
Toimintakate €/as	-3,2	-3,2	-3,3
Tulos €/as	-3,2	-3,2	-3,3

Ominaisuustiedot

Osuus kunnan toimintakuluista

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Menot yhteensä	-27 580		-27 580	-27 742,47	162,47
Netto ennen poistoja	-27 580		-27 580	-27 742,47	162,47
Netto	-27 580		-27 580	-27 742,47	162,47
Kustannuslask.erät					
NETTO	-27 580		-27 580	-27 742,47	162,47

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:**TEHTÄVÄ: 35 KIRJASTOTOIMI****Vastuuhenkilö:** kirjastotoimenjohtaja Marja-Liisa Mutka**TOIMINNAN KUVAUS:**

Kirjasto on kaupunkilaisten tieto- ja kulttuuripalvelukeskus, joka tarjoaa tietoa ja elämyksiä. Tehtävänsä se hoitaa ajantasaisen ja monipuolisen aineistokokoelman, tarkoituksenmukaisten tilojen, kirjastoauton, laajojen aukioloaikojen, ammattitaitoisen henkilökunnan ja nykyaikaisen tietotekniikan avulla. Kirjasto on Laitilan kaupungin merkittävä hyvinvointi- ja viihtyvyystekijä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Laitilan kaupunginkirjaston tilat mahdollistavat monipuolisen toiminnan ja yhteistyön kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Vuoden 2016 alusta lukien kirjaston aukioloaikoja muutettiin siten, että sekä lehtisali että pääkirjasto avataan klo 10. Aikaisemmin pääkirjasto avattiin klo 12. Lauantai- ja aattopäivien aukioloajat yhtenäistettiin siten, että kirjasto on auki molempina päivinä klo 10–14. Aikaisemmin aattopäivien aika oli klo 9–15. Aika, jolloin henkilökunta oli palvelemaan asiakkaita, oli vuonna 2015 pääkirjastossa 2.092 tuntia. Vuonna 2016 pääkirjaston palveluaika oli 2.378 tuntia. Kasvua 13,7 %. Kirjasto on avoinna talviaikaan (1.9.–30.4.) 49 tuntia viikossa ja kesäaikaan 45 tuntia viikossa. Kirjastoautolla on kahden viikon reitillä 41 pysäkkiä. Kirjastoautopalveluja myydään Mynämäkeen ja Pyhärannalle.

Kirjaston vakinaiseen henkilökuntaan kuuluu kirjastotoimenjohtaja, kirjastonhoitaja ja viisi kirjastovirkailijaa. Kirjastonhoitajan vastuualueena on lasten- ja nuorten kirjastopalvelut. Kirjastovirkailijoista kolmelle on nimetty vastuualue. Vastuualueet ovat: kirjastoautopalvelut, senioripalvelut ja kokoelmatyö. Elokuussa 2016 yksi kirjastovirkailija jäi eläkkeelle, ja hänen tilalleen palkattiin senioripalveluista vastaava virkailija.

TILINPÄÄTÖS 2016

Varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä järjestämällä satutunteja, lukemisharrastusta edistäviä tapahtumia ja musiikki- ja teatteriesityksiä. Satutunnin nimi vaihdettiin satutuokioksi, ja keskoa lyhennettiin 45 minuutista 30 minuuttiin. Tuokioita oli yhteensä 22 kertaa, ja niihin osallistui 709 kuuntelijaa. Lasten tapahtumista omana työnä toteutettiin 19 (423 osallistujaa) ja ostettuja tapahtumia oli 3 (286 osallistujaa). Vuoden 2015 vastaavat luvut olivat 25 tapahtumaa ja 808 osallistujaa.

Koululaisille järjestettiin ohjattuja kirjastokäyntejä, kirjavinkkausta ja tiedonhankinnan opetusta. Kirjavinkkausta tarjottiin 1–6 -luokille sekä kirjastossa että kouluilla. Osallistujia oli 208. Vuonna 2015 vinkkaukseen osallistui 91 koululaista. Kasvua 44 %. Lukukoiratoimintaan osallistui yksi kakkos-luokka.

Uutena palveluna toteutettiin maakunnallinen lasten ja nuorten medialähettilähanke. Kirjastonhoitaja koulutettiin medialähetiksi. Kirjastosuunnistuksia järjestettiin yhteensä 8 kertaa. Osallistujia oli 141. Toinen maakunnallinen hanke oli kiertävä pelisalkku. Peli-iltoja järjestettiin yksi ja siihen osallistui 10 nuorta.

Vuonna 2016 tiivistettiin yhteistyötä nuorisotoimen kanssa. Kirjastonhoitaja ja nuorisoneuvoaja järjestivät Kappelimäen koululla aforismityöpajan, johon osallistui 50 koululaista. Toinen yhteinen hanke oli mediatiimi. Mediatiimi kokoontui 6 kertaa. Tiimiin kuului 7 nuorta. Viimeisellä tapaamisella nuorisotalossa esiintyi tubettaja Roni Backman. Osallistujia oli 130.

Kesällä 2016 järjestettiin Vaski-kirjastojen lasten ja nuorten kirjastotoimintana Kirjagalaksi-lukukilpailu, jossa osallistujat keräsivät tähtiä lukemalla tai kuuntelemalla kirjoja. Kilpailuun osallistui 46 lukijaa, jotka lukivat yhteensä 1134 kirjaa.

Kirjasto haluaa tukea yhteisöllisyyttä erilaisten kokoontumisten ja tapahtumien kautta. Ilmaisia tapahtumia järjestettiin yhteensä 94, ja tapahtumiin osallistui 2001 asiakasta. Vuoden 2015 vastaavat luvut olivat 67 tapahtumaa ja 1940 osallistujaa. Vuoden 2016 lopussa valmistui kirjaston senioripalvelusuunnitelma ja yhteistyösuunnitelma nuorisotoimen kanssa. Syyskuussa Vakka-opiston ilmoittautuminen järjestettiin kirjastossa ensimmäistä kertaa. Ensimmäistä kertaa tapahtumia järjestettiin näyttelytilassa siten, että pyörillä varustettu ja kirjahyllyjä siirrettiin pois katsomon tieltä.

Vuoden 2016 alussa käynnistettiin RFID-hanke. Vuoden aikana on koko kokoelma käyty läpi ja varustettu RFID-tunnisteilla. AVI myönsi avustusta hankkeen laitehankintoihin ja lehtisalin muuttamiseksi osittain omatoimiseksi. Hanke jatkuu vuonna 2017.

Laitilan kaupunginkirjasto kuuluu Vaski-kirjastoihin. Yhteistyö sisältää yhteisen kirjastojärjestelmän, aineisto- ja asiakasrekisterin, kirjastokortin, käyttösäännöt ja maksut. Vaski-yhteistyön etuina ovat mm. yhteiskäytössä oleva laaja kokoelma, edullinen varausmaksu (1 €), asiakkaille ilmainen ja nopea aineiston kuljetus kirjastojen välillä sekä hankintayhteistyö.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Taloudellinen palvelurakenne	Vaski-yhteistyöhön osallistuminen ja yhteistyön syventäminen	Yhteistyön hyödyt	Yhteistyön tuomat säästöt	Menojen toteutuma 94,1 %.

Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Kirjasto on merkittävä hyvinvointi- ja viihtyvyystekijä	Ajantasainen kokoelma	Kirjojen uutuushankinta	Vähintään 400 kirjaa/1000 asukasta	Kirjojen uutuushankinta oli 346 kirjaa. Tavoitteesta jääminen johtuu pääosin siitä, että Vaski-kirjastojen yhteisessä käytössä olevan kokoelman hyödyntäminen on vielä muovautumassa. Hankinnan työnjako on tekeillä.
		Muun aineiston hankinta	Vähintään 100/1000 asukasta	Muun aineiston hankinta 99 kpl.
	Riittävä henkilöstömäärä	Henkilöstön määrä	Vähintään 1 ht/1000 asukasta	Henkilötyövuosia 0,78. Yksi virkailija jäi eläkkeelle 31.8.2016 ja uusi virkailija aloitti työnsä vasta 3.12.2016.
	Asiakkaiden käytettävissä sopiva määrä internet-yhteyksiä	Asiakaskoneiden määrä	1 kone/1000 asukasta	Asiakkaiden käytössä oli 1,2 internetyhteydellä varustettua tietokonetta.
	Asiakaille sopivat aukioloajat	Monipuoliset aukioloajat	Aamu-, ilta- ja lauantai- aukioloaikoja	Aamuaukioloaikoja lisättiin. Kirjasto palvelee arkisin klo 10- 19, lauantaisin ja arkipyhien aattona klo 10-14. Lauantain aukioloaika on voimassa talviaikaan 1.9.- 30.4.
	Järjestetään monipuolisesti ilmaisia tapahtumia kaikille kuntalaisille	Tapahtumien ja osallistujien määrät		Kirjaston järjestämiä ilmaisia tapahtumia oli 94 ja niihin osallistui 2001 asiakasta.
	Tehdään seniorityön suunnitelma	Valmis suunnitelma	Valmis suunnitelma	Senioripalveluista vastaava kirjastovirkailija aloitti työnsä 3.12.2016. Palvelusuunnitelma valmistui 12/2016
Yhteistyö varhaiskasvatuksen, koulujen ja nuorisotoimen kanssa	Järjestetään satutuokioita	Satutuokioiden ja kävijöiden määrä	Satutuokioita 20/vuosi	Satutuokioita ja muita lapsille suunnattua tapahtumia oli 22. Osallistujia oli 709.
	Järjestetään esikoululaisille ohjattuja kirjastokäyntejä	Käyntien ja kävijöiden määrä	Kaikki ryhmät käyvät kirjastossa 1 krt / v	Ryhmiä 3. Osallistujia 138.
	Järjestetään 2-, 4- ja 7-luokille ohjattuja kirjastokäyntejä ja mediataitojen ohjausta	Käyntien ja kävijöiden määrä	Kaikki luokat käyvät kirjastossa 1 krt / v	Kakkos-luokat: käyntejä yksi, osallistujia 4. Nelos-luokat: käyntejä kolme, osallistujia 43. Seiska-luokat: käyntejä viisi, osallistujia 86.
	Tehdään suunnitelma yhteistyöstä nuorisotoimen kanssa	Valmis suunnitelma		Suunnitelma valmistui joulukuussa 2016

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 30.6.2016	Toteutuma 2016
Lainauksia/vuosi	132 016	152 730	67.546	132.202
Lainauksia/asukas	15,5	18	7,9	15,5
Lainan kustannukset €/laina	3,2	3,0	3,3	3,6
Kirjastoaineistomenot/asukas	8,3	10,02	5,26	9,5
Kirjastokäynnit/asukas	6,8	10	3,5	7,1
Lainaajia % asukasluvusta	37	45	28,6 %	40,4

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	55,5	59,1	55,8
Kokonaiskulut €/as	56,9	59,8	56,5
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	92	95	94
Toimintakate €/as	-51,2	-56,0	-52,4
Tulos €/as	-52,6	-56,7	-53,1
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,8 %	0,8 %	0,8 %

TEHTÄVÄN TALOUS:

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	26 800		26 800	29 153,33	-2 353,33
Menot yhteensä	-451 142		-451 142	-426 138,12	-25 003,88
Netto ennen poistoja	-424 342		-424 342	-396 984,79	-27 357,21
Poistot yhteensä	-6 310		-6 310	-6 305,80	-4,20
Netto	-430 652		-430 652	-403 290,59	-27 361,41
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-53 670		-53 670	-48 411,47	-5 258,53
NETTO	-484 322		-484 322	-451 702,06	-32 619,94

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylitty/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Kirjastoauton talous toteutui suunnitellusti. Pääkirjastossa tulot ylittyivät 2.292,73 €, mistä osan selittää saadut avustukset Laitilan Lions Clubilta ja Hiekan Säätiöltä (yhteensä 1.000 €). Myyntituotot muilta sisältää Louhen Neidon lipunmyynnistä saadut tulot, joita ei ollut tiedetty budjettia tehtäessä.

Kirjastotoimen palkkamenot (13.539,74 €), eläkemaksut (8.260,55 €), sotu- ja vakuutusmaksut (3.195,11 €) alittuivat yhteensä 24.995,40 €. Kirjastovirkailija jäi eläkkeelle elokuun lopussa ja uusi virkailija aloitti 3.12.2017.

Asiantuntijapalveluihin varattiin 20.000 euroa. Tähän määrärahaan kuuluu Vaski-kirjastojen yhteisiin menoihin kuuluva menoerä. Vaski varten varattiin 5.300 euroa, josta käytettiin 3.685 euroa. Koko summa on budjetoitu asiantuntijapalvelujen tilille, mutta käytännössä jaettu niille tileille, mihin meno kohdistuu (asiantuntijapalvelut, telepalvelut, muu kirjastoaineisto, kuljetukset, painatuskustannukset, muut aineet ja tarvikkeet jne.).

TEHTÄVÄ: 36 KULTTUURITOIMI**Vastuuhenkilö:** kulttuurisihteeri Jukka Vehmas**TOIMINNAN KUVAUS:**

Kulttuuritoimi vahvistaa laitilalaista identiteettiä vanhoihin ja uusiin aineisiin, pyrkii luomaan kaupunkilaisille edellytyksiä kulttuuriharrastuksiin ja kulttuuripalvelujen käyttämiseen, monipuolistamaan Laitilan kulttuuritarjontaa ja tuomaan siihen vaihtoehtoja. Vilkas kulttuurielämä houkuttelee uusia asukkaita ja matkailijoita sekä tuottaa henkistä hyvinvointia. Kulttuuritoimi vastaa Kauppilan umpipihasta, Kustaa Hiekan lukutuvasta yhdessä musiikkiopiston kanssa ja osaltaan kulttuurimatkailun edellytysten kehittämistä.

Kaupungin kulttuuritoimi huolehtii erilaisten toimintojen koordinoinnista, aktivoinnista, edellytysten ja yhteyksien luomisesta sekä tiedottamisesta. Se järjestää vuoden mittaan myös muutamia tilaisuuksia ja tapahtumia, mm. kesän ohjelmalliset iltatorit. Kustaa Hiekan –kulttuuriviikko järjestetään tammikuussa yhdeksännen kerran. Tärkeä merkitys on paikallishistoriallisella konsultoinnilla. Kauppilan umpipihaan kunnossapitoon ja kehittämiseen olisi voitava panostaa vuosittain sekä kaupungin budjettivaroin että mm. Museovierastolta haettavien avustuksien avulla.

Laitilalaisen kulttuuritoiminnan pääosa muodostuu yhdistysten ja epämuodollisten ryhmien vapaaehtoistyöstä, joka liittyy eri taiteenaloihin, perinneharrastukseen ja matkailun edistämiseen. Elokuvateatteri Laitilan Kinon kanssa yhteistyössä järjestetään keväällä elokuvaviikko. Kulttuuritoimi osallistuu digitaalisten ooppera- ja balettinäytösten tiedottamiseen. Erilaisten toimintojen yhteishenkilönä on kulttuurisihteeri.

Laitilan seudulta kerätyt, tuhannen vuoden taakse viittaavat kalevanpoikatarinat olivat aineistona Kivellä soutajat -musiikinäytelmään, jota esitettiin Louhenlinnassa vuosina 2014 ja 2015 yhteensä 18 kertaa. Ammattilaisten ohjauksessa työstyö näytelmä onnistui erinomaisesti. Näytelmän tuotti vuonna 2015 Laitilan Kulttuurin Tuki-yhdistys, jotta ulkopuolisen rahoituksen saaminen kaupungin tuen lisäksi olisi helpompaa.

Samasta tarina-aineistosta työstyetään vuosiksi 2016 ja 2017 kuorofantasiatyypinen esitys (huipennus itsenäisyyden juhluvuonna 2017). Laitilan Kulttuurin Tuki ry hakee tuotantoon ulkopuolista rahoitusta useista rahastoista. Vakka-Suomen kansalaisopisto järjestää tuotantoon liittyviä kursseja. Kaupungin panostukseksi (kohta 2324) on laskettu avustus 20.000 euroa.

Kalevala-aiheisen teatterituotannon suunnitelmat muuttuivat mm. rahoituksen tiukentumisen vuoksi (kaupungin tuki 8750 euroa). Louhenlinnassa toteutettiin syys-lokakuussa Laitilan Kulttuurin Tuki –yhdistyksen ja Tietosuus-osuuskunnan kanssa monitaiteinen Louhen neito –musiikinäytelmä, jonka tunnustusta saaneet esitykset vetivät noin 700 katsojaa.

Jazzkukko ry järjesti Jazzkukko-festivaalin Laitilassa elokuussa 2015. Tapahtuma onnistui hyvin ja yhdistys jatkaa sen järjestämistä.

Kulttuurisihteerin työ perustuu yhteistyöhön monipuolisen verkoston kanssa. Läheskään kaikki työ ei tule näkyviin budjettitasolla. Työn määrällinen mittaaminen ei tuota relevanttia tulosta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Kulttuuritoiminta keskittyy erilaisiin kulttuuritiloihin, joita Laitilassa on lukuisia määriä. Tärkeimmät niistä ovat kaupungintalon valtuustosalin, Kustaa Hiekan lukutupa, opistotalo, Poukan talo ja Kauppilan umpipiha. Meijerillä on teatteritalo, jonka käyttöä rajoittavat rakennuksen vältävä kunto ja puutteellinen varustelu.

Kustaa Hiekan lukutuvan toiminnot siirrettiin sisäilmaongelmien takia väistötiloihin 1.6. alkaen; Arkkitehtuurin palapeli -kesänäyttelylle onnistuttiin saamaan varatilaksi Walon talo.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Pienellä panostuksella hyvä kulttuurinäkyvyys	Kulttuuripalveluja tuotetaan yhteistyökumppanien kanssa	Myönteinen näkyvyys mediassa		Kulttuuriasiat ovat olleet hyvin esillä mediassa
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Kohtuuhintaisia kulttuuripalveluja ympäri vuoden	Jatketaan yhteistyötä tärkeiden tahojen kanssa (mm. musiikkiopisto, kansalaisopisto, kirjasto, seurakunta, yhdistykset, elokuvateatteri)	Henkinen hyvinvointi lisääntyy		Moni on kokenut ja kertonut virkistyneensä
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Kulttuurin tekijät ja kokijat kohtaavat toisensa	Erilaiset kulttuurin tekijät tapaavat toisensa saman pöydän ääressä	Uutta syntyy vanhan rinnalle		Kalevalainen mytologia innoittaa taiteen tekijöitä ja yleisöä
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

Kauppilan umpipihiän kävijämäärä	tavoite 1000	31.12. tilanne 761
Poukan talon kävijämäärä	tavoite 3000	31.12. tilanne 2006

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	19,5	20,1	23,2
Kokonaiskulut €/as	21,5	22,0	25,1
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	88	93	94
Toimintakate €/as	-17,1	-18,7	-21,8
Tulos €/as	-19,1	-20,6	-23,7
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,3 %	0,3 %	0,3 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	12 100		12 100	12 227,30	-127,30
Menot yhteensä	-123 552		-123 552	-123 523,67	-28,33
Netto ennen poistoja	-111 452		-111 452	-111 296,37	-155,63
Poistot yhteensä	-16 420		-16 420	-16 504,83	84,83
Netto	-127 872		-127 872	-127 801,20	-70,80
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-48 015		-48 015	-73 870,05	25 855,05
NETTO	-175 887		-175 887	-201 671,25	25 784,25

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 38 NUORISOTOIMI

Vastuhenkilö: liikuntasihteerin Ilkka Simola

TOIMINNAN KUVAUS:

Nuorisotoimi tukee nuorten itsenäistymistä, kasvua ja sosiaalista vahvistumista. Edistää nuorten oman ajan käytön aktiivista käyttöä yhdessä nuorisojärjestöjen ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Nuorisotoimen yksikössä toimii yksi nuoriso-ohjaaja ja yksi siviilipalvelushenkilö heinäkuun loppuun asti ulottuvalla palvelusajalla. Loppuvuodeksi on mahdollisuus palkata osa-aikainen (50 %) nuoriso-ohjaaja. Nuorisotalo on nuorisotoimen osalta auki vähintään 3 pv/vk. Taloa käyttävät myös muut nuorten parissa työskentelevät tahot mm. 4h-yhdistys ja Etsivä nuorisotyö. Koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään, erityisesti yläkoululla pyritään tekemään koulunuorisotyötä säännöllisesti. Nuorisojärjestöjen toimintaa tuetaan 7 500 euron avustuksilla.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi	Ennaltaehkäisevä nuorisotyö	Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten määrän kasvun estäminen	Syrjäytyneiden nuorten määrän kasvun estäminen	Tuloksia hankala osoittaa

Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Aktiivisessa käytössä oleva nuorisotalo	Avoim tilatoiminta kaupungin omana toimintana	Aukiolopäivät & kävijämäärä	3 päivää/viikko & 3000 käyntiä/vuosi	kevätkaudella 3 pv/vko, syyskaudella 2 pv/vko 3700käyntiä/vuosi
Tieto- ja neuvontapalvelut	Säännöllinen ryhmä-/kerhotoiminta	Talolla kokoontuvien ryhmien/kerhojen määrä	5 ryhmää/kerhoa	6 ryhmää/kerhoa (biljardi kerhot, roolipeli-kerho, 4H-kerho, sähly)
Nuorten osallisuuskasvatus ja vaikuttamismahdollisuudet	Ajantasaiset verkkosivut	Verkkosivujen ajantasaisuus		Verkkosivujen päivityksessä ollut viivettä
	Aktiivinen näkyminen ja viestiminen sosiaalisessa mediassa	Riittävä näkyvyys (postausten, tykkäysten, jakojen seuraajien. jne.) määrä	Käytössä olevat sovellukset: Facebook, Instagram & WhatsApp	Facebook, Instagram & WhatsApp ovat aktiivisessa käytössä
	Face-to-face – neuvonta ja ohjaus	Nuoriso-ohjaajan läsnäolo nuorisotalolla ja yläkoululla	Ohjaaja tavoitettavissa nuorisotalon aukioloaikojen puitteissa ja kerran viikossa yläkoululla	Ohjaaja ollut tavoitettavissa nuorisotalolla aukioloaikojen puitteissa, mutta ei joka viikko yläkoululla
	Nuorisovaltuuston toiminnan vakiinnuttaminen	Nuorisovaltuuston jäsenten aktiivisuus sekä edustus toimielmässä	Nuorisovaltuusto osallistuu kaupungin (nuoriso) politiikkaan ja järjestää toimintaa nuorille	Edustus sivlassa. Nuorisovaltuuston toiminta oli vähäistä
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Esimies- ja yhteistyötaidot	Johtamisen kehittäminen	Kehityskeskustelut ja säännölliset työyksikökokoukset	1 krt/ vuosi 1 krt/ kk	Nuokkaripalaverit olleet kuukausittain
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Ajantasaiset tehtäväkuvaukset	Tehtäväkuvausten päivittäminen	Tehtäväkuvaukset		Valmistelun alla

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

Nuorisotalon kokonaiskävijämäärä tavoite 3500
 Nuorisotalon avoimentilatoiminnan kävijämäärä tavoite 3000

TALouden TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	14,3	15,4	12,3
Kokonaiskulut €/as	14,3	15,4	12,3
Kannattavuus			

TILINPÄÄTÖS 2016

Verorahoitusosuus-%	99	98	95
Toimintakate €/as	-14,1	-15,2	-11,7
Tulos €/as	-14,2	-15,2	-11,7
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,2 %	0,2 %	0,2 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	2 200		2 200	4 861,29	-2 661,29
Menot yhteensä	-95 565		-95 565	-85 436,39	-10 128,61
Netto ennen poistoja	-93 365		-93 365	-80 575,10	-12 789,90
Poistot yhteensä					
Netto	-93 365		-93 365	-80 575,10	-12 789,90
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-36 200		-36 200	-19 162,79	-17 037,21
NETTO	-129 565		-129 565	-99 737,89	-29 827,11

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 39 LIIKUNTATOIMI

Vastuuhenkilö: liikuntasihtööri Ilkka Simola

TOIMINNAN KUVAUS:

Liikuntatoimi tuottaa liikuntapalveluja siten, että kaupunkilaisilla on monipuoliset mahdollisuudet liikunnan harrastamiselle sekä tukee liikuntajärjestöjä niiden toiminnassa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Liikuntatoimen tehtävä muodostuu liikuntatoiminnan, urheilutalon, uimahallin ja liikunta-alueiden osatehtävistä. Liikuntatoimen hallinnon ja järjestetyn liikuntatoiminnan käsittävästä liikuntatoiminnan yksiköstä sekä urheilutalosta vastaa liikuntasihtööri.

Saneeratun ja laajennetun uimahallin palvelut hankitaan ostopalveluna toukokuuhun 2017 ulottuvalla sopimuskaudella. Sopimus kattaa uimahallin uimaopetuspalvelut, uinninvalvonnan, liikunnanohjauspalvelut sekä kassa- ja kahvilapalvelut. Myös henkilöstön sijaistamispalvelut, henkilökunnan ammattitaidon ylläpito, uimahallin kehittämisen työpanos ja työnjohtotehtävät kuuluu palvelun tuottajalle. Uimahalli on avoinna maanantaista lauantaihin elokuun puolivälistä välistä vuoden loppuun tarjoten uinti-, saunomis-, vesivoimistelu- ja vesijuoksupalveluja sekä vauvauinnin ohjauksen. Kaupungin koulut käyttävät uimahallia uimaopetuksessaan säännöllisesti.

Jäähallin, keskusurheilukentän ja muut liikunta-alueet sisältävästä liikunta-alueiden yksiköstä vastaa urheilun alueiden vastaava hoitaja henkilökuntanaan kaksi urheilun alueiden hoitajaa ja seitsemän kuukautta vuodessa liikuntapuolella toimiva urheilun alueiden hoitaja/puistotyöntekijä.

Monitoimihalli valmistuu lokakuun loppuun mennessä. Alkuvuoden aikana selvitetään hallin hoito- ja valvontajärjestelmä, toimintasäännöt, sekä vuorojako- ja hintapolitiikka. Lisäksi tulee huolehtia monitoimihallin sijoituspaikan takia puoliiksi menetettävän pallokentän siirtämisestä samoin kuin pallokentällä olevien valaisinpylväiden ja moukaripaikan siirtämisestä jalkapallo- ja luistelukenttäolosuhteiden säilyttämiseksi. Edelleen tulee huolehtia pienempien kunnossapitohankkeiden toteutuksesta.

TILINPÄÄTÖS 2016

Ajanmukaisten sisäliikuntatilojen saamisen jälkeen ns. suuret perusliikuntapaikat, uudistettu uimahalli, jäähalli ja keskusurheilukenttä ovat kunnossa ja laadukkailla palveluillaan toimivat kaupungin vetovoima- ja viihtyisyystekijöinä.

Laitilalaisia aktivoidaan liikkumaan järjestämällä kunto- ja terveystoimintatapahtumia yhteistyöverkostoa kehittämällä ja tiedotusta tehostamalla.

Jäähallitoiminnan tavoitteena on jäähallipalvelujen tarjoaminen elokuun puolivälistä maaliskuun loppuun ulottuvalla jäädytyskaudella ja 100 %:n käyttöaste tarjolla olevalle jääajalle koulupäivien ulkopuolella sekä kuntosalipalvelujen tarjoaminen läpi vuoden.

Urheiluseurojen toimintaa tuetaan 15 000 euron avustuksilla.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi	Ennaltaehkäisevä toiminta	Liikunnallisen toiminnan lisääntyminen liikuntapaikkoja kehittämällä ja aktivoimalla kuntalaisia liikkumaan	Hyvinvoiva kuntalainen	Liikuntapaikkoja kehitetty/kehitetään, kuntalaiset aktiivisempia
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Laadukkaiden liikuntapaikkojen aktiivinen käyttö	Toimivat aukioloajat ja markkinointi	Liikuntapaikkojen kävijämäärät esim. uimahalli	35 000	32 106 uimahallikäyntiä
Liikuntatapahtumien järjestäminen ja koordinointi	Tapahtumien järjestäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Tapahtumien määrä		
	Omat tapahtumat - haastepyöräily - kansanhihto	Osallistumiskerrat	25 000 3 500	24 706 suoritusta 1412 kirjattua suoritusta (vähäluminen talvi)
Lasten ja nuorten harrasteliikunnan kehittäminen	Seura-avustusmäärähojen suuntaaminen harrasteliikuntaan ja liikuntatilojen tarjoaminen toimijoille	Harrasteliikuntaryhmien määrä	4 uutta ryhmää	3 uutta harrasteliikuntaryhmää
Tehokas seuratoiminta	Seura-avustusjärjestelmän kehittäminen ja yhteistyö	Avustusmäärärahan riittävyys	30 000 €/v	15 000€/v määrärahan puoliinnuttua järjestelmän muutos siirtyi vuodelle 2017
	Nuorten urheilijoiden määrän kasvattaminen	Lisenssiurheilijoiden määrä	850	833 lisenssiurheilijaa

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Esimies- ja yhteistyötaidot	Johtamisen kehittäminen	Kehityskeskustelut	1 krt/ vuosi/ työntekijä	Siirtyneet seuraavalle vuodelle
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Sisäisen tiedotuksen kehittäminen	Säännölliset työyksikkökokoukset			Säännöllisiä yksikkökokouksia ei ole ollut

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	94,1	98,8	97,1
Kokonaiskulut €/as	108,6	118,1	115,1
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	86	90	89
Toimintakate €/as	-81,3	-88,5	-86,0
Tulos €/as	-95,7	-107,7	-104,1
Palvelukyky			
Liikuntavuorojen saatavuus (sisäliikuntatilat - jäähalli)		100 %	
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,3 %	1,3 %	1,3 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	88 400		88 400	94 104,19	-5 704,19
Menot yhteensä	-715 216		-715 216	-699 390,01	-15 825,99
Netto ennen poistoja	-626 816		-626 816	-605 285,82	-21 530,18
Poistot yhteensä	-164 480		-164 480	-153 609,51	-10 870,49
Netto	-791 296		-791 296	-758 895,33	-32 400,67
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä					
KL menot yhteensä	-128 810		-128 810	-126 277,47	-2 532,53
NETTO	-920 106		-920 106	-885 172,80	-34 933,20

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyä/alittua talousarvion osalta seuraavasti:

VAKKA-SUOMEN KANSALAI SOPISTON JOHTOKUNTA**TEHTÄVÄ: 40 AIKUISKOULUTUS/VAKKA-SUOMEN KANSALAI SOPISTO****Vastuuhenkilö:** kansalaisopiston rehtori Tomi Kangas**TOIMINNAN KUVAUS:**

Vakka-Suomen kansalaisopisto järjestää toiminta-alueensa asukkaille monipuolista vapaan sivistystyön koulutusta ja mahdollisuuksia oppimiseen ja omaehtoiseen itsensä kehittämiseen. Opiston toiminta perustuu opiskelijan omien lähtökohtien ja valintojen kunnioittamiseen ja luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle sekä elämää yleensä että työelämää varten. Vakka-opisto järjestää tavoitteellista, monipuolista harrastepohjaista aikuisopetusta, lapsille ja nuorille suunnattua taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta sekä avointa korkeakouluopetusta ja mahdollisesti myös täydennyskoulutusta eri henkilöstöryhmillä.

Kansalaisopiston laajan toiminta-alueen eri osissa on mahdollista painottaa erilaisia oppiaineita. Koko opiston mittakaavassa painopistealueina ovat käden taidot, taideaineet sekä liikunta ja terveys, minkä lisäksi voidaan painottaa kielten, tietotekniikan ja yhteiskunnallisten aineiden koulutusta. Tärkeinä koulutustehtävinä ovat tietoyhteiskunnan vaatimien perustaitojen lisääminen sekä yleisten kansalaisyhteiskunnan valmiuksien kehittäminen. Läpilyövä periaatteena koko toiminnassa on paikallisuuden ja paikalliskulttuurin tukeminen sekä paikallisen kulttuuriperinnön vaaliminen kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Seudullinen, Laitilan kaupungin ylläpitämä Vakka-Suomen kansalaisopisto on aloittanut toimintansa 1.1.2007. Kansalaisopisto tarjoaa palveluja kattavasti koko toiminta-alueen (Laitila, Pyhäranta, Uusikaupunki, Taivassalo, Kustavi ja Vehmaa) vuosittain jopa yli sadassa eri toimipisteessä. Toimintaa suunnitellaan ja kehitetään vastaamaan kuntalaisten ja muuttuvan yhteiskunnan tarpeita.

Vakka-Suomen kansalaisopisto tekee yhteistyötä seudun muiden oppilaitosten ja etenkin alueen muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa (erityisesti Turun, Salon ja Rauman seutujen kansalaisopistojen kanssa). Edellä mainituissa yhteistyöverkostoissa voidaan toteuttaa kehittämishankkeita, joihin haetaan erillishoitusta. Vakka-opisto on vuosittain mukana muutamissa alueellisissa ja kansallisissa sekä mahdollisesti myös kansainvälisissä kehittämis- tai koulutushankkeissa.

Henkilökunta

Vakka-Suomen kansalaisopiston henkilökunta muodostuu seuraavasti: 1) kokoaikainen rehtori, joka on työajastaan 60 % (3 työpäivää viikossa) Laitilan toimistossa ja 40 % (2 työpäivää viikossa) Uudenkaupungin toimistossa; 2) kokoaikainen suunnittelija Laitilan toimistossa; 3) osa-aikainen suunnittelija Uudenkaupungin toimistossa; 4) kokoaikainen opistosihiteeri Laitilan toimistossa; 5) kokoaikainen opistosihiteeri Uudenkaupungin toimistossa; 6) kolme päätoimista opettajaa (käden taidot, kielet ja tietotekniikka), joiden työpanoksesta virkaehtosopimuksen mukaisesti n. 38 % osoitetaan oman oppiaineryhmän kurssien suunnitteluun ja muuhun kehittämistoimintaan koko opiston toimialueella 7) valvoja Uudenkaupungin Pohitullin koulun toimipisteessä 8) tuntipalkkainen iltavalvoja Laitilan keskustan alueella sekä 9) Pyhärannassa, Taivassalossa, Kustavissa ja Vehmaalla osa-aikaiset osastonjohtajat. Edellä luetellun vakinaisen henkilöstön lisäksi Vakka-opistossa työskentelee yhteensä jopa 210-230 sivutoimista tuntiopettajaa ja luennoitsijaa vuosittain.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Vakka-Suomen kansalaisopiston sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisesta sekä toiminnan valvomisesta. Vakka-opisto noudattaa Laitilan kaupungin hallintosääntöä. Lisäksi noudatetaan toimialaa koskevaa lainsäädäntöä sekä muita opistoa ja sen ylläpitoa koskevia sopimuksia.

Taloudellisen ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-opiston johtokunnalle toteuma on tiedotettu ja tiedotetaan jokaisessa johtokunnan kokouksessa.

TILINPÄÄTÖS 2016

Opiston kurssimaksut laskutetaan opiston toimistojen kautta osana Laitilan kaupungin myyntireskontraa, saatavien perinnässä noudatetaan kaupunginhallituksen antamia määräyksiä sekä laskutus- ja perintäohjeita. Kansalaisopiston rehtori suorittaa säännöllisesti esimiehelle kuuluvaa sisäistä valvontaa (esim. palkkatietojen tarkastukset, laskutusten tarkastus, henkilökunnan koulutuspäivien osallistumisen seuranta ym.). Irtaimiston tarkastus on suoritettu 12.10.2016.

Sivistystoimen työyksiköjä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty talvesta 2014 lähtien kahdesti vuodessa. Vakka-opisto on ollut tiiviinä osana tätä arviointia, havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu eteenpäin ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Laitilan kaupungin sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Työyhteisön työhyvinvointiin kiinnitetään kansalaisopistossa erityistä huomiota.

Sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän oikea-aikaisuus ja oikeellisuus on keskeistä viestinnän riskien hallinnassa. Riittävästä, ajantasaisesta ja monipuolisesta tiedotuksesta huolehditaan myös sosiaalisen median kanavissa.

Vakka-Suomen kansalaisopiston rehtorin tekemistä viranhaltijapäätöksistä (ratkaisuvallalta määritelty kaupungin hallintosäännössä) pidetään päätöspöytäkirjaa ja tarvittaessa annetaan tarkempi yksilöinti opiston johtokunnan kokouksissa. Vakka-opiston toimialueen sivistystoimesta vastaavat viranhaltijat saavat 3-4 kertaa vuodessa ns. alueellisissa opistokokouksissa selvityksen kansalaisopistoa koskevista asioista. Vakka-opiston johtokunnan pöytäkirjat toimitetaan edelleen Laitilan kaupunginhallitukselle ja osakaskuntien kaupungin-/kunnanhallituksille.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Opiston rahoituspohjan ja tulorahoituksen tason turvaaminen	Ylläpitäjän ja muiden osakaskuntien maksuosuuksien varmistaminen mm. yhteisten neuvottelujen kautta sekä ulkopuolisen rahoituksen hakeminen	Ylläpitäjän ja osakaskuntien maksuosuuksien ja ulkopuolisen rahoituksen taso	Ylläpitäjän ja osakaskuntien maksuosuuksien säilyttäminen vähintään nykytasolla, riittävän ulkopuolisen rahoituksen haku	Ylläpitäjän ja osakaskuntien maksuosuuksista neuvoteltiin kahteen kertaan ja v. 2017 talousarvioon osuudet ovat vähintään ennallaan. Ulkopuolista rahoitusta on saatu OPH:lta 12 000 € Somedia-hankkeeseen sekä 8 000 € opintoseteleihin.
Palvelu-/asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Opiston kurssitarjonnan laajuus	Kurssitarjonnan toteuttaminen mahdollisimman laajana, kuitenkin todellisiin resursseihin sopeutettuna	Toteutuneiden opetustuntien ja kurssien lukumäärä	Tavoitteena 15 800 opetustuntia ja 740 kurssia kalenterivuodessa	Kalenterivuoden 2016 aikana toteutui 16 078 opetustuntia (101,76 % koko vuoden tavoitteesta) sekä 807 kurssia (109,05 % koko vuoden tavoitteesta).
Opetuksen toteutus mahdollisimman kattavasti ja lähipalveluperiaatteella koko toimialueella	Järjestetään opetustoiminta lähipalveluna jokaisessa osastossa, mahdollisimman lähellä osakaskuntien asukkaita	Toimipaikkojen lukumäärä ja tietoverkkojen avulla toteutettujen koulutusten määrä	Tavoitteena järjestää kalenterivuoden aikana opetusta 100 eri toimipaikassa ja toteuttaa 5 tietoverkkoja hyödyntävää kurssia	Kalenterivuonna 2016 opetusta järjestettiin 102 toimipaikassa ja toteutui 4 verkkokurssia.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Kansalaisopiston kehittämis- ja laatutoiminnan jatkaminen ja tehostaminen	Erilaisiin kehittämishankkeisiin osallistuminen ja näiden edellyttämien rahoitusten hakeminen	Kehittämishankkeiden ja –toimenpiteiden määrä, rahoituksen taso	Osallistutaan vuosittain 1-3 kehittämishankkeeseen joko itse haetulla hankerahoituksella tai yhteistyöverkostojen kanssa	Kalenterivuoden aikana oltiin mukana 3 eri Osaava-rahoitteisessa hankkeessa, toteutettiin itse Erasmus+ -rahoitteista Nice-hanketta sekä saatiin OPH:lta kahta eri valtionavustusta. Opistolle myönnettiin kestävän kehityksen sertifikaatti keväällä 2016.
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Työhönsä sitoutunut, hyvinvoiva henkilökunta	Johdetaan henkilöstöä kannustavasti ja tasapuolisesti	Tehdään työtyytyväisyyskysely	Kysely on tehty ja sen tulokset analysoitu	Työhyvinvointikysely tehtiin maaliskuussa, tulokset (kokonaistulos 8,3; verrokkiryhmä 7,2) saatiin toukokuussa (esitelty johtokunnalle 24.5.-16) ja niiden analysointi henkilökunnan kanssa tehtiin alkusyksyllä. Toimenpiteet on aloitettu.
Henkilökunnan osaamisen kehittäminen	Laaditaan koulutussuunnitelma päätoimiselle henkilökunnalle ja toteutetaan sitä suunnitelmallisesti	Koulutussuunnitelman laadinta ja sinä kuvattujen koulutuksien osallistumisen seuranta	Koulutussuunnitelma on laadittu ja sitä noudatetaan suunnitelmallisesti	Jokainen päätoimiseen henkilökuntaan kuuluva on kevään 2016 aikana laatinut koulutussuunnitelman, joka on käyty läpi kaikkien kanssa käydyissä kehityskeskusteluissa.

TALOUDEN SUORITTEITA JA TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	155,2	158,4	157,5
€/opiskelija	111,74	115,12	106,79
€/opetustunti	81,52	85,61	82,73
€/opintopiiri	1 687,04	1 827,97	1 713,03
Kokonaiskulut €/as	155,2	158,4	157,2
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	55	58	55
Toimintakate €/as	-84,9	-92,2	-86,2
Tulos €/as	-84,9	-92,2	-86,2
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	2,2 %	2,2 %	2,02 %
Opiskelijamäärä			
-yksilöittäin laskettuna	5 266	5 300	5 338
-kurseittain laskettuna	11 828	11 750	12 538
Opetustuntien määrä	16 192	15 800	16 078
Toimipaikat	97	100	102
Opintopiirien määrä	782	740	807

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	565 000		565 000	606 112,96	-41 112,96
Menot yhteensä	-1 312 090		-1 312 090	-1 297 075,57	-15 014,43
Netto ennen poistoja	-747 090		-747 090	-690 962,61	-56 127,39
Netto	-747 090		-747 090	-690 962,61	-56 127,39
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-40 610		-40 610	-42 515,36	1 905,36
NETTO	-787 700		-787 700	-733 477,97	-54 222,03

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylitty/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Vakka-Suomen kansalaisopistossa v. 2016 tuloja saatiin 41 112,96 euroa ennakoitua enemmän, mikä selittyy etenkin kurssimaksutulojen osuudella. Kurssimaksutuloja saatiin yhteensä yli 223 300 euroa eli n. 31 300 euroa budjetoitua enemmän. Myös osakaskuntien maksuosuudet olivat n. 12 300 euroa budjetoitua suuremmat. Vastaavasti menot alittuivat 15 014,43 euroa. Vakka-opiston taloudessa huomioidaan myös kustannuslaskennalliset erät (KL-menot eli palkkahallinnon kustannukset, siivous, talonmiespalvelut, sisäiset KL-vuokrat jne.). Nämä KL-menot ylittyivät n. 1 900 e.

Tehtävä alittuu talousarvion neton osalta 54 222,03 euroa. Kurssimaksujen korotus oli osittain ennakoitu ja myös budjetoitu, mutta kurssimaksutuotto oli vielä ennakoituakin suurempi. Opiston osakaskuntien omien menojen eli opetuksen osalta joidenkin osakaskuntien menot ylittyivät, mistä syystä ylläpitäjän eli Laitilan kirjanpitoon jäi kuntien osalta näitä menolisäyksen aiheuttamia ”ylimääräisiä” saatavia. Menoja ei kyetty kasvattamaan enää kesken syksyä, jolloin vasta selvisi ennakoitua suurempi kurssimaksukertymä kurssilaisten ilmoittautumis- ja osallistumisaktiivisuuden kasvaessa (kurssimaksut laskutetaan pääosin syyslukukaudella, myös koko lukuvuoden kurssien osalta).

VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA**TEHTÄVÄ: 41 VAKKA-SUOMEN MUSIIKKIOPISTO****Vastuhenkilö:** rehtori Jussi Kauranen**TOIMINNAN KUVAUS:**

Vakka-Suomen musiikkiopisto on taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetusta antava oppilaitos, joka pyrkii musiikkikasvatus- sekä musiikkikulttuuriperinnön säilyttämisen- ja kehittämistehtäväänsä hoitaessaan palvelemaan toimialueensa asukkaita ja muita toimijoita mahdollisimman hyvin, sekä ulottamaan toimintansa vaikutukset myös laajemmin yhteiskunnan hyväksi. Tavoitteena on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikin alan ammattipintoihin. Tarvittaessa musiikkiopisto järjestää myös muuta alansa koulutusta.

Oppilaitoksen opetus- ja muu toiminta pohjautuu taiteen perusopetusta koskevaan lainsäädäntöön sekä Opetushallituksen vuonna 2002 antamiin Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin. Tasosuorituksissa noudatetaan Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n antamien suositusohjeiden pohjalta laadittuja erityisiä Vakka-Suomen musiikkiopiston aineopetussuunnitelmia.

Vakka-Suomen musiikkiopiston sopimuskuntiin kuuluvat Kustavi, Laitila, Pyhäranta, Taivassalo, Uusikaupunki ja Vehmaa, joiden alueella musiikkiopisto järjestää opetusta, konsertteja ja muuta kulttuuritoimintaa. Alueellista yhteistyötä tehdään lisäksi laajalti muun muassa muiden Varsinais-Suomen sekä Satakunnan musiikkioppilaitosten kanssa.

Musiikkiopistossa annettava opetus jakaantuu edeltäviin opintoihin, varsinaisiin opintoihin ja muihin opintoihin. Edeltäviin opintoihin kuuluvat varhaisiän musiikkikasvatus, valmentava opetus, puhallinorkesterikoulu ja lasten laulukoulu. Varsinaisiin opintoihin kuuluvat musiikin perustaso, musiikkiopistotaso ja aikuisopetus. Muita opintoja ovat avoin osasto, musiikin erityisopetus sekä valinnaiskurssit. Oppilaita musiikkiopistossa on yhteensä noin 430.

Henkilöstö: Rehtori, kanslisti sekä 22 opettajaa, joista 6 opettajaviranhaltijaa ja 16 tuntiopettajaa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Vakka-Suomen musiikkiopiston talousarvio vuodelle 2016 on laadittu noudattaen Laitilan kaupungin ohjeita ja annettua kehystä. Talousarvio on laadittu siten, että musiikkiopiston oppilaiden tarvitsemat opetuspalvelut voidaan järjestää. Talousarvion tavoitteena on vakaan talouden turvaaminen.

Vakka-Suomen musiikkiopiston sopimuskunnat ovat käyneet vuosittaisen yhteisen neuvottelun 3.6.2015 ja 4.9.2015 talousarviotaamin valmisteluvaiheessa, ja ilmoittaneet, että jatkavat palvelua yhteisesti sovitussa laajuudessa. Musiikkiopiston eri sopimuskuntien käyttämisen tilojen vuokratustannukset kirjataan Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnan talousarvioon. Mikäli vuokrat nousevat jossakin sopimuskunnassa, tämä edellyttää vastaavaa lisäystä myös kyseisen kunnan maksuosuuteen.

Vakka-Suomen musiikkiopiston talous pysyy vakaalla pohjalla, jonka palvelut ovat tuotetut vaikuttavasti, tehokkaasti, kokonaistaloudellisesti ja laadukkaasti. Musiikkiopiston osakaskunnat säilyttävät vähintään nykyiset kuntaosuutensa. Musiikkiopisto etsii aktiivisesti projekteihin ja hankkeisiin ulkopuolista rahoitusta.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Vakka-Suomen musiikkiopiston sisäinen valvonta on järjestetty Laitilan kaupungin hallintosäännön mukaisesti noudattaen taloushallinnon ohjeita talouden toteutuman seuraamisessa sekä toiminnan valvomisessa. Vakka-Suomen musiikkiopisto noudattaa Laitilan kaupungin hallintosäätöä sekä sitä koskevaa lainsäädäntöä ja kaikkia niitä sopimuksia, joita toiminnan ylläpitämiseksi on solmittu.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnalle toteutuma tiedotetaan kokousten yhteydessä. Musiikkiopiston luku-kausimaksut laskuttaa Laitilan kaupungin talous- ja laskentayksikkö, perinnässä noudatetaan kaupungin hallituksen antamia määräyksiä ja laskutus- ja perintäohjeita.

Laitilan kaupungin sivistystoimen yksiköitä ja toimintoja kattava riskien arviointi on tehty, jossa musiikkiopisto on ollut mukana. Havaituista riskeistä ja epäkohdista on tiedotettu ja toimiin riskien hallitsemiseksi on ryhdytty. Vakka-Suomen musiikkiopistolle on laadittu laajasisältöinen turvallisuusmateriaali. Laitilan kaupungin sivistystoimella on valmiussuunnitelma poikkeusoloihin varautumiseen. Vakka-Suomen musiikkiopiston henkilöstön työhyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Riittävästä, ajantasaisesta ja oikeasta tiedotuksesta huolehditaan.

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunta on esittänyt Laitilan kaupunginhallitukselle 29.11.2016 irtaimiston tarkistuksen siirtämistä loppuvuodelle 2017, koska Kustaa Hiekan Lukutupa on ollut sisäilmaongelmien vuoksi poissa käytöstä kesäkuun 2016 alusta alkaen, jonka vuoksi irtaimiston päivantasainen hallinnointi on vaikeutunut.

Vakka-Suomen musiikkiopiston rehtorin tekemistä viranhaltijapäätöksistä pidetään päätöspöytäkirjaa, tehdyistä päätöksistä luettelo toimitetaan ote sivistysjohtajalle ja johtokunnalle annetaan kokousten yhteydessä tarvittaessa tarkempi yksilöinti.

Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnalle annetaan sen kokouksissa ajankohtaiskatsaus musiikkiopiston ajankohtaisista asioista. Lisäksi musiikkiopiston toimialueen sivistysjohtajille annetaan kolme kertaa vuodessa alueellisen opistokokouksen yhteydessä selvitys musiikkiopistoa koskevista asioista. Musiikkiopiston johtokunnan pöytäkirjat toimitetaan edelleen Laitilan kaupunginhallitukselle.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
1. Tulo- ja rahoituspohjan vahvistaminen 2. Kokonaiskulujen hallinta	1. Säännölliset neuvotelut osakaskuntien kanssa ja ulkopuolisen rahoituksen hakeminen 2. Aktiivinen toteuma-seuranta	1. Nykyisten kunta-osuuksien säilyttäminen ja saadut ulkopuoliset rahoitukset 2. Menot tasapainossa	1. Kuntaosuudet nykytasolla 2. Tulot ja menot tasapainossa	1. Kuntaosuudet säilyneet nykytasolla. VOS-yksikköhinta noussut hieman. 2. Tuloja on kertynyt arvioitua enemmän ja menoissa säästynyt 35 247 €.
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
1. Vaikuttavat, tehokkaat, kokonaistaloudelliset ja laadukkaat palvelut 2. Palveluita ja toimintaa kehitetään oivaltavasti ja innovatiivisesti 3. Oppilaille ja vanhemmille konkreettista hyötyä musiikkiopistosta	1. Asiakastytyväisyyskysely 2. Kehitetään soitinesitelytoimintaa ja kasvatetaan hakijoiden määrää 3. Toiminnan tuloksellisuuden näkyvyys	1. Kyselyn tulos 2. Soitinvalikoiman monipuolisuus ja hakijamäärän seuraaminen 3. Lehtiartikkelit, näkyvyys sosiaalisessa mediassa	1. Toimintaan tyytyväiset oppilaat ja heidän huoltajat 2. Soitinvalikoima mahdollisimman laaja ja sata hakijaa vuosittain 3. Positiivinen ja monipuolinen näkyvyys	1. Kysely perusteella toimintaan ollaan hyvin tyytyväisiä. 2. Uusia hakijoita ollut keväällä 95 ja soitinvalikoima laajentunut vaskipuhaltimien osalta. 3. Musiikkiopiston toiminta ollut monipuolisesti esillä sekä lehdistössä että sosiaalisessa mediassa.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
1. Johtaminen ja päätöksenteko osaamiseen ja tietoon perustuvaa	1. Tiedonkulkua parannetaan musiikkiopiston sisällä.	1. Tiedonkulku	1. Riittävä informaation liikkuvuus eri keinoin	1. Henkilöstöltä saadun palautteen perusteella informaatio kulkee moitteitta.
2. Luodaan avoimuuteen ja vuorovaikutukseen perustuva hallintokulttuuri	2. Päätöksenteko avointa ja läpinäkyvää	2. Seurataan ulkoisen viestinnän vaikuttavuutta.	2. Musiikkiopiston toiminta kaikille kuntalaisille tuttua	2. Musiikkiopiston tapahtumiin osallistunut paljon myös ulkopuolisia.
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
1. Arvostava ja kannustava henkilöstöjohtaminen	1. Työtyytyväisyyskysely	1. Kyselyn tulos	1. Hyvinvoiva henkilöstö	1. Hyvinvointikartoituksen mukaan musiikkiopiston henkilöstön kokonaistulos (7,7) on vertailuryhmää parempi (7,2). Henkilöstötuottavuus, työ, työyhteisö ja esimiestyö osoittavat vertailuryhmää parempaa tulosta. Henkilökohittaiseen hyvinvointiin panostettava.
2. Haluttu ja kiinnostava työnantaja	2. Toiminnan ja ulkoisen viestinnän kehittämisen	2. a. Hakemusia/avoin tehtävä	2. Riittävä määrä hakijoita ja henkilöstön pysyvyys	2. Avoinna ollut varhaisiän musiikkikasvatuksen (hakemuksia 5 kpl), laulun tuntiopettajan (hakemuksia 6 kpl) tehtävät ja toimistosihteerin toimi (hakemuksia 122 kpl)
3. Osaamisen kehittäminen	3. Koulutussuunnitelman laatiminen	3. Koulutussuunnitelma	3. Tarpeeseen perustuva koulutussuunnitelma	3. Koulutussuunnitelmaa laadittu yhteistyössä Kamu-Osaava hankkeen ohjausryhmän kanssa.

TALOUDEN/TOIMINNAN SUORITTEITA

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Oppilasmäärä 20.9. tilanteen mukaan	328	412	426	405
- josta varhaisiän kasvatuksen oppilasmäärä	59	97	105	85
Maksullisen palvelutoiminnan oppilasmäärä	18	15	14	10
Opetustuntien lukumäärä	11 240	11 661	12 160	12 355
- josta varhaisiän kasvatuksen opetustuntien määrä	280	352	467	438
Maksullisen palvelutoiminnan opetustuntien lukumäärä	536	449	357	263
Konserttien määrä	47	55	62	63
Hakijoiden määrä	109	105	83	95
Oppilaaksi hyväksytyjen määrä	30	63	45	53
Päätötodistusten määrä (musiikin perustaso)	11	17	13	19
Päätötodistusten määrä (musiikkiopistotaso)	0	1	0	5

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/oppilas	2 065,58	2 373,58	2 238,04
Kokonaiskulut €/as	104,9	111,4	107,2
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	63	64	64
Toimintakate €/as	-65,8	-71,2	-68,4
Tulos €/as	-66,3	-71,5	-69,1

Ominaisuustiedot

Osuus kunnan toimintakuluista 1,5 % 1,5 % 1,5 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	341 163		341 163	324 324,96	16 838,04
Menot yhteensä	-922 055		-922 055	-865 407,85	-56 647,15
Netto ennen poistoja	-580 892		-580 892	-541 082,89	-39 809,11
Poistot yhteensä	-2 140		-2 140	-5 201,18	3 061,18
Netto	-583 032		-583 032	-546 284,07	-36 747,93
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-27 380		-27 380	-40 999,52	13 619,52
NETTO	-610 412		-610 412	-587 283,59	-23 128,41

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti ja ajantasaisesti. Vakka-Suomen musiikkiopiston johtokunnalle toteutuma tiedotetaan kokousten yhteydessä. Musiikkiopiston lukukausimaksut las-
kuttaa Laitilan kaupungin talous- ja laskentayksikkö, perinnässä noudatetaan kaupunginhallituksen antamia
määräyksiä ja laskutus- ja perintäohjeita.

Tuloja on kertynyt yhteensä 13 959,31 € arvioitua enemmän, josta valtion erityisavustusta on 6 669,80 €.

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Henkilöstömenot ovat alittuneet yhteensä 52 289,80 €:lla. Osakaskuntien kanssa on sovittu 12 635 tunnin
opetustuntikonaisuudesta. Toteuma on jäänyt 12 355 tuntiin, jolloin kaikkia opetukseen varattuja resursse-
ja ei ole kyetty käyttämään.

Muut menot ovat ylittyneet 17 042,85 €:lla. Suurin ylitys johtuu KL Vuokrista, jotka ovat toteutuneet
14 966,34 € arvioitua suuremmalla määrällä. Lisäksi poistot koneista ja kalustosta on toteutunut 3 060,00 €.

**SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT****TEHTÄVÄT:**

Sosiaali- ja terveyslautakunnan hallinto, lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut, iäkkäiden palvelut, toi-
mintarajoitteisten palvelut, toimeentuloturva, kansanterveysyö, sairaanhoitolaitokset.

TOIMINTA-AJATUS:

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisen lähtökohtana on eettinen toiminta, johon kuuluvat inhimillisyy-
den, oikeudenmukaisuuden ja asiakas/ potilaslähtöisyyden periaatteet. Palveluiden tuottamisessa huomioi-
daan lisäksi palvelujen jatkuva kehittämisen tarve sekä laadun ja taloudellisuuden vaateet. Tehostetaan
omien palveluiden käyttöä ja kehitetään palveluja muuttuvassa toimintaympäristössä kustannustehokkaasti.

Laitilan kaupungin sosiaalipalvelujen perustehtävänä on edistää ja ylläpitää yksilön, perheiden ja koko yh-
teisön sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä. Sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtävänä on myös huoleh-
tia terveyspalvelujen perustehtävän (terveyden edistäminen, sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito) toteutumi-
sesta.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan strategiset päämäärät perustuvat Laitilan kaupungin strategiaan. Lisäksi tehtävien ja tavoitteiden määrittelyssä on huomioitu Laitilan kaupungin laaja hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma kaudelle 2013-2016.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Sisäinen valvonta sosiaali- ja terveystoimessa on onnistunut hyvin. Tavoitteet on saavutettu, henkilöstön voimavarat ovat tuloksellisesti käytössä, talous on turvattu ja tiedonkulku on ollut oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista. Sosiaali- ja terveystoimen tavoitteiden onnistumista seurataan systemaattisesti sekä toimiala- että tehtävätasolla. Toimialan tärkein vuosittainen suunnitteluasiakirja on talousarvio, jossa tavoitteet on linkitetty kaupungin kokonaisstrategiaan. Talousarvion toteutumista seurataan neljä kertaa vuodessa lautakuntatasolla ja hallituksessa sekä kerran vuodessa valtuustotasolla. Vastuualueilla tavoitteet johdetaan ylemmän tason tavoitteista ja päämääristä. Kehityskeskustelut pidetään koko henkilöstön kanssa. Talouden seuranta tehdään kuukausittain sosiaali- ja terveystoimessa ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään viipymättä. Talousarvioseurannan ennakoitavuutta on parannettu systemaattisesti viime vuosina. Vuonna 2016 sitovien toiminnallisten tavoitteiden osalta on onnistuttu lähes suunnitellulla tavalla. Taloudellisten tavoitteiden osalta sosiaali- ja terveystoimi pysyi lähes sille asetetussa käyttötalouden raamissa.

Sosiaali- ja terveystoimessa riskien arviointi ja hallinta on osa jokapäiväistä toimintaa. Toimintaympäristön muutoksia seurataan systemaattisesti ja ne otetaan huomioon talousarvioprosessin yhteydessä. Päävastuualueiden, vastuualueiden ja tehtäväalueiden vastuunjaosta ja toimivallasta on säädetty hallintosäännössä. Esi- miesten velvollisuus on seurata toiminnan oikeellisuutta ja puuttua virheellisiin menettelytapoihin ja poikkeamiin. Tällä operatiivisen toiminnan riskienhallinnalla pyritään varmistamaan, ettei turvallisuusriskeistä aiheudu henkilövahinkoja, eikä ennalta arvaamattomia taloudellisia seurauksia. Sosiaali- ja terveystoimen sisäisistä riskeistä merkittävimmät ovat henkilö-, toiminta- ja toimitilariskit.

Henkilöriskit ovat pääosin potilaisiin/ asiakkaisiin tai omaan henkilöstöön kohdistuvia riskejä.

Vuoden 2016 aikana on erityisesti kiinnitetty huomiota tuki- ja liikuntaelimestön kuormitustilanteisiin järjestämällä koulutusta hyvästä työergonomiasta. Sosiaali- ja terveystoimessa on nimettyinä ergonomiavastavat ja koko hoitohenkilökunnalle tullaan järjestämään ergonomiakoulutus vuoden 2017 aikana.

Sosiaali- ja terveystoimen yksiköissä on käytössä potilas-/asiakasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien raportointimenettely ja tietotekninen työkalu HaiPro. HaiPro-raportointijärjestelmä on tarkoitettu toiminnan kehittämiseen yksiköissä. Järjestelmään on liitettävissä myös henkilöstöön kohdistuvien (työturvallisuus) vaaratapahtumien raportointi. Poikkeamien ja vaaratapahtumien raportointi ja käsittely sekä jatkotoimenpiteistä sopiminen on tärkeää sisäisen raportoinnin ja seurannan kannalta. Henkilöstöriskejä estetään parhaiten sisäisen valvonnan keinoin ja kouluttamalla henkilöstöä. Erityishuomiota on kiinnitetty väkivaltaisen henkilön kohtaamiseen, sillä työpaikkaväkivalta on eräs sosiaali- ja terveystalouden merkittävimmistä riskeistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa merkittävä **toimintariski** liittyy tietoturvaluuteen. Potilaiden turvallinen hoito tulee voida taata ja asiakaspalvelu toteuttaa mahdollisista tietojärjestelmähäiriöistä huolimatta. Potilas- ja asiakastietojärjestelmiä on kehitetty ja toimintaa varmennettu pääkäyttäjien ja varapääkäyttäjien nimeämisellä ja henkilökunnan kouluttamisella. Sosiaali- ja terveysjohtaja valvoo ja johtaa tietoturva-asioita. Sosiaali- ja terveystoimeen on nimetty kaksi tietosuojavastaavaa, jotka neuvovat kaikissa tietoturvaan ja rekisterien pittoon liittyvissä asioissa. Sosiaali- ja terveystoimeen on perustettu tietosuojatyöryhmä, jonka vastuulla on esimerkiksi tietosuojan riskianalyyysien teko ja tietosuojaongelmien poistaminen. Myös kaikki salassapitoon liittyvä ohjeistus tulee tietosuojavastaavilta. Sosiaalipalveluita valvoo myös sosiaaliasiamies, johon asiakkaat voivat ottaa yhteyttä. Terveydenhoidon puolella vastaava viranhaltija on potilasasiamies. Sosiaaliasiamies laatii selvityksen toiminnastaan ja asiakkaiden yhteydenotoista, joka menee tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle.

Myös laiteturvallisuuden ja laitteiden riskit voivat aiheuttaa vaaraa laitteen käyttäjälle, toimintaympäristölle tai potilaalle. Laitteiden asianmukaiseen huolto- ja tarkastustoimenpiteisiin on kiinnitetty erityistä huomiota ja kerätty sekä ylläpidetty näihin liittyvää käyttö ja huoltotietoa.

Ostopalveluiden käyttöön liittyy toimintariskejä, joiden seurauksena on ollut palvelutason laskua esimerkiksi hammaslääkäreiden rekrytoinnin epäonnistuttua. Näistä on seurannut myös taloudellista menetystä.

Toimitilariskeihin on sosiaali- ja terveystoimessa vuoden 2016 aikana kiinnitetty huomioita lisäämällä vuoden 2017 talousarvioon määrärahaa sähköisten pöytätasojen hankintaan hyvän työergonomian lisäämiseksi. Sosiaalitoimiston ja vuodeosaston kiinteistö- ja turvallisuustekniikkaa on uusittu. Sosiaalitoimiston osalta toimintaohje hälytystilanteissa on annettu. Koko kaupungintalon kiinteistöä koskeva toimintaohje on annettu teknisen toimen tehtäväksi.

Sosiaalitoimiston toimitilojen sisäilmaongelmat ovat vaikeuttaneet työskentelyä ja sosiaali- ja terveysjohtajan siirto toisiin työtiloihin on vaikeuttanut yhteistyötä henkilöstön kanssa. Sosiaalitoimiston huonetutkimukset kesken.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palvelurakenteet kustannustehokkaasti toimivia	Palvelut tuotteistetaan palvelumuotoilulla	Valmiiksi kuvattujen palveluvalikkojen määrä (mitä tuotetaan omana, mitä palveluita ostetaan)	Kustannusten kasvun hillitseminen	Palveluvalikot on kuvattu lapsiperheiden palveluista.
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Lakisääteisten palveluiden saataavuus, ennaltaehkäisevien palveluiden ensisijaisuus	Ennaltaehkäisevään työhön panostetaan Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti	Palveluiden riittävyys ja tavoitettavuus	Oman henkilöstön tehokas käyttö	Oman henkilökunnan käyttö ei riittävän tehokasta. Edelleen työajan seurannoilla tehostettava
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Palvelut oikeaan aikaan oikeassa paikassa	Tiivistetään yhteistyötä yli hallintokuntien	Palvelut kuvattuna ja uusia toimintatapoja luotu yhteistyön vahvistamiseksi	Palveluvalikot kuvattu, tarkoituksenmukainen yhteistyö	Palveluprosessit tehty ja yhteistyötä lisätty
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Henkilöstön hyvinvointi	Esimiestyön vahvistaminen Verkostomaisen työtteen lisääminen prosessityöskentelyn jatkamisella Selkeytetään yhteistyötä tehtävärakenteita tarkistamalla	Täydennyskoulutusvelvoitteen turvaaminen Täydennyskoulutuksiin osallistuttu; päivät lasketaan kerran vuodessa.	Täydennyskoulutuspäivät lkm/v	Koulutuspäiviä yhteensä 634/2016

TOIMIELIMEN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	4 992 450		4 992 450	5 116 285,46	-123 835,46
Menot yhteensä	-32 100 854	-171 400	-32 272 254	-32 303 383,26	31 129,26
Netto ennen poistoja	-27 108 404	-171 400	-27 279 804	-27 187 097,80	-92 706,20
Poistot yhteensä	-182 450		-182 450	-297 058,20	114 608,20
Netto	-27 290 854	-171 400	-27 462 254	-27 484 156,00	21 902,00
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	2 600		2 600	6 852,12	-4 252,12
KL menot yhteensä	-761 390		-761 390	-762 273,65	883,65
NETTO	-28 049 644	-171 400	-28 221 044	-28 239 577,53	18 533,53

Sosiaali- ja terveystoimen talous menojen osalta on toteutunut 100,1%. Vuoden 2016 aikana haettiin valtuustolta lisämäärärahaa yhteensä 171 400€ (kansanterveystyöhön 126 400€ ja lapsiperheiden psykososiaaliin palveluihin 45 000€).

Tulojen osalta on saatu 123 835€ arvioitua enemmän sosiaali- ja terveystoimen asiakasmaksujen erilliskorotusten vuoksi.

TEHTÄVÄ: 43 SOS. HALLINTO

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveystoimen johtaja Marika Polso

TOIMINNAN KUVAUS:

Hallinto sisältää sosiaalityön (sisältäen myös päihdehuollon) ja muun hallinnon. Hallinnossa ja sosiaalityössä työskentelevät sosiaali- ja terveystoimen johtaja, erityissosiaalityöntekijä, kaksi sosiaalityöntekijää, avopalvelujohtaja, Kaukolankodin johtajan työpanoksesta 60%, ammatillinen tukihenkilö, toimistos sihteeri ja kaksi kanslistia sekä sosiaali- ja terveystoimen johtaja 50%.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain valmistelu on käynnistynyt uudelleen vuonna 2015 uuden hallituksen johdolla. Vuoden loppuun mennessä saadaan linjaukset ICT:n ja rakennusinvestointien ohjauksesta sekä itsehallintoalueilla järjestettävien vaalien periaatteista. Sote-järjestämislaki on tarkoitus saada voimaan heinäkuussa 2017, ja järjestämismääräykset siirtyvät itsehallintoalueille vuoden 2019 alusta.

Sosiaali- ja terveystoimeen kohdistetaan toimenpiteitä, joita ovat mm. toimeentulotuen maksatuksen ja lastenkannan siirto Kelalle (perusosan maksatus siirtyy 1.1.2017), ja kuntouttavan työtoiminnan uudelleen kohdentaminen sekä omaishoidontuen palkkioiden maksatuksen mahdollinen siirto. Näiden siirtojen valmistelu tulee huomioida sosiaali- ja terveystoimen palveluissa jo vuoden 2016 aikana.

Sosiaali- ja terveystoimen toimintoihin vaikuttavat myös muut lainsäädäntöuudistukset. 1.4.2015 voimaan tullut sosiaali- ja terveystoimen uudistus on siirtänyt palveluita korjaavasta ennaltaehkäisevään tukeen. 1.1.2016 on tulossa voimaan uusi isyyslaki, joka tuo mukanaan mm. mahdollisuuden tunnustaa isyys ennen lapsen syntymää äitiysneuvolassa. Tämä tulee huomioida yhteistyössä äitiysneuvolan ja lastenvalvojan työssä. Lapsiperheiden ja aikuisten ennaltaehkäiseviä ja korjaavia terveydenhuollon ja sosiaali- ja terveystoimen palveluita pyritään tehostamaan siirtämällä lastenneuvolan ja mielenterveysyksikön toimipisteet kaupungintalolle.

Sosiaalihuoltolain muutos ja vuoden 2016 aikana voimaan tuleva laki sosiaalihuollon henkilöstön pätevyydestä edellyttää, että lastensuojelua ja sosiaalipäivystyksen sosiaalityötä tekevien viranhaltijoiden tulee olla pääsääntöisesti päteviä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijänä tai päivystäjänä voi toimia epäpätevä henkilö, mikäli hän on valmistumassa sosiaalityön maisteriksi, tai on suorittanut aineopinnot sosiaalityöstä.

Sosiaalityön tulee vastata yhä vaikeutuneimpiin perheiden ja yksilöiden tilanteisiin. Ongelmat voivat olla hyvinkin pitkittyneitä tai sitten tilanteet kriisiytyvät äkillisesti. Kummassakin tilanteessa sosiaalityön täytyy olla toimintakykyinen ja osaava. Erilaiset osaamisen kehittämistarpeet korostuvat, samoin työnohjaukselliset ja muut koko henkilöstön jaksamista tukevat toimenpiteet ovat tärkeitä. Täydennyskoulutusvelvoite koskee koko sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöä.

Sosiaali- ja terveystoimessa tuotetaan lakisääteiset peruspalvelut. Painopisteenä on perheiden hyvinvointia tukevien palveluiden organisointi, koordinointi ja kehittäminen. Erityisenä painopisteenä sosiaali- ja terveystoimen toiminnan yhtenäistäminen ja palveluiden yhteensovittaminen eri toimijoiden yhteistyössä niin, että asiakkaiden palveluprosessit on kuvattuna ja rajapintojen työskentely tiedostettuna. Painopiste on edelleen ehkäisevien palveluiden ja perheiden varhaisen tuen lisäämisessä. Palveluita uudistetaan jatkamalla vuonna 2015 tehtyjen palveluprosessikuvauksien syventämistä keskittymällä palveluiden ja palvelukokonaisuuksien täsmentämiseen ja jäsentämiseen, jotta ne vastaisivat paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Tämä palveluiden tuotteistaminen aloitetaan lapsiperheiden palveluista. Palveluprosessien kuvaamisen kautta määritellään eri palveluiden tuotteistaminen ns. palvelukuvaukset.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palveluverkon uudistaminen	Prosessit yhtenäistetään tukemaan sosiaali- ja terveystoimen integraatiota	Uudet palveluverkot kuvattuina	Palveluverkot toiminnassa	Prosessit kuvattuna
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Sisäisen ja ulkoisen tiedotuksen kehittäminen	Sovitaan tiedotuskäytännöistä ja – vastuista	Saadut palautteet asiakailta ja yhteistyötahoilta	Saatu palaute pääsääntöisesti positiivista	Tiedottamisessa onnistuttu
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Asiakkaiden ja yhteistyötahojen neuvonnan ja ohjauksen tehostaminen	Sisäinen koulutus	Laaditaan ohjeistus	Ohjeistus tehty ja sosiaali- ja terveystoimen henkilökunta koulutettu	Ohjeistus tekeillä

Henkilöstönäkökuuma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Henkilöstön hyvinvointi	Esimiestyön vahvistaminen	Työyhteisöjen perustehtävät selvillä Henkilöstön roolit selkeät	Toteutetut kehityskeskustelut Toteutetut tuloskeskustelut	Kehityskeskustelut on käyty. Tuloskeskustelut tehtäväalueista vastaavien henkilöiden kanssa kuukausittain on käyty.

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	84,3	84,0	77,9
Kokonaiskulut €/as	84,8	84,5	77,9
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	97	96	91
Toimintakate €/as	-81,5	-80,4	-71,0
Tulos €/as	-82,1	-80,9	-71,0
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,2 %	1,1 %	1,1 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	31 000		31 000	58 116,66	-27 116,66
Menot yhteensä	-658 644		-658 644	-602 824,00	-55 820,00
Netto ennen poistoja	-627 644		-627 644	-544 707,34	-82 936,66
Poistot yhteensä	-4 050		-4 050	0,00	-4 050,00
Netto	-631 694		-631 694	-544 707,34	-86 986,66
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-59 230		-59 230	-59 556,75	326,75
NETTO	-690 924		-690 924	-604 264,09	-86 659,91

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyä/alittua talousarvion osalta seuraavasti:

Tuloja 27 116€ arvioitua enemmän. Menoja 55 820€ arvioitua vähemmän

Sosiaalitoimen kustannuspaikka: Tuloja 34 874€ arvioitua enemmän myyntituottoina valtioilta ja muilta.

Muu sos hallinto: Menoja 23 156€ vähemmän, johtuen ATK:n huoltopalveluiden ja asiakaspalveluiden ostojen vähäisestä käytöstä.

Sosiaalipäivystys: Erilliskorvauksia maksettu 12 700€ vähemmän.

TEHTÄVÄ: 44 LAPSIPERHEIDEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT**Vastuuhenkilö:** Teemu Melan**TOIMINNAN KUVAUS:**

Lastensuojelun sosiaalityössä ja lapsiperheiden psykososiaalisissa palveluissa työskentelee yksi erityissosiaalityöntekijä, sosiaalityöntekijä-lastenvalvoja, sosiaalityöntekijä, kaksi perhetyöntekijää, psykologi, kaksi psykiatrista sairaanhoitaja sekä kaksi ammatillista tukihenkilöä.

Toiminnan tarkoituksena on järjestää sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisia palveluita kuntalaisille. Sosiaalityöntekijät vastaavat asiakasprosessin koordinoinnista sekä edellä mainittujen lakien asettamien määräaikojen ja laatukriteerien noudattamisesta. Sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukaisten palveluiden, kuten perhetyön, tukihenkilötoiminnan ja perheneuvonnan operatiivisesta toteuttamisesta ovat vastuussa kaikki tehtäväalueen työntekijät.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Toimintaympäristössä korostuu palveluiden oikeanlainen ajoittaminen suhteessa asiakkaan elämäntilanteeseen. Pitkälti lakitasoisesti säädellyssä palveluvalikoimassa on oltava tarjolla tehokkaita ennaltaehkäiseviä ja korjaavia palveluita. Ennaltaehkäisevien palveluiden merkitys on korostunut sosiaalihuoltolain uudistuksen myötä. Suurin osa tehtäväalueen palveluista edellytti ennen lakimuutosta lastensuojelun asiakkuutta. Nykytilassa samoja palveluita tulee kyetä tarjoamaan kaikille niitä tarvitseville ilman erillistä lastensuojelullista huolta.

Lakimuutokseen pyrittiin tehtäväalueen sisällä reagoimaan ennakoivasti kartoittamalla oman henkilöstöressurssin riittävyttä, valmistelemalla lakimuutoksen kanssa yhteneviä asiakasprosesseja sekä tiedottamalla kuntalaisia lakimuutoksen tuomista mahdollisuuksista. Muutostyö on edelleen käynnissä ja etenee hyvin.

Lakimuutoksen tuomaa haastetta on lisännyt myös pitkään jyrkässä kasvussa ollut lastensuojelun työmäärä. Asiakasmäärät ovat kuluvalla vuosikymmenellä moninkertaistuneet. Yhtä lailla kuormittuneita ovat psykiatrista erikoissairaanhoitoa toteuttavat TYKS:n Uudenkaupungin lasten- ja nuorisopsykiatrian poliklinikat, kuten myös aikuispsykiatrinen osastohoito. Edellä mainituissa toimintayksiköissä hoidetaan erikoissairaanhoidon kustannuksin myös potilaita, joiden hoito kyetään oikein suunnatulla ja tehokkaalla henkilöstöresursoinnilla toteuttamaan perustasolla. Perustason laadukkuus ja kustannustehokkuus ovat muutenkin keskeisimmässä asemassa tulosalueen strategiassa ja strategian toimivuuden arvioinnissa.

Lapsiperhepalveluiden kroonistuneeseen ruuhkautumiseen pyritään vastaamaan organisaation sisäisillä muutoksilla sekä aktiivisella henkilöstöresursoinnilla. Uudistunut sosiaalihuoltolaki antaa sosiaalihuoltoa tuottaville organisaatioille merkittävästi lisää liikkumavaraa palvelutuotantoa suunniteltaessa sekä toteutettaessa. Lastensuojelun työntekijöille sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden palveluista vastaaville säädetyt pätevyysvaatimukset ovat edelleen varsin tiukat, mikä on asiakkaiden oikeusturvan ja palveluiden saatavuuden kannalta tulkittava puhtaasti myönteisenä asiana. Muuten palveluita voidaan tuottaa hyvinkin pitkälti palvelutarpeen näkökulmasta käsin.

Edellinen on huomioitu lapsiperhepalveluiden tulosalueella tietoisella panostamisella psykiatriseen ja terapeuttiseen osaamiseen. On huomattu, että tarve palveluille, joissa huomioidaan kaikkien perheenjäsenten mielenterveys ja psykososiaalinen toimintakyky, on suuri ja siihen vastaaminen on ollut aiemmin jokseenkin puutteellista. Laitilan kaupungissa on lapsiperheiden palveluissa merkittävästi sekä psykiatrista että sosiaalityön osaamista. Tämä näkyy henkilöstön pohjakoulutuksia tarkisteltaessa sekä erityisesti siinä, että kaikki sosiaalityöntekijät ovat muodollisesti päteviä ja henkilöstöstä kolmella on psykoterapeutin sekä yhdellä toimintaterapeutin pätevyys. Henkilöstön psykiatrinen ja terapeuttinen kokonaisuosaaminen on valtakunnallisesti tarkasteltuna poikkeuksellisen korkea.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Laajentuneeseen palvelutarpeeseen vastaaminen kustannustehokkaasti	Henkilöstöresurssin maksimaalinen hyödyntäminen. Henkilöstöresurssin lisääminen onnistuneilla rekrytoinneilla	Ostopalvelujen tarpeen vähentäminen Laitoshoidon kustannusten vähentäminen	Pysyvä talousarvion raa-meissa edellisten tekijöiden osalta	Laitoshoidon kustannukset pysyivät hyvin maltillisina. Ostopalveluja ylikäytettiin oman avo-huollon palvelutotton ollessa samaan aikaan alikäytössä.
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Lakisääteisten palveluiden saataavuus niiden tarpeessa oleville kuntalaisille	Henkilöstöresurssin tehokas hyödyntäminen Henkilöstön tiimiyttäminen ja erillisyyksiköiden ajoittainen alasajo	Palveluvalikon kattavuus ja hyödynnettävyys	Palvelutarpeisiin vastaaminen omalla henkilöstöresurssilla	Tiimiyttäminen ja erillisyyksiköiden alasajo on edennyt merkittävästi ja lisännyt palveluvalikon kattavuutta. Palveluvalikon hyödynnettävyys on jäänyt monilta osin toteutumatta: ostopalveluja on jouduttu käyttämään oman henkilöstön ollessa samanaikaisesti alikäytössä.
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Tehokas poikkihallinnollisuus	Tiivis yhteistyö eri hallintokuntien välillä ja tätä kautta päällekkäisen työn välttäminen	Asiakasprosessien ja palvelujen selkeys työntekijöille ja asiakkaille	Palveluvalikot kuvattuna	Palveluvalikot on kuvattu. Samanaikaisesti uusia palveluja on alettu kehittää

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Tehokas ja työntekijäystävällinen tiimityöskentely	Työnohjaukset Täydennyskoulutukset	Työnohjauksien ja koulutusten toteutuminen sekä niiden tehokas hyödyntäminen työssä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työntekijöiden ammatillinen kompetenssi ja työtiimin moniammatillisuus ovat korkealla tasolla. Työtiimin Kaikki virat ja toimet on täytetty pätevyysvaatimusten mukaisesti. Kaikille työntekijöille on järjestetty säännöllinen työnohjaus. Tiimityöskentelyyn on käytettävissä toimintaymäristön vaatima työaika.

TALouden TUNNUSLUKUJA

	Toteutuma 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	122,2	110,1	136,8
Kokonaiskulut €/as	122,2	110,1	136,8
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	96	99	98
Toimintakate €/as	-117,4	-108,7	-134,0
Tulos €/as	-117,4	-108,7	-134,0
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,7 %	1,5 %	1,9 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	12 000		12 000	23 999,75	-11 999,75
Menot yhteensä	-920 111	-207 600	-1 127 711	-1 142 672,78	14 961,78
Netto ennen poistoja	-908 111	-207 600	-1 115 711	-1 118 673,03	2 962,03
Netto	-908 111	-207 600	-1 115 711	-1 118 673,03	2 962,03
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-20 050		-20 050	-20 643,81	593,81
NETTO	-928 161	-207 600	-1 135 761	-1 139 316,84	3 555,84

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Talousarviovertailun (päiväty 10.2.2017) mukaan lapsiperheiden psykososiaalisten palvelujen menojen toteuma oli 100,3%. Määrärahat ylittyivät 3 555,84 €.

Arvioitua vähemmän määrärahoja tarvittiin laitoshoitoon, jälkihuoltoon, tukihenkilötoimintaan, sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin, sosiaaliseen lomatoimintaan, nuorten palvelevaan puhelimeen ja perheneuvola-toimintaan.

Määrärahat ylittyivät lasten ja nuorten perhehoidon sekä perhetyön osalta. Perhehoitoa käytetään pääasiallisesti tilanteissa, joissa lapsen kasvu ja kehitys on niin pahasti vaarantunut, että hän on lakisääteisessä sijaishuollon tarpeessa. Perhehoito on laitoshoidon merkittävästi inhimillisempi ja edullisempi vaihtoehto. Vuonna 2016 aktualisoituneisiin sijaishuollon tarpeisiin kyettiin vastaamaan pääasiallisesti perhehoidolla. Tämä säästi merkittävästi laitoshoidon kustannuksia ja mahdollisti suurelta osin talousarvion raameissa pysymisen. Perhetyössä henkilöstöresurssi on tasoltaan hyvä. Tästä huolimatta perhetyössä jouduttiin turvautumaan strategian vastaisesti ostopalveluihin. Suoritemäärillä mitattuna perhetyössä on nähtävissä selkeää alikäyttöä, joka on pääasiallinen syy määrärahojen ylitykseen. Jatkossa suoritemäärille tullaan määrittämään selkeät tavoitetasot, joita tarkkaillaan aktiivisesti.

TEHTÄVÄ: 47 TOIMEENTULOTURVA

Vastuuhenkilö: Johtaja-sosiaalipalveluohjaaja Anitta Keskitalo

TOIMINNAN KUVAUS:

Toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön tai perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Tukea voidaan myöntää tapauskohtaisesti myös täydentävänä tai ehkäisevänä, mikäli henkilö tai perhe on elämäntilanteessa, jossa tuen myöntämisen kriteerit täyttyvät.

Kuntouttava työtoiminta on ensisijainen toimenpide syrjäytymisen ehkäisemisessä. Asiakkaiden aktivoitumista ja motivoitumista itsenäisemmiksi, siirrytään muihin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin. Asiakkaan kuntoutuspolku saadaan näin jatkumaan pidemmälle ajalle.

Monipalvelukeskus Palke keskittyy olemaan kuntouttavaa työtoimintaa tarjoava yksikkö. Vuosien kokemuksen perusteella on todettu, että tällä toimenpiteellä pystytään parhaiten vastaamaan vaikeassa työllistymistilanteessa olevien henkilöiden palvelutarpeeseen. TE- toimiston järjestämä työkokeilu jää odottamaan asiakkaan kuntoutumista ja parantamaan mahdollisuuksia siirtyä avoimille työmarkkinoille.

Asiakkaiden työnhakuprosessia selvitetään kokonaisvaltaisesti verkostoyhteistyönä yhteistyössä käynnissä olevien hankkeiden, nuorisoverstaan, terveydenhuollon, koulutusyksiköiden ja etsivän nuorisotyön kanssa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Toimeentulotukipäätöksiä tekee pääsääntöisesti oman työnsä ohella sosiaalityöntekijät, toimistos sihteeri ja johtaja-sosiaalipalveluohjaaja muiden tehtävien ohella.

Toimeentulotukipäätökset ovat jokaisella työntekijällä vain osa työntekijän laajempaa toimenkuvaa. Sosiaalityön tarpeessa olevat asiakkaat on sijoitettu ja sijoitetaan sosiaalityöntekijälle tai sosiaalipalveluohjaajalle. Toimistosihteerin asiakkaiksi valikoituvat pääsääntöisesti henkilöt, joilla on oikeus toimeentulotukeen jonkin ensisijaisen etuuden lisäksi.

Talouselämän vaikeuksien lisääntyessä ongelmat ja elämäntilanteen vaikeudet kertyvät yhä laajemmille väestöryhmille. Ensisijaisista etuuksista päättää Kela ja Työ- ja Elinkeinotoimisto. Näiden yksiköiden palvelujen supistaminen ja käsittelyaikojen pidentyminen lisää sosiaalitoimen asiakkuuksia, koska ensisijaisten

TILINPÄÄTÖS 2016

etuuksien maksatus viivästyy ja viimesijaisen toimeentulotuen tarve ainakin väliaikaisesti lisääntyy. TE-toimisto ja Kelan palvelupisteet ovat siirtyneet kaupungintalolle, jonka toivotaan parantavan yhteistyötä ja asiakkaiden palvelua. Laki ja asetus työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta tulivat voimaan 1.1.2015. Monialaisen yhteispalvelun on oltava toiminnassa 1.1.2016 alkaen. Monialaisen yhteispalvelun tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja. Varsinais-Suomessa monialaisen yhteispalvelun johtoryhmä on nimetty vuoden 2018 loppuun saakka.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat ovat nyt oikeutettuja ensisijaisiin etuuksiin ja selkeästi erotettu työhallinnon asiakkaiksi. Tämä lakimuutos on lisännyt henkilöiden tasa-arvoa ja näin ohjannut henkilöitä pois toimeentulotuen asiakkuudesta ja syrjäytymisen uhka on vähentynyt. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen kerryttää myös mahdollista työssäoloehto, joten osallistuminen kuntouttavaan työtoimintaan mahdollistaa oikeuden työttömyyspäivärahaetuuteen.

Sosiaali- ja terveystoimeen kohdistetaan toimenpiteitä, joita ovat mm toimeentulotuen maksatuksen ja laskennan siirto Kelalle (perusosan maksatus siirtyy 1.1.2017), ja kuntouttavan työtoiminnan uudelleen kohdentaminen sekä omaishoidontuen palkkioiden maksatuksen mahdollinen siirto. Näiden siirtojen valmistelu tulee huomioida sosiaali- ja terveystoimen palveluissa jo vuoden 2016 aikana.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET:

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma 30.12.2016
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Toimivat ja taloudelliset palvelut	Oikeat päätökset ja palvelut oikeille henkilöille oikeaan aikaan	Kustannusten hallinta	Palvelujen tuottaminen kohtuullisin kustannuksin	Talousarvion käyttö 96,5%
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Yksilöllinen palvelutarjonta lain määräämissä aikarajoissa	Monipuolinen verkostoyhteistyö	Palveluvalikoiman määrä ja aikarajojen noudattaminen.	Päätökset ja palvelut lain edellyttämässä aikarajoissa.	Päätökset kaikki 7 päivän aikana.
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Hyvä tiedonkulku eri yksiköiden välillä	Verkostopalaverit ja muu tiedon välittäminen (TE-toimisto, asiakasyhteistyöryhmä, hankkeet)	Kokousten ja yhteistyöpalaverien lukumäärä	TE-toimiston kanssa säännölliset viikkopalaverit, muut tapaamiset kuukausittain	Talousarvion työmarkkinatuen kuntaosuu-den käyttö 98,4%

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Asiantunteva ja osaava henkilökunta.	Koulutusta tukeva ja sen mahdollistava työyhteisö.	Koulutukseen osallistuminen	Yksilöllinen tarpeenmukainen täydennyskoulutus.	Toimeentulotuen siirtyminen Kelalle, yhteistyökoulutukset henkilökunnalle toteutuneet skyphen ja sähköpostin ja tapaamisten välityksellä.

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	80,8	84,7	75,9
Kokonaiskulut €/as	80,8	84,7	75,9
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	61	63	56
Toimintakate €/as	-49,3	-53,7	-42,7
Tulos €/as	-49,3	-53,7	-42,7
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,1 %	1,2 %	1,0 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	264 600		264 600	282 543,01	-17 943,01
Menot yhteensä	-723 700	55 000	-668 700	-645 287,43	-23 412,57
Netto ennen poistoja	-459 100	55 000	-404 100	-362 744,42	-41 355,58
Netto	-459 100	55 000	-404 100	-362 744,42	-41 355,58
Kustannuslask.erät					
NETTO	-459 100	55 000	-404 100	-362 744,42	-41 355,58

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Toimeentulotuen osalta sekä avustukset kotitalouksille että tulot toteutuivat alle talousarvion.

Talousarviossa varauduttu edellisen vuoden tasoon, joka ollut riittävä. Menojen alittumista selittää ainoastaan entistä huolellisempi päätösten teko. Tulojen alittuminen selittyy vähäisemmällä perustoimeentulotuen valtionavustuksilla.

Kuntouttavan työtoiminnan ostojen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden maksut puolestaan ylittivät 19 576€ Asiakaspalvelujen ostoa (kuntouttava työtoiminta) lisättiin Winnovalta ostetun kurssin ja Nuorisoverstaalta ostettujen yksilövalmennusten takia.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden talousarviossa yli 300 päivää työttömänä olleiden osuuden lisäkustannuksiin ei talousarviossa varauduttu.

TEHTÄVÄ: 48 KANSANTERVEYSTYÖ**Vastuuhenkilö:** johtava lääkäri Jaana Koivunen**TOIMINNAN KUVAUS:**

Laitilan terveyskeskus vastaa Laitilan kansanterveystyölain mukaisesta perusterveydenhuollosta. Laissa tarkoitettun terveyden- ja sairaanhoidon lisäksi terveyskeskus vastaa myös erityistason psykiatrisesta palvelusta ja päihdehuollon avo- ja katkaisuhoidosta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Terveyskeskuksen yksiköiden (lääkärin vastaanotto, laboratorio, ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, mielen-terveysyksikkö, hoito-osasto, työterveyshuolto, suun terveydenhuolto, fysioterapia ja lääkinnällinen kuntoutus, huolto ja hallinto) vastuuhenkilönä toimii lähiesimies.

Lääkärin vastaanoton lääkäritoiminta on ollut kokonaan ulkoistettu Attendo Oy:lle. 2016 terveyskeskuksessa aloittaa johtavan lääkärin lisäksi kaupungin oman virkalääkärin, joka aloittaa 1.6.2016 työskennellen päätoimisesti. Toinen lääkärin virka julistetaan lokakuussa 2015 uudelleen avoimeksi ja täytettäväksi 1.1.2016 alkaen. Loput sopimuksen mukaisesta lääkäritarpeesta ostetaan Attendo Oy:ltä; 2-2,4 lääkäriä optiovuoden 2016 aikana. Kevään 2016 aikana omien lääkärin rekrytointia jatketaan ja mikäli omia virkalääkäreitä ei saada palkattua, tulee lääkäritarve (mahdollisesti 3 lääkäriä) kilpailuttaa.

Laboratoriopalvelujen osalta on käyty keskustelua liittymisestä TYKSLAB:in. TYKSLAB on jättänyt tarjouksen toiminnan liittymiseen koostuvista kustannuksista. Asian käsittely on vielä kesken. Kustannusvertailu oman toiminnan ja TYKSLAB:in liittymisen välillä osoittaa, että omana toimintana jatkaminen on selkeästi kustannustehokkaampaa.

Mielenterveysyksikössä on toiminut kolmen vuoden ajan ostopalvelu psykiatri. Tämä on tuonut toiminnassa säästöjä, vähentäen erikoistutkimusten ostoja. Tämä ostopalvelu jatkuu 2016.

Hoito-osasto jatkaa toimintaansa 18-paikkaisena. Osasto pyrkii pitämään hoitajaksoja mahdollisimman lyhyinä ja vastaanottamaan erikoissairanhoidosta tulevat potilaat viiveettä. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri tulee vähentämään loppuvuodesta 2015 sairaansijoja Vakka-Suomen sairaalasta. Kotisairaaloimintaa yhteistyössä Uudenkaupungin kaupungin kanssa ei toteuteta, vaan Laitilaan kehitetään iäkkäiden palveluita koskevan selvityksen aikana mahdollisen oman kotisairaalan asemoituminen. Tilanne luo haasteita hoito-osaston mahdollisuuteen vastaanottaa kaikki erikoissairanhoidosta tulevat potilaat riittävällä nopeudella. Tilannetta pyritään helpottamaan lyhytaikaisella lisähenkilökunnan palkkaamisella sekä Laitilan ja Uudenkaupungin vuodeosastojen yhteiskäyttösopimuksen avulla. Tavoitteena on pääsääntöisesti pystyä vastaanottamaan laitilalaiset potilaat omaan hoito-osastoon. Oman kotipalvelun kehittäminen auttaa myös potilaiden hoitopääsyssä. Kuntouttavaan potilashoittoon panostaminen mahdollistaa myös hoitajaksojen pituuden minimoisen.

Työterveyshuollon osalta on käynnissä lakisääteinen yhtiöittämissuunnitelma. Neuvottelut ovat vielä kesken.

Lääkinnällisen kuntoutuksen osalta on valmistunut Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja kuntien yhteistyössä laatima sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma. Suunnitelman pohjalta kuntoutuksen perusteet ja tarpeen arviointikriteerit yhtenäistyvät ja tehostuvat. Laitilan kaupungin fysioterapia- ja lääkinnällinen kuntoutustoiminta tulee jatkossa toimimaan yhtenevien periaatteiden mukaan. Tämän avulla kuntoutustoiminta tehostuu.

Huolto- ja hallintoyksikön toiminta tulee jatkumaan pääsääntöisesti ennallaan. Kanta-arkistoon liittyminen ja kehittäminen sekä tietojärjestelmien yhtenäistäminen vsshp-alueella tuo muutoksia myös Laitilan kaupungin potilastietojärjestelmiin.

Suun terveydenhuollon osalta kilpailutetaan palveluntarjoajat yhden ostohammaslääkärin osalta.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Taloudellinen palvelurakenne	Henkilökunnan tehokas käyttö	Ostopalveluiden määrä	Ostopalveluiden määrä (€) vähenee	Ostopalveluiden määrä ennallaan
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Perusterveydenhuollon palvelujen tehostaminen, palvelujen saatavuus, hoitoonpääsy	Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon panostaminen	Osastohoitojaksot määrä	Lyhyemmät hoitojaksot	Hoitopäiviä hoito-osastolla 2016 7898. Hoitojakson KA pituus 21,6 vrk.(2015 22).Omien virkahammaslääkärien saanti ei ole toteutunut. Ostopalveluhammaslääkäreitä käytetty keskimääräisesti 3 lääkärin työpanoksen verran. Vuoden 2016 aikana on saatu rekrytoitua 2 omaa terveyskeskusvirkalääkärää
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Asiakkaat ja potilaat hoidetaan oikeassa paikassa; erikoissairaanhoito/perusterveydenhuolto	Yhteistyön tiivistäminen erikoissairaanhoidon kanssa	Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvun hidastuminen	Talousarviossa pysyminen	Osittain onnistunut. Lisälasku sairaanhoidopiiriltä yhteensä 142 633€ (1,4%). Vuoden 2016 menot talousarviossa 10 133 989 €. Toteuma 10 276 622€
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Henkilöstön hyvinvointi	Esimiestyön vahvistaminen Yhteistyön vahvistaminen Työmuotojen päivitys ja tehostaminen Prosessityöskentelyn jatkaminen	Täydennyskoulutukset Prosessikuvaukset tehty	Koulutuspäivät Prosessien noudattaminen	Prosessikuvaukset valmiit, jatkotoimenpiteet suunnitteilla On noudatettu.

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	866,8	831,0	875,4
Kokonaiskulut €/as	878,3	842,0	891,5
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus- %	73	72	71
Toimintakate €/as	-631,4	-598,2	-620,9
Tulos €/as	-642,9	-609,3	-637,0
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	12,1 %	11,3 %	12,1 %
Suoritteet			
Avohoitokäynnit	43 343	43 000	44 584
Hoitopäivät	7 481	7 900	7 898
Vaikuttavuus			
Käynnit/1000 as.	5 093	5 034	5 242
Laitoshoitopäivät/1000 as.	879	925	928

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	1 988 100		1 988 100	2 164 250,53	-176 150,53
Menot yhteensä	-6 888 524	-231 400	-7 119 924	-7 231 472,51	111 548,51
Netto ennen poistoja	-4 900 424	-231 400	-5 131 824	-5 067 221,98	-64 602,02
Poistot yhteensä	-94 170		-94 170	-136 779,40	42 609,40
Netto	-4 994 594	-231 400	-5 225 994	-5 204 001,38	-21 992,62
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-209 750		-209 750	-213 730,10	3 980,10
NETTO	-5 204 344	-231 400	-5 435 744	-5 417 731,48	-18 012,52

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyä/alittua talousarvion osalta seuraavasti:

Kansanterveystyön tulojen osalta 176 145€ arvioitua enemmän

Kansanterveystyön menojenosalta ylistystä yhteensä 158 138€

Huolto ja hallinto kustannuspaikan menojen alitus yhteensä 14 839€. KANTA-arkistopäivityksiin liittyviä toimia siirretty osaltaan vuodelle 2017.

Laboratorio palvelut ylittivät yhteensä 12 553€. Ylitystä selittävät sijaisten käyttö, koneiden ja kalusteiden suunnitteleman tarve ja asiantuntijapalveluiden käyttö.

Lääkärien vastaanotossa on tulojen osalta 31 861€ arvioitua enemmän. Tämä selittyy asiakasmaksujen erilliskorotuksella. Menojen ylitys asiantuntijapalveluiden osalta, 25 833€, selittyy uuden takaisinsoittojärjestelmän TeleQ-käyttökustannuksista sekä muistipotilaiden pään magneettitutkimuksista Cityterveyden ostopalveluna. Lääke ja hoitokulujen osalta ylitys 91 225€. Ilmaisjakelutuotteiden (diabeetikot, avannepotilaat, vaipat) määrä on lisääntynyt.

TILINPÄÄTÖS 2016

Ehkäisevä terveydenhuolto tuloja 15 272€ enemmän. Selittyy turvapaikanhakijoista saaduilta korvauksilta. Menot alittuvat 26 506€. Henkilöstömenoja on arvioitua vähemmän. Myös asiantuntijapalveluita on käytetty vähemmän.

Terveyskeskuksen vuodeosastolla saatu tuloja yhteensä 87 942€ enemmän asiakasmaksujen korotusten vuoksi.

Menoja 131 594€ arvioitua enemmän. Ylitys johtuu maksetuista erilliskorotusten määrästä. Vehmaan vuodeosaston käyttö yhteensä 61 822€, talousarviossa ei oltu varauduttu käyttöön.

Fysioterapia, tulojen y 4 694€, asiakasmaksujen korotusten vuoksi.

Menot alittuu 10 511€, henkilöstömenojen säästöllä.

Hammashuollossa tuloja 60 960€ arvioitua enemmän asiakasmaksujen korotusten vuoksi.

menot 48 217€, ostohammaslääkäreiden vuoksi.

Mielenterveysyksikössä tuloja 6 538€ arvioitua enemmän asiakasmaksujen muutosten vuoksi.

Menoja 11 320€ arvioitua vähemmän henkilöstömenoissa ja kotikuntamaksuissa.

TEHTÄVÄ: 49 SAIR. HOITOLAITOKSET

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Marika Polso

TOIMINNAN KUVAUS:

Erikoissairaanhoidolla tarkoitetaan lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauden ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri tuottaa nämä palvelut. Lisäksi Laitilan kaupunki ostaa palveluja Laitilan lääkärinpalvelusta.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Terveydenhuoltolain mukainen terveydenhuollon järjestämissuunnitelma määrittelee periaatteet, joiden mukaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa sovitaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisestä työnjaosta ja yhteistyöstä. Kaikissa työnjakoon ja yhteistyöhön liittyvissä neuvotteluissa arvioidaan suunniteltujen muutosten vaikutukset talousarvioon. Tavoitteena on kuluja vähentävä vaikutus.

Laitilan kaupunki edellyttää, että Vakka-Suomen sairaalaan kohdistettavat muutos- ja säästötoimenpiteiden vaikutukset kohdistuvat kaikkiin käyttäjäkuntiin samanarvoisesti ja tasapuolisesti

Sairaalatoiminnan painopistettä pyrittävä siirtämään geriatriseen akuuttihoitoon ja kuntoutuksen suuntaan. Sekä sairaala- että arviointi- ja kuntoutustoiminnassa hoitajakset on pyrittävä lyhentämään.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Hoitoketjujen toimivuus erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon ja sosiaalitoimeen	Kotiutukset perusterveydenhuoltoon nopeasti ja oikea-aikaisesti	Siirtoviivepäivät	Nolla euroa	660€

Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2015	Toteutuma 2016
Avohoitokäynnit			
Somaattinen hoito	15 790	17 157	17 923
Psykiatrinen toimintayks.	1 343	1 310	1 412
Hoitojaksot	1 194	1 121	1 284
Psykiatrinen toimintayks.	47	49	66

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	1 301,7	1 298,9	1 329,2
Kokonaiskulut €/as	1 301,7	1 298,9	1 329,2
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	100	100	100
Toimintakate €/as	-1 301,7	-1 298,9	-1 329,2
Tulos €/as	-1 301,7	-1 298,9	-1 329,2
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	18,1 %	17,7 %	18,3 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisiäTA	Käyttö	Yli/alitus
Menot yhteensä	-11 095 150		-11 095 150	-11 304 587,01	209 437,01
Netto ennen poistoja	-11 095 150		-11 095 150	-11 304 587,01	209 437,01
Netto	-11 095 150		-11 095 150	-11 304 587,01	209 437,01
Kustannuslask.erät					
NETTO	-11 095 150		-11 095 150	-11 304 587,01	209 437,01

Taloustarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu taloustarvion osalta seuraavasti:

Sairaanhoitopiirin menot ovat ylittyneet arvioidusta yhteensä 209 437€. Tämä selittyy muutaman erikoissairaanhoidon erikoisalalan arvioitua suuremmalla käytön tarpeella. Huomioitava, että monilla erikoisaloilla laitilalaisten käynnit ovat vähentynyt parin viime vuoden aikana. Erikoissairaanhoidon päivystyksen käyttö on vähentynyt. Päivystyksen tarvetta on vähentänyt omien virkalääkärien työskentely Laitilassa.

Vuoden 2015 siirtoviivemaksuja kirjattiin yhteensä 61 495€, vuoden 2016 toteuma oli 660€. Laitilan terveyskeskuksen hoito-osaston potilaspaikkamäärien nosto on mahdollistanut potilaiden nopean siirtymisen jatkohoitoon.

TEHTÄVÄ: 50 TOIMINTARAJOITTEISTEN PALVELUT

Vastuuhenkilö: johtaja-sosiaalipalveluohjaaja Anitta Keskitalo

TOIMINNAN KUVAUS:

Toimintarajoitteisten palvelujen tehtäväalue sisältää vammaispalvelu- ja erityishuoltolainlain mukaiset palvelut ja tukitoimet, Monipalvelukeskus Palke 5:n ja 7:n toiminnan, vammaisneuvoston sekä omaishoidontuen alle 65-vuotiaille.

Kotihoidon osalta vammaisten ja vajaakuntoisten kustannukset sisältyvät iäkkäiden tehtäväalueessa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Tehtäväalue erottaa toimintarajoitteisten palvelut ja tukitoimet iäkkäiden palveluista. Toimintaympäristön tarkentaminen turvaa palvelujen ja tukitoimien kohdistumisen oikealle asiakasryhmälle. Kustannusten seuraaminen on selkeytynyt. Toimintaympäristön muutoksella palvelut tuotetaan yksilöllisesti, tasapuolisesti ja kustannustehokkaasti.

Erytyishuoltopiirin kuntayhtymän (nykyisin Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus KTO) palveluja käytetään erityisosaamista vaativissa tilanteissa. Neuvola ja tutkimusjaksot päätetään yhdessä KTO:n henkilökunnan kanssa yksilöllisesti. KTO:n neuvolapalvelut ja kuntoutusjaksot kohdennetaan ensisijaisesti kehitysvammaisille lapsille ja heidän vanhemmilleen.

Osa KTO:lta ostetuista neuvolapalveluista hoidetaan jatkossa sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä Laitilassa.

Uusi KTO:n vuokraama asumisyksikkö on valmistumassa syksyllä 2016. Uusi asumisyksikkö tulee olemaan 10-paikkainen. Asumisyksikköön siirtyy laitoshoidosta 2 henkilöä. Muuttovalmennukseen on osallistunut 5 perhettä.

Vuoden 2016 aikana on tarkoitus ottaa käyttöön Kaukolankodissa sijaitseva Mäntykodon asumisyksikkö 3 henkilön ohjatuksi ryhmäasunnoksi. Oman asumisyksikön perustaminen tarkoittaa myös, että kaupungilla on mahdollisuus ottaa käyttöön tukipalveluihin palveluseteli.

Palvelulinja- toiminta on vakiinnuttanut paikkansa keskustan alueen kustannustehokkaana kuljetuspalveluna. Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen kustannukset on pysyneet kohtuullisina ja käyttäjien määrä on vähentynyt, koska palvelut on pystytty turvaamaan ensisijaisten laskien perusteella.

Vaikeavammaisten intervallihoidon, omaishoidon vapaan ja päivähoidon tarpeeseen vastataan yksilöllisesti asiakkaan yksilöllinen tarve järjestämällä palvelu kustannustehokkaasti.

Vaikeavammaisten asiakkaiden subjektiiviset palvelut ja tukitoimet järjestetään ensisijaisesti myös sosiaalihuoltolain perusteella. Erityislakia sovelletaan vasta, kun ensisijaisten lakien perusteella asiakas ei saa sopivia tai riittäviä palveluja ja tukitoimia.

Määrärahasidonnaisiin palveluihin varaudutaan edellisvuosien tapaan palvelutarpeen edellyttämällä tavalla, kuitenkin huomioimalla ensisijaisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevat palvelua tai tukitoimea tarvitsevat.

Asumispalvelujen tarve lisääntyy 2-3 henkilöllä vuodessa. Erilaisten ja yksilöllisten asumispalvelujen on lisääntynyt.

Mielenterveysasiakkaiden erilaisten palvelujen kysyntä on voimakkaasti lisääntynyt, tarpeeseen pyritään vastaamaan yhteistyössä paikallisen yhdistyksen (Laitilan mielenterveysyhdistys) kanssa sekä ostamalla palveluja yksityisiltä palveluntuottajilta.

Monipalvelukeskus Palke 5&7 tarjoaa työtoimintapalveluja vaikeassa työmarkkinatilanteessa oleville henkilöille. Asiakas-työntekijä saa kuntoutuksellista tukea, hänelle tarkoitukseenmukaisia työtehtäviä omien taitojen mukaisesti. Alihankintatöiden uusia yhteistyökumppaneita haetaan jatkuvasti, tuotteet toimitetaan tilausaikataulujen mukaisesti. Toimintaa järjestetään myös vammaispalvelulain mukaisena päivätoimintana Palke 7:n tiloissa.

Asiakastyöntekijöitä on 38- 45 henkilöä kerrallaan. Ohjaus ja työnjohtotehtävissä on 8 henkilöä, puolipäiväinen johtaja ja kanslisti. Alihankintatöiden ja asiakasmäärän lisääntyminen edellyttää työnjohdon ja ohjaajien keskittymistä työnjohtamiseen. Lisäksi osastoille pyritään järjestämään ryhmäavustaja.

Asiakastyöntekijät sijoittuvat Palkkeihin työkykynsä mukaisesti. Palke 7:n tarjoaa yksilöllistä työ- ja päivätoimintaa sekä muuta asiakkaan omaa elämänhallintaa vahvistavaa toimintaa ja virkistäytymistä työn ohessa, kun taas Palke 5:n toiminta perustuu työntekijän työkyvyn arviointiin ja kehittämiseen avoimien työmarkkinoiden sääntöjä noudattaen. Tavoitteena on asiakkaiden sijoittuminen talon ulkopuolelle.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JATEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma 30.12.2016
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palvelutarpeen kartoittaminen	Yksilölliseen palvelutarpeeseen vastaaminen.	Palvelun kustannukset vs. määrä.	Kustannusten kasvun rajaaminen.	Kehitysvammaisten laitoshoidon purtu, kaikki asiakkaat palveluasumisessa. Palvelujen käyttäjistä 17 ulkokuntalaista.
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Monipuolinen palvelurakenne	Asiakaslähtöiset palvelu -vaihtoehdot	Palvelujen riittävyys.	Palvelut ensisijaisten lakien perusteella ennen erityislakeja	Palveluissa ohjattu asuminen myös omana toimintana. Ohjatussa asumisessa 3 paikkaa 2 käytössä 1 pakolaisten hätmajoitus-tilana.

Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Toimijoiden välinen tiedon jakaminen ja yhteistyö.	Yhteistyön vahvistaminen	Uusien toimintatapojen luominen yhteistyön vahvistamiseksi.	Erilaiset yhteistyömuodot.	Yhteistyö TE-toimiston ja asumispalveluja tuottavien yksiköiden kanssa säännöllistä.
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta	Henkilökunnan yksilöllisten vahvuuksien tukeminen.	Henkilökunnan hyvinvointi ja työssä jaksaminen.	Työyhteisön hyvä työilmapiiri.	Ensiapukoulutus ajan tasalla. Laatukäsikirja valmis, arviointi puuttuu. Kehityskeskustelut käytetty.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Suojatyöpäiviä	8 908	5 300	7 275
Muille kunnille myydyt palvelut: VPL:n mukaisissa tukitoimenpiteissä asiakkaita (lkm)	11		4
	72	69	113
Palke 7: Kehitysvammaisten työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrä	63	55	53
Palke 5: Asiakas-työntekijöiden määrä	41		46

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	393,6	386,4	413,8
Kokonaiskulut €/as	405,5	389,1	425,8
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	84	83	83
Toimintakate €/as	-330,5	-322,5	-341,9
Tulos €/as	-342,4	-325,1	-353,9
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	5,5 %	5,3 %	5,7 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	543 600		543 600	604 713,38	-61 113,38
Menot yhteensä	-3 247 588		-3 247 588	-3 483 916,01	236 328,01
Netto ennen poistoja	-2 703 988		-2 703 988	-2 879 202,63	175 214,63
Poistot yhteensä	-22 810		-22 810	-101 736,82	78 926,82
Netto	-2 726 798		-2 726 798	-2 980 939,45	254 141,45
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	2 600		2 600	6 848,34	-4 248,34
KL menot yhteensä	-53 040		-53 040	-35 597,61	-17 442,39
NETTO	-2 777 238		-2 777 238	-3 009 688,72	232 450,72

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyä/alittua talousarvion osalta seuraavasti:

Alle 65-v omaishoidon toteuma 85%. Tuki alittuu 28317€. Hoitajia vähentynyt ja ovat siirtyneet yli 65-v omaishoidontuen asiakkaiksi.

VPL:n mukaisen kuljetuspalvelun toteutuma 105%. Ylitys on 8139€. Palvelun tarve vaihtelee ja käyttö on vaikeasti ennustettavissa.

Kehitysvammaisten laitoshoidon toteutuma 52% alitus 113093 € johtuu vaativan asiakkaan sijoittamisesta. Asiakas oli KTO:n hintaluokassa 1000€/vrk, nykyinen asumispalveluyksikkö laskuttaa n.100€/kk.

Toimintarajoitteisten asumispalvelujen toteuma 118%, ylitys 108064€. Ylitys johtuu uusien asiakkaiden palvelutarpeesta, joita 3 henkilöä.

Kehitysvammanneuvolan toteutuma 67%. Alitus tänä vuonna 1798 €. Asiakasmääriä ja kustannuksia on mahdoton arvioida etukäteen.

Päivähoidon toteutuma 76%. Menot alittuivat 40489€. Palvelun tarve vaihtelee vuosittain.

Palke 7 toteutuma 127%. Menot ylittyneet pääasiassa palkkakustannusten osalta. Avustajien tarve suurempi kuin ennakoitu.

Tutkimus- ja kuntoutus ylitys 6243%. Tutkimus- ja kuntoutusjaksoja KTO:n palveluina arvioituja enemmän ja kalliimpia.

Autetun asumisen toteutuma 118%. Ylitys 299285€. KTO:n uuteen asumisyksikköön muutti kotoa, ikääntyneiden vanhempien luota 8 kehitysvammaista. Muuttajien määrää ei pystytty talousarviota tehdessä määrittelemään.

Ohjattu asumisen toteutuma 60%. Alitusta 36672€ Yksiköstä siirtyi 1 henkilö toimintarajoitteisten asumispalveluun.

Tukitoimet ja palvelut toteutuma 69%. Alittui 26784€. Asiakkaista osa siirtyi tuetuimpiin palveluihin, kuten asumiseen.

TEHTÄVÄ: 51 IÄKKÄIDEN PALVELUT**Vastuuhenkilö:** Kaukolankodin johtaja Ritva Miesmaa**TOIMINNAN KUVAUS:**

Iäkkäiden palvelut tarjoavat avo- ja laitospalveluja laitilalaisille vanhuksille huomioiden heidän elämäntilanteestaan ja toimintakyvystään johtuvat palvelutarpeet.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Laitilan kaupungissa oli 31.12.2014 65–vuotta täyttäneitä 1904 ja 75–vuotta täyttäneitä 890. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Laitilassa on vuonna 2016 65-vuotta täyttäneitä 2013 ja 75-vuotta täyttäneitä 965. Vanhusväestön määrä kasvaa, joten myös vanhuspalvelujen tarvitsijoiden määrä lisääntyy. Vanhusväestön määrän lisääntyessä myös omaishoitajien määrän arvioidaan lisääntyvän. Vanhuspalvelujen käyttäjät tarvitsevat yhä enemmän apua päivittäisissä toiminnoissaan sekä avo- että laitoshuollossa.

Kotihoidon ryhmiä on kolme. Kotihoidon henkilöstön työajasta menee arviolta kahden henkilön työaika toimintajärjestelmien asiakkaiden palveluihin. Kotihoidossa on tavoitteena vuosien 2016 – 2018 ottaa käyttöön optimointijärjestelmä ja mobiilisovellukset. Kotihoidon optimointi ja mobiili tehostaa toimintaa, pienemmällä resursseilla enemmän asiakastyötä. Jotta edellä mainitut toiminnot voidaan ottaa käyttöön, tulee kotihoidossa hankkia vuoden 2016 aikana potilastietojärjestelmä Efficaan Effica kotihoito-osio.

Laitilan kaupungin ylläpitämiä vanhusten tehostetun asumispalvelujen yksikköjä ovat Pihlajakoto ja Koivukoto. Pihlajakodossa on 18 asukaspaikkaa ja Koivukodossa 19 asukaspaikkaa. Vanhusten tehostetussa palveluasumisessa on käyttöönotettu palveluseteli. Palveluseteli on yksi tapa järjestää vanhusten tehostettua palveluasumista kunnan omien palvelujen lisäksi.

Kunnan lakisääteisenä tehtävänä on järjestää sosiaalihuoltolain mukaisia laitospalveluja. Kaukolankoti on Laitilan kaupungin (38 asukaspaikkaa), Pyhärannan kunnan (11 asukaspaikkaa) ja Rauman kaupungin (3 asukaspaikkaa) omistama vanhainkoti, jossa järjestetään edellä mainittuja palveluja ikääntyneille henkilöille.

Laitila osallistuu maakunnalliseen perhehoitoyksikön toimintaan. Isäntäkuntana toimii Kaarina.

Vanhuspalvelulain mukainen vanhusten muisti- ja palveluneuvontapiste on käynnistynyt vuoden 2015 alussa. Jotta neuvontapisteestä vastaava sairaanhoitaja pystyy palvelemaan koko ajan lisääntyvien muistisairausasiakkaiden ja heidän läheistensä määrää ja kehittämään neuvontapisteeseen palveluja, tarvitaan kotihoitoon 1 sairaanhoitajan toimi lisää.

Kotihoidossa hoidetaan yhä huonokuntoisempia ja paljon päivittäistä apua tarvitsevia asiakkaita. Jotta lisääntyneeseen palvelutarpeeseen sekä ennaltaehkäisevään vanhustyöhön pystytään vastaamaan, tarvitaan kotihoitoon 6 uutta hoitajan tointa. Vuoden alusta voimaan tullessa vanhuspalvelulain muutoksessa lakia täsmennetään siten, että se vastaa entistä paremmin lain alkuperäistä tavoitetta kotiin annettavien palveluiden ensisijaisuudesta ja pitkäaikaisen laitoshoidon viimesijaisuudesta.

Vanhuspalvelulaissa ja laatusuosituksessa painotetaan, että samanaikaisesti laitoshoidon vähentämisen kanssa toimintakykyä, hyvinvointia, terveyttä edistävää toimintaa ja palveluita, kuntoutusta sekä koti- ja omaishoitoa tulee lisätä ja monimuotoistaa. Lisäksi asumisen ja palvelut yhdistäviä asumisvaihtoehtoja on kehitettävä.

Tavoitellun rakennemuutoksen toteutuessa palveluiden piirissä on suurempi osa ikääntyneestä väestöstä kuin nykyisin. Ainoastaan pitkäaikaisen laitoshoidon, erityisesti terveystieteiden vuodeosastohoidon, osuutta tavoitellaan vähennettäväksi.

TILINPÄÄTÖS 2016

Kotihoidon tiimiin esitetään henkilöstölisäystä, jonka kohdentamisen neuvottelut ja suunnittelu on aloitettu syksyn 2015 aikana. Iäkkäiden palveluita koskeva selvitys suoritetaan kokonaisuudessaan ja selvitys koskee kokonaisvaltaisesti kaikkia vanhusten palveluita (ennaltaehkäisevät, kotihoito, tehostettu palveluasuminen, laitospaikat). Tämä selvitys pyritään saamaan valmiiksi 30.4.2016 mennessä, jolloin esitettyjen kuuden hoitajan palkkaamisesta ja sijoittumisesta päätetään. Talousarvioon on varattu 1 sairaanhoitajan ja kuuden hoitajan työsuhde siten, että selvityksessä ilmenneen henkilöstöresurssien ottaminen työsuhteeseen käynnistyisi 1.6.2016 hoitajien osalta. Sairaanhoitajan palkkaamista esitetään 1.1.2016 alkaen, jotta neuvontapisteestä vastaava sairaanhoitaja pystyy palvelemaan koko ajan lisääntyvien muistisairausasiakkaiden ja heidän läheistensä määrää ja kehittämään neuvontapisteiden palveluja. Iäkkäiden palveluita koskevan selvityksen aikana varmistetaan myös neuvontapisteiden tilatarve sekä mahdollisen kotisairaalaan asemoituminen

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2016
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Hoitoketjujen toimivuus	SAS-ryhmän kokoontuminen (SAS= selvitä, arvioi, sijoita)	SAS-ryhmän kokoontumisien määrä	SAS-ryhmä kokoontuu noin kerran kuukaudessa	SAS-ryhmä on kokoontunut 9 kertaa (vuonna 2016)
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Monipuolinen palvelurakenne	Palveluvalikossa on useita eri palvelumuotoja	Palveluvalikon kattavuus	Palveluvaliko on laaja	Useita palvelumuotoja on käytössä
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Vanhustenhuollon toimijoiden välinen yhteistyö	Tuetaan yhteistyötä	Yhteistyö eri toimijoiden välillä	Tarkoituksenmukainen yhteistyö	Vanhustenhuollon toimijoiden välillä on tehty yhteistyötä
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Osaaminen ja sen kehittäminen	Täydennyskoulutus	Täydennyskoulutukseen osallistuminen	Täydennyskoulutusta yksilöllisesti täsmäytettynä	Henkilöstö on osallistunut täydennyskoulutukseen

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Kotihoito:			
75-v. täytt. kk-maksuasiakk. (lkm)	100	130	102
Kk-maksuasiakkaat (lkm)	141	160	142
Tukipalveluasiakkaat (lkm)/tarkasteluukausi	167	190	179
Kotihoidon henkilöstö (lkm)	31,5	38	32
Tehostetun palveluasumisen yksiköt:			

TILINPÄÄTÖS 2016

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Henkilöstö	11,5	11,5	11,5
Hoitopäivät	6 259	6 588	6 280
Kustannukset (netto)*	580 854	544 988	535 414
€/hoitopäivä (netto)		82,72	85,26
<i>Koivukoto</i>			
Henkilöstö	14	14	14
Hoitopäivät	6 856	6 954	6 884
Kustannukset (netto)*	717 270	790 645	681 458
€/hoitopäivä (netto)		113,69	98,99

Kotihoidon, Koivukodon ja Pihlajakodon henkilöstön lisäksi avopalveluissa toimii avopalvelujohtaja (työpanoksesta 60 % kotihoidossa, 20 % Pihlajakodossa ja 20 % Koivukodossa).

Omaishoito:

Omaishoidon lomittaja	1	1	1
Kaukolankoti:			
Hoitopäivät	19 015	19 032	19 346
-joista Laitilan	15 893	13 908	16 656
Hoitopaikat			
-joista Laitilan	52	52	52
	38	38	38
Kustannukset (netto)*	2 033 460	2 040 494	2 087 484
€/hoitopäivä (netto)		107,21	107,90
Henkilöstö (lkm), jonka lisäksi	37,5	37,5	37,5
Kaukolankodin johtaja (työpanoksesta 40 % Kaukolankodissa ja 60 % muissa vanhustenhuollon tehtävissä)			

* sisältää myös kustannuslaskennalliset menot ja poistot

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Kaukolankoti: Toimintakulut			
€/hoitopäivä	158,48	163,49	153,34
Kaukolankoti: Toimintakulut			
€/hoitopaikka	57 983	59 840	57 050
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	980,1	1 052,0	978,9

TILINPÄÄTÖS 2016

Kokonaiskulut €/as	988,1	1 059,2	985,8
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	76	76	76
Toimintakate €/as	-740,5	-800,0	-745,6
Tulos €/as	-748,5	-807,2	-752,6
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	13,7%	14,4 %	13,5 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	2 153 150		2 153 150	1 982 662,13	170 487,87
Menot yhteensä	-8 567 137	212 600	-8 354 537	-7 892 623,52	-461 913,48
Netto ennen poistoja	-6 413 987	212 600	-6 201 387	-5 909 961,39	-291 425,61
Poistot yhteensä	-61 420		-61 420	-58 541,98	-2 878,02
Netto	-6 475 407	212 600	-6 262 807	-5 968 503,37	-294 303,63
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä				3,78	-3,78
KL menot yhteensä	-419 320		-419 320	-432 745,38	13 425,38
NETTO	-6 894 727	212 600	-6 682 127	-6 401 244,97	-280 882,03

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Iäkkäiden palveluiden menojen toteuma oli 94,5 %. Määrärahat alittuivat 461.913 €. Arvioitua vähemmän määrärahoja tarvittiin kotihoidon, Pihlajakodon, Koivukodon ja Kaukolankodin henkilöstön palkkamenoihin ja henkilöstösivukuluihin, Kaukolankodin lämmitykseen sekä yksityiseen vanhusten tehostetun palveluasumisen asiakaspalveluiden oston. Tulojen toteuma oli 92,1 %. Tulot alittuivat 170.488 €. Arvioitua vähemmän tuloja kertyi Kaukolankodin muilta osakaskunnilta ja asiakasmaksuista sekä yksityisestä vanhusten tehostetusta palveluasumisesta.

**TEKNINEN LAUTAKUNTA
TEKNISET PALVELUT****TEHTÄVÄT:**

Tekninen hallinto, liikenneväylät ja alueet, kiinteistöt, metsät, vesihuoltolaitos, konekeskus, mittauspalvelut, palo- ja pelastuspalvelut (ostetaan Varsinais-Suomen aluepelastuslaitokselta) ja asuntotoimi.

Teknisen hallinnon työntekijöistä osa toimii useammalla tehtäväalueella.

Teknisen johtajan työaika on talousarviossa jaettu siten, että 40 % kaavoituksesta ja 60 % teknisestä hallinnosta.

Työpäällikön tehtävät on jaettu 50 % vesihuoltolaitos ja 45,7 % liikenneväylät ja alueet sekä 4,3 % rakennustarkastus (sijaisuus).

Piirtäjä-toimistovirkailijan työn jako talousarviossa on 45 % rakennusvalvonta, 40 % kaavoitus ja 15 % ympäristönsuojelu.

Kartoittajan toimi on lakkautettu ja sen sijaan on perustettu teknisen työnjohtajan toimi, jonka työ jakaantuu keskimäärin 60 % kiinteistötoimeen, 40 % yksityistiet.

TOIMINTA-AJATUS:

Kunnallistekniikan, kiinteistö-, ja vesihuollon rakentamisen sekä ylläpidon palveluiden tuottaminen kaupunkilaisten asumisen laadun, viihtyvyyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja lisäämiseksi.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

Suunnittelu- ja seurantajärjestelmän riskit ovat hallinnassa (talousarviossa ei ylityksiä, raportointi toimivaa), Johtamisjärjestelmän riskit ovat olleet hallinnassa (Sisäinen valvonta ohjeistettu, valmistelu ollut hyvän hallintotavan mukaista, viranhaltijanpäätökset olleet lautakunnan käsittelyssä).

Ydin- ja tukitoimintojen riskit ovat olleet hallinnassa (Sopimusasiat kunnossa ja vastuutettu, hankintaprosessit olleet oikeellisia).

Omaisuusriskit ovat kunnossa (Vakuutukset ajan tasalla, vakuudet tarkistettu säännöllisesti).

Henkilöriskit ovat pääosin kunnossa (toimenkuvien päivitys käynnissä, henkilöstö sitoutunutta, henkilöstön koulutuksessa osittain parannettavaa)

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palvelujen tuottaminen tehokkaasti	Ammattitaitoinen henkilöstö ja hyvät resurssit	Yksikkökustannusten vertailu vastaaviin laitoihin/ kuntiin	kustannukset enintään keskitasoa	100 %
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Palvelujen hyvä laatu- ja hintasuhde	Toimintojen prosessointi tehokkaammaksi	Vertailu vastaaviin palveluihin kunnilla/Yksityisillä	Kustannukset toiminta huomioiden kilpailukykyinen	80 %
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Tehtävien prosessien edelleen kehittäminen	Henkilöstön tehokas ja joustava käyttö	Ydinsaaminen foku-soitu toimintoihin	Tehostettu työnjohto ja -ohjaus	80 %
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Henkilöstö ammattitaito Henkilökunnan hyvä työtyytyväisyys	Henkilöstön täsmäkoulutus Yhteishengen luominen	Tavoitteiden saavuttaminen ja Poissaolojen määrä	Poissaolot keskimääräistä vähäisemmät	80 %

TOIMIELIMEN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	2 310 620		2 310 620	2 828 413,82	-517 793,82
Menot yhteensä	-5 280 659		-5 280 659	-5 081 553,60	-199 105,40
Netto ennen poistoja	-2 970 039		-2 970 039	-2 253 139,78	-716 899,22
Poistot yhteensä	-1 148 976		-1 148 976	-1 286 804,32	137 828,32
Netto	-4 119 015		-4 119 015	-3 539 944,10	-579 070,90
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	1 744 555		1 744 555	1 785 508,08	-40 953,08
KL menot yhteensä	-163 170		-163 170	-301 125,68	137 955,68
NETTO	-2 537 630		-2 537 630	-2 055 561,70	-482 068,30

TEHTÄVÄ: 57 TEKNINEN HALLINTO

Vastuhenkilö: tekninen johtaja Mika Raula

TOIMINNAN KUVAUS:

Tekninen hallinto on lautakunnan tehtävien aputoiminto. Asiakaspalvelun ja yhteistyötoimintojen lisäksi tehtäviin kuuluu lautakunnan kokousten valmistelu ja päätösten toimeenpano, teknisen lautakunnan päättämät vesihuoltoavustukset sekä kaupungin omistamien metsien hoito. Kaupungin metsätilat on omana tulospaikkana teknisessä hallinnossa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Teknisen hallinnon tehtävässä on 100 % toimistosihteerin ja 60 % teknisen johtajan palkkakustannuksista.

Metsätilojen hoidosta ja myynnistä vastaa tekninen johtaja Metsänhoitoyhdistyksen avustuksella.

Vesihuoltoavustuksiin on varattu 10 000 euroa, joka on varauksena vesiosuuskuntahankkeiden kaupungin avustuksena.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITÄVYYDESTÄ:

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Metsäala (talousmetsät) ha	696	625	696
Euroa/metsäala ha	38,6	80,21	16,31

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	23,5	28,4	27,2
Kokonaiskulut €/as	23,5	28,4	27,2
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	-9	27	17
Toimintakate €/as	2,1	-7,7	-4,7
Tulos €/as	2,1	-7,7	-4,7
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,3 %	0,4 %	0,4 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	177 500		177 500	191 974,50	-14 474,50
Menot yhteensä	-196 797		-196 797	-183 691,28	-13 105,72
Netto ennen poistoja	-19 297		-19 297	8 283,22	-27 580,22
Netto	-19 297		-19 297	8 283,22	-27 580,22
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-46 210		-46 210	-47 972,10	1 762,10
NETTO	-65 507		-65 507	-39 688,88	-25 818,12

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 58 LIIK.VÄYLÄT JA ALUEET

Vastuuhenkilö: työpäällikkö Pekka Askola

TOIMINNAN KUVAUS:

Tehtäväalue sisältää katujen, kevyenliikenteen väylien, tievalaistuksen, puistojen, leikkikenttien, torin, matonpesupaikan ja levähdysalueiden ylläpitotehtävät ja kaupungin alueella olevan yksityistieverkoston hallintotehtävät.

Organisaatioon kuuluu 2 tuntipalkkaista työntekijää sekä työpäällikkö (45,7 %).

Lisäksi kesäaikana puistojenhoitoon siirtyy 1 jäähallin laitosmies ja palkataan 1 määräaikainen kesätyöntekijä 4 kuukauden ajaksi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Katuverkon pituus on noin 42 km, josta 35 km on kestopäällystetty. Katuverkko laajenee sitä mukaa, kun uusia asemakaava-alueita otetaan rakentamiskäyttöön. Pieni osa, lähinnä asuntokatuja, on edelleen murskepintaisina.

Tievalaistusta on 77 km:n matkalla. Määrä lisääntyy hitaasti lähinnä kokoojakaduille. Vuonna 2014 käynnistynyt katuvalaistusverkon uusiminen jatkuu. Uusiminen jatkuu koko ohjelmakauden osana Laitilan HINKU-hanketta, jossa vanhat elohopeahöyryvalaisimet uusitaan energiaa säästäviin monimetalli- tai LED-valaisimiksi.

Hoidettavia puistoalueita on n. 21 ha ja leikkikenttiä 15 kpl. Uusia puistoja ja leikkikenttiä kunnostetaan ja otetaan käyttöön resurssien puitteissa, osana kaavan toteuttamista. Vuonna 2016 on otettu käyttöön Kirnu-puiston leikkikenttä ent. Meijerin alueella. Palmusen alueen leikkikenttää on kunnostettu v. 2016.

Yksityistieverkon ylläpitoon kaupunki osallistuu sekä osakasmaksuina että avustuksina, joiden suuruus riippuu kunkin tien liikenteellisen merkityksen mukaisesta luokasta. Yksityisteitä on 240 kpl, ja niiden yhteispituus on 468 km.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Toimiva infrastruktuuri	Riittävä ja oikea-aikainen kunnossapito	Aurausnopeus ja kuoppaisuus	Keskustan kadut aurattu viim. klo 9.00 ja kev.lik.väylät klo 7.00 Ei vaurioihin ja korvauksiin johtavia kuoppia	Talvikausilla 2016 aurausohjelman toteutus toimi hyvin, ja tavoitteet saavutettiin. Korvauksia ei vuoden alku-puolella ole jouduttu suorittamaan lainkaan.
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Puistojen ja yleisten alueiden siisteys ja viihtyisyys sekä liikenneturvallisuus	Puistojen ja yl.alueiden hoito Liikennemerkkien ja katuvalaistuksen ylläpito	Yleinen siisteys Merkkien ja valaistuksen kunto ja toimivuus	Ei valituksia Liikennemerkkien jatkuva vauriota ja nopeat korjaukset. Kattava katu- ja tievalohuoltokierros syksyisin.	Liikennemerkkien ilkeävaltausten korjaaminen on lisääntynyt. Korjaamisessa on päästy kohtuulliseen nopeuteen vikojen ilmettyä. Vertek Oy:lle ulkoistettu tie- ja katuvalohuolto on toiminut tyydyttävästi.
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Liikenneverkon toimivuus tarpeita vastaavasti	Kaavoitus ja liikenne- ja katusuunnitelmat ja niiden toteuttaminen	Kaavojen ja suunnitelmien nähtävilläollessa ja lausunnoilla saatu palaute	Yleisesti hyväksyttävät kaavat ja suunnitelmat, ei muistutus- ja valituskierroja	Tämän vuoden aikana ei uusia kaavoitusalueita ole käsitelty.
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Ammattitaitoinen ja tyytyväinen henkilökunta	Henkilöstön koulutus, myös ammatillinen täydennyskoulutus ja ajantasakoulutus Työvälineiden, työmenetelmien ja työympäristön ajanmukaisuus	Koulutukseen osallistuminen Henkilöstökysely	Kaikki osallistuvat koulutukseen Yleinen tyytyväisyys työhön ja työympäristöön	Keväällä suoritettu henkilöstökysely osoitti kohtuullista tyytyväisyyttä teknisessä toimessa.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Katujen pituus	41	42	42
Euroa/kaavatie km	3 343	3 566	3 740
Valaistut tiet km	77	77	77
Euroa/valaistut tiet km	1 365	1 260	1 661
Kunn.pid.puistoal. ha	21	21	21
Euroa/puistoalue ha	3 931	4 404	4 062

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	61,7	62,7	65,9
Kokonaiskulut €/as	108,4	107,7	118,8
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	98	99	98
Toimintakate €/as	-60,4	-62,0	-64,8
Tulos €/as	-107,1	-107,03	-117,7
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,9 %	0,9 %	0,9 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	6 000		6 000	9 666,68	-3 666,68
Menot yhteensä	-531 440		-531 440	-553 067,99	21 627,99
Netto ennen poistoja	-525 440		-525 440	-543 401,31	17 961,31
Poistot yhteensä	-384 390		-384 390	-449 749,04	65 359,04
Netto	-909 830		-909 830	-993 150,35	83 320,35
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-4 030		-4 030	-7 553,44	3 523,44
NETTO	-913 860		-913 860	-1 000 703,79	86 843,79

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 59 JÄTEHUOLTO

Vastuuhenkilö: Pekka Askola

TOIMINNAN KUVAUS:

Jätehuoltotehtävät käsittävät kunnan jätehuoltoviranomaisen tehtävät, hyöty- ja vaarallisten jätteiden muiden kuin yritysten (kotitaloudet) keräyksen ja asianmukaisen käsittelyn järjestämisen sekä yleisen neuvonnan ja opastuksen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Laitilan kaupunki on kilpailuttanut jätteiden käsittelyn. Kilpailutuksen jälkeen vuoden 2016 loppuun käsitte-lypaikka on Ekokem Riihimäki. Yhteistyötä Jätehuolto M.Helistölä Oy:n kanssa on lisätty ja jätteiden käsittely on siirretty yrityksen hoidettavaksi.

Jätteiden keräyksessä on sopimusperusteinen jätteidenkuljetus eli kotitaloudet saavat kilpailuttaa jätteidensä kuljettajan.

Yhteistyösopimuksen Uudenkaupungin kanssa purkauduttua jouduttiin myös hyöty- ja vaarallisten jätteiden keräys ja käsittely hoitamaan eri tavalla. Näistä aiheutuvat kustannukset peritään hyötyjätämaksulla.

Hyötyjätämaksun perinnän hoitaa korvausta vastaan Jätehuoltoyritys, jolla on valmis ohjelma omassa laskutusohjelmassaan. Yritys laskuttaa Laitilan kaupungin nimellä ja maksut tuloutetaan kaupungin tilille.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	7,5	5,6	5,3
Kokonaiskulut €/as	7,5	5,6	5,3
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	2	-40	-57
Toimintakate €/as	-0,2	2,2	3,0
Tulos €/as	-0,2	2,2	3,0
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,1 %	0,1 %	0,1 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	67 000		67 000	70 567,68	-3 567,68
Menot yhteensä	-47 936		-47 936	-44 962,07	-2 973,93
Netto ennen poistoja	19 064		19 064	25 605,61	-6 541,61
Netto	19 064		19 064	25 605,61	-6 541,61
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-80		-80		-80,00
NETTO	18 984		18 984	25 605,61	-6 621,61

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:**TEHTÄVÄ: 60 KIINTEISTÖT****Vastuuhenkilö:** rakennusinsinööri Eva Ervanko**TOIMINNAN KUVAUS:**

Kaupungin omistamien kiinteistöjen kunnossa- ja ylläpidon optimointi toiminnallisuuden ja taloudellisuuden vaatimusten mukaisesti käytössä olevin resurssein.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Organisaatioon kuuluu rakennusinsinööri, tekninen työnjohtaja (80 % työaika tekevä), rakennusten kunnossapidossa 4 koko-aikaista tuntipalkkaista työntekijää, talonmiespalvelukeskuksessa kuusi koko-aikaista kuukausipalkkaista työntekijää ja yksi 50% työaika tekevä (osatyökyvyttömyyseläke) ja siivoustoimessa 24,5 koko-aikaista siivoojaa, joista 3 osa-aikaista siivoojaa, sekä 50 % siivoustyönohjaaja. Palvelurakenneselvityksen perusteella määräaikaisiksi otettujen siivoojien työsuhteet on muutettu vakinaiseksi, vuoden 2016 aikana.

Kiinteistö- tehtäväalue sisältää kaupungin omistamien kiinteistöjen (n. 44 rak./ n. 300.000 m³) rakennusten ja alueiden kunnossapidon, vuosikorjaukset, ylläpidon osassa kiinteistöjä sekä muut kiinteistöihin välittömästi liittyvät menot. Vuokralle annettuja rakennuksia, asuntoja ja liiketiloja on 30 kiinteistössä. Vuokrattu-

TILINPÄÄTÖS 2016

ja kiinteistöjä eri toiminnoille on 2, joissa on talonmiestoimintaa, sekä laitteistojen ylläpitoa. Talonmiespalvelukeskus myy kiinteistöhoitopalveluja Winnova/Länsirannikon Koulutus Oy:lle.

Siivoustoimi hoitaa n. 34 kiinteistön siivouksen. Siivottava pinta-ala on n. 29.500 m². Siivoustoiminnan kiinteistöistä kaksi kiinteistöä on vuokrattu ulkopuoliselta taholta, muut kiinteistöt ovat kaupungin omistamia kiinteistöjä. Winnova/Länsirannikon Koulutus Oy:n kiinteistöjen siivouksesta huolehtii Winnova.

Vuoden 2016 muutokset toimintaympäristöön: Asuntotoimi on siirtynyt hallinnon alaisuuteen.

Talonmiespalvelukeskuksessa ja rakennusten kunnossapidossa oman työn ja ulkopuolisen työvoiman käytön osuus vaihtelee vuositasolla aikatauluista, kohteen erityisvaatimuksista sekä määrärahatilanteen mukaisesti.

Kiinteistöjen kunnossapitoon vuosittain varattavien määrärahojen niukkuudesta huolimatta rakennuskannan yleiskunto on tyydyttävällä tasolla. Kunnossapito on keskittynyt ensisijassa akuutteihin huolto- ja korjaustoimenpiteisiin.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Kiinteistöjen tehokkaampi käyttö	Keskitetään palveluja ja luovutaan tyhjäksi jäävistä kiinteistöistä	Tilojen käyttötehokkuuden nostaminen	2-3 kiinteistön käytön tehostaminen	Ehdotetaan 4:n kiinteistön poistoa. Kaupungintalon ja terveyskeskuksen tilojen tehostus suunnittelun alla. Savilampuiston kiinteistö myyty. Vuokria ei ole nostettu.
Kiinteistöjen vuokrien nostaminen (ulkopuoliset toimijat)	Yhtenäistetään vuokrat tasapuoliseksi	Vertailu muihin kuntiin	Vähintään Ilmaisvuokraukset pois	Vuokria ei ole nostettu.
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Hyvä laatutaso palvelussa ja nopeus	Tehtäväkuvien tarkentaminen ja tehostus	Palautekyselyt muille toimikunnille.	Vähintään tyydyttävä.	Suullinen palaute hyvää. Kirjallista lomaketta ei ole.
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Tehtävien kehittämisen/syventäminen	Toimenkuvien selvittäminen työryhmille	Vertailu muihin kuntiin ja yksityisiin yrityksiin.	Toiminta kilpailukyiseksi	Prosessikavioiden teko alkanut, vastuhenkilönä Leila Lerkki.

Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Henkilöstön osaaminen ja kehittäminen	Täydennyskoulutus	Koulutuksiin osallistuminen, vertailu muihin kuntiin ja yksityisiin yrityksiin.	Henkilökohmainen kehittäminen.	Osallistuminen kiinteistömessuille, maalarin täydennyskoulutus: pinkopahvikurssi.
Henkilöstön tiedottaminen	Sähköpostit siivoojille		Kaikki siivoojat yhteistiedotuksen piiriin.	Toteutunut

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Rakennukset kpl	34	32	35
Euroa/rakennus	67 636	75 383	67 160
Talonmiespalvelukeskus, kiinteistöjä kpl	21	20	23
Talonmiespalvelu €/rakennus	12 235	13 746	10 900
Siivous m ²	28 000	28 000	29 500
Euroa/siivous m ²	30,81	32,18	29,08

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	270,2	282,4	276,4
Kokonaiskulut €/as	314,4	321,3	323,8
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	13	21	3
Toimintakate €/as	-34,6	-59,2	-8,6
Tulos €/as	-78,7	-98,2	-56,0
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	3,8 %	3,9 %	3,8 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	161 600		161 600	491 859,20	-330 259,20
Menot yhteensä	-2 343 334		-2 343 334	-2 138 125,15	-205 208,85
Netto ennen poistoja	-2 181 734		-2 181 734	-1 646 265,95	-535 468,05
Poistot yhteensä	-332 516		-332 516	-403 160,49	70 644,49
Netto	-2 514 250		-2 514 250	-2 049 426,44	-464 823,56
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	1 744 555		1 744 555	1 785 508,08	-40 953,08
KL menot yhteensä	-68 930		-68 930	-212 482,75	143 552,75
NETTO	-838 625		-838 625	-476 401,11	-362 223,89

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 61 VESIHUOLTOLAITOS**Vastuuhenkilö:** työpäällikkö Pekka Askola**TOIMINNAN KUVAUS:**

Organisaatioon kuuluu 2 kokoaikaista ja 1 osa-aikainen laitosmies, kanslisti ja työpäällikkö (50 %). Vesi- huoltolaitokseen kuuluu vedenhankinta/vedenottamot (6 kpl), vesijohto- ja viemäriverkosto pumppaamoi- neen. Laitoksella on päivystys, joka huolehtii myös aurauspäivystyksestä talvikaudella. Vuodesta 2012 päi- vystys on toiminut periaatteella 24/7, eli jatkuva päivystys v. 2011 valmistuneen ja hyväksytyin valmius- ja varautumissuunnitelman mukaisesti. Jätevedet on johdettu Vakka-Suomen Veden jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi 28.2.2009 lähtien. Maksuina peritään perusmaksut sekä veden ja jäteveden käyttömaksut. Vuoden 2016 talousarvioehdotukseen sisältyi vesihuoltolaitoksen taksojen ja maksujen tarkistus ja niitä tar- kistettiin 1.1.2016 alkaen seuraavasti:

- veden käyttömaksu + 4,7 %
- jäteveden käyttömaksu + 5,7 %
- perusmaksu + 10 %
- liittymismaksut + 7 %
- palvelumaksuhinnaston maksut + 0 – 10 %

Vesijohtoverkoston laajuus on n. 150 km. Viemäriverkoston laajuus on n. 102 km.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Vesihuoltolaitoksen nykytila ja kehittämiskäsitteet tulevaisuudessa on esitetty vesihuoltolaitoksen kehittä- missuunnitelmassa, jonka päivituksen valtuusto hyväksyi keväällä 2010.

Kehittämissuunnitelman mukaan vesihuoltolaitosta kehitetään vastaamaan kunnan muuttuvia tarpeita uusien asemakaava-alueiden toteutuessa. Kehittämissuunnitelmaa ei ole päivitetty vuoden 2016 aikana.

Tämän lisäksi on todettu, että sekä vesi- että viemärlaitoksen toiminta-alueita laajennetaan.

Nykyisin vesilaitoksen toiminta-alueeseen kuuluu keskustaajaman lisäksi Kodjalan ja Soukaisten kylät ja viemärlaitoksen toiminta-alueena on keskustaajaman lisäksi Untamalan kylä ja osia Palttilan ja Sillantaan kylistä. Seuraavaksi viemärlaitoksen toiminta-alueita laajennetaan Soukaisten ja Kodjalan kyliin. Em. laa- jennukset pannaan täytäntöön lähivuosien aikana. Etenkin viemärlaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi on suuria paineita haja-alueita koskevan jätevesiasetuksen siirtymäajan päättyessä v. 2016. Pienellä vesi- huoltolaitoksella ei ole taloudellisia mahdollisuuksia kovin suuriin investointeihin, joista tuotto on minimaalinen kustannuksiin verrattuna.

Lisääntyvä vedentarve tyydytetään ostamalla lisävettä Uudenkaupungin Vedeltä sen kanssa tehdyn sopi- muksen mukaisesti (max 300 m³/d). Mikäli yritysten vedentarve oleellisesti kasvaa, on etsittävä uusia mah- dollisuuksia ensisijassa pohjavesien tehokkaampaa hyödyntämistä tai ryhdyttävä selvittämään laajempaa, ylikunnallista hanketta veden hankkimiseksi Säskylän harjualueelta. Tällaiset selvitykset on käynnistetty vuoden 2014 aikana ja ne jatkuvat vuonna 2016. Tältä pohjalta ylikunnallisen vedenhankinnan valmistelut jatkuvat v. 2016. Laitila-Hinnerjoki-Laitila –vesijohdon rakentamisen suunnittelu on aloitettu 2016.

Jätevesien siirrosta ja käsittelystä Laitilan entiseltä jätevedenpuhdistamolta huolehtii Uudenkaupungin kau- pungin liikelaitos Vakka-Suomen Vesi.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄ- VYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Vesihuoltolaitoksen taloudellinen tulos positiivinen Riittävästi raakavesikapasiteettia	Taksapolitiikka; menot on katettava tuloilla, ei verokompensaatiota Vedenhankinnan turvaaminen pitkäaikaisilla sopimuksilla, koska omat pohjavesivarat ovat jo käytössä	Talous- ja taksalaskelmat Vedenhankinnan pts osana vesihuoltolaitoksen kehittämissuunnitelman päivittämistä	Toimiminen laskelmien edellyttämällä tavalla Laaditaan 2016 aikana	Vireillä olevat suuret muutokset vedenhankinnassa edellyttävät vesitaksojen tarkistamista 2016-17
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Toimiva infrastruktuuri Käyttöveden korkea laatu	Tehokas ylläpitohuolto ja hyvä laadunvalvonta Pohjavesialueiden suojaaminen	Jakelun häiriöttömyys ja veden laatuksiteerit (STM)	Ei jakeluhäiriöitä eikä veden laatuksiteereistä (STM) poikkeamia	Jaettu talousvesi on täytännyt STM:n talousvesi-asetuksen kriteerit kaikilla tarkkailukerroilla.
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Palvelujen ja toimintojen laadukkuus ja taloudellisuus	Toimintojen oikea mitoitus Henkilöstön ammattitaito	Vertailu vastaaviin laitoksiin (VVY)	Taksat ja hinnat kilpailukykyiset muihin vastaaviin laitoksiin verrattuna	Laitilan taksat ovat valtakunnallista keskitasoa. Perusmaksujen osalta jopa keskitasoa huomattavasti alemmat.
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Ammattitaidon ylläpito Työtyytyväisyys	Henkilöstön koulutus, erityisesti uusimmat määräykset ja tekniikka Työvälineiden, työmenetelmien ja työympäristön ajanmukaisuus	Koulutukseen osallistuminen Henkilöstökysely	Kaikki osallistuvat koulutukseen Työtyytyväisyys	Keväällä suoritettu henkilöstökysely osoitti vesihuoltolaitoksen henkilökunnan olevan suhteellisen tyytyväisiä työhönsä ja työympäristöönsä

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA:

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Vedenhankinta			
Pumpattu vesimäärä m ³	487 110	450 000	522 312
Euroa/pump. vesimäärä m ³	0,48	0,45	,40
Laskutettu vesimäärä m ³	401 286	410 000	446 217
Liittymisaste/asukasluku	70	73	71
Vedenjakelu			
Vesijohtoverkko km	150	158	150
Euroa/vesijohtoverkko km	202,07	115,82	297,09
Puhdistamo			
Viemäriverk.laajuus	102	118	102
Euroa/viemäriverkon laajuus	632,86	731,77	949,13

TILINPÄÄTÖS 2016

* Käsitelty jätevesim m ³	583 610	500 000	541 968
Euroa/käsitelty jätevesim. m ³	0,80	0,82	0,80
Laskutettu jätevesim/m ³	357 116	350 000	406 669
Liittymisaste/asukasluku	64		65

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	132,5	130,8	129,4
Kokonaiskulut €/as	178,5	176,6	175,3
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	-31	-41	-59
Toimintakate €/as	41,5	53,5	75,9
Tulos €/as	-4,5	7,8	30,0
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,8 %	1,8 %	1,8 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	1 574 870		1 574 870	1 745 884,27	-171 014,27
Menot yhteensä	-1 109 068		-1 109 068	-1 092 283,94	-16 784,06
Netto ennen poistoja	465 802		465 802	653 600,33	-187 798,33
Poistot yhteensä	-390 660		-390 660	-390 651,52	-8,48
Netto	75 142		75 142	262 948,81	-187 806,81
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-8 390		-8 390	-7 898,92	-491,08
NETTO	66 752		66 752	255 049,89	-188 297,89

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylitty/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 62 KONEKESKUS

Vastuuhenkilö: työpäällikkö Pekka Askola

TOIMINNAN KUVAUS:

Konekeskus tuottaa ylläpitohuollon ja uudisrakentamisen tarvitsemat kuljetus- ja konepalvelut joko kaupungin omalla kalustolla tai huolehtimalla ko. palvelujen hankkimisesta ostopalveluna joka toinen vuosi kilpailutettavien tarjousten perusteella. Kilpailutuskausi on vuodesta 2012 lähtien pidennetty 2 vuodeksi. Nykyinen kilpailutuskausi on alkanut 1.5.2016 kestäen 30.4.2018 asti. Vuoden 2018 alussa kilpailutetaan seuraava 2-vuotiskausi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Konekeskuksessa on kuorma-auto, traktori sekä muut koneet ja laitteet (henkilönostin, pohjatutkimuslaite geokulkuri, kuorma-auton ja traktorin lisävarusteet ym.). Kalusto muuttuu tarvittaessa ja sitä uusitaan käyttötärpeen mukaan. Tehtävä sisältää yhden tuntipalkkaisen työntekijän, joka on siirretty tehtävästä liikenneväylät ja yleiset alueet.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	5,8	7,7	8,1
Kokonaiskulut €/as	7,8	9,7	10,1
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	54	57	61
Toimintakate €/as	-3,1	-4,4	-4,9
Tulos €/as	-5,1	-6,4	-6,9
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,1 %	0,1 %	0,1 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	28 250		28 250	26 793,88	1 456,12
Menot yhteensä	-64 913		-64 913	-67 760,01	2 847,01
Netto ennen poistoja	-36 663		-36 663	-40 966,13	4 303,13
Poistot yhteensä	-17 100		-17 100	-17 105,15	5,15
Netto	-53 763		-53 763	-58 071,28	4 308,28
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-1 200		-1 200	-840,00	-360,00
NETTO	-54 963		-54 963	-58 911,28	3 948,28

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 63 MITTAUSPALVELUT

Vastuhenkilö: mittausteknikko Mika Palmulaakso

TOIMINNAN KUVAUS:

Kaupungin karttojen ajan tasalla pito ja mittauspalveluiden tuottaminen sekä kaavoitusmittausten valvonta. Kaupungin omistamien ja hankkimien maa-alueiden kiinteistötoimituksista sekä niitä koskevien tietojen ajan tasalla pidosta ja arkistoinnista huolehtiminen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

- Kunnallistekniikassa tarvittavat, ja rakennuslupien edellyttämät, paikan- ja korkeusaseman mittaukset sekä tulosten jatkokäsittely ja ylläpito.
- Pohjakartan sekä vesi- ja viemärikartan ajan tasalla pito ja niiden saattaminen sähköiseen muotoon.
- Kaupungin ostamien määräaloiden ja tilojen selvitys kaupungin tiloiksi.
- Kaupungin tekemien kiinteistökauppojen tai maanvuokrasopimusten asiakirjojen laadinta.
- Osoiterekisterin ylläpito rakennusvalvonnan kanssa.
- Kansallisen tie- ja katutietojärjestelmän -ohjelmiston vastaava.
- Maanmittauslaitoksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisten aineistojen luovutus maanmittauslaitoksen käyttöön.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Vakaa talous	Menojen karsiminen ja palvelujen lisääminen	Toteumaseuranta	Talousarvion raamissa pysyminen	Määrärahojen ylitys on aiheutunut maanmittausmaksuista
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Laadukkaiden mittauspalveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti	Oikea-aikaiset ja luotettavat mittauspalvelut	Tyytyväiset asiakkaat	Ei mittausvirheitä	Toteutunut
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Mittaustoimen prosessien kehittäminen	Ajantasaisten mittauspalvelua tukevien ohjelmistojen kartoitus ja mahdollinen hankinta	Resurssien kohdistaminen oikeisiin prosesseihin	Keskeneräisten työasioiden minimoiminen	Keskeneräiset työt eivät haittaa työn sujuvuutta
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen	Riittävä ja oikea henkilöstön koulutus	Koulutettu ja asiantunteva henkilöstö	pystyy vastamaan työnasettamiin haasteisiin	Toteutunut riittävällä tasolla

TALouden TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	9,1	11,9	11,9
Kokonaiskulut €/as	10,5	12,8	12,7
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	82	77	92
Toimintakate €/as	-7,4	-9,2	-10,9
Tulos €/as	-8,8	-10,1	-11,8
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,1 %	0,2 %	0,2 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	23 000		23 000	8 436,87	14 563,13
Menot yhteensä	-97 337		-97 337	-96 203,80	-1 133,20
Netto ennen poistoja	-74 337		-74 337	-87 766,93	13 429,93
Poistot yhteensä	-7 200		-7 200	-7 200,00	0,00
Netto	-81 537		-81 537	-94 966,93	13 429,93
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-4 670		-4 670	-5 024,39	354,39
NETTO	-86 207		-86 207	-99 991,32	13 784,32

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

Mittaustoimen määrärahojen ylitys johtuu maanmittaustoimitusten suuresta määrästä.

TEHTÄVÄ: 64 PALO, PELASTUS JA SUOJELU

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Mika Raula

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Palo-, pelastus- ja suojelutoimi on Turun kaupungin hallinnoiman Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen tehtävänä. Aluepelastuslaitosta johtaa aluepelastuslautakunta, jonka esittelijänä toimi pelastusjohtaja. Aluepelastuslaitos jakaantuu kolmeen lohkoon, joiden esimiehenä on pelastuspäällikkö. Yhdessä lohkossa on mukana Uudenkaupungin alue, johon myös Laitila kuuluu. Laitilan kaupunki kuten kaikki muutkin Varsinais-Suomen kunnat maksavat palvelusta Turun kaupungille erillisen sopimuksen mukaisesti.

Aluepelastuslaitostoiminta on määritelty pelastustoimilaililla ja – asetuksella.

Turun aluepelastuslaitos määrittelee itse tavoitteensa ja tiedottaa ne sen jälkeen kunnille.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	75,8	79,7	86,5
Kokonaiskulut €/as	77,5	81,3	88,4
Aluehälytyskeskusmenot €/as			
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	88	88	89
Toimintakate €/as	-66,5	-70,4	-77,2
Tulos €/as	-68,1	-72,1	-79,1
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	1,1 %	1,1 %	1,2 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	79 000		79 000	79 662,24	-662,24
Menot yhteensä	-672 560		-672 560	-732 116,77	59 556,77
Netto ennen poistoja	-593 560		-593 560	-652 454,53	58 894,53
Poistot yhteensä	-14 150		-14 150	-16 232,33	2 082,33
Netto	-607 710		-607 710	-668 686,86	60 976,86
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-7 930		-7 930	-3 895,39	-4 034,61
NETTO	-615 640		-615 640	-672 582,25	56 942,25

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 65 ASUNTOTOIMI

Vastuuhenkilö: asunto- ja palvelusihteeri Tiina Mäkelä

TOIMINNAN KUVAUS:

Turvata kuntalaisille tarvetta vastaava, viihtyisä ja asumismenoiltaan kohtuullinen asunto ja asumisympäristö.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Asuntotoimisto ottaa vastaan arava-, ja vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen asuntohakemukset. Keskitetty asukasvalintapäätösten tekeminen turvaa valtioneuvoston asettamien kriteerien täyttymisen kaikissa edellä mainituissa vuokra-asuntojen asukasvalinnoissa.

Asuntotoimisto vastaanottaa ja käsittelee valtion asuntorahaston myöntämien avustusten hakemukset. Korokotukilainahakemusten käsittely sekä henkilökohtaisten aravalainojen hoito kuuluvat myös asuntotoimen tehtäviin. Asuntotoimen vastuualueena on myös kaupungin omistamien asuntojen korjaus- ja kunnossapito. Huovinkaarten uusi vuokrakerrostalo valmistui lokakuussa 2015.

Henkilökunta: Asuntotoimistossa työskentelee yksi henkilö, asunto- ja palvelusihteeri.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Vuokra-asuntojen korkea käyttöaste	Kohtuulliset vuokrat	Käyttöaste	100%	95,6%

TILINPÄÄTÖS 2016

Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Riittävä ja monipuolinen asuntotarjonta sekä viihtyisä asuin ympäristö	Uudet asunnot & vanhojen saneeraus ympäristönhuolto	Asukkaiden palaute	Hakijoista 80% saa tarpeitansa vastaavan asunnon	80%
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Tiedonkulku, esimiestyö	Tiedotus, jatkuva koulutus	Työntekijöiden palaute		
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Viihtyvyys, tasa-arvoisuus, esimiestyö, työturvallisuus, sopiva työkuormitus	Työympäristön kehittämisen, riittävä henkilöstön määrä	Työntekijöiden palaute, sitoutuminen	100%	80%

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Korkotukilainapäätökset	0	1	
Korjausavustuspäätökset	2	15	4
Hyväksytyt asukasvalintapäätökset	137	115	

Korjausavustus haku ja päätökset siirtyivät tekniselle toimelle 3/2016

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	23,1	28,0	22,2
Kokonaiskulut €/as	24,2	28,3	22,5
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	6	19	-8
Toimintakate €/as	-1,4	-5,3	1,7
Tulos €/as	-2,5	-5,7	1,4
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,4%	0,4 %	0,3 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	193 400		193 400	203 568,50	-10 168,50
Menot yhteensä	-217 274		-217 274	-173 342,59	-43 931,41
Netto ennen poistoja	-23 874		-23 874	30 225,91	-54 099,91
Poistot yhteensä	-2 960		-2 960	-2 705,79	-254,21
Netto	-26 834		-26 834	27 520,12	-54 354,12
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-21 730		-21 730	-15 458,69	-6 271,31
NETTO	-48 564		-48 564	12 061,43	-60 625,43

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

**RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖPALVELUT**
TEHTÄVÄT: Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu

TOIMINTA-AJATUS:

Rakennus- ja ympäristöpalveluiden toiminta-ajatuksena on turvata kuntalaisille turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti. Järkevät investoinnit uusiutuvaan energiaan.	Ammattitaitoinen ja koulutettu henkilökunta	Tehtäväkohtaisten kustannusarvioiden toteutuminen	100 %	Toteutunut
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Palveluihin tyytyväiset kuntalaiset	Toiminnan kehittäminen	Lailliset päätösesitykset	100 %	Toteutunut
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Toimintatapojen kehittäminen	Käytettävissä olevien voimavarojen tehokas ja joustava käyttö	Tehtävien hoitaminen	100 %	Toteutunut
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Hyvä ammattitaito Hyvä työtyytyväisyys Riittävät resurssit	Ammattitaidon kehittäminen, koulutus	Tavoitteiden saavuttaminen	100 %	Toteutunut

TOIMIELIMEN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	103 210		103 210	79 192,42	24 017,58
Menot yhteensä	-253 668		-253 668	-218 706,54	-34 961,46
Netto ennen poistoja	-150 458		-150 458	-139 514,12	-10 943,88
Netto	-150 458		-150 458	-139 514,12	-10 943,88
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-14 300		-14 300	-14 332,08	32,08
NETTO	-164 758		-164 758	-153 846,20	-10 911,80

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyä/alittua talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 68 YMPÄRISTÖNSUOJELU**Vastuhenkilö:** Ympäristösihteeri Pekka-Sakari Simula**TEHTÄVÄT:** Ympäristönsuojelu**TOIMINNAN KUVAUS:**

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävistä, toimia maa-ainelain mukaisena viranomaisena, vesilaissa säädettyjen päätösten tekeminen ja valvonta, jätelain sekä vesihuoltolain valvonta. Ympäristönsuojeluviranomainen antaa myös luonnonsuojelulain, vesiliikenne- ja maastoliikennelain mukaisia esityksiä ja lausuntoja sekä päättää luonnonmuistomerkkien rauhoittamisesta ja rauhoitusten lakkauttamisesta. Kuntalaisten neuvonta ja valistus ympäristönsuojelu ja jäteasioissa, pohjavesien ja vesistöjen suojelemisessa sekä luonnonsojeluasioissa.

Laitilan kaupunki on sitoutunut valtuuston päätöksellä 15.4.2013 Hinku –hankkeen (hiilineutraali kunta) tavoitteisiin. Hankkeella pyritään vähentämään kunnan kasvihuonekaasupäästöjä parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä. Ympäristösihteeri toimii hankkeen yhteyshenkilönä.

Haja-asutuksen jätevesineuvontaa on toteutettu yhteistyössä Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskuksen Valonian kanssa kaudella 2012-2014. Kaupunginhallitus on lokakuussa 2014 päättänyt, että yhteistyötä Valonian kanssa jatketaan kaudella 2015-2020.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Ympäristönsuojelun henkilöstö koostuu ympäristösihteeristä sekä kaavoitusosaston ja rakennusvalvonnan kanssa yhteisestä kanslistista. Toimintaympäristöön ei ole tulossa muutoksia.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti. Järkevät investoinnit uusiutuvaan energiaan.	Ammattitaitoinen, koulutettu henkilökunta.	Tehtäväkohtaisen kustannusarvion toteutuminen.	100 %	Toteutunut
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Palveluihin tyytyväinen kuntalainen.	Toiminnan kehittäminen	Lailliset päätösesitykset	100 %	Toteutunut
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Toimintatapojen kehittäminen.	Käytettävissä olevien voimavarojen tehokas ja joustava käyttö	Tehtävien hoitaminen	100 %	Toteutunut
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Hyvä ammattitaito Hyvä työtyytyväisyys	Ammattitaidon kehittäminen, koulutus	Tavoitteiden saavuttaminen	100 %	Toteutunut

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	12,1	17,6	16,1
Kokonaiskulut €/as	12,1	17,6	16,1
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	82	94	85
Toimintakate €/as	-9,9	-16,5	-13,6
Tulos €/as	-9,9	-16,5	-13,6
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,2 %	0,2 %	0,2 %

TEHTÄVÄN TALOUS:

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	9 500		9 500	20 716,00	-11 216,00
Menot yhteensä	-145 443		-145 443	-130 833,99	-14 609,01
Netto ennen poistoja	-135 943		-135 943	-110 117,99	-25 825,01
Netto	-135 943		-135 943	-110 117,99	-25 825,01
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-5 180		-5 180	-5 747,29	567,29
NETTO	-141 123		-141 123	-115 865,28	-25 257,72

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyä/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

TEHTÄVÄ: 69 RAKENNUSVALVONTA

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja Tapio Linden

TOIMINNAN KUVAUS:

Kaupungin rakennusvalvontaviranomaisena rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvontaviranomainen valvoo myös kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET:

Rakennusvalvonnassa viranhaltijoina ovat rakennustarkastaja sekä kaavoitusosaston ja ympäristösihteerin kanssa yhteinen kanslisti. Kanslistin työajasta noin 45 % kuluu rakennusvalvonnan tehtäviin.

Toimintaympäristössä ei ole tulossa muutoksia.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ:

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TEHTÄVÄN TAVOITTEET

Kriittinen menestystekijä	Toimenpiteet	Arviointikriteerit	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden näkökulma: Vakaan talouden kaupunki				
Palvelujen tuottaminen tehokkaasti	Ammattitaitoinen henkilöstö	Yksikkökustannukset	Kustannukset muihin kuntiin verrattuna enintään keskitasoa	Toteutunut: "Kilpailukykyiset" taksat
Palvelu-/ asiakasnäkökulma: Hyvät peruspalvelut turvaava kaupunki				
Palveluihin tyytyväinen asiakas.	Toiminnan jatkuva kehittäminen	Säännösten yhdenmukainen soveltaminen luvanhakijoihin	Ei muutoksiin johtavia valituksia	Toteutunut: Asiakaslähäinen toimintatapa.
Toiminnan ja tehokkuuden näkökulma: Vaikuttava johtaminen ja tehokas kaupunkiorganisaatio				
Toimintatapojen kehittäminen	Henkilöstön tehokas ja joustava käyttö	Tehtävien hoitaminen	Ei kohtuuttoman pitkiä käsittelyaikoja	Toteutunut: Lyhyen käsittekyajat
Henkilöstönäkökulma: Hyvinvoivan henkilöstön kaupunki				
Motivoitunut ammattitaitoinen henkilöstö	Ammattitaidon kehittäminen, koulutus	Tavoitteiden saavuttaminen	Muuttuvien lakien ja säädösten huomioonottaminen	Toteutunut: Muutokset huomioitu ja koulutukseen panostettu.

TOIMINNAN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Myönnetyt rak.luvat	144	180	103
Euroa/myönnetty rak.lupa	828,00	651,91	936,47
Ilmoitusmenettelyt kpl	28	25	12
Ilmoitusmenettelyt yht. €	4 258,31	4 693,80	8 038,11
Tarkastuksia/lausuntoja	302	250	204

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	Tavoitearvio 2016	Toteutuma 2016
Talouden tunnusluvut			
Taloudellisuus			
Toimintakulut €/as	14,0	13,7	11,3
Kokonaiskulut €/as	14,0	13,7	11,3
Kannattavuus			
Verorahoitusosuus-%	6	20	39
Toimintakate €/as	-0,8	-2,8	-4,5
Tulos €/as	-0,8	-2,8	-4,5
Ominaisuustiedot			
Osuus kunnan toimintakuluista	0,2 %	0,2 %	0,2 %

TEHTÄVÄN TALOUS

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	93 710		93 710	58 476,42	35 233,58
Menot yhteensä	-108 225		-108 225	-87 872,55	-20 352,45
Netto ennen poistoja	-14 515		-14 515	-29 396,13	14 881,13
Netto	-14 515		-14 515	-29 396,13	14 881,13
Kustannuslask.erät					
KL menot yhteensä	-9 120		-9 120	-8 584,79	-535,21
NETTO	-23 635		-23 635	-37 980,92	14 345,92

Talousarvion sitovuus; tehtävä ylittyy/alittuu talousarvion osalta seuraavasti:

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	TA2016	LisäTA	Ta+lisäTA	Käyttö	Yli/alitus
Tulot yhteensä	12 197 436	-18 500	12 178 936	12 856 921,06	-677 985,06
Menot yhteensä	-59 932 012	-257 220	-60 189 232	-58 936 617,55	-1 252 614,45
Netto ennen poistoja	-47 734 576	-275 720	-48 010 296	-46 079 696,49	-1 930 599,51
Poistot yhteensä	-2 092 086		-2 092 086	-2 367 697,44	275 611,44
Netto	-49 826 662	-275 720	-50 102 382	-48 447 393,93	-1 654 988,07
Kustannuslask.erät					
KL tulot yhteensä	2 695 755		2 695 755	2 757 435,24	-61 680,24
KL menot yhteensä	-2 695 755		-2 695 755	-2 757 435,24	61 680,24
NETTO	-49 826 662	-275 720	-50 102 382	-48 447 393,93	-1 654 988,07

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	tp 2015	TA 2016	Lisäta	TA+ lisät	31.12.2016	Yli-/alitus	Tot %
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
TULOT							
Tulot yht.	13 813,20	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Kustannuslaskennalliset tulot							
TULOT YHTEENSÄ	13 813,20	0	0	0	0,00	0,00	0,00
MENOT							
Menot yhteensä	-8 745,17	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-152,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
MENOT YHTEENSÄ	-8 897,17	0	0	0	0,00	0,00	0,00
NETTO	4 916,03	0	0	0	0,00	0,00	0,00
12 TARKASTUSLAUTAKUNTA							
TULOT							
Kustannuslaskennalliset tulot							
KL tulot yhteensä	17 840,00	22 000	0	22 000	23 375,00	-1 375,00	106,30
TULOT YHTEENSÄ	17 840,00	22 000	0	22 000	23 375,00	-1 375,00	106,30
MENOT							
Menot yhteensä	-17 839,85	-21 988	0	-21 988	-23 375,09	1 387,09	106,30
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-145,00	-190	0	-190	-139,00	-51,00	73,20
MENOT YHTEENSÄ	-17 984,85	-22 178	0	-22 178	-23 514,09	1 336,09	106,00
NETTO	-144,85	-178	0	-178	-139,09	-38,91	78,10
14 KAUPUNGINHALLITUS							
TULOT							
Tulot yht.	2 476 676,08	2 532 103	-18 500	2 513 603	2 346 142,67	167 460,33	93,30
Kustannuslaskennalliset tulot							
KL tulot yhteensä	834 871,00	814 810	0	814 810	833 593,00	-18 783,00	102,30
TULOT YHTEENSÄ	3 311 547,08	3 346 913	-18 500	3 328 413	3 179 735,67	148 677,33	95,50
MENOT							
Menot yhteensä	-4 911 145,53	-5 055 078	-18 620	-5 073 698	-4 626 555,84	-447 142,16	91,20
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-167 687,18	-161 480	0	-161 480	-158 771,82	-2 708,18	98,30

Poistot yht.	-17 231,67	-21 490	0	-21 490	-35 993,43	14 503,43	167,50
MENOT YHTEENSÄ	-5 096 064,38	-5 238 048	-18 620	-5 256 668	-4 821 321,09	-435 346,91	91,70
NETTO	-1 784 517,30	-1 891 135	-37 120	-1 928 255	-1 641 585,42	-286 669,58	85,10
20 SIVISTYSLAUTAKUNTA							
TULOT							
Tulot yht.	1 652 565,75	1 464 680	0	1 464 680	1 664 555,81	-199 875,81	113,60
Kustannuslaskennalliset tulot							
KL tulot yhteensä	19 790,60	0	0	0	0,00	0,00	0,00
TULOT YHTEENSÄ	1 672 356,35	1 464 680	0	1 464 680	1 664 555,81	-199 875,81	113,60
MENOT							
Menot yhteensä	-14 491 672,58	-15 097 410	-67 200	-15 164 610	-14 628 666,84	-535 943,16	96,50
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-1 262 127,11	-1 415 445	0	-1 415 445	-1 329 171,09	-86 273,91	93,90
Poistot yht.	-739 041,66	-737 030	0	-737 030	-742 640,31	5 610,31	100,80
MENOT YHTEENSÄ	-16 492 841,35	-17 249 885	-67 200	-17 317 085	-16 700 478,24	-616 606,76	96,40
NETTO	-14 820 485,00	-15 785 205	-67 200	-15 852 405	-15 035 922,43	-816 482,57	94,80
21 V-S KANS.OPISTON JOHTOKUNTA							
TULOT							
Tulot yht.	598 472,79	565 000	0	565 000	606 112,96	-41 112,96	107,30
Kustannuslaskennalliset tulot							
TULOT YHTEENSÄ	598 472,79	565 000	0	565 000	606 112,96	-41 112,96	107,30
MENOT							
Menot yhteensä	-1 279 620,81	-1 312 090	0	-1 312 090	-1 297 075,57	-15 014,43	98,90
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-41 339,32	-40 610	0	-40 610	-42 515,36	1 905,36	104,70
MENOT YHTEENSÄ	-1 320 960,13	-1 352 700	0	-1 352 700	-1 339 590,93	-13 109,07	99,00
NETTO	-722 487,34	-787 700	0	-787 700	-733 477,97	-54 222,03	93,10
26 V-S MUS.OP.JOHTOKUNTA							
TULOT							
Tulot yht.	328 475,90	341 163	0	341 163	324 324,96	16 838,04	95,10
Kustannuslaskennalliset tulot							
TULOT YHTEENSÄ	328 475,90	341 163	0	341 163	324 324,96	16 838,04	95,10
MENOT							
Menot yhteensä	-865 281,78	-922 055	0	-922 055	-865 407,85	-56 647,15	93,90
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-22 920,54	-27 380	0	-27 380	-40 999,52	13 619,52	149,70

Poistot yht.	-4 436,18	-2 140	0	-2 140	-5 201,18	3 061,18	243,00
MENOT YHTEENSÄ	-892 638,50	-951 575	0	-951 575	-911 608,55	-39 966,45	95,80
NETTO	-564 162,60	-610 412	0	-610 412	-587 283,59	-23 128,41	96,20
30 SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA							
TULOT							
Tulot yht.	4 910 095,38	4 995 050	0	4 995 050	5 118 540,32	-123 490,32	102,50
Kustannuslaskennalliset tulot							
KL tulot yhteensä	0,00	0	0	0	4 597,26	-4 597,26	0,00
TULOT YHTEENSÄ	4 910 095,38	4 995 050	0	4 995 050	5 123 137,58	-128 087,58	102,60
MENOT							
Menot yhteensä	-31 768 296,82	-32 103 454	-171 400	-32 274 854	-32 305 638,12	30 784,12	100,10
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-820 337,57	-758 790	0	-758 790	-760 018,79	1 228,79	100,20
Poistot yht.	-272 135,93	-182 450	0	-182 450	-297 058,20	114 608,20	162,80
MENOT YHTEENSÄ	-32 860 770,32	-33 044 694	-171 400	-33 216 094	-33 362 715,11	146 621,11	100,40
NETTO	-27 950 674,94	-28 049 644	-171 400	-28 221 044	-28 239 577,53	18 533,53	100,10
40 TEKNINEN LAUTAKUNTA							
TULOT							
Tulot yht.	2 313 529,48	2 310 620	0	2 310 620	2 828 569,43	-517 949,43	122,40
Kustannuslaskennalliset tulot							
KL tulot yhteensä	1 766 418,68	1 744 555	0	1 744 555	1 785 352,47	-40 797,47	102,30
TULOT YHTEENSÄ	4 079 948,16	4 055 175	0	4 055 175	4 613 921,90	-558 746,90	113,80
MENOT							
Menot yhteensä	-4 876 064,68	-5 280 659	0	-5 280 659	-5 081 709,21	-198 949,79	96,20
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-309 489,19	-163 170	0	-163 170	-300 970,07	137 800,07	184,50
Poistot yht.	-1 217 525,10	-1 148 976	0	-1 148 976	-1 286 804,32	137 828,32	112,00
MENOT YHTEENSÄ	-6 403 078,97	-6 592 805	0	-6 592 805	-6 669 483,60	76 678,60	101,20
NETTO	-2 323 130,81	-2 537 630	0	-2 537 630	-2 055 561,70	-482 068,30	81,00
42 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLTK							
TULOT							
Tulot yht.	131 119,05	103 210	0	103 210	79 192,42	24 017,58	76,70
Kustannuslaskennalliset tulot							
liset tulot							
TULOT YHTEENSÄ	131 119,05	103 210	0	103 210	79 192,42	24 017,58	76,70
MENOT							

Menot yhteensä	-207 690,89	-253 668	0	-253 668	-218 706,54	-34 961,46	86,20
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-14 722,37	-14 300	0	-14 300	-14 332,08	32,08	100,20
MENOT YHTEENSÄ	-222 413,26	-267 968	0	-267 968	-233 038,62	-34 929,38	87,00
NETTO	-91 294,21	-164 758	0	-164 758	-153 846,20	-10 911,80	93,40
TULOT							
Tulot yht.	12 424 747,63	12 311 826	-18 500	12 293 326	12 967 438,57	-674 112,57	105,50
Kustannuslaskennalliset tulot							
KL tulot yhteensä	2 638 920,28	2 581 365	0	2 581 365	2 646 917,73	-65 552,73	102,50
TULOT YHTEENSÄ	15 063 667,91	14 893 191	-18 500	14 874 691	15 614 356,30	-739 665,30	105,00
MENOT							
Menot yhteensä	-58 426 358,11	-60 046 402	-257 220	-60 303 622	-59 047 135,06	-1 256 486,94	97,90
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-2 638 920,28	-2 581 365	0	-2 581 365	-2 646 917,73	65 552,73	102,50
Poistot yht.	-2 250 370,54	-2 092 086	0	-2 092 086	-2 367 697,44	275 611,44	113,20
MENOT YHTEENSÄ	-63 315 648,93	-64 719 853	-257 220	-64 977 073	-64 061 750,23	-915 322,77	98,60
NETTO	-48 251 981,02	-49 826 662	-275 720	-50 102 382	-48 447 393,93	-1 654 988,07	96,70
Tulot yht.	12 424 747,63	12 311 826	-18 500	12 293 326	12 967 438,57	-674 112,57	105,50
Kustannuslaskennalliset tulot							
KL tulot yhteensä	2 638 920,28	2 581 365	0	2 581 365	2 646 917,73	-65 552,73	102,50
TULOT YHTEENSÄ	15 063 667,91	14 893 191	-18 500	14 874 691	15 614 356,30	-739 665,30	105,00
Menot yhteensä	-58 426 358,11	-60 046 402	-257 220	-60 303 622	-59 047 135,06	-1 256 486,94	97,90
Kustannuslaskennalliset menot							
KL menot yhteensä	-2 638 920,28	-2 581 365	0	-2 581 365	-2 646 917,73	65 552,73	102,50
Poistot yht.	-2 250 370,54	-2 092 086	0	-2 092 086	-2 367 697,44	275 611,44	113,20
MENOT YHTEENSÄ	-63 315 648,93	-64 719 853	-257 220	-64 977 073	-64 061 750,23	-915 322,77	98,60
NETTO	-48 251 981,02	-49 826 662	-275 720	-50 102 382	-48 447 393,93	-1 654 988,07	96,70

1.9.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	9 923 016	-18 500	9 904 516	10 499 257	594 741
Myyntituotot	5 059 053	0	5 059 053	5 108 169	49 116
Maksutuotot	3 034 613	0	3 034 613	3 304 000	269 387
Tuet ja avustukset	779 450	-18 500	760 950	721 586	-39 363
Muut toimintatuotot	1 049 900	0	1 049 900	1 365 499	315 599
Toimintakulut	57 532 592	257 220	57 789 812	56 455 360	-1 334 451
Henkilöstökulut	28 666 350	47 500	28 713 850	26 750 173	-1 963 673
Palvelujen ostot	22 848 777	297 620	23 146 397	23 350 770	204 373
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 452 515	-32 900	3 419 615	3 599 189	179 574
Avustukset	1 608 800	-55 000	1 553 800	1 789 332	235 532
Muut toimintakulut	956 150	0	956 150	965 893	9 743
Toimintakate	-47 609 576	-275 720	-47 885 296	-45 956 103	-1 929 193
Verotulot	28 127 000	0	28 127 000	28 683 508	556 508
Valtionosuudet	20 238 000	0	20 238 000	20 487 115	249 115
Rahoitustuotot ja -kulut:	-28 700	0	57 500	0	
Korkotuotot	1 000	0	1 000	0	1 000
Muut rahoitustuotot	57 500	0	57 500	47 944	-9 555
Korkokulut	-80 000	0	-80 000	-12 435	-67 564
Muut rahoituskulut	-7 200	0	-7 200	-1 398	-5 801
Vuosikate	726 724	-275 720	451 004	3 248 630	2 797 626
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 092 086	0	-2 092 086	-2 367 697	275 611
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					0
Tilikauden tulos	-1 365 362	-275 720	-1 641 082	880 932	2 522 014
Poistoerän lisäys (-) tai väh.(+)	0	0	0	149 210	-149 210
Varausten lisäys (-) tai väh. (+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 365 362	-275 720	-1 641 082	1 030 142	2 671 224

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio, €	Talousarvio muutokset, €	Talousarvio muutosten jälkeen, €	Toteutuma, €	Poikkeama, €
Kunnallisvero	24 500 000		24 500 000	24 977 900	477 900
Osuus yhteisöv. tuotosta	1 727 000		1 727 000	1 777 727	50 727
Kiinteistövero	1 900 000		1 900 000	1 927 881	27 881

Tuloveroprosentti

Verovuosi 2000	18,25
Verovuosi 2001	18,25
Verovuosi 2002	18,25
Verovuosi 2003	18,25
Verovuosi 2004	18,75
Verovuosi 2005	18,75
Verovuosi 2006	19,25
Verovuosi 2007	19,25
Verovuosi 2008	19,75
Verovuosi 2009	19,75
Verovuosi 2010	19,75
Verovuosi 2011	19,75
Verovuosi 2012	19,75
Verovuosi 2013	19,75
Verovuosi 2014	19,75
Verovuosi 2015	20,25
Verovuosi 2016	20,75

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio, €	Talousarvio muutokset, €	Talousarvio muutosten jälkeen, €	Toteuma, €	Poikkeama, €
Valtionosuudet					
Peruspalvelun valtiono- suus	20 291 156		20 291 156	20 240 677	50 479
Opetus ja kultt.toimen rahoitus	-53 156		-53 156	246 438	299 594
Valtionosuudet yhteensä	20 238 000		20 238 000	20 487 115	249 115

1.9.3 Investointiosan toteutuminen

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäi- nen talous- arvio 2016	Talousar- vio muut- tokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeaa- ma	Kustannus- arviosta käy- tetty 31.12.
KAUPUNGINHALLITUS								
Kiinteä omaisuus								
Hankinnat yhteensä						-325 920		
Menot			100 000		100000		-100 000	100 000
Myynti						-12312		12 312
Osakkeet/osuudet								
Menot			256 080		256 080		-256 080	
Kaupunginvirasto/Irtain								
Atk/menot			37 050	16 300	53 350	57 061	3 711	57 061
			12 000		12 000		12 000	
Innova myynti						-260 488		-260 488
Varpeen koulun keittiö								
Menot			20 000		20 000	19 340	-660	19 340
Atk/menot			15 500		15 500		15 500	
SIVISTYSLAUTAKUNTA								
Varpeen koulu/ Irtain								
Menot				23 200	23 200	21 462	-1 738	21 462
Atk								
Menot			20 000		20 000	20 506	506	20 506
Muut hankkeet/sivistystoimi			5 000		5 000	10 000	-5 000	10 000
Atk/menot			10 000		10 000	1 072	8 928	1 072
Sivistystoimi/Irtain/								
Koneet/kalusto			5 500		5 500	3 918	-1 582	3 918
Monitoimihalli/irtaimisto			60 000		60 000	60 192	192	60 192
Muut hankkeet/siv.toimi								
Menot						25 000	-25 000	

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäi- nen talous- arvio	Ta- lousar- vio muut- tokset	Talousarvio muutosten jälkeen	- Toteutuma	- Poikkeaa- ma	Kustan- nus- arviosta käy- tetty 31.12.
SOSIAALILAUTAKUNTA								
Atk/menot			35 000		35 000	26 038	-8 962	26 038
Terveyskeskus/ Irtain								
Koneet ja kalusto								
Menot				6 500	6 500	1 757	4 743	1 757
Atk								
Menot			105 000		105 000	109 423	-4 423	109 423
Menot			15 000	6 164	21 164	15 171	5 993	15 171
TEKNINEN LAUTAKUNTA								
Talonrakennus								
Päiväkoti								
Menot	3 200 000	19 766	500 000		500 000	28 611	471 389	48 377
Muut hankkeet/sos.ltk								
Kaukolankoti								
Menot	110 000		110 000		110 000	87 247	22 752	87 248
Tulot			-29 612		-29 612	-23 487	-6 125	-23 487
Muut hankkeet/siv.toimi								
Menot	453 000		459 000	45 000	504 000	364 517	-139 483	364 517
Tulot			-72 000		-72 000			-72000
Menot	30 000		30 000		30 000	27 055	2 945	27055
Muut hankkeet/kulttuuritoimi								
Menot	20 000		20 000		20 000	9 850	10 150	9850
Tulot						-6 500		-6500
Pähkinäpensaän päiväkoti								
Menot	433 100			433 100	433 100	378 773	54 327	378 773
Myllymäen koulun asuntola								
Menot	25 000		25 000		25 000	11 740	-13 260	11 740
Monitoimihalli								
Menot	5 095 000	623 305	3 100 000		3 100 000	3 075 601	24 399	3 698 906
Tulot			-500 000		-500 000	-525 000	25 000	-525 000
Nettomeno			2 600 000		2 600 000	2 550 601	49 399	3 173 906
Soukaisten koulu								
Menot	40 000			40 000	40 000	25 759	-14 241	25 759
Terveyskeskus								
Menot	1 400 000	1 041 246	225 000		225 000	116 630	-108 370	1 157 876

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäi- nen talous- arvio	Talousar- vio muut- tokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeaa- ma	Kustannus- arviosta käy- tetty 31.12.
Yleinen peruskorjaus								
Menot	30 000		300 000		300 000	163 535	-136 465	163 535
Kaupungintalo								
Menot	100 000		100 000		100 000		100 000	
Uimahalli								
Menot								
Tulot						-33 000		-33 000
Nettomeno								
Julkinen käyttöomaisuus								
Muut hankkeet/keskusurheilukenttä								
Menot	20 000		20 000		20 000	11 950	8 050	11 950
Matikantie								
Menot	90 000		90 000		90 000	90 174	174	90 174
Kaavateiden päällystäminen/muut								
Menot	535 000	348 273	100 000		100 000	111 885	11 885	460 158
Katujen rakentaminen/ muut								
Menot	555 000	566 443	90 000		90 000	111 042	21 042	677 485
Muut hankkeet/perusparantaminen								
Menot	260 000	216 165	50 000		50 000	49 974	-26	266 139
Leikkikentät								
Menot	140 000	51 864	30 000		30 000	27 414	-2 586	79 278
Sadevesi ja viemärointi								
Menot	47 000	63 529		32 600	32 600	30 975	1 625	94 504
Tuunan pallokentän jatkaminen								
Menot	250 000		250 000		250 000	94 460	155 540	94 460

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäi- nen talous- arvio	Talousar- vio muut- tokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käy- tetty 31.12.
Tievalaistus								
Menot	600 000	286 509	100 000		100 000	88 712	11 288	375 221
Tulot						-4 000	-4 000	
Nettomeno			100 000		100 000	84 712	-15 288	
Irtain omaisuus								
Verkostokarttojen uusiminen								
Menot	50 000		50 000		50 000		-50 000	
Vesi- ja viemärlaitos								
Jätevesipumpp.saneer.								
Menot	150 000	95 299	30 000		30 000	18 869	-11 131	114 168
Vesilinjat/muut hankkeet								
Menot	100 000	84 592	30 000		30 000	13 196	-16 804	97 788
Viemäriinjat/saneeraus								
Menot	300 000	334 149	50 000		50 000	48 925	-1 075	383 074
Viemäriinjat/muut hankkeet								
Menot	150 000	128 007	30 000		30 000	33 999	3 999	162 006
Vesihuoltol.keh.it.kohteet								
Menot	750 000	347 162	100 000		100 000	67 517	-32 483	414 679
Tulot	-30 000				0	0	0	0
Nettomeno	720 000		100 000		100 000	67 517	-32 483	67 517
Laitosten vesikattojen korjaukset			55 500		55 500	28 467	27 033	28 467
Uudet alueet								
Menot	250 000	81 271	75 000	-	75 000	14 519	-60 481	95 790
Vedenhankinnan selv. Tekem.								
Menot	3 000 000	-	250 000	-	250 000	107 540	142 460	125 399
Tulot		<u>17 859</u>		-				
		<u>-6 312</u>		-				

TILINPÄÄTÖS 2016

	TP 2015	TA 2016	LISÄTÄ	TA+LISÄTÄ	KÄYTTÖ	YLI-/ALITUS	TOT %
3 Investointiosa							
8110 KIINTEÄ OMAISUUS							
* Hankinnat yhteensä	325 920,00	0	0	0	-325 920,00	325 920,00	0,00
* Myynnit yhteensä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	325 920,00	0	0	0	-325 920,00	325 920,00	0,00
8 Maanostot/myynnit							
* Hankinnat yhteensä	182 000,00	100 000	0	100 000	0,00	100 000,00	0,00
* Myynnit yhteensä	-173 250,15	0	0	0	-12 312,53	12 312,53	0,00
Investoinnit netto	8 749,85	100 000	0	100 000	-12 312,53	112 312,53	-12,30
11 Muut osakkeet ja osuudet							
* Hankinnat yhteensä	0,00	256 080	0	256 080	0,00	256 080,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	256 080	0	256 080	0,00	256 080,00	0,00
8120 KAUPUNGINVIRASTO/IRTAIN							
12 Atk							
* Hankinnat yhteensä	191 641,52	37 050	16 300	53 350	57 061,00	-3 711,00	107,00
Investoinnit netto	191 641,52	37 050	16 300	53 350	57 061,00	-3 711,00	107,00
8121 RUOKAHUOLTO/IRTAIN							
9 Varpeen koulun keittiö							
* Hankinnat yhteensä	15 504,02	20 000	0	20 000	19 340,59	659,41	96,70
Investoinnit netto	15 504,02	20 000	0	20 000	19 340,59	659,41	96,70
12 Atk							
* Hankinnat yhteensä	0,00	15 500	0	15 500	0,00	15 500,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	15 500	0	15 500	0,00	15 500,00	0,00
8129 INNOVA							
* Hankinnat yhteensä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
* Myynnit yhteensä	0,00	0	0	0	-260 488,37	260 488,37	0,00
Investoinnit netto	0,00	0	0	0	-260 488,37	260 488,37	0,00
8170 IRTAIN OMAISUUS							
85 Kaupungintalo							
* Hankinnat yhteensä	0,00	12 000	0	12 000	0,00	12 000,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	12 000	0	12 000	0,00	12 000,00	0,00

	TP 2015	TA 2016	LISÄTÄ	TA+LISÄTÄ	KÄYTTÖ	YLI-/ALITUS	TOT %
8212 VARPPEEN KOULU/IRTAIN							
4 Muut hankkeet/siv.toimi							
* Hankinnat yhteensä	0,00	0	23 200	23 200	21 461,98	1 738,02	92,50
Investoinnit netto	0,00	0	23 200	23 200	21 461,98	1 738,02	92,50
12 Atk							
* Hankinnat yhteensä	44 946,87	20 000	0	20 000	20 506,00	-506,00	102,50
Investoinnit netto	44 946,87	20 000	0	20 000	20 506,00	-506,00	102,50
8213 ALA-ASTEET/IRTAIN							
4 Muut hankkeet/siv.toimi							
* Hankinnat yhteensä	23 500,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	23 500,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
10 Koneet ja kalusto							
* Hankinnat yhteensä	0,00	5 000	0	5 000	10 000,00	-5 000,00	200,00
Investoinnit netto	0,00	5 000	0	5 000	10 000,00	-5 000,00	200,00
12 Atk							
* Hankinnat yhteensä	5 000,00	10 000	0	10 000	1 072,00	8 928,00	10,70
Investoinnit netto	5 000,00	10 000	0	10 000	1 072,00	8 928,00	10,70
8217 VARHAISKASVATUS							
4 Muut hankkeet/siv.toimi							
* Hankinnat yhteensä	15 217,80	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	15 217,80	0	0	0	0,00	0,00	0,00
8230 KIRJASTO/IRTAIN							
4 Muut hankkeet/siv.toimi							
* Hankinnat yhteensä	0,00	0	0	0	25 000,00	-25 000,00	0,00
* Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	-25 000,00	25 000,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
8241 SIVISTYSLTK/IRTAIN							
13 Keskusurheilukenttä							
* Hankinnat yhteensä	0,00	5 500	0	5 500	3 918,00	1 582,00	71,20
Investoinnit netto	0,00	5 500	0	5 500	3 918,00	1 582,00	71,20
19 Monitoimihalli							
* Hankinnat yhteensä	0,00	60 000	0	60 000	60 192,48	-192,48	100,30
Investoinnit netto	0,00	60 000	0	60 000	60 192,48	-192,48	100,30

	TP 2015	TA 2016	LISÄTÄ	TA+LISÄTÄ	KÄYTTÖ	YLI-/ALITUS	TOT %
8350 SOSIAALITOIMI/IRTAIN							
12 Atk							
* Hankinnat yhteensä	0,00	35 000	0	35 000	26 038,61	8 961,39	74,40
Investoinnit netto	0,00	35 000	0	35 000	26 038,61	8 961,39	74,40
8360 TERVEYSKESKUS/IRTAIN							
10 Koneet ja kalusto							
* Hankinnat yhteensä	49 380,70	0	6 500	6 500	1 756,90	4 743,10	27,00
Investoinnit netto	49 380,70	0	6 500	6 500	1 756,90	4 743,10	27,00
12 Atk							
* Hankinnat yhteensä	82 515,43	105 000	0	105 000	109 423,93	-4 423,93	104,20
Investoinnit netto	82 515,43	105 000	0	105 000	109 423,93	-4 423,93	104,20
34 Terveyskeskus							
* Hankinnat yhteensä	0,00	15 000	6 164	21 164	15 171,15	5 992,85	71,70
Investoinnit netto	0,00	15 000	6 164	21 164	15 171,15	5 992,85	71,70
8600 TALONRAKENNUS							
0							
1 Päiväkoti							
* Hankinnat yhteensä	19 765,50	500 000	0	500 000	28 611,78	471 388,22	5,70
* Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	19 765,50	500 000	0	500 000	28 611,78	471 388,22	5,70
3 Muut hankkeet/sos.ltk							
* Hankinnat yhteensä	49 818,31	110 000	0	110 000	87 247,53	22 752,47	79,30
* Avustukset yhteens	-13 411,07	-29 612	0	-29 612	-23 487,03	-6 124,97	79,30
Investoinnit netto	36 407,24	80 388	0	80 388	63 760,50	16 627,50	79,30
4 Muut hankkeet/siv.toimi							
* Hankinnat yhteensä	335 637,42	459 000	45 000	504 000	364 516,89	139 483,11	72,30
* Avustukset yhteens	0,00	-72 000	0	-72 000	0,00	-72 000,00	0,00
Investoinnit netto	335 637,42	387 000	45 000	432 000	364 516,89	67 483,11	84,40
5 Muut hankkeet/sivistystoimi							
* Hankinnat yhteensä	0,00	30 000	0	30 000	27 054,84	2 945,16	90,20
* Avustukset yhteens	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	30 000	0	30 000	27 054,84	2 945,16	90,20
7 Muut hankkeet/kulttuuritoimi							
* Hankinnat yhteensä	0,00	20 000	0	20 000	9 849,51	10 150,49	49,20
* Avustukset yhteens	0,00	0	0	0	-6 500,00	6 500,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	20 000	0	20 000	3 349,51	16 650,49	16,70

TILINPÄÄTÖS 2016

	TP 2015	TA 2016	LISÄTÄ	TA+LISÄTÄ	KÄYTTÖ	YLI-/ALITUS	TOT %	
15	Pähkinäpensaas päiväkoti							
*	Hankinnat yhteensä	0,00	0	433 100	433 100	378 772,72	54 327,28	87,50
	Investoinnit netto	0,00	0	433 100	433 100	378 772,72	54 327,28	87,50
17	Kalustovarasto-/huoltorakennus							
*	Hankinnat yhteensä	155 803,75	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	155 803,75	0	0	0	0,00	0,00	0,00
19	Monitoimihalli							
*	Hankinnat yhteensä	591 870,45	3 100 000	0	3 100 000	3 075 600,91	24 399,09	99,20
*	Avustukset yhteensä	-225 000,00	-500 000	0	-500 000	-525 000,00	25 000,00	105,00
	Investoinnit netto	366 870,45	2 600 000	0	2 600 000	2 550 600,91	49 399,09	98,10
24	Soukaisten koulu							
*	Hankinnat yhteensä	104 255,23	0	40 000	40 000	25 758,65	14 241,35	64,40
	Investoinnit netto	104 255,23	0	40 000	40 000	25 758,65	14 241,35	64,40
33	Myllymäen koulun asuntola							
*	Hankinnat yhteensä	0,00	25 000	0	25 000	11 740,00	13 260,00	47,00
	Investoinnit netto	0,00	25 000	0	25 000	11 740,00	13 260,00	47,00
34	Terveyskeskus							
*	Hankinnat yhteensä	698 377,69	225 000	0	225 000	116 630,89	108 369,11	51,80
	Investoinnit netto	698 377,69	225 000	0	225 000	116 630,89	108 369,11	51,80
38	Suontaan koulu							
*	Hankinnat yhteensä	15 208,87	0	0	0	0,00	0,00	0,00
*	Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	15 208,87	0	0	0	0,00	0,00	0,00
39	Uimahalli							
*	Hankinnat yhteensä	10 630,17	0	0	0	0,00	0,00	0,00
*	Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	-33 000,00	33 000,00	0,00
	Investoinnit netto	10 630,17	0	0	0	-33 000,00	33 000,00	0,00
42	Muut hankkeet/perusparantam.							
*	Hankinnat yhteensä	85 534,13	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	85 534,13	0	0	0	0,00	0,00	0,00
47	Yleinen peruskorjaus							
*	Hankinnat yhteensä	0,00	300 000	0	300 000	163 534,72	136 465,28	54,50
	Investoinnit netto	0,00	300 000	0	300 000	163 534,72	136 465,28	54,50
53	Palke 5							
*	Hankinnat yhteensä	118 262,53	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	118 262,53	0	0	0	0,00	0,00	0,00

	TP 2015	TA 2016	LISÄTÄ	TA+LISÄTÄ	KÄYTTÖ	YLI-/ALITUS	TOT %
62	Tori						
*	Hankinnat yhteensä	8 413,38	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	8 413,38	0	0	0,00	0,00	0,00
85	Kaupungintalo						
*	Hankinnat yhteensä	0,00	100 000	0	100 000	0,00	100 000,00
	Investoinnit netto	0,00	100 000	0	100 000	0,00	100 000,00
8700	JULKINEN KÄYTTÖ-OMAIUUUS						
13	Keskusurheilukenttä						
*	Hankinnat yhteensä	32 141,01	20 000	0	20 000	11 950,00	8 050,00
*	Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	0,00	0,00
	Investoinnit netto	32 141,01	20 000	0	20 000	11 950,00	8 050,00
14	Kalevanpojantie						
*	Hankinnat yhteensä	49 980,36	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	49 980,36	0	0	0,00	0,00	0,00
21	Uimarannat						
*	Hankinnat yhteensä	671,01	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	671,01	0	0	0,00	0,00	0,00
22	Matikan pururata						
*	Hankinnat yhteensä	21 874,85	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	21 874,85	0	0	0,00	0,00	0,00
36	Matikantie						
*	Hankinnat yhteensä	20 131,57	90 000	0	90 000	90 173,90	-173,90
	Investoinnit netto	20 131,57	90 000	0	90 000	90 173,90	-173,90
40	Kaavateiden päällystys.muut						
*	Hankinnat yhteensä	161 974,81	100 000	0	100 000	111 884,70	-11 884,70
	Investoinnit netto	161 974,81	100 000	0	100 000	111 884,70	-11 884,70
41	Katujen rakentaminen/ muut						
*	Hankinnat yhteensä	113 024,96	90 000	0	90 000	111 041,62	-21 041,62
	Investoinnit netto	113 024,96	90 000	0	90 000	111 041,62	-21 041,62
42	Muut hankkeet/perusparantam.						
*	Hankinnat yhteensä	48 655,33	50 000	0	50 000	49 973,52	26,48
	Investoinnit netto	48 655,33	50 000	0	50 000	49 973,52	26,48

TILINPÄÄTÖS 2016

	TP 2015	TA 2016	LISÄTÄ	TA+LISÄTÄ	KÄYTTÖ	YLI-/ALITUS	TOT %	
43	Leikkikentät							
*	Hankinnat yhteensä	20 619,05	30 000	0	30 000	27 413,90	2 586,10	91,40
	Investoinnit netto	20 619,05	30 000	0	30 000	27 413,90	2 586,10	91,40
69	Sadevesi ja viemäröinti							
*	Hankinnat yhteensä	63 529,30	0	32 600	32 600	30 975,18	1 624,82	95,00
	Investoinnit netto	63 529,30	0	32 600	32 600	30 975,18	1 624,82	95,00
73	Yrityspuisto-projekti							
*	Hankinnat yhteensä	41 127,25	0	0	0	0,00	0,00	0,00
*	Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	41 127,25	0	0	0	0,00	0,00	0,00
76	Tievalaistus							
*	Hankinnat yhteensä	49 940,24	100 000	0	100 000	88 711,75	11 288,25	88,70
*	Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	-4 000,00	4 000,00	0,00
	Investoinnit netto	49 940,24	100 000	0	100 000	84 711,75	15 288,25	84,70
79	Tuunan pallokentän jatkaminen							
*	Hankinnat yhteensä	0,00	250 000	0	250 000	94 459,68	155 540,32	37,80
	Investoinnit netto	0,00	250 000	0	250 000	94 459,68	155 540,32	37,80
88	Uudet alueet							
*	Hankinnat yhteensä	54 015,78	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	54 015,78	0	0	0	0,00	0,00	0,00
8800	IRTAIN OMAISUUS							
61	Siivoustoimi/kalusto							
*	Hankinnat yhteensä	4 990,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	4 990,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
94	Verkostokarttojen uusiminen							
*	Hankinnat yhteensä	0,00	50 000	0	50 000	0,00	50 000,00	0,00
	Investoinnit netto	0,00	50 000	0	50 000	0,00	50 000,00	0,00
8900	VESI-JA VIEMÄRILAITOS							
66	Jätevesipumppaamon saneraus							
*	Hankinnat yhteensä	26 984,83	30 000	0	30 000	18 868,09	11 131,91	62,90
	Investoinnit netto	26 984,83	30 000	0	30 000	18 868,09	11 131,91	62,90
70	Vesilinjat/muut hankkeet							
*	Hankinnat yhteensä	18 334,18	30 000	0	30 000	13 196,13	16 803,87	44,00
*	Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	18 334,18	30 000	0	30 000	13 196,13	16 803,87	44,00

TILINPÄÄTÖS 2016

	TP 2015	TA 2016	LISÄTÄ	TA+LISÄTÄ	KÄYTTÖ	YLI-/ALITUS	TOT %	
71	Viemärlinjat/saneraus							
*	Hankinnat yhteensä	49 993,84	50 000	0	50 000	48 924,98	1 075,02	97,90
	Investoinnit netto	49 993,84	50 000	0	50 000	48 924,98	1 075,02	97,90
74	Viemärlinjat/muut hankkeet							
*	Hankinnat yhteensä	48 160,11	30 000	0	30 000	33 999,15	-3 999,15	113,30
	Investoinnit netto	48 160,11	30 000	0	30 000	33 999,15	-3 999,15	113,30
78	Vesihuoltol.kehittämis.kohteet							
*	Hankinnat yhteensä	28 043,17	100 000	0	100 000	67 516,73	32 483,27	67,50
*	Avustukset yhteensä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	28 043,17	100 000	0	100 000	67 516,73	32 483,27	67,50
86	Laitosten vesikatkojen korjaus							
*	Hankinnat yhteensä	0,00	55 500	0	55 500	28 467,09	27 032,91	51,30
	Investoinnit netto	0,00	55 500	0	55 500	28 467,09	27 032,91	51,30
88	Uudet alueet							
*	Hankinnat yhteensä	14 341,38	75 000	0	75 000	14 518,48	60 481,52	19,40
	Investoinnit netto	14 341,38	75 000	0	75 000	14 518,48	60 481,52	19,40
97	Kovero-keskusta syöttövesij.							
*	Hankinnat yhteensä	24 738,40	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	24 738,40	0	0	0	0,00	0,00	0,00
98	Vedenhank.serv.tekemien							
*	Hankinnat yhteensä	17 859,19	250 000	0	250 000	107 540,46	142 459,54	43,00
*	Avustukset yhteensä	-6 312,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	11 547,19	250 000	0	250 000	107 540,46	142 459,54	43,00
3	Investointiosa YHTEENSÄ							
*	Hankinnat yhteensä	4 055 634,39	6 965 630	602 864	7 568 494	5 283 956,44	2 284 537,56	69,80
*	Avustukset yhteensä	-244 723,07	-601 612	0	-601 612	-616 987,03	15 375,03	102,60
*	Myyntit yhteensä	-173 250,15	0	0	0	-272 800,90	272 800,90	0,00
	Investoinnit netto	3 637 661,17	6 364 018	602 864	6 966 882	4 394 168,51	2 572 713,49	63,10

1.9.3.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuper. tal.arvio 2016	Tal.arvio- muutokset	Tal.arvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poik- keama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	726 724	275 720	451 004	3 248 630	2 797 626
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-218 701	-218 701
Investointien rahavirta					
Investointimenot	6 965 630	602 864	7 568 494	5 283 956	-2 284 538
Rahoitusosuudet investointime- noihin	601 612	0	601 612	616 987	15 375
Pysyvien vastaav. hyö- dykk.luov.tulot	0	0	0	272 801	272 801
Toiminta ja investoinnit, netto	-5 637 294	-327 144	-6 515 878	-1 364 239	5 151 639
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	-8 000	0	-8 000	0	8 000
<i>Antolainasaamisten lisäykset liikelait.</i>					
Antolainasaamisten vähen. muil- ta	0	0	0	0	0
<i>Antolainasaamisten vähen. liike- lait.</i>					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-366 000		-366 000	-230 000	136 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-700 000		-700 000	2 350 000	3 050 000
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-6 711 294	-327 144	-7 589 878	755 761	8 345 639

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäyksiä muille ovat kunnan myöntämät lainat muille kuin liikelaitoksille. Antolainojen lisäyksiä ovat taseessa pysyvien vastaavien sijoitusten ryhmään kuuluvat antolainat. Tähän kuuluvat mm. antolainat kunnan tytäryhteisöille ja muiden kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen pysyväisluonteiseen rahoittamiseen, esimerkiksi investointien rahoittamiseen. Antolainasaamisten lisäyksiä liikelaitoksille ovat kunnan myöntämät lainat kunnan liikelaitoksille. Antolainasaamisten vähennyksiä ovat antolainojen lyhennykset kunnalle tilikauden aikana. Toteutumisessa esitetään erikseen vähennykset muilta ja vähennykset liikelaitoksilta.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa kuinka paljon lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana. Lyhytaikaisten lainojen muutos osoittaa lyhytaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksen.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Vaikutus maksuvalmiuteen esitetään samalla tarkkuudella kuin se on talousarviossa hyväksytty. Talousarviossa ei pystytä arvioimaan kaikkia maksuvalmiuteen vaikuttavia eriä: toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten saamisten sekä korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutoksia. Edellä mainittujen erien tilinpäätöstiedot esitetään ulkoisessa rahoituslaskelmassa kohdassa tilinpäätöslaskelmat.

1.9.3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

(1 000 EUROA) 2016

KÄYTTÖTALOUSOSA		MÄÄRÄRAHAT				TULOARVIOT					
		Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut.:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut.:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KESKUSVAALILAUTAKUNTA		0		0	0	0	0		0	0	0
VALTIOLLISET VAALIT	B					0			0		0
KUNNALLISVAALIT	B										
EU-PARLAMENTTIVAALIT	B										
TARKASTUSLAUTAKUNTA		22	0	22	23	1	0				0
TILINTARKASTUS	B	22		22	23	1					0
KAUPUNGINHALLITUS		5 046	19	5 065	4 616	449	2 524	-19	2 505	2 334	-171
RUOKAHUOLTO/VARP.K.KEITTIÖ	B	697	0	697	644	53	697		697	644	-53
RUOKAHUOLTO/KAUK.K.K.KETTIÖ	B	785		785	808	-23	815		815	886	71
HALLINTOPALVELUT	B	1 603	0	1 603	1 317	286	391	-10	381	216	-165
SISÄINEN PALVELUTOIMINTA	N	607	0	607	574	33	320	0	320	318	-2
TALOUSPALVELUT	B	813	9	822	779	43	108		108	108	0
ELINKEINOTOIMI	B	292	10	302	309	-7	176	-9	167	146	-21
KAAVOITUS	N	122	0	122	58	64	5		5	7	2
MAASEUTUTOIMI	B	127		127	127	0	12		12	9	-3
SIVISTYSLAUTAKUNTA		14 995	67	15 062	14 532	530	1 360	0	1 360	1 566	206
KOULUTOIMENHALLINTO	B	215	0	215	260	-45					0
VARHAISKASVATUS	B	4 000	127	4 127	3 957	170	586		586	635	49
PERUSOPETUS	B	8 363	-60	8 303	8 008	295	632	0	632	767	135
LUKIOT	B	1 003		1 003	944	59	13		13	24	11
KESKIAST.AMM.KOULUTUS	B	28		28	28	0					
KIRJASTOTOIMI	B	451	0	451	426	25	27	0	27	29	2
KULTTUURITOIMI	B	124	0	124	124	0	12	0	12	12	0
NUORISOTOIMI	B	96	0	96	86	10	2		2	5	3
LIIKUNTATOIMI	B	715		715	699	16	88	0	88	94	6
V-S KANS.OPIST. JOHTOKUNTA		1 312	0	1 312	1 297	15	565	0	565	606	41
VAKKA-SUOMEN KANSALAI SOP.	B	1 312		1 312	1 297	15	565	3	565	606	41
V-S MUS.OP.JOHTOKUNTA		922		922	865	57	341	0	341	324	-17
VAKKA-SUOMEN MUS.OPISTO	B	922		922	865	57	341		341	324	-17
SOSIAALI-JA TERVEYSLAUTAKUNTA		32 102	171	32 273	32 304	-31	4 992	0	4 993	5 117	124
HALLINTO/SOS.TOIMI	B	659	0	659	603	56	31		31	58	27
LAPSIPERH.PALVELUT	B	920	208	1 128	1 143	-15	12		12	24	12
TOIMEENTULOTURVA	B	724	-55	669	646	23	264	0	265	283	18
KANSANTERVEYSTYÖ	B	6 889	231	7 120	7 232	-112	1 988		1 988	2 164	176
SAIR.HOITOLAITOKSET	B	11 095	0	11 095	11 304	-209			0		
TOIMINTARAJ.PALVELUT	B	3 248		3 248	3 484	-236	544	0	544	605	61
IÄKKÄIDEN PALVELUT	B	8 567	-213	8 354	7 892	462	2 153	0	2 153	1 983	-170

TILINPÄÄTÖS 2016

		MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut.n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut.n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA		5 280	0	5 280	5 081	199	2 311	0	2 311	2 830	519
TEKNINEN HALLINTO	B	197	0	197	183	14	178	0	178	192	14
LIIK. VÄYLÄT JA ALUEET	B	531	0	531	553	-22	6	0	6	10	4
JÄTEHUOLTO	B	48		48	45	3	67	0	67	71	4
KIINTEISTÖT	N	2 343		2 343	2 138	205	162		162	492	330
VESIHUOLTOLAITOS	N	1 109	0	1 109	1 093	16	1 575		1 575	1 746	171
KONEKESKUS	N	65		65	68	-3	28		28	27	-1
MITTAUSPALVELU	N	97	0	97	96	1	23	0	23	8	-15
PALO, PEL. JA SUOJELU	B	673		673	732	-59	79		79	80	1
ASUMINEN	B	217	0	217	173	44	193		193	204	11
RAKENNUS- JA YMP.LTK		253	0	253	219	34	104	0	104	80	-24
YMPÄRISTÖNSUOJELU	B	145	0	145	131	14	10		10	21	11
RAKENNUSVALVONTA	B	108		108	88	20	94	0	94	59	-35
KÄYTTÖTALOUS YHT.		59 932	257	60 189	58 937	1 254	12 197	-19	12 179	12 857	678
TULOSLASKELMAOSA											
VEROTULOT	B						28 127	0	28 127	28 682	555
VALTIONOSUDET	B						20 238	0	20 238	20 487	249
KORKOTULOT	B						1		1	0	-1
MUUT RAHOITUSTULOT	B						58		58	48	-10
KORKOMENOT	B	80	0	80	12	68					
MUUT RAHOITUSMENOT	B	7		7	1	6					
SATUNNAISET ERÄT	B										
TULOSLASKELMAOSA YHT		87	0	87	13	74	48 424	0	48 424	49 217	793
INVESTOINTIOSA											0
KAUPUNGINHALLITUS		440	16	456	-250	380	0	0	0	272	272
KIINTEÄ OMAISUUS MAA-ALUEET	B	100	0	100	0	100	0	0	0	12	12
MUUT OSAKKEET JA OSUDET	B	256	0	256	0	256					
KAUPUNGINVIRASTO/IRTAIN	B	37	16	53	57	-4					
RUOKAHUOLTO/IRTAIN	B	20		20	19	1					
RUOKAHUOLTO/IRTAIN	B	15	0	15	0	15					
INNOVA	B									260	260
IRTAIN OMAISUUS	B	12		12	0	12					
SIVISTYSLAUTAKUNTA		101	23	124	142	-18	0	0	0	25	25
VARPPEEN KOULU/IRTAIN	B		23	23	21	2					
ATK	B	20		20	21	-1					
KONEET JA KALUSTO	B	5		5	10	-5					
ATK	B	10	0	10	1	9					
KIRJASTO					25	-25				25	25
IRTAIN OMAISUUS	B	6		6	4	2					
IRTAIN OMAISUUS		60		60	60	0					

TILINPÄÄTÖS 2016

SOSIAALI-JA TERVEYSLAUTAKUNTA	155	13	168	152	16	0	0	0	0	0
-------------------------------	-----	----	-----	-----	----	---	---	---	---	---

		MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		Alkup. talous-arvio	TA:n muutok-set	TA muut:n jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama	Alkup. talous-arvio	TA:n muutok-set	TA muut:n jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama
ATK		35		35	26	9					
TERVEYSKESKUS/IRTAIN	B	0	7	7	2	5					
TERVEYSKESKUS /ATK	B	105		105	109	-4					
TERVEYSKESKUS		15	6	21	15	6					
TALONRAKENNUS		4 869	518	5 387	4 289	1 098	601	0	601	588	-13
PÄIVÄKOTI	B	500		500	29	471					
MUUT HANKKEET/SOS.LTK	B	110		110	87	23	29		29	23	-6
MUUT HANKKEET7SIV.TOIMI	B	459	45	504	364	140	72		72	0	-72
MUUT HANKKEET/SIV.TOIMI	B	30	0	30	27	3					
MUUT HANKKEET7KULTUURITOIMI	B	20		20	10	10				7	7
PÄHKINÄPENSAAN PÄIVÄKOTI	B	0	433	433	379	54					
MONITOIMIHALLI	B	3 100	0	3 100	3 075	25	500		500	525	25
SOUKAISTEN KOULU	B	0	40	40	26	14					
MYLLYMNEN KOULUN ASUNTOLA	B	25		25	12	13					
TERVEYSKESKUS	B	225	0	225	117	108					
YLEINEN PERUSKORJAUS	B	300		300	163	137					
UIMAHALLI	B	0	0	0	0	0				33	33
KAUPUNGINTALO	B	100		100	0	100					
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS		730	33	763	616	146	0	0	0	4	4
KESKUSURHEILUKENTTÄ		20		20	12	8					
MATIKANTIE	B	90		90	90	0					
KATUJEN RAKENTAMINEN	B	90		90	112	-22					
KAAVATEIDEN PÄÄLLYSTÄMIEN	B	100		100	111	-11					
MUUT HANKKEET/PERUSPARAN.	B	50		50	50	0					
LEIKKIKENTÄT	B	30		30	27	3					
SADEVESI JA VIEMÄRÖINTI	B	0	33	33	31	2					
TIEVALAISTUS	B	100		100	89	11	0		0	4	4
TUUNAN PALLOKENTTÄ	B	250		250	94	155					
IRTAIN OMAISUUS		50	0	50	0	50	0	0	0	0	0
VERKOSTOKARTOJEN UUSIMINEN	B	50		50	0	50					

		MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut.:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut.:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
VESI- JA VIEM.LAITOS		621	0	620	334	286	0	0	0	0	0
JÄTEVESIPUMPP.SANEERAUS	B	30		30	19	11					
VESILINJAT/MUUT HANKKEET	B	30		30	13	17					
VIEMÄRILINJAT/SANEERAUS	B	50		50	49	1					
VIEMÄRILINJAT/MUUT HANKKEET	B	30		30	34	-4					
VESIHUOLLON KEHITTÄMISKOHT.	B	100		100	68	32			0	0	
UUDET ALUEET	B	75		75	15	60					
LAITOSTEN VESIKATTOJEN UUSIMI	B	56		55	28	27					
VEDENHANK.SELV.TEKEMINEN	B	250		250	108	142			0	0	
INVESTOINTIOSA YHT.		6 966	603	7 568	5 283	1 958	601	0	601	889	288
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						0					
RAHOITUSOSA						0					
ANTOLAINSAAMISTEN LISÄYK.	B	8		8	0	8					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHEN.	B										0
LAINAKANNAN MUUTOKSET											
PITKÄAIK. LAINOJEN LISÄYS	B	6 765		6 765							0
PITKÄAIK.LAINOJEN VÄHENNYS	B	-366	0	-366	-230	-136					
LYHYTAIK.LAINOJEN MUUTOS	N						1 606		1 606	850	-756
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ		6 407	0	6 407	-230	6 637	1 606	0	1 606	850	-756
SITOVAT MÄÄRÄRAHAT/ TULOARVIOT YHTEENSÄ		73 392	860	74 251	64 003	9 923	62 828	-19	62 810	63 813	1 003
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET											
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN											
YHTEENSÄ	B	73 392	860	74 251	64 003	10 248	62 828	-19	62 810	63 813	1 003

2 TULOSLASKELMA

	TP 2015	TA 2016	Lisäta	TA+ lisäta	Käyttö	Yli-/alitus	Tot %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	4 697 754,20	5 059 053	0	5 059 053	5 108 169,70	-49 116,70	101,00
Maksutuotot	3 245 226,72	3 034 613	0	3 034 613	3 304 000,75	-269 387,75	108,90
Tuet ja avustuks	891 998,29	779 450	-18 500	760 950	721 586,83	39 363,17	94,80
Muut toimintatuo	1 261 376,50	1 049 900	0	1 049 900	1 365 499,90	-315 599,90	130,10
Toimintatuotot yht	10 096 355,71	9 923 016	-18 500	9 904 516	10 499 257,18	-594 741,18	106,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palk	-20 216 727,64	-21 597 084	-32 671	-21 629 755	-20 358 585,52	-1 271 169,28	94,10
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-5 220 937,06	-5 648 078	-11 259	-5 659 337	-5 182 067,92	-477 269,53	91,60
Muut henkilösi	-1 110 233,86	-1 421 188	-3 570	-1 424 758	-1 209 521,80	-215 235,95	84,90
Palvelujen ostot	-23 086 600,16	-22 848 777	-297 620	-23 146 397	-23 350 770,03	204 373,03	100,90
Aineet, tarvikk	-3 392 789,38	-3 452 515	32 900	-3 419 615	-3 599 189,19	179 574,19	105,30
Avustukset	-1 971 651,06	-1 608 800	55 000	-1 553 800	-1 789 332,37	235 532,37	115,20
Muut toimintakul	-975 506,49	-956 150	0	-956 150	-965 893,35	9 743,35	101,00
Toimintakulut yhte	-55 974 445,65	-57 532 592	-257 220	-57 789 812	-56 455 360,18	-1 334 451,82	97,70
TOIMINTAKATE	-45 878 089,94	-47 609 576	-275 720	-47 885 296	-45 956 103,00	-1 929 193,00	96,00
Verotulot	29 254 702,40	28 127 000	0	28 127 000	28 683 508,13	-556 508,13	102,00
Valtionosuudet	19 163 720,00	20 238 000	0	20 238 000	20 487 115,00	-249 115,00	101,20
Rahoitustuotot ja kulut							
Korkotuotot	0,00	1 000	0	1 000	0,00	1 000,00	0,00
Muut rahoitustuo	56 469,40	57 500	0	57 500	47 944,49	9 555,51	83,40
Korkokulut	-23 725,19	-80 000	0	-80 000	-12 435,98	-67 564,02	15,50
Muut rahoituskul	-1 705,26	-7 200	0	-7 200	-1 398,31	-5 801,69	19,40
Kertaluonteiset poistot							
VUOSIKATE	2 571 371,41	726 724	-275 720	451 004	3 248 630,33	-2 797 626,33	720,30
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn.mukaiset p	-2 250 370,54	-2 092 086	0	-2 092 086	-2 367 697,44	275 611,44	113,20
Satunnaiset erät							
TILIKAUDEN TULOS	321 000,87	-1 365 362	-275 720	-1 641 082	880 932,89	-2 522 014,89	-53,70
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	149 209,77	0	0	0	149 209,77	-149 209,77	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	470 210,64	-1 365 362	-275 720	-1 641 082	1 030 142,66	-2 671 224,66	-62,80

3 RAHOITUSLASKELMA

	Vuoden alusta	Ed.vuosi	Erotus	Ero %
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 248 630,33	2 571 371,41	677 258,92	126,30
Tulorahoituksen korjaukset	-218 701,10	-83 549,85	-135 151,25	261,80
	3 029 929,23	2 487 821,56	542 107,67	121,80
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 283 956,44	-4 055 634,39	-1 228 322,05	130,30
Rah.osuudet investointimen.	616 987,03	244 723,07	372 263,96	252,10
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				
	491 502,00	256 800,00	234 702,00	191,40
	-4 175 467,41	-3 554 111,32	-621 356,09	117,50
Toiminnan ja invest.rahavirta	-1 145 538,18	-1 066 289,76	-79 248,42	107,40
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainsaamisten lisäykset	0,00	-46 303,00	46 303,00	0,00
Antolainsaamisten vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	-46 303,00	46 303,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik.lainojen lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-230 000,00	-330 000,00	100 000,00	69,70
Lyhytaik.lainojen muutos	2 350 000,00	850 000,00	1 500 000,00	276,50
	2 120 000,00	520 000,00	1 600 000,00	407,70
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	163 987,36	-1 019,73	165 007,09	-16 081,40
Vaihto-omaisuuden muutos	-4 046,96	-14 643,21	10 596,25	27,60
Saamisten muutos	-1 083 460,94	602 094,18	-1 685 555,12	-179,90
Korottomien velkojen muutos	180 583,87	112 430,47	68 153,40	160,60
	-742 936,67	698 861,71	-1 441 798,38	-106,30
Rahoituksen rahavirta	1 377 063,33	1 172 558,71	204 504,62	117,40
RAHAVAROJEN MUUTOS	231 525,15	106 268,95	125 256,20	217,90
RAHAVAROJEN MUUTOS	-231 525,15	-106 268,95	-125 256,20	217,90

TILINPÄÄTÖS 2016

4 TASE

VASTAAVAA	Avaustase	Kauden saldo	Tilivuoden alusta	Muutos	%
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	363 242,87	-106 277,74	395 874,91	32 632,04	109,00
Aineettomat hyödykkeet yh	363 242,87	-106 277,74	395 874,91	32 632,04	109,00
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	6 368 873,28	-6 739,92	6 356 560,75	-12 312,53	99,80
Rakennukset	25 174 324,06	3 095 201,45	27 855 025,51	2 680 701,45	110,60
Kiinteät rakenteet ja l	12 421 697,13	-59 112,43	12 358 584,70	-63 112,43	99,50
Koneet ja kalusto	661 063,97	-191 428,49	496 152,98	-164 910,99	75,10
Muut aineelliset hyödyk	108 267,51	0,00	108 267,51	0,00	100,00
Ennakkomaksut ja kesk.e	2 182 941,02	-120 606,47	1 736 414,55	-446 526,47	79,50
Aineelliset hyödykkeet yh	46 917 166,97	2 717 314,14	48 911 006,00	1 993 839,03	104,20
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	6 393 402,89	0,00	6 393 402,89	0,00	100,00
Muut lainasaamiset	774 302,56	0,00	774 302,56	0,00	100,00
Muut saamiset	237 508,80	0,00	237 508,80	0,00	100,00
Sijoitukset yht.	7 405 214,25	0,00	7 405 214,25	0,00	100,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	54 685 624,09	2 611 036,40	56 712 095,16	2 026 471,07	103,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Valtion toimeksiannot	0,00	3 195,00	0,00	0,00	0,00
Lahj.rahastojen erityis	570 041,56	-18 039,52	552 002,04	-18 039,52	96,80
Muut toimeksiantojen va	11 710,65	-217 933,85	11 678,85	-31,80	99,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	581 752,21	-232 778,37	563 680,89	-18 071,32	96,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	84 083,24	1 702,99	60 609,08	-23 474,16	72,10
Valmiit tuotteet/Tavara	120 092,36	-43 592,47	147 613,48	27 521,12	122,90
Vaihto-omaisuus yht.	204 175,60	-41 889,48	208 222,56	4 046,96	102,00
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	1 056 521,70	0,00	1 504 850,38	448 328,68	142,40
Muut saamiset	881 913,00	-293 971,00	587 942,00	-293 971,00	66,70
Pitkäaik.saamiset yht.	1 938 434,70	-293 971,00	2 092 792,38	154 357,68	108,00
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	1 571 401,36	1 202 373,40	2 278 970,56	707 569,20	145,00
Lainasaamiset	500,00	-450,00	23 000,00	22 500,00	4 600,00
Muut saamiset	837 508,39	474 314,32	932 609,45	95 101,06	111,40
Siirtosaamiset	200 625,28	304 358,99	304 558,28	103 933,00	151,80
Lyhytaikaiset saamiset yh	2 610 035,03	1 980 596,71	3 539 138,29	929 103,26	135,60
Saamiset yht.	4 548 469,73	1 686 625,71	5 631 930,67	1 083 460,94	123,80
Rahoitusarvopaperit					
Muut arvopaperit	0,00	0,00	168 886,44	168 886,44	0,00
Rahoitusarvopaperit yht.	0,00	0,00	168 886,44	168 886,44	0,00
Rahat ja pankkisaamiset					
Rahat ja pankkisaamiset y	119 298,92	103 680,35	181 937,63	62 638,71	152,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	60 139 320,55	4 126 674,61	63 466 753,35	3 327 432,80	105,50

VASTATTAVAA	Avaustase	Kauden saldo	Tilivuoden alusta	Muutos	%
OMA PÄÄOMA					
Peruspääoma	-30 730 352,54	0,00	-30 730 352,54	0,00	100,00
Ed.tilikausien yli-/ali	-5 180 223,05	0,00	-5 180 223,05	0,00	100,00
Tilikauden yli-/alijääm	0,00	-2 949 547,73	-1 030 142,66	-1 030 142,66	0,00
Oma pääoma yhteensä	-35 910 575,59	-2 949 547,73	-36 940 718,25	-1 030 142,66	102,90
POISTOERO JA VAPPAEHT.VAR	AUK.				
Poistoero	-1 608 537,24	149 209,77	-1 459 327,47	149 209,77	90,70
Poistoero ja vapaaeht.var	-1 608 537,24	149 209,77	-1 459 327,47	149 209,77	90,70
PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset	-27 719,75	0,00	-27 719,75	0,00	100,00
Pakolliset varaukset yht.	-27 719,75	0,00	-27 719,75	0,00	100,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT					
Valtion toimeksiannot	0,00	-7 832,72	-7 832,72	-7 832,72	0,00
Lahjoitusrahastojen pää	-570 041,56	-144 326,37	-714 367,93	-144 326,37	125,30
Muut toimeksiantojen pä	-42 102,50	231 007,75	-35 859,45	6 243,05	85,20
Toimeksiantojen pääomat y	-612 144,06	78 848,66	-758 060,10	-145 916,04	123,80
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen					
Lainat rahoitus- ja vak	-845 000,00	130 000,00	-715 000,00	130 000,00	84,60
Muut velat/Liittymismak	-2 069 712,07	0,00	-2 175 084,83	-105 372,76	105,10
Pitkäaik.vieras pääoma yh	-2 914 712,07	130 000,00	-2 890 084,83	24 627,24	99,20
Lyhytaikainen					
Lainat rahoitus- ja vak	-12 580 000,00	-130 000,00	-14 830 000,00	-2 250 000,00	117,90
Saadut ennakot	-1 000,00	0,00	-1 000,00	0,00	100,00
Ostovelat	-2 701 758,52	-781 259,06	-2 783 819,07	-82 060,55	103,00
Muut velat/Liittymismak	-447 643,31	-317 060,26	-463 562,39	-15 919,08	103,60
Siirtovelat	-3 335 230,01	-306 865,99	-3 312 461,49	22 768,52	99,30
Lyhytaikainen vieras pääo	-19 065 631,84	-1 535 185,31	-21 390 842,95	-2 325 211,11	112,20
Vieras pääoma yhteensä	-21 980 343,91	-1 405 185,31	-24 280 927,78	-2 300 583,87	110,50
VASTATTAVAA	-60 139 320,55	-4 126 674,61	-63 466 753,35	-3 327 432,80	105,50

5 KONSERNILASKELMAT

5.1 KONSERNITULOSLASKELMA

	2016	2015
Toimintatuotot	37 760 964,19	36 875 259,66
Toimintakulut	-81 043 092,83	-80 389 973,07
Osuus osakk.yht. voitosta (tappiosta)	17 132,01	9 858,51
Toimintakate	-43 264 996,62	-43 504 854,90
Verotulot	28 683 508,13	29 254 702,40
Valtionosuudet	20 487 115,00	19 163 720,00
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	4 917,28	12 769,43
Muut rahoitustuotot	40 733,13	33 988,29
Korkokulut	-184 781,63	-274 501,42
Muut rahoituskulut	30 454,40	13 896,91
Vuosikate	5 796 949,69	4 699 720,71
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunn.mukaiset poistot	-4 339 433,69	-4 099 812,50
Tilikauden yli- ja ali-pariarvot		
Arvonalentumiset	-14 521,96	-12 205,91
Satunnaiset erät		0,00
Tilikauden tulos	1 442 944,05	587 702,30
Tilinpäätössiirrot		
Laskennalliset verot	30 074,23	8 133,73
Vähemmistöosuudet	-117 861,30	-97 908,46
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 355 206,97	497 927,57

5.2 KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 799 526,43	4 699 720,71
Satunnaiset erät		0,00
Tulorahoituksen korjauserä	161 515,55	226 804,97
Toiminnan rahavirta yhteensä	5 961 041,99	4 926 525,68
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 121 930,52	-8 644 366,32
Rahoitusosuudet investointi menoihin	586 428,07	239 130,88
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	171 273,51	113 154,57
Investointien rahavirta yhteensä	-5 364 228,94	-8 292 080,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	596 813,04	-3 365 555,19
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset		-46 303,00
Antolainojen vähennykset	-18 500,00	1 731,96
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	117 821,00	3 188 979,30
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 441 588,61	-1 588 180,28
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 304 407,06	861 854,78
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	12 606,41	-42 086,40
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	160 452,11	-605,64
Vaihtomaisuuden muutos	-47 503,21	-31 769,68
Saamisten muutos	-1 449 852,48	549 366,01
Korottomien velkojen muutos	89 027,40	349 249,94
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-273 130,32	3 242 236,99
Rahavarojen muutos	323 682,73	-123 318,20
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	3 849 946,85	3 526 264,12
Rahavarat 1.1.	3 526 264,12	3 649 582,34
Rahavarojen muutos	323 682,73	

5.3 KONSERNITASE

	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	77 810 886,30	78 392 947,74
Aineettomat hyödykkeet:	720 196,74	767 765,91
Aineettomat oikeudet	461 251,71	550 436,37
Muut pitkävaikutteiset menot	248 283,91	206 989,75
Ennakkomaksut	10 661,12	10 339,79
Aineelliset hyödykkeet	77 090 689,56	75 452 030,85
Maa- ja vesialueet	6 777 493,80	6 763 364,45
Rakennukset	50 357 612,01	48 506 328,48
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 763 285,06	14 662 043,79
Koneet ja kalusto	2 537 031,61	2 898 512,48
Muut aineelliset hyödykkeet	641 652,09	536 201,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 013 614,99	2 085 580,49
Sijoitukset	2 001 809,75	2 173 150,98
Osakkuusyhtiöosuudet	466 280,65	301 879,39
Muut osakkeet ja osuudet	1 001 056,40	1 336 798,89
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut lainasaamiset	327 918,60	327 918,60
Muut saamiset	206 554,10	206 554,10
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	707 132,10	669 857,94
Valtion toimeksiannot	26 300,58	6 136,49
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	668 989,94	651 848,13
Muut toimeksiantojen varat	11 841,58	11 873,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 429 191,71	10 608 153,29
Vaihto-omaisuus	596 167,69	548 664,47
Aineet ja tarvikkeet	448 554,21	428 572,11
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet	147 613,48	120 092,36
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
Saamiset	7 983 077,17	6 533 224,69
Pitkäaikaiset saamiset	2 719 838,30	2 246 449,23
Myyntisaamiset	1 791 555,68	1 299 055,23
Lainasaamiset		0,00
Muut saamiset	593 255,84	888 112,47
Siirtosaamiset	335 026,78	59 281,53
Lyhytaikaiset saamiset	5 263 238,88	4 286 775,46
Myyntisaamiset	3 345 102,70	2 559 497,25
Lainasaamiset	23 000,00	10 937,78
Muut saamiset	1 233 640,65	1 122 884,31

TILINPÄÄTÖS 2016

Siirtosaamiset	661 495,53	593 456,12
Rahoitusomaisuusarvopaperit		502,84
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	7,79	7,79
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	194 951,97	495,05
Rahat ja pankkisaamiset	3 654 987,09	3 525 761,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	92 949 019,85	89 670 958,97
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	41 819 759,88	39 953 667,08
Peruspääoma	30 730 352,54	30 730 352,54
Arvonkorotusrahasto	219 488,66	219 488,66
Muut omat rahastot	1 578 314,22	1 577 372,28
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	7 936 397,48	6 928 526,03
Tilikauden yli-/alijäämä	1 355 206,97	497 927,57
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 630 417,29	1 477 848,10
PAKOLLISET VARAUKSET	756 012,12	791 398,85
Eläkevaraukset	4 923,72	4 923,72
Muut pakolliset varaukset	751 088,40	786 475,13
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	917 063,96	719 337,68
Valtion toimeksiannot	34 133,30	6 136,49
Lahjoitusrahastojen pääomat	759 219,34	609 415,13
Muut toimeksiantojen pääomat	123 711,32	103 786,06
VIERAS PÄÄOMA	47 825 766,59	46 728 707,26
Pitkäaikainen vieras pääoma	20 740 812,39	21 881 299,50
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 478 649,81	17 694 098,83
Lainat julkisyhteisöiltä	4 344,36	6 484,21
Lainat muilta luotonantajilta	242 168,41	258 168,41
Laskennalliset verovelat	284 307,70	298 114,65
Ostovelat		
Liittymismaksut ja muut velat	3 731 342,11	3 624 433,40
Siirtovelat		
Lyhytaikainen vieras pääoma	27 084 954,20	24 847 407,76
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 061 691,46	13 812 279,97
Lainat julkisyhteisöiltä	2 139,85	2 118,59
Lainat muilta luotonantajilta	2 500,00	
Saadut ennakot	115 887,53	117 239,72

TILINPÄÄTÖS 2016

Ostovelat	3 949 576,33	3 828 049,36
Liittymismaksut ja muut velat	1 030 547,65	1 025 568,78
Siirtovelat	5 922 611,37	6 062 151,34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>92 949 019,85</u>	<u>89 670 958,97</u>

6 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

6.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1.1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Vesihuoltolaitoksen taseyksikkö

Vuonna 2015 Vesihuoltolaitoksesta muodostettiin oma taseyksikkö. Taseyksikön toiminta kuntien kirjanpitolautakunnan suositusten mukaan hyväksyttiin voimaantulleeksi valtuustossa 1.1.2015 lähtien.

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

6.1.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisön keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisön ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä on suunnitelman mukaiset poistot muutettu kuntien kirjanpitojaoston antaman suosituksen mukaisesti. Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja säännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää voitto/tappio edellisiltä tilikausilta ja tilikaudelta vastaan. Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Kuntayhtymät ja yhteisyhteisöt

Kuntayhtymien ja yhteisyhteisön taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Muuta huomioitavaa

Tilinpäätöksessä 2016 on kuntien ja kuntayhtymien poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset siirretty omaan pääomaan.

Laskennalliset verovelat erotetaan tuloverotettavilla yhteisöillä ja satunnaiset erät tilikohta on poistettu laskelmista.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Kiinteistö Oy Laitilan Yrityspuisto on Laitilan kaupungin uusi osakkuusyhteisö. Yhtiön osakkeita ei ole kirjattu osakkeisiin vaan taseen vastaavaa –puolen käyttöomaisuuden myynnin kauppahintasaamisiin.

6.2 TULOSLASKELMAOSAN LIITETIEDOT**6.2.1 Toimintatuotot**

6.2.1. Toimintatuotot	Konserni		Laitilan kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Yleishallinto	658 290,74	864 591,41	542 992,06	745 753,33
Sosiaali- ja terveystoimi	28 432 335,04	28 056 763,92	4 601 114,79	4 446 431,02
Opetus- ja kulttuuritoimi	2 578 035,15	2 556 301,81	2 460 956,26	2 453 592,60
Yhdyskuntapalvelut	2 104 854,76	2 026 388,58	436 475,27	507 146,17
Muut palvelut	2 546 382,96	2 157 179,24	830 403,32	574 734,40
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	1 627 315,48	1 368 698,19	1 627 315,48	1 368 698,19
Yhteensä	37 947 214,13	37 029 923,15	10 499 257,18	10 096 355,71

6.2.2 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Kunnallisvero	24 977 900	25 204 594
Osuus yhteisöveroista	1 777 727	2 159 944
Kiinteistövero	1 927 881	1 890 164
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	28 683 508	29 254 702

6.2.3 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Peruspalveluiden valtionosuus	20 240 677	19 146 783
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus	246 438	16 937
Valtionosuudet yhteensä*	20 487 115	19 163 720

*) Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ja siirtymätasaus sisältyvät valtionosuuksiin

6.2.4 Valtionosuudet vuosina 1996 – 2016

Valtionosuudet vuosina 1995 - 2016												
Vuosi	Käyttömenot yhteensä	Yleinen valt. osuus	%	Sos. ja terv. käyttömenot	Sos. ja terv. valt.osuus	%	Siv.toimen käyttömenot	Siv.toimen valt.osuus	%		Valtionosuudet yht.	%/käyttömenot
1996	29 716 040	1 725 507	5,8	13 725 576	4 621 632	33,7	9 186 166	3 805 438	41,4		10 152 577	34,2
1997	27 645 588	337 154	1,2	15 055 747	4 293 152	28,5	6 946 976	1 859 766	26,8	x)	6 490 072	23,5
1998	29 100 643	276 311	0,9	16 059 525	3 918 691	24,4	7 328 574	1 771 556	24,2		5 966 558	20,5
1999	29 231 209	265 483	0,9	16 010 934	3 971 056	24,8	7 549 439	1 930 615	25,6		6 167 154	21,1
2000	30 023 528	261 033	0,9	16 465 600	4 109 549	25,0	7 662 695	1 892 009	24,7		6 262 591	20,9
2001	32 651 756	297 249	0,9	17 645 572	4 977 030	28,2	8 084 610	2 203 459	27,3		7 477 738	22,9
2002	33 890 701	288 814	0,9	18 105 097	5 736 031	31,7	8 357 969	2 540 646	30,4		8 565 491	25,3
2003	35 592 642	317 412	0,9	19 371 388	6 929 271	35,8	8 580 460	2 820 908	32,9		10 067 591	28,3
2004	37 089 495	289 236	0,8	20 821 837	7 443 810	35,8	9 085 184	2 612 047	28,8		10 345 093	27,9
2005	39 379 992	274 591	0,7	22 378 718	7 919 339	35,4	9 515 196	2 609 230	27,4		10 803 160	27,4
2006	40 441 819	241 608	0,6	22 907 154	8 269 995	36,1	9 687 741	2 656 107	27,4		11 167 710	27,6
2007	42 623 843	224 304	0,5	24 158 248	9 148 783	37,9	10 492 517	3 064 073	29,2		12 437 160	29,2
2008	44 722 303	207 108	0,5	25 652 502	10 581 823	41,3	11 109 455	3 119 995	28,1		13 908 926	31,1
2009	47 301 745	332 592	0,7	27 166 284	11 504 035	42,3	11 605 249	3 307 066	28,5		15 143 693	32,0
					Kunnan perus-palv.valt.os			Opetus-ja kulttuurit.valt.os				
2010	51 902 853			30 455 377	16 418 215	53,9	11 929 696	-540 648	-4,5		15 877 567	30,6
2011	54 405 105			31 762 369	17 552 037	55,3	12 483 851	-543 858	-4,4		17 008 179	31,3
2012	57 683 101			33 899 663	18 450 813	54,4	13 404 047	-502 419	-3,7		17 948 394	31,1
2013	59 096 859			35 402 087	18 893 164	53,4	13 395 291	-365 425	-2,7		18 527 739	31,4
2014	60 810 834			32 623 294	19 731 459	60,5	17 772 818	-400 341	-2,3		19 331 118	31,8
2015	60 940 278			32 588 634	19 146 783	58,8	17 962 962	16 937	0		19 163 720	31,4
2016	61 569 052			33 065 656	20 240 677	61,2	18 203 836	246 438	1,4		20 487 115	33,3

x) valt.osuuksien muutos: keskiasteen valtionosuus maks.suoraan kunnille nettona

6.2.5 Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Asiakaspalvelujen ostot	18 005 692	17 904 876
Muiden palvelujen ostot	5 345 078	5 181 724
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	23 350 770	23 086 600

6.2.6 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet		Ei poistoa
Tietokoneohjelmistot	3 v.	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Luonnonvarat		Ei poistoa
Rakennukset		
Asuinrakennukset	50 v.	Tasapoisto
Asuinrakennukset 2013	30 v.	Tasapoisto
Tehtas- ja tuotantorakennukset	30 v.	Tasapoisto
Tehtas- ja tuotantorakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Talousrakennukset	20 v.	Tasapoisto
Kiviset talousrakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Puiset talousrakennukset 2013	10 v.	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	30 v.	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	50 v.	Tasapoisto
Kiviset hallinto- ja laitosrakennukset 2013	30 v.	Tasapoisto
Puiset hallinto- ja laitosrakennukset 2013	20 v.	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut , urheilu- ja leikkipaikat	20 v.	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot 2013	15 v.	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	30 v.	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet 2013	15 v.	Tasapoisto
Vesirakenteet (sillat, laiturit, uim.)	30 v.	Tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat 2013	10 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, vedenjak. verkko	40 v.	Tasapoisto
Vedenjakeluverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Viemäriverkosto 2013	30 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, viemäriverkko	40 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, ulkoval., sähkö ja muut	20 v.	Tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkoval. 2013	15 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot, puhelinverkko	12 v.	Tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasemat ja alakeskukset 2013	10 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet ja laitteet	20 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet ja laitteet, muut	15 v.	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot 2013	15 v.	Tasapoisto
Vesilaitoksen laitoksen ja laitteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet 2013	15 v.	Tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet 2013	10 v.	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Kulj.väl. kuorma-, paketti- ja henk.autot	5 v.	Tasapoisto
Kulj.väl traktorit ja muu vastaava	5 v.	Tasapoisto
Kuljetusvälineet 2013	4 v.	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	1 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, muut kev.koneet	5 v.	Tasapoisto
Muut koneet ja kalusto, ATK-laitteet	3 v.	Tasapoisto
Irtaimisto, muut laitteet ja kalusto	3 v.	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Taide- ja arvoesineet		Ei poistoa

6.2.7 Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	149 210	149 210
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0	0
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	149 210	149 210

6.2.8 Pakollisten varausten muutos

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Laitilan kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Eläkevastuu 1.1.	4 923,72	4 923,72		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuu 31.12.	4 923,72	4 923,72		
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	27 719,75	27 719,75	27 719,75	27 719,75
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Kaatopaikan maisemointivar. 31.12.	27 719,75	27 719,75	27 719,75	27 719,75
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	758 755,38	606 670,36		
Lisäykset tilikaudella		152 085,02		
Vähennykset tilikaudella	35 386,73			
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	723 368,65	758 755,38		
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	751 088,40	786 475,13	27 719,75	27 719,75

6.2.9 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	Konserni		Laitilan kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	218 701,10	83 549,85	218701,1	83 549,85
Rakennusten myyntivoitot		0,00		
Muut myyntivoitot	8 182,59	7 712,29		
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	226 883,69	91 262,14	218701,1	83 549,85
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappio		2 208,23		
Muut myyntitappiot	669,10	320,36		

<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	226 214,59	88 733,55	0,00	0,00
-------------------------------	------------	-----------	------	------

6.2.10 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Osinkotuotot muista yhteisöistä	41 332,98	37 235,65
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		7 699,00
Yhteensä	41 332,98	44 934,65

6.3 TASEEN LIITETIEDOT

6.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet						
	Tietokone- ohjelmistot	Maa- alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	363 242,87	6 368 873,28	25 174 324,06	12 421 697,13	661 063,97	108 267,51	2 182 941,02	46 917 166,97
Lisäykset tilikauden aikana	192 523,54		3 873 515,61	736 303,77	160 977,34			4 770 796,72
Rahoitusosuudet tilikaudella								
Vähennykset tilikauden aikana		12 312,53	260 488,37				296 350,85	569 151,75
Siirrot erien välillä			150 175,62				-150 175,62	0,00
Tilikauden poisto	159 891,50		1082501,41	799 416,20	325 888,33			2 207 805,94
Poistamaton hankintameno 31.12.	395 874,91	6 356 560,75	27 855 025,51	12 358 584,70	496 152,98	108 267,51	1 736 414,55	48 911 006,00
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	395 874,91	6 356 560,75	27 855 025,51	12 358 584,70	496 152,98	108 267,51	1 736 414,55	48 911 006,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet tytär- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 516 987,83	4 326 559,56	148 339,93	401 515,57	481 661,62	0,00	604 248,92	7 479 313,43
Lisäykset								0,00
Vähennykset								0,00
Hankintameno 31.12.	1 516 987,83	4 326 559,56	148 339,93	401 515,57	481 661,62	0,00	604 248,92	7 479 313,43
Arvonlennukset ja niiden palautukset								
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 516 987,83	4 326 559,56	148 339,93	401 515,57	481 661,62	0,00	604 248,92	7 479 313,43

6.3.1.2 Olennaiset kuntayhtymien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Varsinais-Suomen sairaan- hoitopiirin kuntayhtymä	4 253 697,86			4 253 697,86	4 545 665,00	-291 967,14

Jäsenkunnassa kuntayhtymän peruspääoman jäsenkuntaosuuden valtionosuudesta johtuvaa muutosta ei kirjata tuloslaskelmaan eikä taseeseen (=perustamishankkeiden valtionosuusjyvitys). Vuonna 2002 potilasvakuutuksen vastuuvarauksen muutos 28 110 on kirjattu sairaaloiden peruspääomaan. Vuoden 2006 alusta lukiens sairaanhoitopiirin suomenkielisestä psykiatrisesta toiminnasta muodostettiin psykiatrian tulosalue (taseyksikkö), jolle siirrettiin varoja nettomääräisesti 16 708 939 euroa. Siirrettyjä varoja vastaan kirjattiin tulosalueen taseeseen peruspääoma, joka jaettiin jäsenkuntien osuuksiin. Sairaaloihin jäljelle jäänyt peruspääoma jaettiin jäsenkuntien osuuksiin.

6.3.1.3 Omistukset muissa yhteisöissä

Omistukset muissa yhteisöissä					
Nimi	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus €		
			omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt					
Laitilan Lämpö Oy	51,00	51,00	598 603,77	1 298 071,98	119 746,11
Jääkukko Oy	56,40	56,40	105 892,44	225 854,79	579,98
Kiint. Oy Hartikkalankartano	95,05	95,05	193 450,72	25 424,97	19,16
Kiint. Oy Keskevaari	77,80	77,80	24 447,25	290 308,01	0,06
Kiint. Oy Terveyskoti	65,22	65,22	1 248 928,96	760 049,38	6 141,60
Kiint. Oy Laurinpelto	62,50	62,50	11 593,24	58 112,70	4,06
Kiint. Oy Papinranta	92,70	92,70	217 746,51	271 585,97	5,40
Kiint. Oy Suulimäen teollisuustalo	50,43	50,43	388 025,31	1 802,43	10,17
Kiint. Oy Valkoranta	80,50	80,50	98 211,05	701 374,84	6 019,85
Kiint Oy Laitilan Talot	100,00	100,00	243 856,09	7 809 618,40	10,35
Kiint. Oy Kaukolan Teollisuus	85,60	85,60	745 441,98	1 580 803,63	-134,44
		Yhteensä	3 876 197,33	13 023 007,10	132 402,31
Kuntayhtymät					
Varsinais-Suomen sairaanhoitop.	2,62	2,62	4 127 510,22	8 618 007,47	41 882,15
Varsinais-Suomen erityishuoltop.	2,14	2,14	30 372,63	559 256,55	-24 922,80
Varsinais-Suomen liitto	1,79	1,79	13 792,40	202 014,05	1 942,49
		Yhteensä	4 171 675,25	9 379 278,07	18 901,84
Osakkuusyhteisöt					
Kiinteistö Oy Yrityspuisto	27,30	27,30	532 914,82	533 694,25	9,58
Kiinteistö Oy Ylistupa	27,27	27,27	28 281,70	6 381,03	2 628,49
Kiinteistö Oy Eerikin yrittäjäyhtiö I	42,12	42,12	179 867,88	1 929,95	2 106,00
As. Oy Laitilan Mirjaminpuisto	35,61	35,61	53 636,96	74 646,30	7,18
As. Oy Laitilan Martanpuisto	39,57	39,57	75 558,98	28 401,28	2,79
As. Oy Laitilan Tanhuanatie	26,85	26,85	79 047,96	56 399,27	5,41
		Yhteensä	949 308,30	701 452,08	4 759,45

6.3.1.4 Saamisten erittely

Saamisten erittely	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		53 946,42		47 498,57
Lainasaamiset	481 661,62		481 661,62	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	481 661,62	53 946,42	481 661,62	47 498,57
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		4 806,71		1 339,46
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				10 178,80
<i>Yhteensä</i>		4 806,71		11 518,26
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		11 857,21		10 303,80
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>		11 857,21		10 303,80
<i>Saamiset yhteensä</i>	481 661,62	70 610,34	481 661,62	69 320,63

6.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.3.2.1 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	Konserni		Laitilan kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	30 730 352,54	30 730 352,54	30 730 352,54	30 730 352,54
Peruspääoma 31.12.	30 730 352,54	30 730 352,54	30 730 352,54	30 730 352,54
Arvonkorotusrahasto 1.1.	219 488,66	219 488,66		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	219 488,66	219 488,66		
Muut omat rahastot 1.1.	1 577 372,28	1 562 473,25		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 578 314,22	1 577 372,28		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	6 928 526,03	4 606 299,53	4 710 012,41	4 663 639,89
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 936 397,48	6 928 526,03	5 180 223,05	4 710 012,41
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 355 206,98	462 165,74	1 030 142,66	470 210,64
Oma pääoma yhteensä	41 819 759,88	39 917 905,25	36 940 718,25	35 910 575,59

6.3.2.2 Vieras pääoma

Vieras pääoma	2016		2015	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		150 479,10		129 244,73
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	0,00	150 479,10	0,00	129 244,73
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		121 109,29		81 436,91
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	0,00	121 109,29	0,00	81 436,91
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>			0,00	
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0,00	271 588,39		210 681,64

6.3.2.3 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Laitilan kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	115 887,53	117 239,72		
Menojäämät				
Palkkojen ja henk.sivu- kulujen jaksotukset	707 502,56	718 143,81	139 384,62	152 728,02
Lomapalkkavaraus	4 408 797,08	4 575 863,43	2 820 842,74	2 956 780,56
Korjojaksotukset	13 227,53	42 655,19	908,22	742,76
Muut siirtovelat	5 537 061,57	5 327 230,62	196 061,81	76 941,63
Muut menojäämät	236 146,61	251 876,43	155 264,10	148 037,04
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	11 018 622,88	11 033 009,20	3 312 461,49	3 335 230,01
Siirtovelat yhteensä	11 018 622,88	11 033 009,20	3 312 461,49	3 335 230,01

6.3.2.4 Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	65 000,00	195 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	65 000,00	195 000,00

6.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.4.1 Leasingvastuiden yhteismäärä

	Konserni		Laitilan kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Leasingvastuiden yhteismäärä	638 764,07	667 554,27	85 880,59	103 509,28

6.4.2 Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Takaukset saman konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	8 150 400,00	8 950 400,00
Jäljellä oleva pääoma	6 354 612,86	6 701 023,22
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 427 281,89	1 420 056,89
Jäljellä oleva pääoma	673 357,60	667 685,98

6.4.3 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12	41 083 248	40 735 937,38
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomasta tak.vast.31.12		
Kunnan mahd. vastuuta kattava os.tak.kesk. rahastosta 31.12	30 665,92	29 028,66

6.4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Laitilan kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Sopimusvastuut Maankäyttö Sopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet *	90 000,00	90 000,00	90 000,00	90 000,00

*Maankäyttö Sopimus seuraavista kiinteistöistä: Alinen Perheentupa tila RN:o 3:150 Laitilan kylässä, rajautuen 8-tiehen, KT-43:een, Garpintiehen ja Hartikkalantiehen, pinta-ala 3,6 ha. Kaupunki sitoutuu rakentamaan kustannuksellaan asemakaavassa osoitetut kadut, virkistysalueet ja puistot

6.5 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.5.1 Henkilöstön lukumäärä

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2016						
TOIMINTAYKSIKKÖ	VAKINAISET	MÄÄRÄ-AIKAISET	OPPISOPI-MUSLAISET	TYÖLLIS-TETYT	YHT.	YHTEENSÄ EI TYÖLL.
KESKUSHALLINTO JA TARKASTUSTOIMI	15	3			18	18
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	204	66		3	273	270
SIVISTYSTOIMI	240	1) 161	2		1) 403	403
YMPÄRISTÖ JA TEKNISET PALVELUT	45	9		1	55	54
YHTEENSÄ	504	239	2	4	749	745

1) KANSALAI SOPISTON TUNTIOPETTAJAT 115 ETTAJAT 122

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2015						
TOIMINTAYKSIKKÖ	VAKINAISET	MÄÄRÄ-AIKAISET	OPPISOPI-MUSLAISET	TYÖLLISTETYT	YHT.	YHTEENSÄ EI TYÖLL.
KESKUSHALLINTO JA TARKASTUSTOIMI	16	1	1		18	18
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	200	66	0	1	267	266
SIVISTYSTOIMI	232	1) 170	3	0	1)405	405
YMPÄRISTÖ JA TEKNISET PALVELUT	46	8	0	1	55	54
YHTEENSÄ	494	1) 245	4	2	745	743

1) KANSALAIPOISTON TUNTIOPETTAJAT 116

6.5.2 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	25 499,78	53 682,11

6.5.3 Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastajien palkkiot	Laitilan kaupunki	
	2016	2015
Tilintarkastuspalkkiot 1.1.-30.6.	7377,2	7 086,00
Tilintarkastuspalkkiot 1.7.-31.12.	6309,6	4 766,30
Tilintarkastajan lausunnot		178,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	13 686,80	12 030,30

6.5.4 Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut, €		
	2016	2015
Keskusta/ Laitila	3483	3562,45
Kokoomus/ Laitila	2306,66	2219,27
Kristillisdemokraatit	125,6	121,1
Laitilan työväenyhdistys	1462,6	1429,55
Vihreät		179,1
Perussuomalaiset	238,3	131,25
Keskusta/ Vehmaa	14,7	22,5
Kokoomus/ Pyhäranta	20,4	18
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	7651,26	7683,22

7 VESIHUOLTOLAITOS

7.1 LAITILAN KAUPUNGIN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

LAITILAN KAUPUNGIN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos on kaupungin muu taseyksikkö, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Laitilan kaupungissa omalla toiminta-alueellaan. V. 2015 lopulla Laitilan kaupunginvaltuusto teki päätöksen vesihuoltolaitoksen taseyksikön perustamisesta 1.1.2015 alkaen.

HALLINTO

Laitilan kaupungin tekninen toimi hoitaa vesihuoltolaitoksen tehtävät. Päätösvalta vesihuoltolaitoksen asioissa on taksoja lukuun ottamatta teknisellä lautakunnalla. Taksoista ja maksuista päättää kaupunginhallitus, ja toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asettaa kaupunginvaltuusto.

VESIHUOLTOLAITOS

Talousvesi

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitoksen talousvesi on laadukasta pohjavettä. Vesihuoltolaitoksella on kuusi vedenottamoa, joista kolmessa on korkean fluoridipitoisuuden vuoksi veden käsittelyä.

Pieni osa talousvedestä ostetaan Uudenkaupungin Veden Kalannin pohjavedenottamolta.

Jätevesi

Jätevesi johdetaan siirtoviemärillä Uuteenkaupunkiin Vakka-Suomen Veden jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Laitilan kaupungilla ja Uudenkaupungin kaupungilla on sopimus jätevesien käsittelystä Vakka-Suomen Veden Hápönniemen jätevedenpuhdistamolla. Sopimus koskee myös Vakka-Suomen Veden hallintoa.

MAKSUT, KÄYTTÖ, MYYNTI YM.

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja käyttökustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Käyttömaksua peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän perusteella. Talousveden käyttömaksu v. 2016 oli 1,43 €/m³ (alv 0 %) ja jäteveden 2,38 €/m³ (alv 0 %).

Perusmaksu määräytyy kiinteistön vesimittarin koon mukaan (19,47 €/v – 750,20 €/v / laitos (alv 0 %)).

Talousvettä toimitettiin 6.008 asukkaalle. Talousvettä laskutettiin yhteensä 446.217 m³.

Talousveden myyntituotot olivat 684.619 € (käyttömaksut 638.073 € + perusmaksut 46.546 €) Vesiliittymismaksutulot olivat yhteensä 55.619 €. Uusia vesiliittymissopimuksia tehtiin 11 kpl.

Vettä pumpattiin omilta vedenottamoilta 611.957 m³, josta verkostoon pumpattiin 462.963 m³. Lisäksi Kallannista ostettiin pohjavettä 59.349 m³. Suuren eron vedenottamoilta pumpatun ja verkostoon pumpatun veden välillä muodostaa talousveden käsittely, jossa laitteiden huuhteluun menee melko suuri osa (käsitellystä vedestä noin 24 %).

Viemäriverkostoon on liittynyt 5509 asukasta. Jätevettä laskutettiin yhteensä 406.669 m³.

Jäteveden myyntituotot olivat 1.016.426 € (käyttömaksut 974.883 €+ perusmaksut 41.543 €)

Uusia viemäri liittymissopimuksia tehtiin 4 kappaletta. Viemäri liittymismaksutulot olivat 49.754 €.

Sakokaivo- ja umpisäiliöiden lietteestä (5323 m³) maksutuloja kertyi 33.216 €.

Jätevettä johdettiin puhdistettavaksi 541.968 m³. Laskuttamattoman jäteveden osuus käsitellystä jätevedestä on lähes 24 % eli jätevesiverkostossa on vuotovesiä ja hulevesiä.

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos myy vettä ja vastaanottaa jätevettä Pohjoiskulman vesiosuuskunnalta, jossa on liittyjiä vesijohtoon noin 20 ja viemäriin noin 45 kiinteistöä. Vesiosuuskunta ostaa vesihuoltopalvelut Laitilan kaupungin vesihuoltolaitokselta erillisen sopimuksen perusteella. Veden mittaus tapahtuu yhdessä liittymispisteessä. Vesihuoltolaitokseen on liittynyt myös Lukujärven vesiosuuskunta, jonka verkosto käsittelee ainoastaan talousveden jakelun. Liittyjiä on 48 taloutta (loma-asuntoja).

INVESTOINNIT JA KUNNOSSAPITO

Investoinnit

Vesihuoltolaitoksen investointien nettomenot olivat 333.031 €. Suurimmat yksittäiset investoinnit olivat Hinnerjoki-Laitila – vesijohtohanke 107.540 € ja viemäri linjojen saneeraus 48.925 €.

Kunnossapito

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidon hoitaa kaksi laitosmiestä, jotka myös päivystävät. Päivystysrinkiin kuuluu lisäksi yksi teknisen toimen työntekijä.

Vesijohtoverkoston on n. 150 km ja viemäriverkoston n. 102 km. Jätevesipumppaamoita on 33 kpl.

TILINPÄÄTÖS 2016

Vedenjakelun puolella on päivittäistä hoitoa, huoltoa ja säätöitä kuudella vedenottamalla, joista Untamassa, Palttilassa ja Puntarissa on vedenkäsittelylaitos fluoridinpoistolaitteinen (käänteisosmoosijärjestelmä). Laitteet vaativat lähes päivittäisen huollon ja säädön.

Ylävesisäiliöitä on 1 kpl ja vesiverkoston paineenkorotusasemia 3 kpl.

TALOUS

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitoksen liikevaihto oli 1.744.477,76 €.

Tuloslaskelma osoittaa ylijäämää 266.643,36 (v. 2015 alijäämää 35.459,30 €).

Taksoja korotettiin 1.1.2016 lähtien.

Vesilaitoksen kirjanpidossa on huomioitu korvaus jäännöspääomasta eli korkoa kaupungin sijoittamalle pääomalle 125.000 €.

Peruspääomaan on tehty teknisluonteinen korjaus (K.hall 19.12.2016 § 274), jolloin vuosilta 2009–2015 kertynyt 1.017.723,83 € aiheeton alv-saaminen poistuu kirjanpidosta ja vesilaitoksen peruspääomasta.

Tällä toimenpiteellä ei ole vaikutusta tuloslaskelmaan.

VUODEN 2016 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena oli käyttöveden korkea laatu ja vesihuoltolaitoksen positiivinen tulos. Nämä tavoitteet toteutettiin.

Tavoitteena oli (useamman vuoden periodilla) myös riittävä raakavesikapasiteetti, jonka toteutumista pyrittiin edistämään selvittämään uusia raakavesilähteitä Laitilan ulkopuolelta.

YHTEISTYÖHANKKEET

Talousveden osalta yhteistyöhankkeena on Ristola – Ilmiinjärvi pohjavesihankkeessa mukana oleminen. Lisäksi vesihuoltolaitos ostaa sopimuksella pohjavettä Uudenkaupungin Kalannin vedenottamolta.

Ristola – Ilmiinjärvi pohjavesihanke on edennyt vaiheeseen, jossa ympäristöluvan edellyttämät tutkimukset ja selvitykset ovat valmiit. Hakemus ympäristöluvasta tullaan jättämään v. 2017 alussa. Selvitykset tulevasta toiminta- ja organisaatiosta on aloitettu 2016.

Koska pohjavesihankkeen kautta on mahdollista täyttää Laitilan vesitarvetta vasta useiden vuosien päästä, on Euran kunnan kanssa sovittu vedenhankinnasta. Euran kunta tulee myymään talousvettä Laitilalle välittömästi yhdysvesijohdon toteuduttua. Veden hankinta Eurasta alkaisi vuoden 2018 alussa.

Hankkeen alustavan aikataulun mukaan yhdysjohdon pitäisi olla valmis v. 2017 puolella. Kokonaiskustannukset karkeasti arvioiden ovat noin 3 – 4 miljoonaa euroa. Hankkeeseen pyritään saamaan sekä EU-rahoitusta että mahdollisesti yritysrahoitusta.

Jäteveden osalta Laitilan kaupungilla ja Uudenkaupungin kaupungilla on yhteistyösopimus Vakka-Suomen Veden hallinnoinnista ja jätevesien käsittelystä. Häpönniemen jäteveden käsittelylaitoksen kapasiteetti on liian pieni ja tarkoituksena on käynnistää varsin mittava laitoksen laajennus. Hanke on suunnitteluvaiheessa.

VESILAITOKSEN KEHITYSNÄKYMÄT

Laitilan kaupungin vesihuoltolaitosta on pyritty hoitamaan mahdollisimman pienin käyttökustannuksin. Henkilöstö joutuu tekemään töitä lähes ääri rajoillaan, koska laitoksella on ainoastaan kaksi henkilöä, joille kuuluu myös varallaolo/päivystystehtävät. Viemäriverkosto pumppaamoineen ja raakaveden käsittelylaitokset vaativat jatkuvaa huoltotyötä.

Fluoridia sisältävän pohjaveden puhdistus suodattamalla on käyttökustannuksiltaan kallista. Mahdollinen pohjaveden johtaminen Ristola – Ilmiinjärven suunnasta toisi helpotusta käyttökustannuksiin, joskin se huomattavasti nostaa pääomakustannuksia.

Jätevesiverkoston tiivistämistä on tehty vähitellen, jotta mahdollisimman vähän vuotovesiä johdettaisiin Vakka-Suomen Veden puhdistettavaksi. Vuotovesien määrän olennainen vähentäminen on otettava painopisteeksi unohtamatta vesihuoltolinjoja.

Vesilaitoksen taksa on veden laatuun verrattuna hyvinkin kilpailukykyinen naapurikuntiin verrattuna. Tarkoituksena on käyttökustannusten nousupaineista huolimatta pitää taksa kohtuullisena ja kilpailukykyisenä.

Vesihuoltolaitoksen peruspääomaan tehtiin tilinpäätöksessä 2015 teknisluonteinen korjaus. Syynä korjaukseen oli kirjanpito-ohjelman virheellisesti kerryttämä alv-saaminen, joka täsmäytettiin peruspääomaa vastaan. Peruspääoma pieneni 1 017 723,83 euroa.

7.2 VESIHUOLTOLAITOKSEN TUOSLASKELMA

61 VESIHUOLTOLAITOS	TP 2015	Ta 2016	Käyttö	Yli-/alitus	Tot %
KUNNAN LIIKELAITOKSEN TUOSLASKELMA					
LIKEVAIHTO	1 479 834,92	1 574 870	1 744 477,76	-169 607,76	94,6
Valmiiden ja kesken eräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-154 387,33	-164 550	-156 199,67	-8 350,33	94,9
Palvelujen ostot	-602 711,96	-576 490	-586 603,55	10 113,55	88,8
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-155 248,52	-152 200	-152 127,12	-72,88	103,2
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-55 423,93	-64 498	-50 589,96	-13 908,04	85,1
Muut henkilösivukulut	-8 499,03	-10 030	-8 173,30	-1 856,70	97,4
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk.poistot	-391 351,21	-390 660	-390 651,52	-8,48	97,5
Liiketoiminnan muut kulut	-26 691,96	-24 690	-21 489,26	-3 200,74	103,9
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJ.)	85 520,98	191 752,00	378 643,38	-186 891,38	119,0
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	1 479,46	0	1 406,51	-1 479,46	0,0
Muut rahoituskulut	-13 609,78		-4 556,57		
Korvaus jäännöspääomasta	-125 000,00	-125 000	-125 000,00		100,0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-51 609,34	66 752,00	250 493,32	-183 741,32	71,5
Satunnaiset tuotot ja kulut					
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-51 609,34	66 752,00	250 493,32	-183 741,32	71,5
Poistoeron lis.(-) tai väh. (+)	16 150,04	0	16 150,04	-16 150,04	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-35 459,30	66 752,00	266 643,36	-199 891,36	41,1
Sijoitetut pääoman tuotto, %	1,18		5,89		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,36		1,58		
Voitto, %	-3,49		14,36		

7.3 VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.- 31.12.2016		1.1.- 31.12.2015	
Tulorahoitus				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	378 643,38		85 520,98	
Poistot ja arvonalentumiset	390 651,52		391 351,21	
Rahoitustuotot ja -kulut	-128 150,06		-137 130,32	
Satunnaiset erät				
Muut tulorahoituksen korjauserät				
Sisäiset tuotot	-116 948,20		-91 923,26	
Sisäiset kulut	5 201,65	529 398,29	13 620,56	261 439,17
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-140 989,87		-228 455,10	
Rahoitusosuudet investointimien.			6 312,00	
Käyttöomaisuuden myyntitulot				
Sisäiset katteet		-140 989,87		-222 143,10
Tulorahoitus ja investoinnit, netto		388 408,42		39 296,07
Rahoitustoiminta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaik.lainojen vähennys	-130 000,00		-330 000,00	
Lyhytaik.lainojen vähennys	-145 231,46	-275 231,46	-42 331,38	-372 331,38
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Liittymismaksujen muutos	31 273,58	31 273,58	229 512,93	229 512,93
Vaihto-omaisuuden muutos				
Pitkäaik.saamisten muutokset				
Lyhytaik.saamisten muutokset				
Korottomien pitkä- ja lyhyt- aikaisten velkojen muutos	119 242,86	119 242,86	164 005,57	164 005,57
Rahavarojen muutos		263 693,40		60 483,19
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		324 176,59		60 483,19
Rahavarat 1.1.		60 483,19		0,00
Vaikutus kunnan kassavaroihin		263 693,40		60 483,19

7.4 LASKENNALLISESTI ERIYTETYN VESIHUOLTOLAITOKSEN TASELASKELMA

	31.12.2016	01.01.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	7 825 593,88	7 966 263,37
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	7 804 473,50	7 945 463,37
Maa- ja vesialueet	12 782,45	12 782,45
Kiinteistöjen liittymismaksut	12 992,40	12 992,40
Rakennukset	731 058,82	787 600,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 578 317,56	6 646 000,64
Koneet ja kalusto	10 127,33	26 892,08
Muut aineelliset hyödykkeet	74 524,07	74 524,07
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	384 670,87	384 670,87
Sijoitukset		
Muut saami- set/liittymismaksut	21 120,38	20 800,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	673 446,30	506 984,82
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	4 930,37	23 405,80
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet/tavarat		
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
Saamiset	673 446,30	506 984,82
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	673 446,30	506 984,82
Myyntisaamiset	647 270,00	506 984,82
Lainasaamiset		
Muut saamiset	26 098,74	0,00
Siirtosaamiset	77,56	
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	324 176,39	60 483,19
VASTAAVAA	8 828 146,94	8 557 137,18

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	5 638 971,05	5 372 327,69
Peruspääoma	4 672 537,52	4 672 537,52
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	699 790,17	699 790,17
Arvonkorotusrahasto		
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	266 643,36	
POISTOERO JA VAPAAEH- TOISET VARAUKSET	45 675,14	61 825,18
Poistoero	45 675,14	61 825,18
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset		
VIERAS PÄÄOMA	3 143 500,75	3 122 984,31
Pitkäaikainen	2 890 084,83	2 988 811,25
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	715 000,00	845 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat	2 175 084,83	2 143 811,25
Siirtovelat		
Lyhytaikainen	253 415,92	134 173,06
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	113 919,62	115 901,78
Muut velat	135 421,25	12 352,45
Siirtovelat	4 075,05	5 918,83
VASTATTAVAA	8 828 146,94	8 557 137,18

Tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	64,39229239
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	180,20
Kertynyt ylijäämä, 1 000 €	966,4
Lainakanta 31.12., 1 000 €	715,00
Lainasaamiset 31.12. 1 000 €	0,00

7.5 VESIHUOLTOLAITOKSEN TUOSLASKELMAN LIITETIETOJA

Liikevaihto ja muut varsinaiset toimintatuotot:

	2016	2015
Liikevaihto	1 744477,76	1 479834,92
Tuet / avustukset	-----	6312,00

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista:

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat.

Aineettomat oikeudet:

Tietokoneohjelmistot 3 v. tasapoisto

Rakennukset:

Tehdas ja tuotantorakennus 2013 20 v. tasapoisto

Tehdas ja tuotantorakennus 30 v. tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet:

Muut maa ja vesirakenteet 30 v. tasapoisto

Vedenjakeluverkosto 2013 30 v. tasapoisto

Viemäriverkosto 2013 30 v. tasapoisto

Johtoverkostot , vedenjak. verkko 40 v. tasapoisto

Johtoverkostot, viemäriverkko 40 v. tasapoisto

Muut kiinteät koneet ja laitteet 20 v. tasapoisto

Koneet ja kalusto:

Kuljetusvälineet 2013 4 v. tasapoisto

Kulj. vä l.kuorma -pak. henk. 5 v. tasapoisto

Muut kon. ja kal.muut kevyet koneet 5 v. tasapoisto

Muut koneet ja kalust. atk-laitteet 3 v. tasapoisto

Irtaimisto, muut laitt ja lkal. 3 v. tasapoisto

Luonnonvarat: ei poistoa

Henkilöstön lukumäärä	2016	2015
	5	5
Henkilöstökulut:		
Palkat ja palkkiot	152 127,12	155 248,52
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	50 589,96	55 423,93
Muut henkilösivukulut	8173,30	8499,03
Oman Pääoma:		
Peruspääoma	4 6720537,52	4 672537,52
Edellisten tilikausien alij.	699 790,17	699 790,17
Tilikauden ylijäämä	266 643,36	
Yht.	5 638 971,05	5 372 327,69

7.6 VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE-ERITTELY

AINEELLISET HYÖDYKKEET		31.12.2015
Maa-alueet:	R:no	
Kovero Puntarin vedenot-		
tamo	18:0	
1000 m2 á 2,325 m2		391,04
Puhdistamo	78:0	7 160,77
Palttilan vedenottamo	1:197	4 709,26
Vedenottamo Sorola	1:40	168,19
Vedenottamo Vidilä	4:32	353,19
		12 782,45
Kiinteistöjen liittymismaksut		12 992,40
Yhteensä		
Aineettomat oikeudet		0,00
Rakennukset:		
Liite käyttöomaisuus		731 058,82
Kiinteät rakenteet ja laitteet:		
Liite käyttöomaisuus		6 578 317,56
Koneet ja kalusto:		
Liite käyttöomaisuus		
Koneet ja kalusto:		10 127,33
Keskener..hankinnat-		384 670,87
Muut aineelliset hyödykkeet		74 524,07
AINEELLISET HYÖDYKKEET		7 804 473,50
		7 825 593,68
Sijoitukset		21 120,18
Muut saamiset/liittymismaksut		26 050,55
Aineet ja tarvikkeet		4930,37
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Saamiset		
Myyntisaamiset :		673 446,30
Taseessa tilillä 1805		615 751,37
Taseessa tilillä 1810		31 518,67
Siirtosaamiset		77,52
Rahat ja saamiset		324 176,39
Muut saamiset: alv saamiset		26 098,74
LYHYTAIKAISET SAAMISET		673 446,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ		8 828 146,94

TILINPÄÄTÖS 2016

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	5 372 327,69
Tilikauden voitto	266 643,36
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 638 971,056

POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET

Poistoero	45675,14
Taseessa tili 2110 (jätev.puhd.katettu varauksella)	61 825,18
	-16 150,04

VIERAS PÄÄOMA**PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA**

Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	715 000,00
Muut velat/Liittymismaksut	2 175 084,83
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	2 890 084,83

LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Lainat kotimaisilta talletuspankeilta	
Ostovelat	
Taseessa tili 2815-2819	113 919 ,62
Muut velat	
Taseessa tili 2831	
Taseessa tili 2859	
Taseessa tili 2856	135 421,25
Yhteensä	
Siirtovelat	
Lomapalkkajaksotus tili 2881	4 075,05
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	253 415,92

VIERAS PÄÄOMA YHTENSÄ

3 143 500,75

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**8 828 146,94**

8 MUUT TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

8.1. KIRJANPIDOSSA KÄYTETYT KIRJAT JA LUETTELOT

Pääkirja 1.1. – 31.12.2016

Päiväkirja 1.1. -31.12.2016

Tase, virallinen ja sisäisen laskennan

Tasetilin erittely

Talousarvion toteutumisvertailu, suppea

Talousarvion toteutumisvertailu, laaja

Nimitiedot

Tilikartta

- kustannuspaikka
- hankkeet ja alahankkeet

Tositelajit

Palkkaerittelyt ja lista

Vesiliittymismaksuluettelo

Jätevesiliittymismaksuluettelo

Rakennustarvikevarastoluettelo

Putkitarvikevarastoluettelo

Toimistotarvikevarastoluettelo

Laitilan Historia-varastoluettelo

Omaisuusluettelot

Lainaluettelo

- saadut lainat
- annetut lainat (talouststo, asuntotsto)

Välitettyjen lainojen vuositilasto

Luettelo kaupungin myöntämistä takauksista ja lainoista

Alangon säätiön ja –hoitokunnan tilikirja

Myyntireskontran ja laskutuksen kirjanpitositteet, reskontralistat

Ostoreskontran reskontralistat ja maksukirjauslista

Vastuut

LAITILAN KAUPUNKI
TILINPÄÄTÖS 2016

Sivu 208 / 208

VUODEN 2016 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Laitilassa 27. 03.2017

LAITILAN KAUPUNGINHALLITUS

Puhkeenjohtaja

Varapuhkeenjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään
annettu kertomus

Laitilassa 26.9.2017

Boo Arhio tor 09

Emilia Niitynen

Sinikka Niitynen

OTH, H